ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΘΕΜΑΤΑ

Κ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ

ΥΠΟ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΤΡΙΑΝΤ. ΚΟΥΣΗ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ Α'

ΔΙΑ ΤΗΝ Β', Γ' ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

17172

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Εκδοτης Γεωργιος Κασδονης

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

1987

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΘΕΜΑΤΑ

ΕΚ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ

ΥΠΟ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΤΡΙΑΝΤ. ΚΟΥΣΗ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ Α'

ΔΙΑ ΤΗΝ Β', Γ' ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Εκδοτης Γεωργιος Κασδονης

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

1897

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὅτι πρὸς ἐκμάθησιν γλώσσης τινὸς δὲν ἀρκοῦσιν οἱ κανόνες τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, ἀλλ' ἀνάγκη συνεχοῦς ἐφαρμογῆς αὐτῶν καὶ τριβῆς, οὐδεὶς ὁ ἀρνούμενος· τοῦτο δ' ἐκτελούμενον μόνον ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου κειμένου οὐδεμίαν παρέχει τῷ μαθητῇ ἐπιτηδειότητα τοῦ συντάττειν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἰδίωμα καὶ γραμμάς τινας ἀπταίστως· ταύτην θὰ προσπορίζηται μόνον διὰ τῆς θεματογραφίας, δι' ἧς ὀστᾶ καὶ σάρκα προσλαμβάνουσιν οἱ κανόνες καὶ ὁ γλωσσικὸς μηχανισμὸς ἰσχυρῶς ἀποτυποῦται. Τὸ ἔργον τοῦτο ἢ ὡς πάρεργον νῦν ἐκτελεῖται ἢ ἀνωφελῶς ἐπιδιώκεται διὰ τὴν εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχεν ἐκλογὴν τῆς ὕλης, τὰς δυσχερείας καὶ τὸ φυσικὸν ἐπακολούθημα τούτων, τὴν ἀνίαν, ἣν παρέχει τοῖς τε διδάσκουσι καὶ τοῖς διδασκομένοις. Αἴτιον δὲ τούτου πρώτιστον νομίζομεν τὴν ἔλλειψιν καταλλήλου βιβλίου ἐπὶ παιδαγωγικῶν στηριζομένου ἀρχῶν, προσηκόντως χειραγωγοῦντος καὶ τὸ διαφέρον τοῦ μαθητοῦ διεγείροντος καὶ τὸν ζῆλον παραθήγοντος διὰ τῆς ἥττον κοπιώδους ἐργασίας καί, τοῦ σπουδαιοτάτου πάντων, τῆς αὐτενεργείας.

Δὲν θὰ ἦτο τολμηρὸν νὰ εἴπω ὅτι τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα κέκτηται τὸ παρὸν βιβλίον τῶν θεμάτων, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν Γ΄ τάξιν τοῦ γυμνασίου προωρισμένον δύναται κατά τι μέρος καὶ διὰ τὴν Δ΄ νὰ εἶνε χρήσιμον, ἢ ἣν ἰδίως εἶνε προωρισμένον τὸ ὁσονούπω ἐκδοθησόμενον δεύτερον τεῦχος. Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶνε μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ τοῦ Aufgaben zum Uebersetzen aus dem Deutschen in das Griechische τοῦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Curt von Oppen ἐν ἔτει 1886 ἐν Βερολίνῳ ἐκδοθέντος. Ἔχει δὲ τὸ πλεονέκτημα ὅτι τὰ θέματα λαμβάνοντα ἐκ τῶν δεδιδαγμένων μερῶν τοῦ συγγραφέως μετά τινων ἀλλοιώσεων καὶ ἐλευθεριῶν· εἰς ταῦτα δ' ἐν ἀρχῇ ἑκάστου θέματος παραπέμπεται ὁ μαθητής, ὅπως κατ' ἰδίαν μελετῶν ταῦτα καὶ αὐτενεργῶν συντάξῃ τὸ θέμα τοῦ βοηθὸν ἔχων αὐτὸν τὸν συγγραφέα, τὸ λεξιλόγιον καὶ τὰς παρενειρομένας ἐν ἑκάστῳ θέματι ἀρχαίας ἀντιστοίχους φράσεις καὶ λέξεις, ὧν τὸν ἀριθμὸν ἐπηύξησα. ἀναγκαῖον θεωρήσας αὐτὸ διὰ τοὺς ἡμετέρους μαθητάς οὕτως ἡ δυσχερὴς τῶν θεμάτων ἐργασία οὐ μόνον εὐκολος καθίσταται, τοῦ μαθητοῦ οὐδεμιᾶς σχεδὸν ἔξωθεν χρῄζοντος ἔτι ἐπικουρίας, ἀλλὰ καὶ ἐπαγωγὸς ἐκ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἄγνωστα προάγουσα καὶ πρὸς αὐτενέργειαν ἐξεγείρουσα τὸν μαθητήν, ὃς δύναται καὶ μόνος ἐν τῇ κατ' οἶκον μελέτῃ νὰ ἀσχολῆται καὶ εἰς τὴν τῶν λοιπῶν θεμάτων σύνταξιν πρὸς μείζονα ἄσκησιν καὶ νὰ μὴ ἀρκῆται μόνον εἰς τὰ ἐν τῷ γυμνασίῳ διδασκόμενα, ὀλίγα πάντως ὄντα διὰ τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ χρόνου.

Ἐν τῇ μεταφράσει ἠκολούθησα πιστῶς τῷ πρωτοτύπῳ, ἀλλ' ἐνιαχοῦ μετέβαλον καὶ φράσεις καὶ ἐννοίας, προσεγγίσας περισσότερον εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν κείμενον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔβλεπον τὸν συγγραφέα ἀπομακρυνόμενον, ἵνα τὸ βιβλίον προσιτώτερον τοῖς ἡμετέροις μαθηταῖς καταστήσω καὶ εὐκολωτέραν τὴν τῶν θεμάτων ἐξεργασίαν παρασκευάσω. Τοῦ ἔργου τούτου προέταξα ἐκ τοῦ Uebungsbuch zum Uebersetzen κτλ. τοῦ Karl Schenkl περὶ τὰ 17 θέματα ὡς εἰσαγωγήν, ἐν οἷς γίνεται ἄσκησις ἐν τῇ χρήσει τῶν ἐγκλίσεων ἰδίως ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς καὶ ἀναφορικοῖς λόγοις. Προσέθηκα καὶ ἐκ τοῦ Griech. Aufgaben τοῦ Hintner 9 θέματα ἐκ τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος Εὐθύφρονος, Λάχητος, Χαρμίδου καὶ Λύσιδος. Τὰς ὑποσημειώσεις ὀλίγον μετερρύθμισα, ἄλλας μὲν παραλιπών, ὡς οὐ χρη-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σίμους τοῖς ἡμετέροις μαθηταῖς, ἄλλας δὲ κατὰ τὰς χρείας ἐπαυξήσας καὶ πολλαχοῦ ὑποβαλὼν ἐρωτήματα πρὸς ἐρεύνας γραμματικὰς καὶ συντακτικάς.

Ἀναγκαῖον ἔτι ἐθεώρησα νὰ προτάξω καὶ ὁδηγίας τινὰς χρησίμους τοῖς μαθηταῖς ἐν τῇ συντάξει τῶν θεμάτων.

Τοιαύτη ἡ διάταξις τοῦ ἔργου καὶ ὁ σκοπός· ἡ χρησιμότης δ' αὐτοῦ θὰ καταστῇ φανερά, ὅταν χρῆσις αὐτοῦ γένηται ἡ προσήκουσα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΟΔΗΓΙΑΙ ΤΙΝΕΣ ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

1) Πρέπει νὰ διακρίνωνται καλῶς τὰ διάφορα εἴδη τῆς κ
σεως α') τῆς ἐμφαντικῆς διὰ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, οἷον, τ
ἰδικῶν μας προγόνων = τῶν ἡμετέρων προγόνων· β') τῆς ἀ
ἐμφάσεως, οἷον, τῶν προγόνων μας = τῶν προγόνων ἡμῶν· γ') τ
ἁπλῆς κτήσεως διὰ μόνης τῆς προσθήκης τοῦ ἄρθρου ἐκδηλου
νης, οἷον, τῶν προγόνων μας = τῶν προγόνων· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀ
τοῦ ἄρθρου.

2) Τὸ οὐδὲ καὶ μηδὲ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ἢ ἐπιδοτικῶς διὰ τ
αὐτοῦ οὐδὲ καὶ μηδὲ (οὐχὶ διὰ τοῦ οὔτε καὶ μήτε, ὅπως ἐν τῇ δ
μώδει γλώσσῃ), ἢ συμπλεκτικῶς διὰ τοῦ : καὶ οὐχὶ (ὄχι), καὶ
ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ.

ἢ ἤτοι
οὐδέ - οὐδέ
μηδέ - μηδέ

3) Τὰς ἐν τῇ γλώσσῃ μας ἀναλελυμένας ἀναφορικὰς προτάσ
πρέπει πλειστάκις νὰ συμπτύξωμεν εἰς μετοχὴν σύναρθρον, οἷ
ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶνε πλησίον μας εἰς τό : τὸ παρόν· ἐκεῖνος
ὁποῖος ἀπῆλθεν εἰς τό : ὁ ἀπελθὼν κτλ. καὶ μᾶλλον συνεπτυ
μένως : ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἄξιοι = οἱ ἄξιοι (ὄντες).

4) Οἱ χρόνοι πρέπει νὰ ἀνταποδίδωνται εἰς τὴν ἀρχαίαν πιστ
καὶ ἀκριβῶς, ὁμοίως καὶ αἱ ἐγκλίσεις καὶ τὰ εἴδη τῶν ὑποθετικ
λόγων· καλὸν δὲ θὰ ἦτο πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεων καὶ ἀμφιβ
λιῶν τὸ μὲν εἰ νὰ μεταφρασθῇ διὰ τοῦ ἂν ἀεί, τὸ δὲ ἤν, ἄν, ἐ
διὰ τοῦ ἐάν· δέον ἔτι ὁ μαθητὴς νὰ ἀσκηθῇ εἰς τὴν διάκρισιν τ
δ' εἴδους τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου ἀπὸ τοῦ α' καὶ νὰ γνωρίσῃ καλ
τὴν διαφορὰν τῆς διὰ παρατατικοῦ ἐκφορᾶς τοῦ δ' εἴδους ἀπὸ τ
δι' ἀορίστου· χρησιμώτατος δ' ἐν τούτῳ εἶνε καὶ ὁ παραλληλισμ
τῶν ἀντιστοίχων λατινικῶν.

5) Ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν σημασιῶν τῶν προθέσεων ἐρευνητέ
ἡ πρώτη σημασία, ἣ ἀνευρίσκεται ἐν τοῖς παραγώγοις ἐπιῤῥήμασ
(ἀνὰ—ἄνω, κατὰ—κάτω κτλ.)· διακριτέαι δὲ καὶ αἱ συγγενε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

προθέσεις (ἐκ—ἀπό, ἐν—εἰς, εἰς—πρός, ἀνὰ—ἐπὶ—ὑπέρ, κατὰ—ὑπό, παρὰ—πρός).

6) Συμπτυκτέον πολλάκις διὰ μετοχῶν τοὺς ὑποθετικοὺς καὶ χρονικοὺς λόγους· ὁμοίως συμπτυκτέον καὶ ἄλλα εἴδη προτάσεων, τελικῶν, χρονικῶν, τροπικῶν, αἰτιολογικῶν κτλ.· ἐνταῦθα πρέπει νὰ προσέχωσιν οἱ μαθηταὶ νὰ ἀποφύγωσι τὴν ὀνομαστικὴν τὴν ἀπόλυτον.

7) Ὁ μαθητὴς πρέπει μανθάνων τὰς διαφορὰς νὰ ἀσκηθῇ εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἑκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, ἕτερος, ἀμφότεροι· νὰ διακρίνῃ τὴν χρῆσιν τοῦ ἑνικοῦ τοῦ ἑκάτερος, ἕκαστος, οὐδέτερος, μηδέτερος ἀπὸ τῶν πληθυντικῶν· νὰ γνωρίζῃ τὴν διαφορὰν τοῦ οὐ καὶ μὴ καὶ πότε τὰ πολλαπλᾶ ἀρνητικὰ μόρια ἔχουσιν ἐπίτασιν ἀρνήσεως καὶ πότε συναναιροῦντα καταφάσκουσι· νὰ γνωρίζῃ καὶ διακρίνῃ τὴν χρῆσιν τῶν προσωπικῶν καὶ αὐτοπαθῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῆς ἐπαναληπτικῆς καὶ διασταλτικῆς αὐτός· διδάσκεται καὶ ταῦτα καὶ ἄλλα ἐκ τοῦ συντακτικοῦ, ἀλλ' ἐν τῇ ἐφαρμογῇ σφάλλεται πλειστάκις.

8) Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἀποδοτέον συνεπτυγμένως πολλά, ἃ σήμερον ἐκφέρονται μετὰ παραπληρωμάτων ἀναλυτικώτερον· οὕτως οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον μάχη τὸ σήμερον λεγόμενον πεδίον τῆς μάχης· τὸ κάλλιστον, σήμερον: τὸ ὡραιότατον πρᾶγμα· τὰ τοῦ πολέμου, σήμερον: ἡ τύχη, τὰ περιστατικά, τὰ παρεπόμενα κτλ. τοῦ πολέμου· ὁ Ἀρίστωνος, σήμερον: ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος καὶ ἄλλα.

9) Πρέπει νὰ ἀσκηθῶσιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν ποικιλίαν τῆς προσωπικῆς καὶ ἀπροσώπου συντάξεως· οἷον, λέγεται ὅτι οἱ πολέμιοι προσῆλθον, λέγεται τοὺς πολεμίους προσελθεῖν, λέγονται οἱ πολέμιοι προσελθεῖν· λέγεται σεισμὸν γενέσθαι, λέγεται ὅτι σεισμὸς ἐγένετο, λέγεται σεισμὸς γενέσθαι.

10) Πρέπει νὰ ἀσκηθῶσιν εἰς τὰς συντακτικὰς ποικιλίας τῶν ἰσότητος καὶ ταυτότητος σημαντικῶν· οἷον, ἴσος τῷ μηδενί, ἴσος καὶ τὸ μηδέν· ταὐτὰ πάσχουσι τοῖς δούλοις, καὶ οἱ δοῦλοι, οἷα καὶ οἱ δοῦλοι· ὡσαύτως καὶ τῶν συγκριτικῶν.

11) Φευκτέος καὶ ὁ οὐχὶ πολὺ κομψὸς νεότευκτος τύπος τοῦ παρακειμένου τῆς μετοχῆς: ὁ ἔχων ποιήσει, κάμει=ὁ πεποιηκώς,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὁ ἔχων πίει = ὁ πεπωκώς, ὁ ἔχων ἀπολεσθῆ = ὁ ἀπολωλὼς κτλ. πολλῷ τούτων προτιμότερα τὰ ἀναλελυμένα: ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος (ὅποιος, ὅστις) ἔχει ποιήσει, κάμει, πίει, ἀπολεσθῆ κτλ.

12) Πρέπει νὰ ἀσκηθῶσιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν σύστοιχον σύνταξιν, πολλὴν μὲν καὶ πολλαπλῆν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, σπανίαν δ' ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ.

13) Κατὰ ποικίλους τρόπους μεταφράζονται παρ' ἡμῖν οἱ τοῦ γ' καὶ τοῦ δ' εἴδους ὑποθετικοὶ λόγοι· ἐκ τούτου ἐπέρχεται ἐνίοτε σύγχυσις εἰς τοὺς μαθητάς, ἀδυνατοῦντας νὰ διακρίνωσι τὸ γ' τοῦ δ' εἴδους, ὡς ὁμοιομόρφως ἐκφερόμενον ἐν τῇ μεταφράσει· πολλάκις δὲ καὶ τὸ δι' ἀορίστου ἐκφερόμενον ἐν τῷ δ' εἴδει μεταφράζεται ὡς τὸ διὰ παρατατικοῦ, καὶ οὐδεμία καὶ ἐνταῦθα διάκρισις· καλὸν λοιπὸν ἤθελεν εἶναι νὰ ἀκολουθήσωμεν τοὺς ἑξῆς τρόπους ἐν τῇ μεταφράσει: 1) εἰ ποιήσειε ταῦτα, βλαφθείη ἄν = ἂν ἤθελε κάμει ταῦτα, ἤθελε βλαφθῆ· 2) εἰ ποιοίη ταῦτα, βλάπτοιτ' ἄν = ἂν ἤθελε κάμνει ταῦτα, ἤθελε βλάπτεσθαι· 3) εἰ ἐποίησε ταῦτα, ἐβλάφθη ἄν = ἂν θὰ ἤθελε κάμει ταῦτα, θὰ ἤθελε βλαφθῆ· 4) εἰ ἐποίει ταῦτα, ἐβλάπτετο ἄν = ἂν ἔκαμνε ταῦτα, θὰ ἐβλάπτετο. Τὸ αὐτὸ ποιητέον καὶ διὰ τὰς εὐχὴν ἐκφερούσας προτάσεις: εἴθε γίγνοιτο ταῦτα = εἴθε νὰ γίνωνται ταῦτα· εἴθε γένοιτο ταῦτα = εἴθε νὰ γείνωσι ταῦτα· εἴθε ἐγίγνετο ταῦτα = εἴθε νὰ ἐγίνοντο ταῦτα· εἴθε ἐγένετο ταῦτα = εἴθε νὰ ἤθελον γείνει ταῦτα.

Ταύτας τὰς ὁδηγίας ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαιοτάτας πρὸς χειραγώγησιν τῶν μαθητῶν· τοῖς δὲ διδάσκουσιν ἀπόκειται νὰ αὐξήσωσιν αὐτὰς κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἀναφαινομένας χρείας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

Α΄

Ἀσκήσεις ἐν τῇ χρήσει τῶν ἐγκλίσεων.

1.

Ἂς ἐνθυμηθῶμεν (1) τὴν δόξαν τῶν ἰδικῶν μας προγόνων καὶ ἂς ἐπιχειρήσωμεν ἰσχυρῶς (2) τὸν πόλεμον, ἂς μὴ περιμείνωμεν δὲ τὴν ἀπὸ τοὺς ἄλλους βοήθειαν, ἀλλ' ἂς προσπαθήσωμεν τὸ πλησίον μας κακὸν (3) νὰ ἀποκρούσωμεν (4). — Ἂς μὴ ἐντρεπώμεθα ἀπὸ ξένον ὠφέλιμόν τι νὰ διδασκώμεθα (5).—Ὅτε ὁ Πύῤῥος κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐξεστράτευσε (6) καὶ πολλοὺς φοβερισμοὺς ἀπηύθυνεν εἰς αὐτούς (7), ἐσηκώθη ἐπάνω ὁ Δερκυλίδας, εἷς ἀπὸ τοὺς γέροντας, εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἶπεν (8) «ἂν αὐτός, ὁ ὁποῖος φοβερίζει ἡμᾶς, εἶνε θεός, ἂς μὴ φοβηθῶμεν· ἂν δὲ εἶνε ἄνθρωπος, ἂς μάθῃ (9) ὅτι ἄνδρας φοβερίζει». — Ἂς μὴ ὑπάγωμεν (10) ἀκόμη ἐκεῖ (11), ὦ καλέ, διότι εἶνε ἀκόμη πρωΐ, ἀλλ' ἂς σηκωθῶμεν καὶ ἐδῶ (12) εἰς τὴν αὐλὴν ἂς περιδιαβάσωμεν (13) καὶ ἂς χρονοτριβήσωμεν (14), ἕως οὗ νὰ (15) γείνῃ φῶς (16)· ἔπειτα ἂς ὑπάγωμεν.— Ἔλα τώρα (17) καὶ διὰ τοὺς Κόλχους ἂς εἴπωμεν ὅτι εἶνε ὅμοιοι μὲ τοὺς Αἰγυπτίους· διότι δουλεύουν τὸ λινάρι (18) ἀπαράλλακτα κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον (19), καθὼς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ δύο λαοὶ

---

1) ἀναμιμνήσκεσθαι. 2) ἀντιλαμβάνεσθαι. 3) δεινόν. 4) ἀλέξασθαι. 5) διαφορὰ τοῦ αἰσχύνεσθαι μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ μετὰ μετοχῆς. 6) στρατεύεσθαι ἐπί τινα· διαφορὰ τοῦ στρατεύω καὶ στρατεύομαι· σύμπτυξις τοῦ χρονικοῦ λόγου. 7) ἐπαπειλεῖν. 8) ἀνίστασθαι· συμπτυκτέον διὰ μετοχῆς. 9) γιγνώσκειν. 10) ἰέναι. 11) ἐπίῤῥημα κινήσεως εἰς τόπον. 12) δεῦρο. 13) ἐξανίστασθαι. 14) περιιόντες διατρίψωμεν. 15) ἕως ἄν. 16) φῶς γίγνεσθαι. 17) φέρε νῦν. 18) ἐργάζεσθαι. 19) κατὰ ταὐτά, ὥσπερ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εἶνε καθ' ὅλον τὸν τρόπον τῆς ζωῆς (20) καὶ τὴν γλῶσσαν (21) ὅμοιοι. — Σχολαστικὸς ἰατρὸν ἀπαντήσας (22) εἶπε πρὸς αὐτόν, νὰ με συγχωρήσῃς (23) καὶ νὰ μὴ δυσαρεστηθῇς ἐναντίον μου (24), διότι δὲν ἠσθένησα (25). — Καὶ ἐὰν (26) εἶσαι μόνος, νὰ μὴ εἴπῃς, μηδὲ νὰ κάμῃς κανὲν ἄσχημον (27). — Ὁ Σωκράτης, ὅτε ἀπέθνησκεν, εἶπε· «Κρίτων, χρεωστοῦμεν εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν πετεινόν· ἀλλὰ νὰ πληρώσητε αὐτὸ τὸ χρέος (28), καὶ νὰ μὴ παραμελήσητε (29).

2.

Νὰ παραδεχώμεθα (1) ὅτι τὸ ἐναντίον εἰς τὸ ἐναντίον εἶνε προσφιλέστατον (2); — Ὅτε ὁ Ἀριστείδης, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐχθρὸς πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα, μετ' αὐτοῦ πρεσβευτὴς ἐστάλη (3), εἶπε «τί θέλεις (4), Θεμιστόκλεις; νὰ ἀφήσωμεν (5) τὴν ἰδικήν μας ἔχθραν ἐπάνω εἰς (6) τὰ σύνορα;» — Πῶς ἐγώ, ὁ ὁποῖος εἶμαι θνητός, νὰ ἀντιφέρωμαι (7) πρὸς τὴν θείαν τύχην; — Νὰ μισθώσωμεν (8) κήρυκα, ἢ ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ ἀνακηρύξω (9) ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος τὸν ἄριστον καὶ δικαιότατον εὐτυχέστατον (10) ἐθεώρει (11); — Εἴθε νὰ μὴ ἦτο ἀπὸ τὰ δυσκολώτατα πράγματα (12) τὸ νὰ ἐξουσιάζῃ (13) τις τοὺς ἄλλους. — Εἴθε νὰ μὴ ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐξετάζωμεν (14), ἄν, ἐν ᾧ πράττομεν τοῦτο (15), δίκαια ἐνεργοῦμεν (16), ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀδικίαν (17) ἐκτελοῦμεν (18). — Ἐὰν οἱ Ἀθηναῖοι νικήσωσιν (19), οἱ Πελοποννήσιοι βεβαίως (20) δὲν θὰ εἰσβάλωσιν (21) εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. — Τὸν θάνατον βεβαίως (20) δὲν θὰ ἀποφύγῃς (22).

---

20) βίος. 21) μετάφρασον: ὁ τρόπος τῆς ζωῆς καὶ ἡ γλῶσσα καὶ τῶν δύο εἶνε ὅμοια. 22) συναντᾶν. 23) συγγιγνώσκειν. 24) ἄχθεσθαι. 25) νοσεῖν. 26) κἄν. 27) αἰσχρόν. 28) ἀποδιδόναι. 29) ἀμελεῖν.

1) Φάναι. 2) μάλιστα φίλον. 3) ἐκπέμπειν. 4) βούλεσθαι. 5) καταλείπειν. 6) ἐπὶ μετὰ γενικῆς. 7) μάχεσθαι. 8) μισθοῦσθαι· διαφορὰ τοῦ μισθοῦν καὶ μισθοῦσθαι. 9) ἀναγορεύειν. 10) εὐδαίμων. 11) κρίνειν. 12) δυσχερής. 13) τὸ ἄρχειν. 14) σκοπεῖν· διὰ ῥηματικοῦ ἐπιθέτου. 15) μετοχή. 16) δίκαια πράττειν. 17) ἄδικον. 18) ἐργάζεσθαι. 19) νικᾶν, κρατεῖν, περιγίγνεσθαι. 20) πάντως. 21) ἐμβάλλειν, εἰσβάλλειν εἰς. 22) (ἐκ)φεύγειν μετ' αἰτιατικῆς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

3.

Εἴθε καθεὶς νὰ καταγίνηται (1) εἰς τὴν τέχνην, τὴν ὁποίαν γνωρίζει (2). — Ὁ Πλάτων κάμνει τὸν Σωκράτην νὰ προσεύχηται (3) κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον, «ὦ φίλε Πὰν καὶ οἱ ἄλλοι θεοί, ὅσοι κατοικεῖτε ἐδῶ (4), δώσατέ μου εἰς τὸ ἐσωτερικόν μου (5) νὰ εἶμαι ὡραῖος, τὸ δὲ ἐξωτερικόν μου (6) νὰ εὑρίσκηται εἰς ἁρμονίαν (7) μὲ τὸ ἐσωτερικόν μου (8), ἀλλὰ πλούσιον εἴθε τὸν σοφὸν μόνον νὰ νομίζω» (9). — Εἴθε, ὦ κάλλιστε (10), μὲ τοιαῦτα προτερήματα (11) νὰ εἶσαι ἰδικός μας φίλος. — Εἴθε μὲ τοιούτους ἀνθρώπους πάντοτε νὰ συναναστραφῇς (12), ἀπὸ τοὺς ὁποίους σὺ καλόν (13) τι ἤθελες μάθει (14). — Ὦ σὺ ἱερὰ αἰδώς, εἴθε νὰ εὑρίσκεσο μεταξὺ ὅλων τῶν ἀνθρώπων (15) καὶ ἡ ἀναίδεια (16) νὰ ἐξωρίζετο (17) ἀπὸ τὰς ψυχάς. — Ὅτε οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ὕστερον ἀπὸ τὴν εἰς τὰ Κούναξα μάχην ἐσκέπτοντο (18), εἶπεν ὁ Κλέαρχος τὰ ἑξῆς «εἴθε ὁ Κῦρος νὰ ἔζῃ ἀκόμη· ἐπειδὴ ὅμως εἶνε ἀποθαμένος, θὰ ὑποσχεθῶμεν εἰς τὸν Ἀριαῖον νὰ καθίσωμεν (19) αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὸν βασιλικὸν (20) θρόνον». — Ὅστις δὲν τιμᾷ (21) τοὺς γονεῖς του οὔτε εἰς τοὺς θεούς, οὔτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἤθελεν εἶσθαι ἀρεστός (22). — Ποῖος, ἐὰν μιμῆται τὸν θεοσεβῆ (23), ἤθελε γείνει ἀσεβής, ἢ, ἐὰν δίκαιον, ἄδικος, ἢ, ἐὰν σώφρονα, ἀλαζονικός (24), ἢ, ἐγκρατῆ, ἀκρατής; — Μὴ καλοτυχίζετε (25) ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μεγάλην περιουσίαν (26) ἔχουσιν, ἀλλ' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσι συνείδησιν κἀνενὸς κακοῦ (27)· διότι μὲ τοιαύτην ψυχὴν ἤθελέ τις τερπνότατα (28) ζῇ (29). — Πῶς ἤθελον ἀντέχει (30) πολὺν καιρὸν (31) εἰς τὴν δυστυχίαν (32) ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν εὐτυχίαν (33) ἀπέ-

---

1) ἀσκεῖν. 2) εἰδέναι. 3) ποιεῖν τινα εὐχόμενον. 4) καὶ ἄλλοι ὅσοι τῇδε Θεοί. 5) τὰ ἔνδοθεν. 6) ἔξωθεν δὲ ὅσα ἔχω. 7) φίλιον εἶναί τί τινι. 8) τὰ ἐντός. 9) εὐκτική. 10) ὦ λῷστε. 11) τοιοῦτος ὤν. 12) συγγίγνεσθαι, ὁμιλεῖν. 13) χρηστόν. 14) εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν. 15) συνεῖναι. 16) τὸ ἀναίσχυντον. 17) ἐξαιρεῖν. 18) βουλεύεσθαι κατὰ μετοχήν. 19) καθίζειν. 20) βασίλειος. 21) μετοχή, ἄρνησις μή· διά τί; 22) ἀρέσκειν τινί. 23) μετοχή. 24) ὑβριστής. 25) μακαρίζειν. 26) τὰ πλεῖστα. 27) οὐδὲν κακὸν ἑαυτῷ συνειδέναι. 28) ἥδιστα. 29) διάγειν (τὸν βίον). 30) καρτερεῖν. 31) μακρὸν χρόνον. 32) ἐν τῷ κακοπαθεῖν. 33) ἐν τῷ εὖ πράττειν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καμον (34); — Εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἤθελεν ἐντραπῆ καθεὶς δειλὸν (35) ὁμοτράπεζον (36) νὰ παραλάβῃ. — Ἀνδρειοτάτους (37) βέβαια (38) δικαίως ἤθελε νομίσει τις (39) ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουσι (40) τὰ φοβερὰ (41) καὶ τὰ τερπνά (42), καὶ διὰ ταῦτα (43) δὲν ἀπομακρύνονται πεφοβισμένοι (44) ἀπὸ τοὺς κινδύνους (41). — Τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ πλυντήρια ἑωρτάζοντο (45), κἀνεὶς Ἀθηναῖος δὲν ἔκαμνε σπουδαῖον ἔργον (46). — Μὲ δικαίους λόγους (47) κάμνουσι πολλοὶ ἄδικα (48), ἀλλὰ μὲ δίκαια ἔργα (49) μὲ δυσκολίαν (50) ἤθελεν εἶσθαι (51) εἷς ἄδικος.

4.

Ὑπενθύμιζε εἰς τὸν ἑαυτόν σου (1) ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι λέγουν ὅτι ἡ σοφία εἶνε μέγιστον ἀγαθόν (2), ἀλλ' ὀλίγοι μόνον εἶνε οἱ ὁποῖοι τὸ μέγιστον τοῦτο ἀγαθὸν ἠμποροῦν νὰ ἀποκτῶσι (3). — Νομίζω ὅτι εἰς ὅλους βεβαίως εἶνε φανερὸν ὅτι τὸ νὰ προγνωρίζωσι (4) τὸ μέλλον δὲν εἶνε ἴδιον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. — Δὲν ἔδωκαν οἱ Θηβαῖοι μόνοι ἐκ τῶν συμμάχων, ὅτε αἱ Ἀθῆναι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκυριεύθησαν (5), τὴν ψῆφόν των (6), οἱ μὲν πολῖται ὡς δοῦλοι νὰ πωλῶνται (7), τὴν δὲ χώραν νὰ ἀφίνωσιν ἀκαλλιέργητον (διὰ νὰ βόσκωσι τὰ πρόβατα) (8), ὅπως τὴν Κρισαϊκὴν πεδιάδα (9); — Ὅτε οἱ Κορίνθιοι φυγάδες (10) εἶπον εἰς τὸν Ἀγησίλαον (11) ὅτι ἡ πόλις θὰ παραδοθῇ (12) εἰς αὐτοὺς καὶ ἐδείκνυον (13) τὰς μηχανάς, μὲ τὰς ὁποίας ἤλπιζον νὰ κυριεύσωσι τὰ

---

34) ἀπαγορεύειν. 35) κακόν. 36) σύνδειπνος, σύσσιτος, ὁμοτράπεζος. 37) κράτιστος τὴν ψυχήν. 38) γε. 39) κρίνειν· παθητικὴ σύνταξις. 40) μετοχή. 41) τὰ δεινά. 42) τὰ ἡδέα. 43) τούτων ἕνεκα. 44) ἀποτρέπεσθαι ἔκ τινος, ἀποδειλιᾶν πρός τι, ἐκπεπληγμένον ἀφίστασθαί τινος. 45) ἄγεται ἡ ἑορτή. 46) ἐπιχειρεῖν. 47) μετάφρασον κατὰ μετοχήν: ἐν ᾧ δίκαια λέγουσι. 48) ἄδικα ποιεῖν. 49) μετοχή· μετάφρασον: ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δίκαια κάμνουσι. 50) σχολῇ, χαλεπῶς. 51) εἶναι· εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν.

1) ὑπομιμνήσκειν ἑαυτόν. 2) ἀπαρέμφατον. 3) μετοχή. 4) προγιγνώσκειν. 5) αἱρεῖν, πθ. ἁλίσκεσθαι· μετοχή. 6) τίθεσθαι τὴν ψῆφον. 7) τὴν πόλιν ἐξανδραποδίζεσθαι. 8) τὴν χώραν μηλόβοτον ἀφιέναι. 9) τὸ Κρισαῖον πεδίον. 10) φεύγοντες. 11) μετοχή. 12) ἐνδίδοσθαι. 13) ἐπι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τείχη (14), δὲν ἠθέλησεν ἐκεῖνος νὰ προσβάλῃ λέγων ὅτι τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις πρέπει ὄχι νὰ ἀνδραποδίζουν (15), ἀλλὰ νὰ σωφρονίζουν. — Ὅτε ὁ Θεόκριτος ἠρωτήθη (16) ὑπό τινος φλυάρου (17) «ποῦ θὰ ἴδῃ αὐτὸν αὔριον», ἀπεκρίθη «ὅπου ἐγὼ (18) σὲ δὲν θὰ ἴδω». — Ἄγις, ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ἔλεγεν ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲν ἐρωτῶσι (19), πόσοι, ἀλλὰ ποῦ εἶνε οἱ ἐχθροί. — Φανερὸν εἶνε βεβαίως (20) τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ὁ ἴδιος διόλου (21) δὲν εἶνε χρήσιμος (22), καὶ ἄλλον κἀνένα δὲν (23) ἤθελε κάμει εἰς τίποτε (24) χρήσιμον. — Ὅτε κακός τις ἄνθρωπος ἐπάνω εἰς τὴν θύραν του ἔγραψε (25) «κἀνὲν κακὸν νὰ μὴ εἰσέλθῃ (26) ἀπ' ἐδῶ», ὁ Διογένης εἶπεν· «ἐγὼ λοιπὸν (27) δὲν γνωρίζω (28), ἀπὸ ποῦ τέλος πάντων (29) θὰ εἰσέλθῃ ὁ οἰκοδεσπότης» (30). — Δὲν ἔχεις ἀκούσει (31) ὅτι ὁ Δαίδαλος ὑπὸ τοῦ Μίνωος συνελήφθη (32) διὰ τὴν σοφίαν του καὶ ἠναγκάσθη νὰ δουλεύῃ εἰς αὐτόν; — Πρὸ τῆς μάχης εἰς τὰ Λεῦκτρα ἀνηγγέλθη εἰς τοὺς Θηβαίους ὅτι ὅλα τὰ ἱερὰ ἐντὸς τῆς πόλεως ἠνοίχθησαν μόνα των (33) καὶ αἱ ἱέρειαι ἔλεγον ὅτι οἱ θεοὶ τὴν νίκην ἐφανέρονον (34).

5.

Πρός τινα, ὁ ὁποῖος ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο ἀπὸ μεγάλην πόλιν (1), εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης· «δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζῃ τις (2) τοῦτο, ἀλλ' ἂν τις ἤθελεν εἶσθαι ἄξιος τῆς μεγάλης πατρίδος του» (3). — Ὁ Ἀρίστιππος εἶπε πρὸς τὸν ἀδελφόν του· «ἐνθυμοῦ ὅτι (4) σὺ μὲν τὴν φιλονεικίαν ἤρχισες (5), ἐγὼ δὲ τὴν συμφιλίωσιν (παρεσκεύασα)» (6). — Διὰ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν (7) ταξειδεύουσιν ἄνθρωποι εἰς ὅλην τὴν γῆν (8) καὶ ζητοῦσι (9), τί ἐκεῖνος μὲ εὐχαρίστησιν (10)

δεικνύναι. 14) αἱρεῖν. 15) ἀνδραποδίζεσθαι. 16) μετοχή. 17) ἀδολέσχης. 18) ἔνθα. 19) πυνθάνεσθαι. 20) γε. 21) μηδέν. 22) μετοχή. 23) οὐδ' ἄλλον οὐδένα. 24) τι. 25) ἐπιγράφειν. 26) εἰσιέναι. 27) ἐγὼ τοίνυν. 28) οὐκ οἶδα. 29) δή. 30) ὁ τοῦ οἴκου δεσπότης (κύριος), ὁ δεσπότης. 31) πυνθάνεσθαι. 32) λαμβάνεσθαι· μετοχή. 33) αὐτόματος. 34) φαίνειν.

1) εἶναι ἀπό· μετοχή. 2) σκοπεῖν. 3) πόλις. 4) μεμνῆσθαι. 5) ἔριδος κατάρχεσθαι. 6) διαλλαγή· σύνταξον κατὰ ζεῦγμα. 7) βασιλεύς, βασιλεὺς ὁ μέγας. 8) πᾶσαν γῆν περιέρχεσθαι. 9) μαντεύειν· μετοχή. 10) ἡδέως.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἤθελε πίει.— Ἂς μὴ ἐξετάζωμεν (11), ποῦ ἠθέλομεν πολεμήσει, ἀλλὰ ποῦ ἠθέλομεν νικήσει. — Ὅτε ὁ Λυσίμαχος τὸν κωμικὸν ποιητὴν (12) Φιλιππίδην, ὁ ὁποῖος ἦτο φίλος (13) καὶ οἰκεῖος (14), ἠρώτησε «τίνων ἤθελέ τον καταστήσει κοινωνόν (15)», ἀπεκρίθη ἐκεῖνος «ὅλων, ὅσα θέλεις, πλὴν τῶν μυστικῶν» (16). — Πρὸς τὸν Λακεδαιμόνιον Λυκοῦργον, ὅτε εἰσῆλθεν (17) εἰς τὸν εἰς τοὺς Δελφοὺς ναόν, λέγουσιν ὅτι ὁ θεὸς τοιουτοτρόπως ἀπεκρίθη (18), «συλλογίζομαι ἀμφιταλαντευόμενος (19), ποῖον ἐκ τῶν δύο, θεὸν ἢ ἄνθρωπον νά σε ὀνομάσω» (20). — Ὅτε οἱ Ἕλληνες ἦλθον εἰς τὸν Τίγρητα ποταμόν (21), ἐσκέπτοντο οἱ στρατηγοί, κατὰ ποῖον τρόπον (22) ἄριστα ἤθελον διαβῆ τὸν ποταμόν. — Ὅτε ὁ Πομπήϊος καὶ ὁ Καῖσαρ ἐδιχονόησαν (23), εἶπεν ὁ Κικέρων «γνωρίζω μὲν (24) ποῖον νὰ φύγω, δὲν γνωρίζω δέ, πρὸς ποῖον νὰ καταφύγω». — Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔστειλαν (25) πρεσβείαν εἰς τὴν Ἤλιδα καὶ ἐδήλωσαν (26) ὅτι εἰς τοὺς ἄρχοντας (27) ἐν Λακεδαίμονι φαίνεται (28) δίκαιον νὰ ἀφίνωσιν οἱ Ἠλεῖοι ἐλευθέρας (29) τὰς πόλεις τὰς πέριξ τῆς χώρας των τὰς ὑπαγομένας εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των (30). Ὅτε δὲ οὗτοι ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν ἤθελον κάμει τοῦτο, διότι κατεῖχον τὰς πόλεις, ἀφ' οὗ τας ἐκυρίευσαν διὰ πολέμου (κατὰ τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου) (31), οἱ ἔφοροι ἐκήρυξαν (διέταξαν ἐκστρατείαν) πόλεμον κατ' αὐτῶν. (32)

6.

Ἐξέταζε (1) πάντοτε τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις σου, διὰ νὰ περιπίπτῃς εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερα (2) σφάλματα (3). — Διάκρινε (4) ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ δόλον (5) κολακεύουσι (6), καὶ

---

11) σκοπεῖν. 12) κωμῳδοποιός, κωμῳδοδιδάσκαλος, κωμῳδός, κωμῳδιογράφος. 13) μετοχή. 14) συνήθης. 15) μεταδιδόναι τινός τινι. 16) ἀπόῤῥητον. 17) εἰσιέναι· μετοχή. 18) λέγεται—ἀποκρίνασθαι. 19) φροντίζειν. 20) λέγειν. 21) μετοχή. 22) ὅπως. 23) διίστασθαι· μετοχή. 24) εἰδέναι. 25) πέμπειν· μετοχή. 26) λέγειν. 27) τὰ τέλη. 28) δοκεῖν. 29) αὐτόνομόν τινα ἀφιέναι. 30) αἱ περιοικίδες πόλεις. 31) ἐπιληΐδα ἔχειν πόλιν. 32) φρουρὰν φαίνειν.

1) ἐπισκοπεῖν. 2) ὡς ἐλάχιστος, ὡς δυνατὸν ἐλάχιστος. 3) ἁμάρτημα. 4) διακρίνειν, διαγιγνώσκειν. 5) μετά. 6) μετοχή. 7) θεραπεύειν· μετοχή.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ (5) εὔνοιάν σε περιποιοῦνται (7), διὰ νὰ μὴ γίνωνται οἱ κακοὶ ὑπέρτεροι τῶν καλῶν (8). — Ὁ Λυκοῦργος ἐπρόσταξε τοὺς Λακεδαιμονίους νὰ μὴ πολεμῶσι συχνάκις (9) μὲ τοὺς ἰδίους ἐχθρούς, διὰ νὰ μὴ διδάσκωσιν αὐτοὺς νὰ μάχωνται χωρὶς νὰ θέλωσιν (10). — Ὁ Ἀγησίλαος ἐγέμιζε (11) τὰς ψυχὰς τῶν πολεμιστῶν του μὲ αἴσθημα (πεποίθησιν εἰς ἑαυτούς, αὐτοπεποίθησιν) (12), διὰ νὰ ἤθελον εἶσθαι ἀνδρεῖοι (13) μὲ ὁποιονδήποτε ἤθελεν εἶσθαι ἀνάγκη (14) νὰ πολεμῶσιν. — Ὁ Λυκοῦργος ἐτίμα τοὺς βασιλεῖς εἰς τὸ δεῖπνον μὲ διπλῆν μερίδα (15), οὐχὶ διὰ νὰ ἤθελον φάγει (16) τὰ διπλᾶ, ἀλλὰ διὰ νὰ ἠδύναντο (17) καὶ αὐτοὶ μὲ αὐτὸ (18) νὰ τιμῶσί τινα, ἂν ἤθελον (19). — Ὁ Ζήνων ἔλεγε πρός τινα, ὁ ὁποῖος ἤθελε περισσότερα νὰ ὁμιλῇ παρὰ νὰ ἀκούῃ (20) «ἡ φύσις ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς μίαν γλῶσσαν καὶ δύο ὦτα, διὰ νὰ ἀκούωμεν διπλάσια τῶν ὅσα λέγομεν» (21). — Καταγίνου (22) νὰ ὁμιλῇς διὰ εὐγενεῖς τρόπους (23), διὰ νὰ συνηθίσῃς (24) νὰ ἔχῃς φρόνημα ὅμοιον μὲ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι λεχθῆ (25). — Οἱ Λοκροὶ εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν τῶν Ῥηγίνων μὲ ὅλον τὸν στρατόν (26), διὰ νὰ μὴ ἤθελον ἔλθει οὗτοι πρὸς βοήθειαν τῶν Μεσσηνίων (27). — Ὁ Βίας ἐταξείδευε μίαν φορὰν μὲ ἀθέους μέσα εἰς ἓν πλοῖον (28)· ὅτε δὲ τὸ πλοῖον κατελήφθη ὑπὸ τρικυμίας (29) καὶ ἐκεῖνοι ἐπεκαλοῦντο τοὺς Θεούς, εἶπε «σιωπᾶτε, διὰ νὰ μὴ καταλάβωσιν οἱ Θεοὶ (30) ὅτι ἐδῶ πλέετε». — Ὁ Κῦρος διέταξε (31) τὸν Φεραύλαν νὰ φροντίσῃ (32), διὰ νὰ γίνηται αὔριον ἡ ἐκδρομὴ (33), ἀπαραλλάκτα καθὼς ἐφάνη ὅτι ἦτο καλή (34). — Ἐάν τις (35) ἐκ τῶν ἰδικῶν σου δούλων (36) πάθῃ ἀσθένειαν (37), πρέπει νὰ φροντίσῃς (38), διὰ νὰ ἰατρεύηται (39).

---

8) πλέον ἔχειν. 9) πολλάκις, πλειστάκις, συχνῶς, συχνάκις, συνεχῶς. 10) ἄκων. 11) πληροῦν, ἐμπιπλάναι. 12) φρόνημα. 13) ἀγαθός. 14) δέοι. 15) διμοιρία. 16) κατεσθίειν. 17) ἔχειν. 18) ἀπὸ τοῦδε. 19) μετάφρασον: ἂν τινα ἤθελον. 20) βούλεσθαι· μετοχή. 21) τὸ διπλάσιον· ἔλξις. 22) μελετῶν. 23) γενναῖον ἐπιτήδευμα. 24) ἑαυτὸν ἐθίζειν, ἐθίζεσθαι. 25) φρονεῖν ὅμοια τοῖς εἰρημένοις. 26) πανστρατιᾷ. 27) (ἐπι, προσ) βοηθεῖν. 28) συμπλεῖν. 29) χειμάζεσθαι· μετοχή. 30) αἰσθάνεσθαι. 31) κελεύειν. 32) ἐπιμελεῖσθαι. 33) ἐξέλασις. 34) ὥσπερ ἔδοξε καλῶς ἔχειν. 35) ἤν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

7.

Ὦ, εἴθε νὰ παρευρίσκεσο (1) ἐκεῖ, διὰ νὰ ἤθελες ἀκούει τοὺς ἀνθρώπους νὰ διαλέγωνται (2), οἱ ὁποῖοι εἶνε σοφώτατοι ἀπὸ ὅσους καταγίνονται εἰς τοιούτους λόγους (3). — Ἂν οἱ καλοὶ ἐκ φύσεως ἐγίνοντο (4), ἔλεγεν ὁ Σωκράτης, θὰ εἴχομεν ἴσως (5) ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἤθελον γνωρίζει ἐκ τῶν νέων τοὺς ἔχοντας καλὰ προτερήματα φυσικά (6)· τοὺς ὁποίους παραλαβόντες, ἀφ' οὗ ἐπάνω εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἠθέλομεν κλείσει καὶ σφραγίσει (7), πολὺ περισσότερον παρὰ τὸν χρυσὸν θὰ ἐφυλάττομεν, διὰ νὰ μὴ ἤθελέ μας τοὺς διαφθείρει κάνείς. — Οἱ Ἀκαρνᾶνες ἐφοβοῦντο, μήπως οἱ Ἀθηναῖοι, ἀφ' οὗ ἤθελον ἔχει εἰς τὴν κατοχήν των (8) τὴν Ἀμβρακίαν, δι' αὐτοὺς φοβερώτεροι (9) γείτονες (10) θὰ ἦσαν. — Πόσον βαρὺ φορτίον (11) εἶνε ὁ φόβος, εἶνε φανερὸν ἐκ τοῦ ὅτι μερικοί, οἱ ὁποῖοι φοβοῦνται, μήπως ἀφ' οὗ συλληφθῶσι (12) θανατωθῶσιν (13), ἀπὸ τὸν φόβον ἀποθνήσκουν προτίτερα (15). — Ὁ Ἀλκιβιάδης ἦτο σώφρων (16), ἐφ' ὅσον (17) ἦτο ὁμιλητὴς τοῦ Σωκράτους (18), οὐχὶ διότι ἐφοβεῖτο (19), μήπως ἤθελε τιμωρηθῆ (20), ἀλλὰ διότι εἶχε τὴν ἰδέαν (21) ὅτι ἦτο ἄριστον τοῦτο νὰ κάμνῃ. — Ἐπειδὴ οἱ Κορίνθιοι ἐφοβοῦντο (22), μήπως ἡ πόλις αὐτῶν ἤθελε προδοθῆ ἀπὸ μερικούς (23), ἔστειλαν καὶ ἐπροσκάλεσαν (24) τὸν Ἰφικράτην. — Ἀντίγονος ὁ βασιλεύς, ὅτε ὁ υἱός του ἠρώτησε (25), πότε τέλος πάντων ἔμελλον νὰ μετατοπισθῶσιν (26), ἀπεκρίθη, «διὰ τί δὰ σὺ μόνος φοβεῖσαι, μήπως δὲν ἀκούσῃς τὴν σάλπιγγα ;» — Ἐφ' ὅσον ἤμην πλούσιος, εἶπεν ὁ Χαρμίδης, ὁ ὁποῖος ἐν ᾧ ἦτο πλούσιος εἶχε

---

36) οἰκέτης. 37) νόσῳ (νοσήματι) περιπίπτειν. 38) δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι, ἐπιμελητέον σοι. 39) θεραπεύειν.

1) παραγίγνεσθαι. 2) ἀκούειν· ἐπὶ αὐτηκοΐας. 3) τῶν περὶ τοὺς τοιούτους λόγους σοφώτατοι. 4) φύσει γίγνεσθαι. 5) που. 6) τῶν νέων τοὺς ἀγαθοὺς τὰς φύσεις. 7) κατασημαίνεσθαι· μετοχή. 8) κατέχειν· μετοχή. 9) χαλεπός. 10) μετάφρασον : πλησίον κατοικῶν. 11) φόρημα. 12) μετοχή. 13) λαμβάνειν· μετοχή. 14) ἀποθνήσκειν. 15) προαποθνήσκειν. 16) σωφρονεῖν. 17) ἕως. 18) συνεῖναι, ὁμιλεῖν. 19) μετοχή. 20) κολάζειν. 21) ἡγεῖσθαι. 22) μετοχή. 23) προδιδόναι. 24) μεταπέμπεσθαι. 25) με-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γείνει πτωχός (27), ἐφοβούμην πάντοτε, μήπως τις τὴν οἰκίαν μου τρυπήσῃ (28), τὰ χρήματα λάβῃ καὶ εἰς ἐμὲ τελευταῖον κακόν τι προξενήσῃ (29). Ἀλλὰ τώρα, ἀφ' ὅτου δὲν ἔχω τίποτε (30), κοιμῶμαι (31) ἥσυχα καὶ μὲ εὐχαρίστησιν (32). — Οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐδέχθησαν (33) τὴν συνθήκην, διότι ἐφοβήθησαν (27), μήπως δὲν ἤθελον ἠμπορεῖ νὰ πολεμῶσι μὲ ὅλην τὴν Λέσβον.

8.

Ἂν πᾶν τὸ ἐπὶ τῆς γῆς εἶνε φθαρτόν (1), διὰ τί πρέπει νὰ ἐπιδιώκωμεν αὐτό; (2). — Ἂν θέλεις δικαίαν κρίσιν νὰ κάμνῃς (3), μὴ ἀποβλέπῃς (4) εἰς κανένα ἐκ τῶν δικαζομένων, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν ὑπόθεσιν (5). — Πρὸς τὸν λυπούμενον διὰ τὸ ἰδικόν του πάθημα (6) εἶπεν ὁ Χείλων «ἂν σὺ τὰ παθήματα ὅλων (τῶν ἀνθρώπων) θὰ γνωρίσῃς, (τότε) ὀλιγώτερον θὰ λυπηθῇς διὰ τὰ ἰδικά σου» (7). — Ἂν θέλεις νά σου εἶνε εὐνοϊκοὶ οἱ Θεοί (8), τοὺς Θεοὺς πρέπει νὰ τιμᾷς (9). — Ὅτε Ἀσκληπιάδης, ὁ υἱὸς τοῦ Ἱππάρχου, εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἀνήγγειλεν ὅτι εἶχεν ἀποθάνει ὁ Ἀλέξανδρος (10), ἐπειδὴ τὸ πλῆθος ἔκλινεν εἰς καινοτομίας (11), ἐγεννήθη (12) μέγας θόρυβος. Τέλος εἶπεν ὁ Φωκίων «λοιπόν (13), ἂν ὁ Ἀλέξανδρος σήμερον ἔχει ἀποθάνει, καὶ αὔριον καὶ μεθαύριον (14) θὰ εἶνε ἀποθαμένος, ὥστε νὰ ἠμπορέσητε (15) σεῖς μὲ ἡσυχίαν (16), πολὺ δὲ περισσότερον (17) μὲ ἀσφάλειαν (16) νὰ σκέπτησθε. — Ἂν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶχον τὴν αὐτὴν ἰδέαν μὲ τοὺς Θηβαίους (18), τίποτε δὲν θὰ ἤθελεν ἐμποδίσει (19), ὥστε οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ὁποῖοι ἔγειναν αἴτιοι τῆς σωτηρίας ὅλων τῶν Ἑλλήνων (20), μόνοι ἐκ τῶν

τοχή. 26) ἀναζευγνύναι. 27) μετοχή. 28) διορύττειν. 29) κακόν τι ἐργάζεσθαι. 30) ἐξ ὅτου. 31) καθεύδειν. 32) ἡδέως. 33) ἀποδέχεσθαι.

1) ὁ ἐν τῇ γῇ, ὁ ἐπίγειος. 2) τί δεῖ διώκειν (θηρᾶν); 3) κρίσιν ποιεῖσθαι. 4) ἐπιγιγνώσκειν τι, ἐπιστρέφεσθαί τινος. 5) δίκη. 6) ἐπὶ τῷ ἰδίῳ κακῷ. 7) δυσχεραίνειν ἐπί τινι. 8) εὔνους. 9) τιμᾶν, θεραπεύειν· διὰ ῥημ. ἐπιθ., ἢ δι' ἀναλύσεως μετὰ τοῦ δεῖ. 10) ὡς μετ' εὐκτ. 11) νεωτερίζειν· μετοχή. 12) γίγνεσθαι. 13) οὐκοῦν. 14) εἰς τρίτην (ἡμέραν). 15) ὥστε μετ' ἀπαρ. 16) μετὰ τῆς προθ. μετά. 17) μᾶλλον δέ. 18) ταὐτὰ φρονεῖν, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν. 19) κωλύειν. 20) μετοχή. 21) ἐξαν-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἑλλήνων νὰ πωληθῶσιν ὡς δοῦλοι (21) καὶ εἰς μεγίστας δυστυχίας (22) νὰ περιπέσωσι. — Δὲν ἐννόησες (23) ὅτι ὁ Λυκοῦργος (24) τὴν Σπάρτην δὲν θὰ ἤθελε κάμει ὑπερτέραν ἀπὸ τὰς ἄλλας πόλεις (25), ἂν δὲν ἐνεποίει εἰς αὐτοὺς (26) πρὸ πάντων τὴν ὑπακοὴν εἰς τοὺς νόμους; (27). — Ὅτε ὁ Διογένης εἶδε (28) μειράκιον ἄσωτον, τὸ ὁποῖον εἶχε κατεξοδεύσει (29) τὴν πατρικὴν κληρονομίαν (30), ἐλαίας καὶ ἄρτον νὰ τρώγῃ (31) καὶ ὕδωρ νὰ πίνῃ, εἶπεν «ἂν σὺ αὐτοπροαιρέτως (32) κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπρογευμάτιζες (33), δὲν θὰ ἐδείπνεις τοιουτοτρόπως κατ' ἀνάγκην. — Ἂν ὅλοι οἱ καταγινόμενοι εἰς τὴν παίδευσιν (34) ἤθελον τὴν ἀλήθειαν νὰ λέγωσι (35), καὶ νὰ μὴ ὑπισχνῶνται μεγαλείτερα ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔμελλον νὰ ἐκτελῶσι (36), δὲν θὰ ἐδυσφημοῦντο (37) ἀπὸ τοὺς ἀπαιδεύτους (38). — Ὅτε ὁ Διογένης ἔπλυνε λάχανα (28), ἐπερίπαιξε (39) τὸν Ἀρίστιππον διαβαίνοντα (40) καὶ εἶπεν «ἂν ἐμάνθανες τοιαῦτα νὰ τρώγῃς (41), δὲν θὰ ἦσο προσκολλημένος (42) εἰς τὰς αὐλὰς τῶν τυράννων». Ἐκεῖνος δὲ εἶπε «καὶ σύ, ἂν ἐγνώριζες (43) νὰ συναναστρέφεσαι (44) μὲ ἀνθρώπους, δὲν θὰ ἔπλυνες λάχανα». — Ὅτε Σερίφιός τις εἶπε (28) πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα ὅτι οὐχὶ ἐξ αἰτίας ἑαυτοῦ (45), ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τῆς πατρίδος του (46) ἔχει γείνει ἔνδοξος, εἶπεν οὗτος «λέγεις τὴν ἀλήθειαν· ἀλλ' ὅπως ἐγώ, ἂν ἤμην Σερίφιος (28), δὲν θὰ εἶχον γείνει ἔνδοξος (47), τοιουτοτρόπως οὐδὲ σύ, ἂν ἦσο Ἀθηναῖος» (28). — Ὁ Ἰφικράτης ἔλεγεν ὅτι κάκιστος λόγος στρατηγοῦ ἤθελεν εἶσθαι τό: «τοῦτο δὲν θὰ ἤθελον περιμείνει» (48). — Πῶς ἄνθρωπος καλῶς σκεπτόμενος (49) ἤθελεν ἐπιθυμεῖ (50) νὰ κακοποιῇ τινα (51), ὁ ὁποῖος οὐδαμῶς τὸν ἠδίκησεν (28); — Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν εὐχαρίστως (52) ἤθελε δεχθῇ εἰς συμμαχίαν (53) τοὺς Ἀθηναίους ἕνεκα τῶν κινδύνων, οἱ ὁποῖοι ἐπήρχοντο κατ' αὐτοῦ (54).

δραποδίζειν. 22) συμφορά. 23) καταμανθάνειν. 24) σύνταξον κατὰ πρόληψιν. 25) ποιεῖν τί τινος διάφορον. 26) σύντ. κατὰ τὸ κατὰ σύνεσιν σχῆμα. 27) τὸ πείθεσθαι. 28) μετοχή. 29) καταδαπανᾶν· μετοχή. 30) τὰ πατρῷα. 31) μετοχή. 32) κατὰ γνώμην. 33) ἀριστᾶν. 34) ἐπιχειρεῖν, παιδεύειν. 35) τἀληθῆ λέγειν. 36) ἐπιτελεῖν ἔμελλον. 37) κακῶς ἀκούειν. 38) ἰδιώτης. 39) ἐπισκώπτειν. 40) παριέναι. 41) προσφέρεσθαι. 42) θερα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

9.

Νόμιζε λαμπροτάτην (1) θυσίαν καὶ μεγίστην λατρείαν (2), ἐὰν δεικνύῃς τὸν ἑαυτόν σου (3) ὅσον τὸ δυνατὸν ἀγαθὸν καὶ δίκαιον (4). Ἐὰν τὸ παρελθὸν φυλάττῃς εἰς τὴν μνήμην σου (5), θὰ δυνηθῇς (6) περὶ τοῦ μέλλοντος καλλίτερον (7) νὰ σκέπτεσαι. — Οἱ Φρύγες, ἐάν τις βοῦν γεωργικὸν (8) φονεύσῃ, ἤ τι ἐκ τῶν σκευῶν τῶν χρησιμευόντων εἰς τὴν γεωργίαν (9) κλέψῃ, μὲ θάνατόν τον τιμωροῦσιν (10). — Ὁ Σόλων ἐνομοθέτησεν (11) «ἐάν τις τοὺς γονεῖς του δὲν τρέφῃ (12), νὰ εἶνε ἄτιμος» (13). — Ὅτε ὁ Πύῤῥος τοὺς Ῥωμαίους, ἀφ' οὗ δύο φορὰς πρὸς αὐτοὺς συνεπλάκη (14), ἐνίκησεν, εἶπεν, ἐπειδὴ πολλοὺς ἐκ τῶν σωματοφυλάκων καὶ τῶν ἀξιωματικῶν (15) εἶχεν ἀπολέσει (16), «ἂν τοὺς Ῥωμαίους εἰς μίαν ἀκόμη μάχην νικήσωμεν (17), ἔχομεν χαθῆ». — Τὰ λαμπρὰ χρώματα φαίνονται λαμπρότερα, ἐάν τις θέτῃ πλησίον των (18) μαυρειδερόν (19). — Ὅτε ὁ Δημοσθένης εἶπέ ποτε (14), «οἱ Ἀθηναῖοι θά σε φονεύσωσι, Φωκίων, ἐὰν κυριευθῶσιν ἀπὸ μανίαν» (20), ὁ Φωκίων ἀπεκρίθη «σὲ δέ, ἐὰν σωφρονῶσιν». — Ἄν τις, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ αὐλητικήν (21), ἀφ' οὗ ἤθελεν ἐμφανισθῆ εἰς τὸ θέατρον (22), ἤθελε νὰ αὐλῇ, δὲν ἤθελε τιμωρηθῆ (23) διὰ λιθοβολισμοῦ; — Ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτε ἠρωτήθη (24), πῶς δὲν ἤθελέ τις μεθύσει (25), ἀπεκρίθη «ἂν ἤθελεν ἴδει, τί κάμνουσιν οἱ μεθυσμένοι» (26). — Καλὸς οἰκονόμος δὲν ἤθελεν ἠμπορεῖ καὶ ἄλλον οἶκον καλῶς νὰ διοικῇ (27), ἂν ἤθελεν ἐμπιστεύεσθαι εἰς αὐτόν; (28). — Ὅτε ὁ Σω-

---

πεύειν. 43) εἰδέναι. 44) προσομιλεῖν. 45) διά. 46) πόλις. 47) ἐπιφανής. 48) προσδοκᾶν. 49) εὖ φρονεῖν. 50) βούλεσθαι. 51) κακῶς ποιεῖν. 52) ἄσμενος. 53) εἰς συμμαχίαν προσδέχεσθαι. 54) ἐπιφέρεσθαί τινι.

1) κάλλιστος. 2) θεραπεία. 3) παρέχειν ἑαυτόν. 4) ὡς μεθ' ὑπερθ. 5) μνημονεύειν. 6) ἔχειν. 7) κρεῖττον. 8) βοῦς ἀροτήρ. 9) τὰ περὶ τὴν γεωργίαν σκεύη. 10) θανάτῳ ζημιοῦν. 11) νόμον τιθέναι. 12) μετοχή. 13) προστ. ἢ ἀπαρ. 14) συμβάλλειν· μετοχή. 15) ἡγεμών. 16) μετοχή. 17) σύστοιχ. σύνταξις. 18) παρατιθέναι. 19) φαιός. 20) μαίνεσθαι. 21) οὐκ ὢν αὐλητικός. 22) παριέναι εἰς τὸ θέατρον· μετοχή. 23) δίκην διδόναι. 24) μετάφρασον: ἔχει βληθῆ διὰ λίθου· μετοχή. 25) μεθύσκεσθαι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κρατικὸς Εὐκλείδης ἤκουσε (14) τὸν ἀδελφόν του νὰ λέγῃ «εἴθε νὰ χαθῶ (29), ἂν δὲν ἤθελά σε ἐκδικηθῆ» (30), εἶπε «καὶ ἐγώ, ἂν δὲν ἤθελά σε καταπείσει (31) νά με ἀγαπᾷς». — Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολέμουν (14) πρὸς Εὔμολπον, τὸν βασιλέα τῶν Θρᾳκῶν, Ἐρεχθεύς, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, ἔλαβε τὸν χρησμὸν «θὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθρούς, ἂν τὴν μεγαλειτέραν (32) κόρην του θυσιάσῃ εἰς τὴν Περσεφόνην. — Δὲν ἠθέλομεν ἠμπορέσει νὰ ὑποφέρωμεν (33) βεβαίως οὔτε τὴν ζέστην (34), οὔτε τὸ ψῦχος, ἂν αἰφνιδίως ἤθελον γείνει. — Οἱ Πέρσαι ἔχουσι τὰ ἄλογα πεδικλωμένα (35) εἰς τὰς φάτνας (36) καί, ὅταν κάμνουν ἔφοδον ἐναντίον των (37), εἶνε δύσκολον (38) μὲν νά τα λύωσι, δύσκολον δὲ νά τα βάλλωσι τοὺς χαλινούς (39), δύσκολον δὲ νά τα σαμαρόνωσιν (40). — Ὁ Πλούτων ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ὀρφέα νὰ δώσῃ ὀπίσω τὴν σύζυγον (41), ἂν κατὰ τὴν πορείαν (42) δὲν ἤθελε στραφῆ ὀπίσω (43), πρὶν νὰ φθάσῃ (44) εἰς τὴν οἰκίαν του (45). — Ὁ Ἀγησίλαος ἐγέμιζε τὰς ψυχὰς τῶν πολεμιστῶν (46) ἀπὸ ἐλπίδας, ὅτι πολλὰς ὠφελείας θὰ ἤθελον ἔχει (47), ἂν ἤθελον γίνεσθαι ἄνδρες ἀνδρεῖοι (48). — Ὁσάκις (49) οἱ Ἀθηναῖοι ἐφώρμων (50), ὑπεχώρουν οἱ Συρακούσιοι, ἀλλ' ὁσάκις οὗτοι ὑπεχώρουν, ἐπέπιπτον (51) ἐκεῖνοι. — Ἂν ἤθελεν ὁ Κῦρος νὰ καθιστᾷ τινα ἐκ τῶν φίλων του τιμῆς ἄξιον ὑπὸ τοῦ πλήθους (52), ἔστελλεν εἰς αὐτὸν φαγητὰ (53) ἀπὸ τὴν τράπεζάν του. — Ὁ Θηραμένης, ὅτε ὁ Σάτυρος εἶπε πρὸς αὐτόν (28), θά τον πάρῃ ὁ διάβολος (54), ἐὰν δὲν σιωπᾷ, εἶπεν, «ἀλλ' ἐὰν σιωπῶ, δὲν θά με πάρῃ λοιπὸν (55) ὁ διάβολος ;»

---

26) οἱ μεθύοντες. 27) εὖ οἰκεῖν. 28) ἐπιτρέπειν· μετοχή. 29) ἀπόλλυσθαι. 30) τιμωρεῖσθαι. 31) πείθειν. 32) πρεσβύτατος. 33) ὑποφέρειν. 34) θάλπος. 35) πεποδισμένος. 36) ἐπὶ ταῖς φάτναις. 37) ἰέναι ἐπί τινα. 38) ἔργον. 39) χαλινοῦν. 40) ἐπισάττειν. 41) γυνή. 42) πορεύεσθαι· μετοχή. 43) μεταστρέφεσθαι. 44) παραγίγνεσθαι· πρὶν ἂν ἢ πρὶν μετὰ τῆς καταλλήλου ἐγκλίσεως. 45) οἴκαδε. 46) πρβλ. θέμ. 6, ὑποσ. 11 καὶ 12. 47) πολλὰ κἀγαθὰ εἶναί τινι. 48) ἄνδρες ἀγαθοί. 49) ὅτε ἐπὶ ἐπαναληπτικῆς ἐννοίας. 50) ἐπιέναι. 51) ἐπικεῖσθαι. 52) βούλεσθαί τινα θεραπεύεσθαι ὑπὸ τῶν πολλῶν. 53) βρῶμα. 54) οἰμώζω. 55) ἄρα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

10.

Ἀνάμικτα παραδείγματα ὑποθετικῶν προτάσεων.

Ὁ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος, ὅτε τίς τον κατηγόρει (1), ὅτι κακολογεῖ (2) ἰατρόν τινα, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ πεῖραν αὐτοῦ (3), εἶπεν « ἂν ἐλάμβανον πεῖραν αὐτοῦ (4), δὲν θὰ ἔζων πλέον ». — Ὁ Πιττακὸς ὥρισε (5) διπλῆν τὴν ζημίαν διὰ τοὺς μεθυσμένους, ἂν ἔκαμνον σφάλμα τι (6), διὰ νὰ μὴ ἤθελον μεθύει οἱ πολῖται. — Ὁ Διογένης, ὅτε ἠρωτήθη, πῶς θὰ ἠδύνατό τις νὰ γείνῃ διδάσκαλος τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀπεκρίθη «ἂν τις πρὸ πάντων ἤθελε κατηγορήσει τὸν ἑαυτόν του δι' ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον κατηγορεῖ τοὺς ἄλλους» (7). — Ἐὰν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔσφαλαν (8), τιμωρήσητε, οἱ ἰδικοί σας νόμοι θὰ εἶνε καλοὶ καὶ ἔγκυροι (9)· ἐὰν δέ τους ἀφήσητε ἀτιμωρήτους (10), μόνον καλοί, οὐχὶ δὲ ἔγκυροι πλέον (11). — Ἂν ὁ θάνατος ἦτο ἐλευθέρωσις ἀπὸ ὅλα (12), θὰ ἦτο διὰ τοὺς κακοὺς εὕρημα (13) διὰ τοῦ θανάτου (14) νὰ ἐλευθερωθῶσιν (15) ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ μὲ τὴν ψυχὴν συγχρόνως ἀπὸ τὴν ἰδικήν τους κακίαν. — Δὲν θὰ ἦτο βεβαίως καλόν (16), ἂν τις, ἐπειδὴ ἔγεινεν ἐντελῶς (17) καλὸς ἄνθρωπος (18), διὰ τοῦτο ἤθελεν ἀπολαύσει (19) ὀλίγους ἐπαίνους. — Ἐὰν ἐννοήσω (20) ὅτι ἔχω γείνει χειρότερος (21), πῶς ἤθελον πλέον ζῇ μὲ εὐχαρίστησιν; (22). — Ἂν ὁ Σωκράτης θὰ ἤθελε κάμει κακόν τι, εὐλόγως (23) θὰ ἐνομίζετο (24) κακός (25)· ἂν ὅμως καθ' ὅλην τὴν ζωήν του (26) ἐξηκολούθει (27) νὰ εἶνε σώφρων (28), πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κατηγορῆται (29) δικαίως διὰ τὴν κακίαν, ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρχεν εἰς αὐτόν; (30). — Ἐάν τις δύναται (31) ἔργον τι νὰ διευθύνῃ (32), δύναται βεβαίως (33) καὶ ἄλλον

---

1) μέμφεσθαι· μετοχή. 2) κακῶς λέγειν. 3) πεῖραν ἔχειν τινός· μετοχή. 4) πειρᾶσθαι. 5) τάττειν, ὁρίζειν, τιθέναι. 6) ἁμαρτάνειν τι. 7) ἐπιτιμᾶν τινι ὑπέρ τινος. 8) ἁμαρτάνειν· μετοχή. 9) κύριος. 10) ἀφιέναι. 11) οὐκέτι. 12) ἀπαλλαγή τινος. 13) ἕρμαιον. 14) ἀποθνήσκειν· μετοχή. 15) ἀπαλλάττεσθαί τινος. 16) καλῶς ἔχειν. 17) τελέως. 18) χρηστὸς ἀνήρ. 19) τυγχάνειν. 20) αἰσθάνεσθαι. 21) μετοχή. 22) ἡδέως. 23) εἰκότως. 24) δοκεῖν. 25) πονηρός. 26) καθ' ἅπαντα τὸν βίον. 27) διατελεῖν. 28) σωφρονεῖν. 29) αἰτίαν ἔχειν τινός. 30) ἐνεῖναι· μετοχή· 31)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νὰ διδάσκῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος γνωρίζει (34). — Μεγάλην ἀπόδειξιν (35) τῆς ἀρετῆς τοῦ ἡγεμόνος νομίζω (36), ἐὰν οἱ ὑπήκοοι (37) ἑκουσίως (38) ὑπακούωσιν εἰς αὐτὸν καὶ εἶνε πρόθυμοι (39) εἰς τοὺς κινδύνους (40) νὰ μένωσι πλησίον του (41). — Ὅτε ὁ Κάτων τὸν Λεύκιον Μουρήναν κατηγόρησε διὰ δημαγωγίαν (42), ἠκολούθουν αὐτὸν κατά τινα νόμον (43) ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔμελλον νὰ ἐπιτηρῶσι (44) τὰς ἐνεργείας (45) αὐτοῦ. Συχνάκις λοιπὸν ἠρώτων αὐτόν, ἂν σήμερον εἶχε κατὰ νοῦν (46) νὰ πραγματεύηταί τι σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν (47), καί, ἂν ἠρνεῖτο (48), ἐπίστευον εἰς αὐτὸν καὶ ἀνεχώρουν (49).

11.

Φίλους νὰ ἀποκτᾷς (1) οὐχὶ ὅλους, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦσι (τοῦτο)(2), ἀλλ' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἄξιοι (3) τῆς ἰδικῆς σου φύσεως, καὶ οὐχὶ τοιούτους, μὲ τοὺς ὁποίους τερπνότατα ἤθελες περᾶ τὸν καιρόν σου (4), ἀλλὰ μὲ τοὺς ὁποίους ἄριστα ἤθελες φροντίζει (5) διὰ τὰ ἰδικά σου (πράγματα). — Τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἔκαμεν (6) εἰς ἓν ἔτος, ταύτην ἐτελείωσεν (7) ὁ Ἀγησίλαος εἰς διάστημα ὀλιγώτερον ἀπὸ ἕνα μῆνα (8). — Ὅπου πολλοὶ ἄνθρωποι μίαν κατοικίαν ἐνοικίασαν (9) μοιρασθέντες αὐτὴν ἀναμεταξύ των (10), τοῦτο καλοῦμεν συνοικίαν, ὅπου δὲ εἷς κατοικεῖ (11), οἰκίαν. — Ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἀπεφάσισε (12) τριάκοντα ἄνδρας νὰ ἐκλέξῃ (13), διὰ νὰ γράφωσι (14) τοὺς πατρικοὺς (15) νόμους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἔμελλον νὰ ζῶσιν ἐν πολιτείᾳ (16). — Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πάσχοντες ἀπὸ ἄλλους ὀργίζεσθε, μὴ κάμνετε εἰς τοὺς

οἷόν τ' εἶναι. 32) προστατεῖν τινος. 33) δήπου. 34) ἐπίστασθαι. 35) τεκμήριον. 36) ὑπολαμβάνειν. 37) ἀρχόμενος. 38) ἑκών. 39) ἐθέλειν. 40) τὰ δεινά. 41) παραμένειν. 42) διώκειν τινὰ ἐριθείας. 43) νόμῳ τινί. 44) οἱ φυλάττειν ἔμελλον. 45) τὰ πραττόμενα. 46) μέλλειν. 47) πραγματεύεσθαι περί τι. 48) οὐ φάναι· μετοχή. 49) ἀπέναι.

1) κτᾶσθαι. 2) βούλεσθαι· μετοχή. 3) μετοχή. 4) διατρίβειν. 5) ἐπιμελεῖσθαι. 6) ἐνιαυσίαν ποιεῖσθαι. 7) κατανύτειν. 8) μηνὸς ἔλαττον. 9) μισθοῦσθαι. 10) διαιρεῖσθαι. 11) ἐνοικεῖν. 12) δοκεῖν τινι. 13) αἱρεῖσθαι. 14) συγγράφειν. 15) πατρῷος. 16) πολιτεύειν. 17) ἀξιοῦν. 18) ἐμμένειν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἄλλους. — Ὅ,τι εἰς τοὺς ἰδικούς σου παῖδας ἤθελες συμβουλεύσει, τοῦτο κρῖνε ἄξιον (17) καὶ σὺ ὁ ἴδιος πιστῶς νὰ ἀκολουθῇς (18). — Φέρου τοιουτοτρόπως πρὸς τοὺς ἰδικούς σου γονεῖς (19), καθὼς θὰ ἤθελες ἐπιθυμήσει (20) νὰ φέρωνται πρὸς σὲ τὰ ἰδικά σου τέκνα. — Ἦτο καιρός, καθ' ὃν (21) οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐφρόντιζον (22) νὰ εἶνε ἄξιοι τοῦ νὰ ἡγεμονεύωσιν (23), ἀλλὰ τώρα προσπαθοῦσι περισσότερον νὰ ἄρχωσι παρὰ ἄξιοι αὐτοῦ νὰ εἶνε. — Οἱ ἔφοροι παρεκάλουν (24) τοὺς Βοιωτοὺς νὰ παραδίδωσι τὸ Πάνακτον εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα δι' αὐτοῦ, ἂν ἤθελον ἠμπορεῖ, ἤθελον λάβει ὀπίσω (25) ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους τὴν Πύλον. — Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν φροντίζει, ὅπως καὶ εἰς ὁπόσας χώρας κατοικεῖ (26) καὶ ὅσας περαστικὸς ἐπισκέπτεται (27) ὑπάρχωσι (28) κῆποι, οἱ ὁποῖοι παράδεισοι ὀνομάζονται (29), γεμᾶτοι ἀπὸ κάθε ὡραῖον καὶ καλόν, τὸ ὁποῖον μόνον ἡ γῆ ἠμπορεῖ (30) νὰ παράγῃ (31). — Εἴθε νὰ μή μας ἀπατᾷ (32) μόνον ὁ σοφιστὴς ἐπαινῶν ὅ,τι πωλεῖ, ἀπαράλλακτα καθὼς ὁ ἔμπορος ἢ ὁ λιανοπωλητής (33). — Ὁ βασιλεὺς πρέπει νὰ σκέπτηται (34), μὲ ποῖον τρόπον (35) οἱ μὲν ἄριστοι θὰ ἔχωσι τὰς τιμάς, οἱ δὲ ἄλλοι δὲν θὰ ἀδικηθῶσι. — Μεταξὺ ὅλων τῶν ἀγαθῶν τελευταῖον (36) λογάριαζε (37) τὸν πλοῦτον· διότι εἶνε τὸ ἀβεβαιότατον (38), ἀπὸ ὅλα, τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἀποκτήσει (39). — Ὁ Λυκοῦργος δὲν ἀπέδωκε τοὺς νόμους εἰς τὸν λαὸν (40) προτίτερα, πρὶν ἠρώτησε (41) τὸν θεόν, ἀφ' οὗ ἐταξείδευσεν εἰς τοὺς Δελφούς (42), ἂν ἦτο καλλίτερον καὶ ὠφελιμώτερον (43) διὰ τὴν πόλιν, ἂν ἐπείθετο (44) εἰς τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἔθηκεν (45).

12.

Ὁ δικαστὴς πρέπει τὰς κρίσεις δι' ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα φιλο-

---

19) τοιοῦτον γίγνεσθαι περί τινα. 20) βούλεσθαι. 21) ἦν ὅτε. 22) ἐπιμελὲς ποιεῖσθαί τι. 23) ἡγεῖσθαι. 24) δεῖσθαί τινος, ὅπως. 25) ἀπολαμβάνειν. 26) ἐν ὁπόσαις τε χώραις ἐνοικεῖ. 27) καὶ εἰς ἃς ἐπιστρέφεται. 28) εἶναι. 29) μτχ. 30) ἐθέλειν. 31) φύειν. 32) ἐξαπατᾶν. 33) κάπηλος. 34) σκοπεῖν. 35) ὅπως. 36) ὕστατος. 37) τιθέναι. 38) ἐπισφαλέστατος. 39) κτᾶσθαι· σύνταξις καθ' ἕλξιν. 40) τὸ πλῆθος. 41) ἐπερωτᾶν. 42) ἔρχεσθαι. μτχ. 43) λῷον καὶ ἄμεινον. 44) μτχ. 45) σύντ. καθ' ἕλξιν ὑπαγωγῆς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νεικοῦσιν ἀναμεταξύ των οἱ ἄνθρωποι (1), νὰ μὴ κάμνῃ (2) μήτε μὲ εὔνοιαν (3), μήτε ἀντιφατικὰς πρὸς ἀλλήλας (4), ἀλλὰ νὰ ἐκφέρῃ (5) τὴν ἰδίαν γνώμην διὰ τὰς ἰδίας περιστάσεις. — Μὴ νομίζῃς πιστοὺς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπαινοῦσι (6) πᾶν ὅ,τι πράττεις ἢ λέγεις. — Οἱ γενναῖοι ἄνδρες ὡς προπύργιον ἔχοντες τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα (7) πρέπει νὰ βαδίζωσι (8), πρὸς πᾶν καλὸν ἔργον (9), καὶ ὅ,τι ἑκάστοτε (10) ἀπὸ τὸν θεὸν δίδεται (6) μὲ γενναιότητα νὰ ὑποφέρωσιν (11). — Οἱ ποταμοὶ πλησίον τῶν (12) πηγῶν δὲν εἶνε μεγάλοι, ἀλλὰ εὐκολοδιάβατοι (13)· ἀλλ' ὅσον περισσότερον ἀπομακρύνονται ἀπ' αὐτῶν (14), τόσον ἰσχυρότερον κάμνουσι τὸ ῥεῦμα αὐτῶν οἱ (ποταμοὶ οἱ) ὁποῖοι χύνονται μέσα εἰς αὐτούς (15). — Ὅ,τιδήποτέ σου φαίνεται ἄριστον, ὅταν σκέπτεσαι (16), τοῦτο νὰ ἐκτελῇς (17) δι' ἔργου. — Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι εἶνε σοφοὶ (18), χωρὶς νὰ ἔχουν παιδείαν (19), εἶνε πολὺ δυστυχέστεροι παρὰ ὅλοι οἱ ἄλλοι. — Εἰς τὴν συνθήκην (20) μεταξὺ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων (21) ἦτο γεγραμμένον, νὰ εἶνε σύμφωνον μὲ τοὺς ὅρκους (22) τὸ νὰ προσθέτωσιν ἢ νὰ παραλείπωσιν (23) ὅ,τι καὶ αἱ δύο πόλεις ἤθελον ἀποφασίσει (24). — Ὁ Σωκράτης ἐσυμπέραινε (25) τὴν εὐφυΐαν (26) τῶν νέων ἀπὸ τὸ ὅτι γρήγορα ἐμάνθανον (27) εἰς ὅ,τι ἤθελον προσέχει. — Ὁ Θίμβρων, ὅτε ἐπέμφθη (6) ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους (28) τριακοσίους ἱππεῖς· τούτους δὲ καὶ ἔστειλαν εἰς αὐτόν· διότι τότε ὅλαι αἱ πόλεις ὑπήκουον εἰς τὰ παραγγελλόμενα ἀπὸ Λακεδαιμόνιον ἄνδρα. — Ποῖος ἤθελε φοβηθῇ ὀλιγώτερον, ἢ ἤθελεν ἔχει θάῤῥος περισσότερον (29) παρὰ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν συνεί-

---

1) ὑπὲρ ὧν ἀμφισβητοῦσι πρὸς ἀλλήλους ἄνθρωποι. 2) ποιεῖσθαι. 3) πρὸς χάριν. 4) ἐναντίος τινί. 5) ταὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν γιγνώσκειν. 6) μτχ. 7) προβάλλεσθαι. 8) ἐγχειρεῖν. 9) ἅπαντα τὰ καλά. 10) ἀεί. 11) (ὑπο)φέρειν. 12) πρὸς ταῖς πηγαῖς. 13) εὐδιάβατος. 14) πορρωτέρω τινὸς γίγνεσθαι. 15) ἐπεμβάλλειν· μτχ. 16) ὁτιοῦν σοι δοκεῖ λογιζομένῳ. 17) ἐπιτελεῖν. 18) οἴεσθαι· μτχ. 19) ἀμαθῆ εἶναι μτχ. 20) σπονδαί. 21) τῶν Λ. καὶ Ἀ. 22) εὔορκον εἶναι. 23) ἀφαιρεῖν. 24) δοκεῖν. 25) τεκμαίρεσθαι. 26) φύσις. 27) ἐκ τοῦ ταχὺ μανθάνειν. 28) αἰτεῖσθαι παρά τινος. 29) θαῤῥεῖν μᾶλλον. 30) οὐδὲν κακὸν ἑαυτῷ συνειδέναι. 31) μετὰ τῶν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὄησιν ὅτι δὲν ἔχει κάμει κἀνὲν κακόν ; (30). — Ἀφ' οὗ ὁ Λεοντίδας τὸν Φοιβίδαν μὲ τοὺς ἀνθρώπους του (31) ἐτοποθέτησεν (32) εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῶν Θηβῶν, παρέδωσεν εἰς αὐτὸν τὴν κλεῖδα τῆς πόλεως καὶ (33) παρήγγειλεν (34), ἂν αὐτὸς δὲν ἤθελε διατάττει (35), νὰ μὴ ἀφίνῃ κἀνένα νὰ εἰσέλθῃ (36). — Ὁ Λυκοῦργος ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς παῖδας τῶν Σπαρτιατῶν νὰ κλέπτωσιν ὅ,τι ἠμποροῦσαν· ἀλλὰ μὲ σκληρὸν τρόπον (37) ἐτιμωροῦντο ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι συνελαμβάνοντο ὅτι ἔκλεπτον (38).

13.

Ἀνάμικτα παραδείγματα ἀναφορικῶν προτάσεων.

Φέρου (1) πρὸς τοὺς κατωτέρους (2) τοιουτοτρόπως, καθὼς ἤθελες ἀπαιτήσει (3) νὰ φέρωνται πρὸς ἐσὲ οἱ ἀνώτεροι (4). — Τίς ἤθελε μισήσει ἄνδρα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἤθελε γνωρίσει ὅτι νομίζεται (5) ἄνθρωπος καθὼς πρέπει ; (6). — Ὅπως σὺ κάμνεις τοὺς ἄλλους νὰ διάκηνται πρὸς ἐσέ, τοιουτοτρόπως καὶ αὐτοὶ θὰ διάκηνται πρὸς ἐσέ. — Ὅτε ἦτο ἀκόμη παιδίον ὁ Κάτων (7), ἔκαμνε μὲν ὅ,τι ὁ παιδαγωγός του ἐπρόσταζεν, ἀλλ' ἐζήτει νὰ μανθάνῃ (8) τὸν λόγον καὶ τὸ αἴτιον (9) καθενὸς (πράγματος) (10). — Ὁ Σωκράτης ὠνόμαζεν (11) ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐλάμβανον (12) μισθὸν διὰ τὴν διδασκαλίαν των (13), ἀνδραποδιστὰς τοῦ ἑαυτοῦ των, διότι ἐπέβαλλον εἰς τὸν ἑαυτόν τους τὴν ὑποχρέωσιν (14) νὰ ὁμιλῶσι (15) μὲ καθένα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον χρήματα ἐλάμβανον. — Οἱ ἄνθρωποι δὲν φροντίζουν παρὰ πολὺ (15) διὰ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους πάντοτε βλέπουσιν, ἢ πρὸς τοὺς ὁποίους δύνανται νὰ πλησιάζωσιν (16), ὅτε θέλουν· ἀλλὰ διευθύνουσι τὴν προσοχήν των (17) εἰς ἐκείνους, τοὺς

μεθ' ἑαυτοῦ. 32) καθιστάναι τινὰ εἴς τι· μτχ. 33) μτχ. 34) ἐντέλλεσθαι. 35) κελεύειν. 36) παριέναι· τίνος ῥήματος ; 37) ἰσχυρῶς. 38) ἁλίσκεσθαι κλέπτ.

1) ὁμιλεῖν πρός τινα. 2) ἥττων. 3) ἀξιοῦν. 4) κρείττων. 5) ἑαυτὸν νομίζεσθαι· μετ. 6) καλὸς κἀγαθός. 7) μτχ. 8) πυνθάνεσθαί τι. 9) τὸ διὰ τί. 10) ἕκαστον. 11) ἀποκαλεῖν. 12) μτχ. 13) ὁμιλία. 14) μετάφρ. διότι ἦτο ἀναγκαῖον εἰς αὐτούς· μτχ. 15) οὐ πάνυ. 16) προσέρχεσθαί τινι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὁποίους ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν (18) βλέπουσιν, ἢ τοὺς ὁποίους κάθ
μίαν φορὰν δὲν ἔχουσι συναντήσει (19). — Ἀφ' οὗ αἱ Θῆβαι κατ
σκάφησαν (7), δὲν ἦτο κανεὶς ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔμειναν (20
ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον ἐζήτησέ τι (21) καὶ παρεκάλεσε κ
δέν το ἐπέτυχεν (22). — Οἱ τριάκοντα ἐκολάκευον μὲ πᾶν εἶδ
κολακείας (23) τὸν Καλλίβιον, διὰ νὰ ἤθελεν ἐπιδοκιμάζει (24) ὅλ
ὅσα ἔκαμνον. Οἱ ἄρχοντες πρέπει νὰ ἀγρυπνῶσι (25), διὰ νὰ μ
εἰσχωρῇ (26) τρυφὴ καὶ ἀσέλγεια εἰς τὴν πόλιν, χωρὶς νά το κατα
λάβωσιν (27). — Ἦτο νόμος εἰς τὰς Ἀθήνας (28), ἵνα, ὅποια
ἀπαντήσῃ (29) ἄταφον σῶμα ἀνθρώπου, μὲ κάθε τρόπον (30) ῥίψ
χῶμα ἐπάνω εἰς αὐτὸ (31) καὶ τοιουτοτρόπως τοποθετήσῃ (32), ὥστ
νὰ εἶνε ἐστραμμένον (33) πρὸς δυσμάς (34). — Οἱ Λακεδαιμόνι
εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν (35) τοῦ πολέμου ἐφόνευον (36) ὅλους, ὅσους ἤθε
λον συλλάβει (37) εἰς τὴν θάλασσαν (38), ὡς ἐχθρούς. — Φρόντιζε (39)
νὰ εἶνε τὸ σῶμά σου ὑγιὲς καὶ δυνατόν (40). — Ὁ Ἀγησίλαος μετ
χειρίζετο πάντοτε τοιαῦτα τεχνάσματα (41), ὥστε νὰ εἶνε οἱ σύμ
μαχοι ὑπέρτεροι τῶν ἐχθρῶν (42), ἀπατῶν αὐτούς, ὁπότε ἤθελεν
εἶσθαι καιρὸς τούτου (43), προλαμβάνων (44), ὅπου ἤθελεν εἶσθαι
ἀνάγκη ταχύτητος, καὶ διαφεύγων τὴν προσοχήν των (27), ὅπου
τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι συμφέρον (45).

14.

Ὅτε ἦσαν ἀκόμη σχεδὸν ἓν στάδιον (1) ἀπομεμακρυσμένοι (2)
ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἐκραύγασαν οἱ Θηβαῖοι τὴν πολεμικὴν κραυ-
γὴν (3) καὶ τρέχοντες ὥρμησαν κατεπάνω εἰς τοὺς Λακεδαιμο-

17) τρέπεσθαι πρός τινα. 18) διὰ χρόνου. 19) ἐντυγχάνειν. 20) κατα-
λείπειν· μτχ. 21) προσαιτεῖν τινά τι. 22) ὁ μὴ τυχών. 23) θεραπεύειν
πάσῃ θεραπείᾳ. 24) ἐπαινεῖν. 25) ἐγρηγορέναι, ἀγρυπνεῖν. 26) παρα-
δύεσθαι εἴς τι· μτχ. 27) Λανθάνειν τινά. 28) ἐπίῤῥ. 29) ἐπιτυγχάνειν,
ἐμπίπτειν τινί. 30) πάντως. 31) ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν. 32) τιθέναι.
33) τρέπεσθαι. 34) ἑσπέρα. 35) ἄρχεσθαι· μτχ. 36) διαφθείρειν, ἀναιρεῖν.
37) λαμβάνειν. ἔνν. ἐπαναλ. 38) ἐν τῇ θαλάττῃ. 39) ἐπιμελεῖσθαι,
μετὰ πλαγ. ἐρωτ. 40) ὑγιαῖνον καὶ ἐῤῥωμένον. 41) μηχανᾶσθαι οὕτως,
ὥστε. 42) πλέον ἔχειν. 43) ἔνν. ἐπαν. 44) φθάνειν. 45) συμφέρειν.

1) ὅσον στάδιον. 2) ἀπέχειν. 3) ἀλαλάζειν, ἀνακράζειν τὸ πολεμικόν·

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ους (4). — Ὅτε ὁ ποιητὴς Στησίχορος εἰς τὴν ἀρχὴν (5) τοῦ
ματός του ἐξήνεγκε βλασφημίαν τινὰ κατὰ τῆς Ἑλένης (6),
νηκώθη (7), μὲ χαμένους τοὺς ὀφθαλμούς (8)· ὅτε δὲ ἐγνώρισε τὴν
τίαν τοῦ δυστυχήματος (9), καὶ τὴν ὀνομαζομένην (10) παλινῳ-
αν ἔκαμεν, ἔφερεν αὐτὸν (11) ἡ θεὰ πάλιν εἰς τὴν προτέραν φυσι-
ὴν κατάστασιν (12). — Ἕως εἰς τοῦτον τὸν χρόνον (13) ὠνομάζετο
Λασθένης φίλος τοῦ Φιλίππου, ἕως εἰς τὸν ὁποῖον ἐπρόδωσεν εἰς
τὸν τὴν Ὄλυνθον, ἕως εἰς τοῦτον ὁ Τιμόλαος, ἕως εἰς τὸν ὁποῖον
ὰς Θήβας κατέστρεψεν (14). — Ὁ Ἀγησίλαος δὲν ἔπαυσε (15)
ροτίτερα (16) νὰ πολεμῇ πρὸς τοὺς Ἀκαρνᾶνας, παρὰ ἀφ' οὗ (17)
ὲ τοὺς Ἀχαιοὺς μὲν ἔκαμεν αὐτοὺς φίλους, μὲ τὸν ἑαυτόν του δὲ
μμάχους. — Λέγουσιν ὅτι ὁ Κνώσιος Ἐπιμενίδης, ἀφ' οὗ εἰσῆλ-
ν εἰς (18) ἓν σπήλαιον (19), (ἐκεῖ) ἐκοιμήθη καὶ ὁ ὕπνος δὲν ἀφῆκεν
τὸν (20) προτίτερα (16), παρὰ ἀφ' οὗ (17) ἐπέρασαν τεσσαρά-
οντα ἔτη, ἀφ' ὅτου ἐκοιμήθη (21). — Ὅτε οἱ ἐχθροὶ εἰρήνην ἐπι-
μοῦντες πρέσβεις ἔπεμψαν (22), ὡμίλησεν ὁ Ἀγησίλαος ἐναντίον
ῆς εἰρήνης (23), ἕως οὗ (24) ἠνάγκασε τοὺς Κορινθίους καὶ Θη-
αίους νὰ δεχθῶσι πάλιν εἰς τὰς πατρίδας των (25) τοὺς ἕνεκα τῶν
ακεδαιμονίων ἐξορισθέντας (26). — Οἱ Ἕλληνες προώδευσαν τα-
έως εἰς πᾶσαν ἐπιστήμην (27), ἀφ' ὅτου (28) ἡ φιλοσοφία ἐπεκρά-
ησεν εἰς αὐτούς (29). — Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκυρίευσαν (30) τὴν
ελοσήνην, πρὶν νὰ λάβωσιν ἀκόμη οἱ Πέρσαι τὴν εἰς τὴν Ἀσίαν ἡγε-
ονίαν καὶ νὰ γείνωσι κύριοι (31) τῆς ἠπείρου καὶ πρὶν ἀκόμη μερι-
αὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖ Ἑλληνικῶν πόλεων (32) νὰ οἰκισθῶσιν. — Ἐὰν
ποθάνῃ τις ἐκ τῶν οἰκείων, φέρουσιν ὀβολὸν (33) καὶ θέτουσιν

τχ. 4) δρόμῳ φέρεσθαι ἐπί τινα. 5) ἄρχεσθαι. 6) βλασφημεῖν. 7) ἀνί-
ασθαι. 8) τῶν ὀφθαλμῶν ἐστερῆσθαι. 9) συμφορά. 10) καλεῖν. 11) καθι-
άναι τινὰ εἴς τι. 12) εἰς τὴν αὐτὴν φύσιν. 13) μέχρι τούτου. 14) ἀπολ-
ναι. 15) λήγειν· μτχ. 16) πρότερον. 17) πρίν. 18) εἰσέρχεσθαι εἰς· μτχ.
9) ἄντρον. 20) ἀνιέναι· τίνος ῥήματος; 21) τετταρακοστὸν αὐτῷ ἔτος
ένετο καθεύδοντι. 22) πρεσβεύεσθαι. 23) ἀντιλέγειν τινί. 24) ἕως.
5) οἴκαδε καταδέχεσθαι. 26) φυγάδα γίγνεσθαι· (ἐξ) ὀστρακίζεσθαι, ἐκ-
λλεσθαι, ἐξορίζεσθαι. 27) ἐπιδιδόναι πρός τι. 28) ἐξ οὗ (ὅτου). 29) ἐπι-
λάζειν παρά τινι. 30) αἱρεῖν. 31) κρατεῖν. 32) Ἑλληνὶς π. 33) μτχ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εἰς (34) τὸ στόμα αὐτοῦ, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ (35) μισθὸς διὰ πορθμέα εἰς τὸν Ἅδην (36). — Ἀφ' οὗ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀν καν (37) εἰς τὸν Λυκοῦργον τὴν διάταξιν τῆς ἰδικῆς των π τείας (38), τόσον ὑπερτέρησαν (39) τοὺς Ἕλληνας, ὥστε μόνοι ὅλους ἔγειναν ἄρχοντες (40) καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἐξηκολούθησαν (41) νὰ ἄρχουν, ἕως οὗ ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν οἱ Θηβαῖοι καὶ εὐθὺς ὕστερον ἀπ' αὐτοὺς οἱ Μα δόνες. — Οἱ Ἰνδοί, ὅταν τις ἀποθάνῃ εἰς αὐτούς (43), καίουσι μ (μὲ τὸν νεκρὸν) (44) ἐκείνην ἐκ τῶν γυναικῶν του, ἡ ὁποία ὑπῆ εἰς αὐτὸν ἀγαπητοτάτη (45).

15.

Νομίζω ὅτι οἱ ἀγαθοὶ πάρα πολὺ ἀθυμοῦσιν (1), ὁπόταν βλέ σιν ὅτι τὰ μὲν ἔργα δι' αὐτῶν κατορθοῦνται (2), ἐκεῖνοι δὲ ὁποῖοι οὔτε κοπιάζουσιν (3), οὔτε, ἐὰν εἶνε ἀνάγκη (4), θέλουσι νὰ μῶσιν εἰς κίνδυνον (5), τὴν ἰδίαν τιμὴν μὲ αὐτοὺς ἀπολαύουσιν (6). Πρός τινα, ὁ ὁποῖος ἠρώτησε (7) ποίαν ὥραν (8) πρέπει νὰ π γευματίζῃ τις, ἀπεκρίθη ὁ Διογένης «ἂν μὲν εἶνε πλούσιος, θέλει, ἂν δὲ εἶνε πτωχός, ὅτε ἔχει (τι).» — Οἱ Ἕλληνες ὡρκίσθη εἰς τὰς Πλαταιὰς τὸ ἐναντίον τῶν Περσῶν μῖσος νὰ μεταβιβά σιν (9) εἰς τὰ τέκνα τῶν τέκνων των (10), ἐφ' ὅσον οἱ ποταμοὶ τὴν θάλασσαν χύνονται (11), ἀνθρώπινον (12) γένος ὑπάρχει κα γῆ καρποὺς παράγει (13). — Ὀσάκις αὐτόμολοι πρὸς τὸν Ἀγη λαον ἤρχοντο (14) καὶ ἤθελον νὰ ἐξαγγείλωσιν εἰς αὐτὸν (15) θ σαυρούς, ἐφρόντιζε πάντοτε ἀπὸ τοὺς φίλους του νὰ παίρνωνται (1

---

34) κατατιθέναι εἴς τι. 35) γίγνεσθαι. 36) εἰς Ἅδου. 37) ἐπιτρέπε μτχ. 38) τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν· 39) ὑπερβάλλεσθαί τινα. 40) ὑπάρχ μετὰ γεν., σύνδ. καὶ - καί. 41) διατελεῖν. 42) ἀφαιρεῖσθαί τινά τι. 43) ἐπ δάν τις τελευτήσῃ παρ' αὐτοῖς. 44) συγκατακαίειν. 45) ἡ προσφιλεστά

1) τοῖς ἀγαθοῖς πάνυ ἐγγίγνεσθαι ἀθυμίαν. 2) καταπράττειν· μτ 3) πονεῖν. 4) δεῖν. 5) ἐπὶ κίνδυνον πορεύεσθαι. 6) τῶν αὐτῶν τινι τυ χάνειν. 7) πυνθάνεσθαι· μτχ. 8) πηνίκα. 9) παραδιδόναι. 10) παῖδες π δων. 11) ἐκβάλλειν. 12) ἀνθρώπων. 13) καρπὸν ποιεῖν, (ἐκ)φέρειν, καρπ φορεῖν. 14) ὅτε ἔλθοιεν. 15) ἀφηγεῖσθαι. 16) ἁλίσκεσθαι. 17) ἅμα μ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νὰ ἤθελον ἀφ' ἑνὸς μὲν (17) κερδήσει χρήματα (18), ἀφ' ἑτέρου (17) γείνει ἐνδοξότεροι (19). — Οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ρον (20) τοὺς Κερκυραίους αἰχμαλώτους εἰς τὴν νῆσον Πτυ- ν (21), ἕως οὗ ἤθελον δυνηθῆ νὰ πεμφθῶσιν εἰς τὰς Ἀθή- ς (22). — Ὁ μάντις παρήγγειλεν εἰς τὸν Θρασύβουλον καὶ τοὺς ρώπους του (23), νὰ μὴ προσβάλωσι (24) τοὺς ἐναντίους προτί- α, πρίν τις ἐκ τῶν ἰδικῶν τους νὰ πέσῃ (25), ἢ νὰ πληγωθῇ (26). Ὁ ποιητὴς εἶνε ἓν πρᾶγμα (27) ἐλαφρόν (28), πτερωτὸν (29) καὶ ὸν καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμνῃ ποίημα, πρὶν νὰ ἐμπνευσθῇ καὶ νὰ νῃ ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του (30)· πρὶν νοῦς νὰ μὴ ὑπάρχῃ μέσα υ (31), εἶνε κάθε ἄνθρωπος ἀδύνατος νὰ κάμνῃ ποιήματα καὶ νὰ φητεύῃ. — Ἡ βασίλισσα (32) τῶν μελισσῶν μένει μέσα εἰς τὸ λίσσι (κουβέλι) (33) καὶ δὲν ἀφίνει (34) τὰς μελίσσας νὰ εἶνε ργοι (35)· ἀλλὰ στέλλει ἔξω (36) πρὸς ἐργασίαν (37) ἐκείνας, αἱ ῖαι πρέπει ἔξω νὰ ἐργάζωνται· καὶ γνωρίζει, τί καθεμία ἐξ τῶν συνεισφέρει (38), καὶ δέχεται καὶ διατηρεῖ (39) αὐτό, ἕως οὗ εἶνε άγκη (40) χρήσεως (41). — Λέγουσιν ὅτι ἡ Λερναία Ὕδρα κεφα- ς μὲν εἶχε πεντήκοντα, σῶμα δὲ μόνον ἕν· ὁσάκις δὲ ὁ Ἡρακλῆς αν κεφαλὴν ἀπέκοπτεν (42), ἐφύτρονον δύο. — Ὅτε ὁ βασιλεὺς ν Λακεδαιμονίων ἐκκινεῖ (43) μὲ τὸν στρατόν, θυσιάζει πρῶτον, ε εἶνε εἰς τὴν πατρίδα (44), εἰς τὸν Δία καί, ἂν ἔχει τὴν θυσίαν λήν (45), λαμβάνει ὁ ἱερεὺς πῦρ ἐκ τοῦ βωμοῦ καὶ προπορεύε- ι (46) ἕως εἰς τὰ σύνορα τῆς χώρας· ἐκεῖ δὲ θυσιάζει πάλιν ὁ βα- λεὺς εἰς τὸν Δία καὶ τὴν Ἀθηνᾶν· ἂν λοιπὸν τὰ θύματα καὶ εἰς ν περίστασιν ταύτην εἶνε καλά (47), τότε διαβαίνει τὰ σύνορα ς χώρας. — Οἱ τριάκοντα ἔπεμψαν τὸν Αἰσχίνην καὶ Ἀριστοτέλη

α δέ. 18) χρηματίζεσθαι. 19) ἐπιφανής. 20) διακομίζειν. 21) εἰς τὴν σον τὴν Πτυχίαν. 22) ἐπίρρ. 23) τοῖς ἀμφὶ Θρασύβουλον. 24) προσ- βάλλειν τινί. 25) πίπτειν, ἀποθνήσκειν. 26) τιτρώσκεσθαι. 27) χρῆμα.) κοῦφον. 29) πτηνόν. 30) ἔνθεον καὶ ἔκφρονα γίγνεσθαι. 31) νοῦν μὴ εἶναι. 32) ἡ ἡγεμών. 33) σμῆνος· μτχ. 34) οὐκ ἐᾶν. 35) ἀργὸν εἶναι.) ἐκπέμπειν. 37) ἐπ' ἔργον. 38) εἰσφέρειν. 39) σῴζειν. 40) δεῖν. 41) χρῆ- αι. 42) ἀφαιρεῖσθαι· ἔνν. ἐπαναλ. 43) ἐξορμᾶσθαι. 44) ἐπίρρ. μτχ. σύντ.) καλλιερεῖν. 46) προηγεῖσθαι. 47) καλλιερεῖσθαι. 48) ἐκποδὼν ποιεῖ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ κατέπεισαν τὸν Λύσανδρον νὰ συμπρά
διὰ νὰ ἤθελον ἔλθει φρουροὶ δι' αὐτούς, μέχρις οὗ τοὺς κακοὺς (
λίτας) ἐξολοθρεύοντες (48) ἤθελον ἐξασφαλίσει (49) τὴν πολιτε
— Ὅτε ἡ Μανία, ἡ σύζυγος τοῦ Ζήνιος, ἔγεινε κυρία (50)
Αἰολίας, ὄχι μόνον ἐπλήρονεν (51) εἰς τὸν Φαρνάβαζον τὸν δασ
ὅπως καὶ ὁ σύζυγός της, ἀλλ' ὁσάκις ἤρχετο (52) πρὸς τὸν Φαρ
βαζον, ἔφερε (53) πρὸς αὐτὸν δῶρα πάντοτε, καί, ὁσάκις ἐκε
εἰς τὴν χώραν ἤρχετο, παρεσκεύαζεν εἰς αὐτὸν ὑποδοχὴν λαμπ
τάτην καὶ τερπνοτάτην (54) μεταξὺ ὅλων τῶν ὑποδιοικητῶν (55).
Ἀπὸ μερικοὺς γεροντοτέρους (56) ἔχω ἀκούσει, πῶς, ὅτε ποτὲ
λονεικία ἔγεινε (57) μεταξὺ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Λακεδαι
νίων (58), κατὰ θάλασσαν καὶ κατὰ ξηρὰν συνέβη εἰς τὴν πό
τῶν Ἀθηναίων νὰ δυστυχῇ (νὰ νικᾶται), ὁσάκις μάχη ἐγίνετο (5

16.

Πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἔστειλαν πρέσβεις (1) ὅλα τὰ ἔθνη
τὴν εἰρήνην· πολλὰ δὲ ἀποστατήσαντα ἠνώθησαν μὲ αὐτόν (
ὥστε νὰ εἶνε ἡγεμὼν ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ πο
λῶν βαρβάρων. — Ἡ λίθος, τὴν ὁποίαν ὁ μὲν Εὐριπίδης Μαγνῆ
ὠνόμασε, πλεῖστοι δὲ Ἡρακλείαν, ὄχι μόνον ἑλκύει (3) ἡ ἰδία τ
σιδηροῦς δακτυλίους, ἀλλὰ καὶ ἐμβάλλει (4) εἰς τοὺς δακτυλί
δύναμιν, ὥστε νὰ δύνανται (5) τὸ αὐτὸ πάλιν νὰ κάμνωσ
ἀπαράλλακτα καθὼς ἡ λίθος (δηλαδὴ) ἄλλους δακτυλίους νὰ ἐ
κύωσι. — Ξέρξης, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀσίας, ἐξεστράτευσε (6) μὲ
λια διακόσια πλοῖα ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος (7), τοῦ δὲ πεζοῦ στρ
τοῦ, τὸν ὁποῖον μαζῆ του ἔφερεν (8), ἦτο τόσον ἄπειρον τὸ πλ
θος (9), ὥστε καὶ τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν (10) μὲ αὐτόν (1
πολὺ δύσκολον νὰ εἶνε (12) νὰ ἀπαριθμῇ τις. — Δείκνυε (13) τ

σθαι. 49) καθίστασθαι. 50) μτχ. 51) ἀποδιδόναι. 52) ἔννοια ἐπαναλήψε
53) ἄγειν. 54) κάλλιστα καὶ ἥδιστα δέχεσθαι. 55) ὕπαρχος. 56) ἐνί
πρεσβυτέρων. 57) διαφορὰν γίγνεσθαι. 58) δοτική. 59) ἔνν. ἐπαν.

1) πρεσβεύεσθαι. 2) ἀφίστασθαι πρός τινα. 3) ἄγειν, ἕλκειν. 4) ἐντιθέ
τινί. 5) οἵους τ' εἶναι. 6) στρατεύεσθαι. 7) ἐπί τινα. 8) ἄγειν. 9) μετ
φρασον: τοῦ δὲ πεζοῦ στρατοῦ ἔφερε τόσον ἄπειρον τὸ πλῆθος. 10) μτ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

αὐτόν σου ὡς ἐκτιμῶντα πολὺ (14) τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ εἶνε οἱ ἰδικοί σου λόγοι ἀξιοπιστότεροι (15) παρὰ οἱ ὅρκοι τῶν ἄλλων. — Πολλοὶ εἶνε ἐκ φύσεως (16) τόσον ἰδιότροποι (17), ὥστε μὲ περισσοτέραν εὐχαρίστησιν (18) ἤθελον ἀκούσει νὰ ἐπαινῶνται ἐκεῖνοι (10), διὰ τοὺς ὁποίους (19) δὲν γνωρίζουσιν, ἂν ἔζησαν (20), παρὰ ἐκεῖνοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔτυχε νὰ εὐεργετηθῶσι (21). — Τόσον καθαρὸς πρέπει νὰ εἶνε ὁ βίος σώφρονος ἀνδρός, ὥστε οὐδὲ τὴν ὑποψίαν (22) κακῆς (23) τινος αἰτιάσεως νὰ ἐπιδέχηται (24). — Ὅτε ποτὲ ὁ Φίλιππος ἤθελε (25) νὰ κυριεύῃ πόλιν καθ' ὑπερβολὴν ὠχυρωμένην (26) καὶ οἱ ἐντόπιοι (27) ἔλεγον εἰς αὐτὸν ὅτι διὰ τῆς βίας (28) δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κυριεύηται τὸ μέρος (29), ἠρώτησεν αὐτούς, ἂν ἦτο τόσον ὀχυρόν, ὥστε ὄνος χρυσὸν φορτωμένος (30) δὲν ἤθελεν ἠμπορεῖ νὰ ὑπερβῇ τὰ τείχη. — Ὁ Θησεύς, ἀφ' οὗ ἥνωσεν εἰς ἕνα τόπον (31) τοὺς διεσκορπισμένους (32) καὶ εἰς κώμας κατοικοῦντας (33) πολίτας, ἔκαμε τὴν πόλιν τόσον μεγάλην, ὥστε καὶ τώρα ἀκόμη ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν χρόνον (34) ἡ μεγίστη μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν πόλεων εἶνε. — Ὁ μὲν Κλέων ἡσύχαζεν εἰς τὴν Ἠιόνα περιμένων τοὺς Μακεδόνας καὶ Θρᾷκας· ὁ δὲ Βρασίδας μαθὼν τοῦτο ἐστρατοπέδευσε καὶ αὐτὸς ἀπέναντί του (35) εἰς τὸ Κερδύλιον· διότι ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος (36) ἐφαίνοντο ἀκριβῶς (37) ὅλα, ὥστε ὁ Κλέων δὲν ἤθελεν ἠμπορεῖ ἀπαρατήρητος (38) ἐκ τῆς θέσεώς του (39) μὲ τὸν στρατὸν (40) νὰ ἀναχωρήσῃ (νὰ μετατοπισθῇ) (41). — Ὁ Παυσανίας ἦτο πάρα πολὺ φιλόδοξος, ἢ ὥστε νὰ ἀνέχωνται (αὐτὸ) οἱ Λακεδαιμόνιοι. — Οἱ Θηβαῖοι ἐσυμφώνησαν (42) τὴν εἰρήνην μὲ τοὺς Κορινθίους καὶ Φλιασίους ἐπὶ τῷ ὅρῳ (43), καθεὶς νὰ ἔχῃ τὸ ἰδικόν του. — Τὸν παλαιὸν καιρὸν (44)

---

11) μετ' αὐτοῦ. 12) πολὺ ἔργον εἶναι. 13) ἐπιδεικνύναι. 14) προτιμᾶν. 15) πιστός. 16) πεφυκέναι. 17) δύσκολος. 18) ἥδιον. 19) οὕς. 20) ζῆν. 21) εὖ πάσχειν. 22) δόξα, δόκησις, ἔμφασις. 23) πονηρός. 24) ἐνδέχεσθαι. 25) βούλεσθαι· μτχ. 26) ὀχυρότητι διαφέρειν. 27) οἱ ἐπιχώριοι. 28) ἐκ βίας. 29) ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον. 30) χρυσὸν φέρων. 31) εἰς ταὐτὸν συναγαγεῖν. 32) διασπείρειν. 33) κατὰ κώμας οἰκεῖν. 34) ἔκτοτε. 35) ἀντικαθῆσθαι καὶ αὐτόν. 36) ἐπίῤῥημα. 37) καταφαίνεσθαι. 38) λανθάνειν. 39) αὐτόθεν. 40) δοτική. 41) ἀναζευγνύναι. 42) συγχωρεῖν. 43)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐκαρποῦτο (45) καθεὶς ἐκ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἀγρούς του, ἐφ' ὅσον ἠδύνατο μόλις νὰ ζῇ ἀπ' αὐτούς (46). — Ὅτε ὁ Στάσιππος καὶ οἱ ὁπαδοί του (47) τοὺς ἐναντίους ἔτρεψαν εἰς φυγήν (48), δὲν τοὺς κατεδίωξαν· διότι ἦτο ἴδιον τοῦ χαρακτῆρος (49) τοῦ Στασίππου νὰ μὴ ἐπιθυμῇ νὰ φονεύῃ πολλοὺς πολίτας. — Οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες εἶνε δίκαιοι καὶ δὲν (εἶνε) τοιοῦτοι, ὥστε (50) ἀδικίαν νὰ κάμνωσιν. — Ὁ Νικίας εἶχεν εἰς τὰ μέταλλα τοῦ ἀργύρου (51) χιλίους δούλους, τοὺς ὁποίους ἐμίσθωσεν (52) εἰς τὸν Θρᾷκα Σωσίαν ἐπὶ τῷ ὅρῳ (43), κάθε ἡμέραν (53) διὰ τὸν καθένα (54) νὰ πληρόνῃ (55) δύο ὀβολοὺς χωρὶς κάμμίαν ἄλλην ἀφαίρεσιν (καθαράς, νέττας) (56). — Τοιοῦτος εἶμαι ὄχι μόνον τώρα, ἀλλὰ καὶ πάντοτε (57), ὥστε (58) δι' οὐδενὸς ἄλλου νὰ καταπείθωμαι (58), παρὰ δι' ἐκείνου τοῦ λόγου, ὅστις ἄριστός μου φαίνεται ὅτι εἶνε, ὅταν σκέπτωμαι (59). — Οἱ ἐχθροὶ εἶπον (60) ὅτι ἤθελον (61) νὰ δώσωσιν ὀπίσω (62) τοὺς νεκροὺς ἐπὶ τῷ ὅρῳ (43), νὰ μὴ καίωσι τὰς κώμας.

17.

Νομίζω ὅτι πάντες θὰ συμφωνήσουν (1) ὅτι ἁρμόζει εἰς τοὺς ἄρχοντας, ἐὰν μὲν εὑρίσκηται εἰς δυστυχίαν πόλις τις (2), νὰ τὴν ἀπαλλάξουν ἀπὸ αὐτήν (3), ἐὰν δὲ εὑρίσκηται εἰς εὐτυχίαν (4), νὰ τὴν διατηρῶσιν ἐν αὐτῇ (5). — Ὅτε ποτὲ ὁ Πλάτων κατά τινος ἐκ τῶν δούλων του ὠργίσθη, εἶπεν εἰς αὐτόν, εἰς τοὺς Θεοὺς νὰ χρεωστῇ χάριν (6) ὅτι ὁ δεσπότης ὀργίζεται· διότι βεβαίως (7), θὰ ἤθελε τιμωρηθῆ (8), ἂν μὴ ἐκεῖνος ἦτο ὠργισμένος. — Ἂν τις δὲν ἔχει ἱκανότητα εἰς τὴν τέχνην τῆς χρήσεως τῶν ἵππων (9), νομί-

---

ἐφ' ᾧ (τε), ὥστε. 44) τὸ πάλαι. 45) νέμεσθαι. 46) ὅσον ἀποζῆν. 47) ἰδὲ Θέμ. 15 ὑποσ. 23. 48) τρέπεσθαι. 49) πρὸς τοῦ τρόπου τινὸς εἶναι· τοῦτό τινι φύσει ὑπάρχειν· αὕτη ἡ φύσις τινός. 50) τοιοῦτοι — ὥστε = οἷοι. 51) μέταλλα ἀργύρου, ἀργυρεῖα, ἀργύρεια (μέταλλα). 52) ἐκμισθοῦν. 53) τῆς ἡμέρας. 54) ὑπὲρ ἑκάστου. 55) ἀποδιδόναι. 56) ἀτελής. 57) ἀεί, ἀδιαλείπτως. 58) πείθεσθαί τινι. 59) λογίζεσθαι· μτχ. 60) φημί. 61) βούλεσθαι. 62) ἀποδιδόναι.

1) ὁμολογεῖν. 2) δυστυχεῖν· μτχ. 3) παύειν. 4) καλῶς πράττειν· μτχ. 5) διαφυλάττειν. 6) χάριν ὀφείλειν (ἔχειν). 7) πάντως γάρ. 8) κολάζειν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ζεις ὅτι ὁ τοιοῦτος ἤθελεν ἠμπορεῖ νὰ μεταχειρίζηται ἵππον ;— Ὅτε οἱ Πέρσαι ἐξεστράτευσαν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, ἀπέβησαν εἰς τὸν Μαραθῶνα μὲ τὴν ἰδέαν (10), ὅτι ἤθελον ἠμπορεῖ εὐκολώτατα ὅλους τοὺς Ἕλληνας νὰ ὑποτάξωσιν (11), ἂν ἤθελον προσβάλει (12) πρῶτον τοὺς Ἀθηναίους μεμονωμένους (13). — Ἂν τὰ μέταλλα τοῦ ἀργύρου ὠργανίζοντο (14), ὅπως πρέπει, θὰ ἠδύναντο νὰ εἰσοδεύωνται (15) πάρα πολλὰ (16) χρήματα ἀπὸ αὐτά. — Νομίζεις ὅτι οἱ θεοὶ ἤθελον ἐμφυτεύσει (17) εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν πίστιν, ὅτι δύνανται καὶ νὰ εὐεργετῶσι καὶ νὰ κακοποιῶσιν (18), ἂν δὲν ἠδύναντο (νὰ κάμωσι τοῦτο) ; (19). — Ὅτε ὁ Σωκράτης δικαστικῶς κατεδιώχθη (20) ἀπὸ τὸν Μέλητον, δὲν ἠθέλησε νὰ κάμῃ κἀνὲν ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐναντίον τῶν νόμων ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων (21) συνηθίζουσι (νὰ κάμνωσι) (22), (δηλαδὴ) νὰ κολακεύωσι τοὺς δικαστὰς καὶ μὲ πολλὰ δάκρυα νά τους παρακαλῶσιν (23), ἀλλ' ἂν καὶ εὐκόλως ἀπὸ τοὺς δικαστὰς θὰ ἤθελεν ἀπολυθῆ, ἂν μόνον μετρίως τι ἐκ τῶν τοιούτων θὰ ἤθελε κάμει, ἀλλ' ὅμως (25) ἐπροτίμησε περισσότερον (26) μένων πιστὸς (27) εἰς τοὺς νόμους νὰ ἀποθνήσκῃ ἢ παρανομῶν νὰ ζῇ. Τὰ λοιπὰ σιωπῶ, ἂν καὶ πάρα πολλὰ θὰ ἠδυνάμην (28) νὰ εἴπω (ὑπὲρ αὐτοῦ), ὁπόσας εὐεργεσίας εἰς σᾶς ὁ ἀνὴρ οὗτος ἔκαμεν (29). — Ὅτε οἱ υἱοὶ τοῦ Ἡρακλέους (30) τὴν ἔχθραν τοῦ Εὐρυσθέως ἔφευγον, τὰς μὲν ἄλλας πόλεις παρέβλεψαν (31), ἔχοντες τὴν ἰδέαν (32), ὅτι εἰς τὴν δυστυχίαν αὐτῶν δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ παρέχωσι βοήθειαν (33), τὰς Ἀθήνας δὲ ἐνόμισαν (34) ὡς μόνας δυναμένας νὰ ἀποτίνωσι (35) τὴν χάριν διὰ τὰς εὐεργεσίας, τὰς ὁποίας (36) ὁ πατὴρ αὐτῶν εἰς

9) ἔμπειρον εἶναι ἱππικῆς. 10) οἴεσθαι· μτχ. 11) καταστρέφεσθαι. 12) ἔναι ἐπί τινα. 13) ἐρήμους ὄντας. 14) κατασκευάζειν. 15) εἰσιέναι. 16) πάμπολυς. 17) ἐμφύειν. 18) ὡς οἷοί τ' εἰσι καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν. 19) δυνατὸν εἶναι· προσ. σύντ. 20) τὴν ὑπὸ Μελήτου γραφὴν ἔφυγεν. 21) ἐν τοῖς δικαστηρίοις. 22) εἰωθέναι. 23) ἱκετεύειν. 24) ἀφιέναι. 25) ἀλλὰ μήν. 26) προαιρεῖσθαι μᾶλλον. 27) ἐμμένειν. 28) ἔχειν· μετοχ. ἐναντ. μετὰ τοῦ οἰκείου ἐπιῤῥ. 29) εὐεργετεῖν· σύστ. σύντ. 30) οἱ Ἡρακλέους παῖδες. 31) ὑπερορᾶν. 32) ὡς. 33) τῇ συμφορᾷ βοηθεῖν. 34) ὑπολαμβάνειν. 35) οἵας τε οὔσας ἀποδιδόναι τὴν χάριν. 36) σύντ. καθ' ἕλξιν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἔκαμε (37). — Νομίζεις (38) ὅτι πρέπει νὰ φροντίζῃ τις διὰ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐπιπολαίως (39) φονεύουσι ἀνθρώπους (40) καὶ (ἔπειτα) ἤθελον εὔχεσθαι νὰ τους ζωντανεύουν (41), ἂν ἤθελον εἶσθαι εἰς κατάστασιν (42), ὁποῖα τῷ ὄντι (43) τὸ πλῆθος κάμνει; — Γνωρίζω ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι, ἂν καὶ εἰς ὅλα (44) δὲν εἶνε μαζῆ μας (45), ἀλλὰ διὰ (46) τὴν ἰδικήν μας τοὐλάχιστον (47) σωτηρίαν πᾶν τὸ δυνατὸν (48) θὰ κάμωσι (49). — Τὸ ἱππικὸν τῶν Λακεδαιμονίων ἦτο εἰς ἀθλίαν κατάστασιν (50), οἱ πλούσιοι δηλαδὴ ἔτρεφον τοὺς ἵππους· ἂν δὲ ἐκστρατεία τις διετάττετο (51), τότε ἤρχετο (52) ὁ ὡρισμένος (53) (ἀνὴρ) καὶ λαβὼν τὰ ὅπλα καὶ τὸν ἵππον, ὁ ὁποῖός του ἐδόθη, ἐκστρατεύει (54) ἐκ τοῦ προχείρου (55). — Ἐκτὸς τῆς αἰσχύνης, τὴν ὁποίαν ἠθέλομεν ἔχει τριγύρω μας (56), ἄν τι ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπὸ ῥαθυμίαν ἠθέλομεν παραμελήσει (57), βλέπω ὅτι καὶ ὁ φόβος, τὸν ὁποῖον ἠθέλομεν ἔχει ἔπειτα (58), οὐχὶ μικρὸς ἤθελεν εἶσθαι (59). — Ἴσως (60) εἶμαι καὶ ἐγὼ εἷς ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐξελέγχονται (61) διὰ τοιούτων λόγων μὲ περισσοτέραν εὐχαρίστησιν (62), παρ' (ὅσον) ἄλλοι ἤθελον ἐξελέγχει. — Ἂν ἡμεῖς τώρα οἱ ἴδιοι ἐχθροὺς ἀποκτῶμεν (63) ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἤθελόν μας βοηθήσει, δὲν θὰ ἔχωμεν κανένα σύμμαχον. — Οὔτε ἤθελον δυνηθῆ νὰ ἀντιλέγω πρὸς πᾶν, τὸ ὁποῖον ἤθελε λεχθῆ κατὰ τῆς ἰδικῆς μας πόλεως, οὔτε ἤθελον ἐπιχειρεῖ νὰ κάμνω τοῦτο.

καὶ σύμπτυξον τὸ σύστ. ἀντικείμενον. 37) εὐεργετεῖν. 38) οἴεσθαι. 39) εὐπετῶς. 40) ἀποκτιννύναι. 41) ἀναβιώσκεσθαι. 42) εἰ δύναιντο. 43) οἷα δή. 44) πάντα. 45) οὐ μεθ' ἡμῶν εἰσιν. 46) ὑπέρ. 47) γε. 48) ὁτιοῦν. 49) ποιεῖν. 50) πονηρὸν εἶναι. 51) φρουρὰν φαίνεσθαι. 52) ἥκειν μετὰ σημασίας ἀορίστου. 53) ὁ συντεταγμένος. 54) στρατεύεσθαι κατ' ἀόριστον χρόνον. 55) ἐκ τοῦ παραχρῆμα. 56) περιίστασθαί τινα. 57) καθυφίεσθαί τι. 58) ὁ φόβος ὁ μετὰ ταῦτα. 59) μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄν. 60) κινδυνεύειν εἶναι. 61) μετοχή. 62) ἥδιον. 63) ἐχθρὸν κτᾶσθαί τινα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

Β΄

Πλάτωνος ἀπολογία Σωκράτους.

Α. 1—4.

Ἀφ' οὗ ὁ Σωκράτης εἶπεν εἰς τοὺς δικαστὰς ὅτι ὄχι μόνον τὸ περιεχόμενον τοῦ ἰδικοῦ του λόγου, ἀλλὰ καὶ ἡ μορφὴ αὐτοῦ ἤθελεν εἶσθαι διάφορος ἀπὸ τῶν λόγων τῶν κατηγόρων, διότι, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ψεύδη μὲ ὡραίας λέξεις κεκοσμημένα ἔχουσιν εἴπει, αὐτὸς ὄχι μόνον ὅλην τὴν ἀλήθειαν ἤθελεν εἴπει, ἀλλὰ καὶ τρόπον ἐκφράσεως ἁπλοῦν ἁρμόζοντα εἰς αὐτὴν ἤθελε μεταχειρισθῆ, ἐτράπη πρῶτον πρὸς τοὺς προτέρους κατηγόρους, δηλαδὴ ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι πολλοὺς πολίτας ἔπεισαν, ὅτι ὑπάρχει κάποιος Σωκράτης, ὁ ὁποῖος τὰ ὑποκάτω τῆς γῆς ἐξετάζει μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν, τὰ μετέωρα ἀνερευνᾷ καὶ τὸ ἄδικον κάμνει δίκαιον. — Ἤτο, ἔλεγε, τῶν φυσικῶν ὅλως διόλου ἄπειρος καὶ δὲν καταλαμβάνει τίποτε ἀπὸ αὐτὰ (μετεῖναι), ἂν καὶ πολὺ ἐκτιμᾷ ταύτην τὴν ἐπιστήμην. Ἀφ' οὗ ταῦτα οὕτως ἔχουσιν, ἐπικαλεῖται μάρτυρας τοὺς Ἀθηναίους καὶ προσκαλεῖ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν αὐτὸν νὰ διαλέγηται, νὰ πληροφορῶσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον. Ἂν τοῦτο πράξωσι, θὰ γνωρίσωσιν ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ἀδίκως παρέστησεν αὐτὸν τοιουτοτρόπως, ὅπως αὐτοὶ εἶδον αὐτὸν (ἐν τῇ κωμῳδίᾳ). — Προσέτι δὲ συναισθανόμενος τὴν ἀνικανότητά του νὰ παιδεύῃ ἀνθρώπους ἀπὸ κάνένα δὲν ἔλαβε χρήματα, ὅπως οἱ σοφισταί, οἱ ὁποῖοι τοὺς νέους καταπείθουσι νὰ δίδωσι πολλὰ χρήματα καὶ νὰ γίνωνται μαθηταὶ αὐτῶν. Θὰ ὑπερηφανεύετο μέν, ἄν, ὅπως ὁ Γοργίας ὁ Λεοντῖνος καὶ Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος καὶ ἄλλοι, ἐγνώριζε ταύτην τὴν τέχνην, ἀλλ' ὅμως εἶνε ὅλως διόλου ἄπειρος αὐτῆς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Β. 5.

Ὁ Σωκράτης διισχυρίσθη ὅτι οἱ πρῶτοι κατήγοροι ἦσαν φοβερώτεροι παρὰ ὁ Μέλητος, ὁ Ἄνυτος καὶ ὁ Λύκων· διότι οὗτοι ἦσαν ἐνόμιζεν, οἱ ὁποῖοι διέσπειραν τὴν κακὴν φήμην περὶ αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν οἱ πολῖται ἐπὶ μακρὸν πλέον χρόνον περὶ αὐτοῦ εἶχον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐξήλεγξε τὸ ψεῦδος τῆς περὶ αὐτοῦ δόξης, μετέβη εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς καὶ εἶπε κατόπιν τούτων περὶ τοῦ χρησμοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς Θεοῦ. «Θὰ ἠδύνατο» εἶπεν «ἴσως καθεὶς ἐξ ἡμῶν, ὦ δικασταί, νὰ ἐρωτήσῃ, ἀπὸ ποῦ μου ἔχουν γείνει αὗται αἱ διαβολαί, διότι, ἂν δὲν κατεγινόμην ἐγὼ εἰς πράγματα περισσότερον παράξενα παρὰ οἱ ἄλλοι, δὲν θὰ ἤθελον γείνει αὗται· ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ γνώμη αὕτη ἤθελε φαίνεσθαι ὡς ἀληθής, θὰ προσπαθήσω νά σας ἀποδείξω, τί τὴν διαβολὴν ταύτην ἔχει κάμει. Ἐγὼ δηλαδὴ ἔγεινα μισητὸς ἐξ αἰτίας σοφίας τινός. Καὶ τώρα, ὦ Ἀθηναῖοι, νὰ μή μου κάμητε θόρυβον, μηδ' ἐὰν φανῶ εἰς σᾶς ὅτι λέγω κἄποιον ἀλαζονικὸν λόγον· διότι δὲν θὰ εἴπω ἐγὼ λόγον ἐξ ἐμαυτοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ. Ἠξεύρετε βεβαίως τὸν Χαιρεφῶντα, ὁποῖος ἦτο, πόσον ὁρμητικὸς εἰς ὅ,τι ἤθελεν ἐπιχειρήσει. Οὗτος λοιπὸν ἦλθε μίαν φορὰν εἰς τοὺς Δελφοὺς καὶ ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ, ἄν τις ἦτο σοφώτερος ἀπὸ ἐμέ· ἐχρησμοδότησε λοιπὸν ἡ Πυθία ὅτι κἀνεὶς δὲν ἦτο σοφώτερος· ὅτε δὲ ἐγὼ ἤκουσα ταῦτα, ἐσυλλογιζόμην κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· τί ἆρά γε λέγει ὁ Θεός; διότι οὔτε πολύ, οὔτε ὀλίγον συναισθάνομαι ὅτι εἶμαι σοφός· καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον εὑρισκόμην εἰς ἀπορίαν, τί ἆρά γε ἐννοεῖ, καὶ μάλιστα, ἀφ' οὗ οὐδὲ ἠδύνατο ψεῦδος νὰ εἴπῃ· διότι δὲν ἦτο ἁρμόζον εἰς αὐτόν.

Γ. 6—10.

Ὁ Σωκράτης, διὰ νὰ ἐρευνήσῃ, τί ὁ θεὸς ἐφρόνει λέγων ὅτι ἦτο σοφώτατος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἐπορεύθη κατὰ σειρὰν εἰς ὅλους, οἱ ὁποῖοι ἐνομίζοντο ὅτι ἦσαν σοφοί, διὰ νὰ ἐξελέγξῃ τὸν χρησμὸν καὶ νὰ ἀποδείξῃ εἰς αὐτὸν ὅτι οὗτοι τοὐλάχιστον ἦσαν σοφώτεροι ἀπ' αὐτόν. Πρῶτον λοιπὸν διελέχθη πρὸς πολιτικούς· ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα ἀπέδειξεν εἰς αὐτοὺς ὅτι οὗτοι ἐφαίνοντο μὲν ὅτι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐγνώριζον κἄτι τι, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζον τίποτε, αὐτὸς δέ, ὅπως δὲν ἐγνώριζε τίποτε, τοιουτοτρόπως καὶ φρονεῖ ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε, τοιουτοτρόπως ἐγίνετο μισητὸς εἰς ἐκείνους. Μετὰ ταῦτα ἤρχετο εἰς τοὺς ποιητάς· ἀλλ' εὕρισκεν ὅτι καὶ ἐκεῖνοι ἐκ φυσικῆς τινος ἐπιδεξιότητος καὶ οὐχὶ ἐκ σοφίας ἔκαμνον τὰ ποιήματά των· ἐπειδὴ δὲ οὗτοι πρὸς τούτοις διὰ τὰ ἔργα αὐτῶν ἐμεγαλοφρόνουν καὶ ἕνεκα τούτου ἐφρόνουν ὅτι καὶ κατὰ τὰ ἄλλα ἦσαν σοφοί, οὕτως ἀνεγνώρισεν ὅτι ὑπερεῖχε τῶν ποιητῶν διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον τῶν πολιτικῶν. Τελευταῖον ἐπήγαινεν εἰς τοὺς τεχνίτας· οὗτοι ἐφάνησαν μὲν εἰς αὐτὸν ὅτι ἤξευρον λαμπρὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς δὲν ἤξευρεν, ἐπειδὴ ὅμως εἶχον τὴν ἀξίωσιν (ἀξιοῦν) ὅτι καὶ εἰς ἄλλα πράγματα ἦσαν σοφοί, διὰ τοῦτο ἐπεσκότισε τὸ σφάλμα τοῦτο τὴν σοφίαν αὐτῶν. — Ἕνεκα λοιπὸν τῆς ἐρεύνης ταύτης ὁ Σωκράτης ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ πολλὰ μίση· διότι ἄλλοι μὲν ἐνόμιζον αὐτὸν σοφόν, διότι ἐπίστευον ὅτι γνωρίζει τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ἄλλους ἐξήλεγξεν· ἄλλοι δὲ πάλιν ἐξελεγχόμενοι ὑπὸ τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν Σωκράτη, ὀργιζόμενοι, διότι ἡ ἀνεπιστημοσύνη αὐτῶν φανερὰ καθίστατο, ἔλεγον ὅτι τοὺς νέους διαφθείρει.

Δ. 11—15.

Ὅτι ὄχι μόνον αἱ πρῶται κατηγορίαι ἦσαν ψευδεῖς, ἀλλὰ καὶ ὁ Μέλητος δὲν εἶχε δίκαιον νὰ διισχυρίζηται ὅτι ὁ Σωκράτης διαφθείρει τοὺς νέους, ἤθελέ τις μάθει ἐκ τῶν ἑξῆς· πρῶτον ἐδείκνυεν ὁ Σωκράτης διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου, διὰ τοῦ ὁποίου τὴν ἄγνοιαν τῶν ἄλλων συνήθιζε νὰ ἀποκαλύπτῃ, ὅτι ὁ Μέλητος δὲν γνωρίζει, ποῖος τοὺς ἀνθρώπους κάμνει καλλιτέρους καὶ ποῖός τους διαφθείρει. «Ἀλλὰ ὅποιος ἀγνοεῖ» εἶπεν «οὗτος φανερὰ ἀποδεικνύει ὅτι κάμμίαν φορὰν ἕως τώρα δὲν ἔχει φροντίσει διὰ τοὺς νέους καὶ δι' ὅσα ἐγκαλεῖ. Ἀλλά, καὶ ἂν τοῦτο ἐγνώριζε, δὲν ἔχει δίκαιον ἐμὲ νὰ παρουσιάζῃ εἰς τὸ δικαστήριον διὰ τὴν διαφθορὰν τῶν νέων (ὡς διαφθείροντα τοὺς νέους)· διότι ἢ δὲν διαφθείρω καθ' ὅλου τοὺς νέους, ἤ, ἄν τους διαφθείρω, διαφθείρω χωρὶς νὰ θέλω. Ἂν λοιπὸν θελῆματικῶς ἤθελον νὰ διαφθείρω, θὰ ἐκινδύνευον κακόν τι νὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πάθω, ἂν δέ τους διαφθείρω ἀκουσίως, δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον ν
ἐνάγῃ τίς τινα διὰ τοῦτο, ἀλλὰ νά τον διδάσκῃ κατ' ἰδίαν, τ
ὁποῖον ὁ Μέλητος παρέλιπε.» — Πλὴν δὲ τούτου ἡ κατηγορία δ
ἦτο ἀληθής· οὐχὶ ὁ Σωκράτης, ἀλλ' ὁ Ἀναξαγόρας ὁ Κλαζομένι
ἦτο, ὁ ὁποῖος τὴν ἀθεότητα εἰς τὰς Ἀθήνας ἐδίδασκεν, ὁ ὁποῖ
ἔλεγεν ὅτι ὁ μὲν ἥλιος εἶνε λίθος, ἡ δὲ σελήνη γῆ καὶ ἄλλα τοιαῦτ
διισχυρίζετο, περὶ τῶν ὁποίων ὁ Σωκράτης ἐβεβαίονεν ὅτι δὲν γνω
ρίζει τίποτε. Ἂν καὶ λοιπὸν καὶ τοῦ Ἀνεξαγόρου τὰ βιβλία κα
τοῦ Εὐριπίδου αἱ τραγῳδίαι ἦσαν γεμᾶται ἀπὸ τοιαύτας διδασκα
λίας, ὥστε οἱ νέοι τὸν Σωκράτη ἤθελον καταγελάσει, ἂν προσε
ποιεῖτο ὅτι ἰδικαί του ἦσαν αἱ διδασκαλίαι αὗται, ἐτόλμησεν ὅμω
ὁ κατήγορος τὸν Σωκράτη νὰ καλῇ εἰς τὸ δικαστήριον διὰ ταῦτα
Προσέτι δὲ δὲν ἦτο σημεῖον ὕβρεως νὰ λέγῃ ὅτι ἦτο ἄθεος ἀνήρ
περὶ τοῦ ὁποίου ὅλοι ἐγνώριζον ὅτι πιστεύει εἰς δαιμόνιον; Δικαίω
λοιπὸν ἔλεγεν ὁ Σωκράτης ὅτι ὁ Μέλητος φαίνεται ὅτι δοκιμάζε
αὐτόν, ἂν θὰ καταλάβῃ ὅτι ἀστεΐζεται, ἢ μαζῇ μὲ τοὺς ἀκροατά
θὰ ἐξαπατηθῇ.

Ε. 16—18.

Θὰ ἠδύνατό τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὰ ἐρωτήσῃ «διὰ τί, ὦ
Σώκρατες, καθ' ὅλην τὴν ζωήν σου κατέγεινες εἰς ἔργον, τὸ ὁποῖον
τώρα δὰ θά σε θανατώσῃ;» Πρὸς ταῦτα ἀποκρίνομαι τὰ ἑξῆς·
ἐπειδὴ ἐνώπιον τῆς ἰδέας τοῦ νὰ πράττῃ τις ἄδικα (πρὸ τοῦ ἄδικα
πράττειν) δὲν πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὸν κίνδυνον τοῦ θανά
του, διὰ τοῦτο καὶ ἄλλοι εὐγενεῖς ἄνδρες καὶ μάλιστα ὁ Ἀχιλλεύς
τόσον ἀσήμαντον ἐθεώρησε τὸ νὰ ζῇ, ὥστε, ἂν καὶ ἐγνώριζεν ὅτι,
εὐθὺς ὡς φονεύσῃ τὸν Ἕκτορα (ἅμα τῷ ἀποκτεῖναι), θὰ ἀπέθνη
σκεν, ἐπροτίμησε νὰ ἐκδικηθῇ τὸν φίλον καὶ ἔπειτα νὰ ἀποθάνῃ
παρὰ καταγέλαστος νὰ διάγῃ βίον ἐπονείδιστον. Ἔπρεπε λοιπὸν
ἐγώ, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν Ποτίδαιαν καὶ τὸ Δήλιον ἔμενον ἐκεῖ, ὅπου
με ἔταττον οἱ ἄρχοντες, νὰ ἀπειθῶ εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖός μοι ἐπέ-
βαλε τὸ καθῆκον (τάττειν, ἐπισκήπτειν) νὰ διάγω τὸν βίον κατα-
γινόμενος εἰς τὴν φιλοσοφίαν; Ἔπρεπεν ἐγώ, ὁ ὁποῖος καθ' ὅλην
τὴν ζωήν μου ἀπέφυγον νὰ φαντάζωμαι ὅτι εἶμαι σοφός, νὰ φοβῶμαι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὸν θάνατον καὶ διὰ τούτου νὰ ἀποδείξω ὅτι νομίζω ὅτι γνωρίζω ὅτι ὁ θάνατος εἶνε κακόν, ἂν καὶ οὐδεὶς γνωρίζει, ἂν ἴσως εἶνε τὸ μέγιστον ἐκ τῶν ἀγαθῶν διὰ τὸν ἄνθρωπον ; Λοιπὸν πολὺ περισσότερον προσέχω νὰ μὴ πράττω ἄδικον καὶ νὰ μὴ ἀπειθῶ εἰς τὸν θεόν, καὶ τὸ καθῆκον τοῦτο τόσον πολλοῦ λόγου ἄξιον θεωρῶ, ὥστε, καὶ ἂν ὑμεῖς ἠθέλετέ με ἀπολύει μὲ τὴν συμφωνίαν, νὰ μὴ καταγίνωμαι πλέον εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλ' ὅμως δὲν θὰ ἤθελον πεισθῆ εἰς σᾶς, ἀλλὰ πεπεισμένος ὅτι (ὡς) πρέπει νὰ πείθηταί τις περισσότερον εἰς τὸν θεὸν παρὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, δὲν θὰ παύσω, ἐν ὅσῳ ἀναπνέω, νὰ καταγίνωμαι εἰς τὴν φιλοσοφίαν. — Ἀλλὰ καὶ ὁ θάνατός μου καὶ ἡ ἐξορία μου ὀλιγώτερον θὰ βλάψῃ ἐμὲ παρὰ σᾶς· διότι, γνωρίζετε καλῶς, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐὰν ἐμὲ φονεύσητε, ἢ ἐξορίσητε, δὲν θὰ εὕρητε εὐκόλως τινά, ὁ ὁποῖος ὅπως ἐγὼ προτρέπει εἰς τὸ νὰ πράττητε τὸ καλὸν καὶ νὰ ἀποφεύγητε τὸ κακόν, ἂν μὴ ὁ θεὸς φροντίζων διὰ σᾶς ἄλλον τινὰ ἤθελε πέμψει. Ὅτι δὲ ἐγὼ ἔχω δοθῆ εἰς σᾶς δι' εὐνοίας τῶν θεῶν, τούτου μάρτυρα παρουσιάζω ἐγὼ τὴν ἰδικήν μου πενίαν, μὲ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἔζων ἐγώ, ἂν δὲν ἐγνώριζον ὅτι μοῦ ἦτο τεταγμένον νὰ σας προτρέπω νὰ ἐκτιμᾶτε τὴν ἀρετὴν περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο.

§. 19—22.

Ἀφ' οὗ ὁ Σωκράτης εἶπεν ὅτι δι' εὐνοίας τῶν θεῶν ἔχει δοθῆ εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ ὡς πτερνιστὴρ (μύωπος δίκην), ὁ ὁποῖος ἵππον εὐγενῆ μέν, ἕνεκα δὲ τοῦ μεγέθους νωθρόν, διεγείρει, ἀπέδειξε πλέον, διὰ τί ἐζήτησε νὰ ὠφελήσῃ τὴν πατρίδα κατ' ἰδίαν συμβουλεύων καὶ οὐχί, ὅπως ἄλλοι, ἀναμιγνυόμενος εἰς τὰ πολιτικὰ (τὰ δημόσια πράττειν). Αἴτιον τούτου ἔγεινε τὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἀπέτρεψεν αὐτόν, οὐδέποτε δὲ προέτρεψε νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰ δημόσια (τὰ πολιτικὰ πράττειν)· τοῦτο δὲ ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν ὅτι ἦτο καὶ ὀρθόν· διότι ἀνεγνώρισεν, ὅτε εἰς τὸν καιρὸν τῆς δημοκρατίας καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ὀλιγαρχίας ἀρχὴν τινα ἦρξεν, ὅτι ἀδύνατον εἶνε νὰ σωθῇ, ἐὰν μὲ παῤῥησίαν θέλῃ νὰ ἐναντιόνηται εἰς τὸ πλῆθος καὶ νὰ ἐμποδίζῃ ἀπὸ τοῦ νὰ γίνωνται πολλὰ ἄδικα καὶ παράνομα εἰς τὴν πόλιν· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τού-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

των κατενόησεν ὅτι μετέχων τῶν πολιτικῶν πρὸ πολλοῦ ἤθελεν ἀπολεσθῆ, ἐπροσπάθησε νὰ ὠφελήση τὴν πατρίδα παρασχὼν τὸν ἑαυτόν του ἄνευ χρημάτων εἰς πλουσίους καὶ πένητας ἀδιακρίτως καὶ οὐδένα οὐδέποτε ἐμποδίσας νὰ ἀκούῃ αὐτόν. Ὅτι δὲ ὀρθῶς τῷ ὄντι ἔπραξεν ὑπακούσας εἰς τὸ δαιμόνιον ἀποδεικνύει ἡ ἀρετὴ τῶν ὀνομαζομένων μαθητῶν του· διότι οὐδεὶς ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι, ὅτε ἦσαν νέοι, ἔγειναν ὁμιληταί του, ἤθελε διισχυρισθῆ περὶ αὐτοῦ πρεσβύτερος γενόμενος ὅτι ἄδικόν τι ἔπραξεν, ἀλλ' ὅλοι ἤθελόν τον βοηθήσει ἐναντίον τοῦ Μελήτου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.

Ζ. 23 καὶ 24.

«Διὰ νὰ διαφύγωσι τὴν τιμωρίαν», λέγει ὁ Σωκράτης, «παρακαλοῦσιν οἱ περισσότεροι τῶν κατηγορουμένων, καὶ ἐὰν εἶνε περιπεπλεγμένοι εἰς δίκην μικροτέραν, τοὺς δικαστὰς μὲ δάκρυα καὶ μάλιστα (καὶ δή), διὰ νὰ διεγείρωσι τὸν μέγιστον οἶκτον, προσάγουσιν εἰς τὸ δικαστήριον (ἀναβιβάζεσθαι) τὰ τέκνα καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν. Ἀλλ' ἐγώ, ἂν καὶ φαίνομαι ὅτι κινδυνεύω τὸν μέγιστον κίνδυνον, δὲν θὰ κάμω κἀνὲν ἐκ τούτων διὰ τὸν ἑξῆς λόγον· εὐθὺς δηλαδὴ ἤθελεν ἔχει κακῶς (διακεῖσθαι) ἡ ἰδική μου δόξα, ἂν οἶκτον ἤθελον διεγείρει, ἀφ' οὗ τέλος πάντων (ἐπειδή γε) ὑπάρχει δοξασία ὅτι ὁ Σωκράτης διαφέρει κάτι τι ἀπὸ τὸ πλῆθος· ἔπειτα ἤθελεν εἶσθαι τοῦτο καὶ διὰ τὰς Ἀθήνας αὐτὰς ἐπονείδιστον. Ὁσάκις δηλαδὴ ἔβλεπον ὅτι τινὲς ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν σοφίαν, τὴν ἀνδρείαν, ἢ ἄλλην τινὰ ἀρετὴν διεκρίνοντο, φοβούμενοι, μήπως πάθωσι κακόν τι ἀπὸ ὑμᾶς, τίποτε δὲν παρέλιπον νὰ κάμωσι διὰ τὴν σωτηρίαν των, ἠγανάκτουν καὶ ἔλεγον: οὗτοι οἱ ἄνθρωποι προσάπτουσιν εἰς τὴν πόλιν ὄνειδος, ὥστε καὶ ἐκ τῶν ξένων τις ἤθελε νομίσει ὅτι ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Ἀθηναίους διακρίνονται διὰ τῶν προτερημάτων των καὶ τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ ἴδιοι καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τὰς τιμὰς προκρίνουσιν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀπὸ γυναῖκας διόλου δὲν διαφέρουσι. Μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς δόξης, δέν μου φαίνεται ὅτι εἶνε δίκαιον νὰ θέλω νὰ σώζω τὸν ἑαυτόν μου ἐπὶ τῷ ὅρῳ, νὰ ἐπιορκῶ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σιν οἱ δικασταί· διότι πρέπει σεῖς νὰ μὴ ἀπονέμητε τὰ δίκαια κατὰ χάριν (καταχαρίζεσθαι τὰ δίκαια), ἀλλὰ νὰ κρίνητε κατὰ τοὺς νόμους. Ἂν λοιπὸν ἐγώ, ὅπως οἱ ἄλλοι, παρακαλῶν προσεπάθουν νὰ πείθω ὑμᾶς, καὶ ἐγὼ ἄδικα θὰ ἔπραττον καὶ ὑμᾶς θὰ ἔπειθον νὰ ἐπιορκῆτε, ὥστε ἀπολογούμενος θὰ ἤθελον γείνει κατήγορος τοῦ ἑαυτοῦ μου ἐπὶ ἀθείᾳ.»

Η. 25—28.

Ἀφ' οὗ ὁ Σωκράτης συμφώνως μὲ τὴν γραφὴν τοῦ Μελήτου κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὸν κατὰ τοὺς νόμους τῶν Ἀθηναίων νὰ προτείνῃ ἀντιτίμημα· «ἐπειδὴ ἐγὼ» εἶπεν «ὦ Ἀθηναῖοι, μὴ φροντίζων διὰ κτῆσιν χρημάτων (χρηματισμὸς) καὶ δι' ὅλα τὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα οἱ ἄνθρωποι ἐπιδιώκουσι, δι' ἓν μόνον ἐφρόντισα, ὑμᾶς νὰ ὠφελῶ εἰς ἕνα ἕκαστον προσερχόμενος καὶ συμβουλεύων νὰ μὴ φροντίζῃ διὰ κἀνὲν ἄλλο περισσότερον, παρὰ πῶς ἤθελε γείνει ὁ ἄριστος καὶ φρονιμώτερος ἄνθρωπος, διὰ τοῦτο κρίνω ἐγὼ ἄξιον, διὰ νά σας εὐεργετῶ (ἀγαθὰ ἐργάζεσθαι) ἀκόμη περισσότερον, νὰ τύχω τῆς αὐτῆς τιμῆς, ἡ ὁποία ἀπονέμεται συνήθως εἰς τοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ (ἐπίῤῥημα) νικητάς, νὰ τρώγω εἰς τὸ πρυτανεῖον, καὶ μάλιστα ἀξίζω ταύτην τὴν τιμὴν τόσον περισσότερον, διότι οὗτοι μὲν κάμνουν νὰ φαίνησθε ὅτι εἶσθε εὐτυχεῖς, ἐγὼ δὲ πραγματικῶς νὰ εἶσθε, καὶ οὗτοι μὲν διόλου δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἀπὸ τροφήν, ἐγὼ δὲ ἔχω ἀνάγκην ὡς πτωχός.— Ἂν λοιπὸν ταῦτα λέγων ἤθελον φαίνεσθαι πάλιν αὐθάδης, νὰ γνωρίζητε ὅτι εἶμαι πεπεισμένος ὅτι καθ' ὅλου (ἐπίπαν) κάμμιᾶς τιμωρίας δὲν εἶμαι ἄξιος, διότι δὲν ἔκαμα κάμμίαν ἀδικίαν. Δεύτερον, ἂν ἤθελεν εἶσθαι ἀνάγκη νὰ προτείνω τιμωρίαν τινὰ (τιμᾶσθαί τινος), οὐδεμία τιμωρία νομίζω ὅτι ἤθελεν εἶσθαι προτιμητέα τοῦ θανάτου· διότι, ἂν θὰ ἤθελον προτείνει δεσμωτήριον, θὰ ἔζων δοῦλος εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἀρχήν, τοὺς ἑνδεκα· ἂν δὲ ἤθελον προτείνει ἐξορίαν, εἶνε φανερὸν ὅτι, ἀφ' οὗ σεῖς, ἐν ᾧ εἶσθε συμπατριῶταί μου, τὴν ἰδικήν μου συναναστροφὴν δὲν ἠδυνήθητε νὰ ὑποφέρητε, οἱ πολῖται ἄλλων πόλεων κατ' οὐδὲν περισσότερον θὰ με

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὑποφέρωσι. Σιωπῶν δὲ νὰ περῶ τὴν ζωήν μου εἰς τὴν ξένην γ
εἶνε ἀδύνατον, διότι ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἀπειθῶ εἰς τὸν θεόν, δ
τὸ ὁποῖον ἐλάχιστα δύναμαι νά σας καταπείσω.»

Θ. 29—33.

Ὅτε ὁ Σωκράτης διὰ τὰς μεγάλας εἰς τὰς Ἀθήνας εὐεργεσί
του ἐπρότεινε τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν, τόσον ἐξώργισε τοὺς δ
καστάς, ὥστε, ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ὁ ἀριθμὸς τῶν ψήφων, διὰ τῶ
ὁποίων ἐκεῖνος ἠθῳώθη (ἀπολύεσθαι), ὀλίγον διέφερεν ἀπὸ τ
ἀριθμὸν ἐκείνων, διὰ τῶν ὁποίων κατεδικάσθη, τώρα πολλοὶ ἐ
τῶν δικαστῶν ἤλλαξαν γνώμην. Ἀφ' οὗ τοιουτοτρόπως εἰς θάνα
τον κατεδικάσθη (καταγιγνώσκεσθαί τινος θάνατον), ἐστράφη
Σωκράτης πρῶτον εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κατεδίκασαν αὐτόν, κα
εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι θά τους καταλάβῃ (ἥκειν) μετὰ τὸν θάνατό
του τιμωρία πολὺ φοβερωτέρα παρὰ μὲ ὁποίαν αὐτὸν ἐτιμώρησαν
διότι, ἂν καὶ τον κατεδίκασαν νομίζοντες ὅτι θὰ ἀπαλλαχθῶσι
ἀπὸ τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς των, θὰ κατηγορηθῶσι
ὅμως εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους μέχρ
τοῦδε ἐμπόδιζεν, ἐκεῖνοι δὲ δέν το ἐννόησαν. — Ἔπειτα στραφεὶ
πρὸς τοὺς δικαστάς, οἱ ὁποῖοι ἠθῴωσαν αὐτόν, ἐδίδαξεν αὐτοὺς ὅτ
ὁ θάνατος εἶνε ἀγαθόν· «πρῶτον δηλαδὴ» εἶπε «θά μου ἐναντιόνετ
ἡ φωνὴ τοῦ δαιμονίου, ὅτε ἐγὼ σήμερον τὸ πρωὶ ἐξηρχόμην ἀπ
τὴν οἰκίαν, ἂν ἐγὼ παρουσιαζόμην ἐνώπιον ὑμῶν μὲ τὴν προσδο
κίαν δυστυχίας (μέλλων κακῷ (συμφορᾷ) περιπεσεῖσθαι), ἐπειδὴ
ἄλλοτε εἰς ὅλως διόλου μικροῦ λόγου ἄξια πράγματα συνήθιζε νὰ
ἐναντιόνηται, ἂν ἐγὼ ἔμελλον νὰ πράξω τι οὐχὶ δικαίως· ἐπειδὴ δὲ
τοῦτο δὲν ἔγεινεν, οὐδέ με ἐμπόδισεν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ λόγου, ἐλ-
πίζω ὅτι εὐτύχημά τι θά μου γείνῃ· φαίνεται δὲ ὅτι εἶνε βέβαιον
ὅτι τοῦτο εἶνε ὁ θάνατος· διότι ὁ θάνατος εἶνε τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο
τούτων· ἢ δὲν ὑπάρχει πλέον κἀμμία αἴσθησις, ἀλλὰ εἶνε ὡσὰν
ὕπνος, τὸν ὁποῖον κοιμώμενος ὁ ἄνθρωπος καὶ ὄνειρον δὲν βλέπει
κἀνέν, τοιουτοτρόπως δὲ λέγω αὐτὸν κέρδος ἐγὼ τοὐλάχιστον, ἢ
εἶνε ἀποδημία ἀπ' ἐδῶ εἰς ἄλλον τόπον, καὶ θὰ δυνηθῶ ἀπαλ-
λαχθεὶς ἀπὸ τούτους, οἱ ὁποῖοι διισχυρίζονται ὅτι εἶνε δικασταί, νὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εὕρω τοὺς ἀληθινοὺς δικαστάς, ὁποῖοι εἶνε ὁ Μίνως, ὁ Ραδάμανθυς καὶ ὁ Αἰακὸς καὶ νὰ συναναστραφῶ ὄχι μόνον μὲ τοὺς προγενεστέρους μεγάλους ποιητάς, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς ἥρωας, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἀρετῆς των τόσον πολὺ διεκρίθησαν, ἔπειτα ἤθελον νομίσει αὐτὸν ὡς ἀπερίγραπτον εὐτυχίαν (ἀμήχανον εὐδαιμονίας).»

Κ ρ ί τ ω ν.

Α. 1—5.

Ὅτε ἔμελλε νὰ φθάσῃ ἐκ τῆς Δήλου εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ πλοῖον, μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ θανατωθῇ ὁ Σωκράτης, ἦλθε πρὸς αὐτὸν ὁ Κρίτων εἰς τὴν φυλακήν, διὰ νὰ καταπείσῃ αὐτὸν νὰ φύγῃ· «πείθου εἰς ἐμὲ» εἶπεν ἐκεῖνος «καὶ σῶσον τὸν ἑαυτόν σου, φίλε Σώκρατες· διότι, ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἡ συμφορά, ἡ ὁποία θά με καταλάβῃ, θὰ εἶνε διπλῆ· πλὴν δηλαδὴ τοῦ ὅτι θὰ εἶμαι ἐστερημένος φίλου τοιούτου, ὁποῖον δὲν θὰ εἶνε ποτὲ δυνατὸν δεύτερον νὰ εὕρω, θὰ εἴπῃ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων δι' ἐμὲ ὅτι, ἂν καὶ ἠδυνάμην νά σε βοηθῶ, ἠμέλησα χρήματα νὰ ἐξοδεύω· ἐὰν δὲ διστάζῃς, ὦ Σώκρατες, νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ, διότι ὑποπτεύεις, μήπως ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι σου ἠθέλομεν κινδυνεύει, ὥστε νὰ ἀναγκασθῶμεν ἢ ὅλην τὴν περιουσίαν μας νὰ χάσωμεν, ἢ ἄλλο τι νὰ πάθωμεν, μὴ φροντίσῃς δι' αὐτὸ (ἔασον αὐτὸ χαίρειν)· πρῶτον δηλαδὴ ὁ ἀπὸ τῶν συκοφαντῶν κίνδυνος δὲν ἤθελεν εἶσθαι μέγας, ἔπειτα δὲ θὰ εἶνε δίκαιον, ἀφ' οὗ σὲ σώσωμεν, καὶ τοῦτον, καί, ἂν εἶνε ἀνάγκη, ἄλλον μεγαλείτερον κίνδυνον νὰ ὑπομένωμεν. Πλὴν δὲ τούτου, ἂν δὲν θέλεις νὰ δέχεσαι τὰ ἰδικά μας χρήματα, ἐδήλωσαν ἑτοίμους τὸν ἑαυτόν τους πλέον ὁ Σιμμίας καὶ ὁ Κέβης νά σε βοηθῶσιν. Ὦ εἴθε νὰ ἠδύνασο νὰ ἔβλεπες πρὸ ὀλίγου τὴν προθυμίαν, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ δύο οὗτοι ὑπεσχέθησαν νὰ παρέχωσι χρήματα διὰ τὴν ἰδικήν σου φυγήν, διὰ νὰ ἤθελες γνωρίσει, πόσον ἀπὸ αὐτοὺς ἀγαπᾶσαι! Ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρέπει νὰ σκέπτεσαι (ἐννοητέον) ὅτι, ἐν ᾧ σου εἶνε δυνατὸν νὰ σωθῇς, δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλίπῃς τὸν ἑαυτόν σου καὶ τοῦτο νὰ ἐπισπεύδῃς, τὸ ὁποῖον ἤθελον οἱ ἰδικοί σου ἐχθροὶ ἐπισπεύσει, κατορθώσαντες νὰ καταδι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κασθῆς· πρὸς δὲ τούτοις δὲν πρέπει νὰ προνοῇς καὶ διὰ τοὺς υἱοὺς τοὺς ἰδικούς σου, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὸν ἰδικόν σου θάνατον θὰ δυστυχήσωσιν ; Εἶνε δὲ ἴδιον ἀγαθοῦ ἀνδρός, χωρὶς νά τον καταλάβῃ ἀνάγκη, νά τους ἐγκαταλίπῃ καὶ μάλιστα, ἐάν τις διισχυρίζηται ὅτι ἐφρόντισε διὰ τὴν ἀρετὴν μόνην καθ' ὅλην τὴν ζωήν του ; — Ὅθεν μή με ἀποπέμψῃς ἄπρακτον, ἀλλ' ἀποφάσισον ἢ εἰς τὴν Θεσσαλίαν νὰ ὑπάγῃς, ὅπου ἰδικοί μου φίλοι ἀσφάλειαν θά σοῦ παρέχωσιν, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τόπον (ἐπιῤῥήματα)· διότι, ὅπου καὶ ἂν ἔλθῃς, θά σε ἀγαπήσωσιν (οἱ ἄνθρωποι).»

Β. 6—10.

Ὁ Σωκράτης ἀπήντησεν εἰς τὸν Κρίτωνα, ὁ ὁποῖος συνεβούλευε τὴν φυγήν, τὰ ἑξῆς· «ὦ φίλε Κρίτων, ἂς ἐξετάζωμεν ἀπὸ κοινοῦ, ἂν εἶνε ὀρθὸν νὰ πράξω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σύ με συμβουλεύεις, ἢ ἂν ἐναντιόνεται εἰς τὰ ἀξιώματα, τὰ ὁποῖα καὶ πρότερον ἐπρέσβευον καὶ τώρα δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀποδοκιμάζω, ἀφ' οὗ ἔχω εὑρεθῆ εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν. Πρῶτον δηλαδὴ ἐλέγομεν ἡμεῖς ὅτι ἐκ τῶν δοξασιῶν, τὰς ὁποίας ἔχουσι (σύστ. σύντ.) οἱ ἄνθρωποι, δὲν πρέπει ὅλας νὰ λαμβάνῃ τις ὑπ' ὄψιν, ἀλλὰ μόνον τὰς τῶν φρονίμων, τὰς δὲ τῶν ἀφρόνων ὄχι. Ἀνήρ, ὁ ὁποῖος γυμνάζεται καὶ τοῦτο ἔχει ἔργον, δίδει προσοχὴν εἰς τὴν δόξαν τοῦ παιδοτρίβου, ὁ ἀσθενὴς ἀκολουθεῖ τὴν συμβουλὴν τοῦ ἰατροῦ καί, ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ εἶνε πολὺ πολυτιμοτέρα ἀπὸ τὸ σῶμα, πειθόμεθα ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα (τὰ κατὰ) εἰς τὴν εὐπραγίαν τῆς ψυχῆς πολὺ ὀλιγώτερον εἰς τὴν δοξασίαν τῶν πολλῶν ἢ ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ σῶμα. Δὲν ἤθελε φαίνεσθαι (δοκεῖν) λοιπὸν ὅτι αἱ περὶ δαπάνης χρημάτων καὶ περὶ ἀνατροφῆς τέκνων σκέψεις καὶ κρίσεις τῶν πολλῶν πρέπει νὰ ἀπορριφθῶσιν, ἀφ' οὗ εἴπομεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμνῃ τις ἄδικον, μηδὲ τὸ κακὸν νὰ ἀνταποδίδῃ διὰ κακοῦ, ἢ ὅλαι αἱ προηγούμεναι ὁμολογίαι ἐντὸς τῶν ὀλίγων τούτων ἡμερῶν εἶνε λησμονημέναι καὶ διόλου δὲν ἐκαταλάβομεν ὅτι τοιαύτην γεροντικὴν ἡλικίαν ἔχοντες ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἀναμεταξύ μας φιλοσοφικῶς ἐσυζητοῦμεν (σπουδῇ διαλεγόμενοι), δὲν διαφέρομεν διόλου ἀπὸ παῖδας ; — Ἀπὸ κοινοῦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λοιπὸν ἂς ἐξετάζωμεν, ἀγαπητὲ Κρίτων, ἂν εἶνε δίκαιον παρὰ τὴν θέλησιν τῶν Ἀθηναίων νὰ φεύγω. Ὅθεν οὐδαμῶς θέλω σε ἀκολουθήσει, ἂν τοῦτο, τὸ ὁποῖον φοβοῦμαι, δὲν φαίνεται δίκαιον.»

Γ. 11—14.

Ἂν, ὦ Κρίτων, οἱ νόμοι ἐλθόντες πρὸς ἐμὲ ἤθελον ἐρωτήσει «δὲν ἔχεις κατὰ νοῦν, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ σέ, νὰ καταστρέψῃς τὴν πόλιν;» τί ἠθέλομεν ἀποκριθῆ, ἢ «ἡ πόλις με ἀδικεῖ, διότι δὲν κρίνει ὀρθῶς τὴν δίκην»; Ἂν τοῦτο ἐγὼ ἔλεγον, ἴσως ἤθελον εἴπει μετὰ ταῦτα «τί ἔχεις νὰ μας κατηγορῇς; δὲν σε ἐγεννήσαμεν πρῶτον καὶ δι' ἡμῶν δὲν ἐλάμβανεν ὁ πατὴρ τὴν μητέρα σου καὶ σε ἐτεκνοποίησεν; ἔπειτα δὲν σε ἀνεθρέψαμεν παραγγείλαντες εἰς τὸν πατέρα τὸν ἰδικόν σου νὰ σε ἐκπαιδεύσῃ εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν γυμναστικήν; Ἀφ' οὗ δὲ ἐγεννήθης καὶ ἀνετράφης, δὲν ἦσο ἰδικός μας; ἢ θὰ σου ἐπετρέπετο κατὰ μὲν τοῦ πατρὸς μηδέποτε νὰ ἐπαναστατήσῃς, μηδὲ κακὸν διὰ κακοῦ νὰ ἀνταποδώσῃς, εἰς δὲ τὴν πατρίδα, ἡ ὁποία εἶνε πολὺ πολυτιμοτέρα καὶ περισσοτέρας τιμῆς ἀξία καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις νὰ ἀπειθῇς; Ἀλλ' ὅμως, ἂν καὶ σε ἐγεννήσαμεν, ἐξεπαιδεύσαμεν καὶ ἀνεθρέψαμεν καὶ μέτοχον ἐκάμαμεν ὅλων τῶν καλῶν, τῶν ὁποίων ἠδυνάμεθα, ἐδώσαμεν εἰς σὲ τὸ δικαίωμα, ἂν δὲν ἠθέλομεν ἀρέσκει εἰς σέ, νὰ ἀπέλθῃς ὅπου καὶ ἂν θέλῃς, διότι σὺ ἀπέδειξας περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἀθηναίους (διαφερόντως ἁπάντων Ἀθηναίων) ὅτι ἡμεῖς σου εἴμεθα ἱκανοί· διότι σχεδὸν οὐδέποτε ἀποδημίαν ἔκαμες, οὐδέ σε ἐκυρίευσέ ποτε ἐπιθυμία νὰ γνωρίσῃς ἄλλους νόμους (σύντ. κατὰ πρόληψιν), ἀλλὰ ἐπροτίμας ἡμᾶς καὶ ὡμολόγεις ὅτι θέλεις συμφώνως μὲ ἡμᾶς νὰ ζῇς ὡς (πολιτευόμενος). Πρὸς τούτοις σοῦ ἦτο ἐπιτετραμμένον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου νὰ ὁρίσῃς διὰ τὸν ἑαυτόν σου ὡς ποινὴν τὴν ἐξορίαν καὶ τοῦτο νὰ κάμῃς μὲ τὴν θέλησιν τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον τώρα ἐπιχειρεῖς νὰ κάμῃς παρὰ τὴν θέλησίν της. Τότε ἔλεγες ὅτι δὲν ἤθελες ἀγανακτεῖ, ἂν ἤθελεν εἶσθαι ἀνάγκη νὰ ἀποθάνῃς, τώρα δὲ δὲν ἐντρέπεσαι δι' ἐκείνους τοὺς λόγους καὶ πράττεις τοῦτο, τὸ ὁποῖον δοῦλος προστυχώτατος ἤθελε πράξει.»

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Δ. 15—17.

« Ἂς ἐξετάζωμεν λοιπὸν ἐπὶ πλέον » ἴσως ἤθελον εἴπει μετὰ ταῦτα οἱ νόμοι « τί καλὸν θὰ κάμῃς σὺ εἰς τὸν ἑαυτόν σου καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἰδικούς σου, ἐὰν ἀπειθήσῃς εἰς ἡμᾶς ; Ὅτι πρῶτον οἱ συγγενεῖς σου θὰ χάσωσι τὴν περιουσίαν τους, θὰ στερηθῶσι τὰ πολιτικὰ δικαιώματα καὶ αὐτοὶ θὰ ἐξορισθῶσιν εἶνε σχεδὸν φανερόν. Ἔπειτα, ἐὰν εἴς τινα τῶν πλησιέστατα κειμένων πόλεων καὶ ὑπὸ καλῶν νόμων διοικουμένων ἔλθῃς, οἱ πολῖται νομίζοντες διαφθορέα τῶν νόμων δὲν θά σε κυτάξωσι μὲ ὕποπτον ὄμμα καὶ δὲν θὰ ἐπικυρώσῃς τὴν δοξασίαν τῶν δικαστῶν, διότι ὁποῖος εἶνε διαφθορεὺς τῶν νόμων δικαίως ἤθελε νομίζεσθαι καὶ τῶν νέων διαφθορεύς ; Ἂν δέ, ὅπως εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐκεῖ μὲ τοὺς πολίτας θὰ συνδιελέγεσο, πῶς δὲν ἤθελες ἐντραπῆ νὰ κάμῃς τοῦτο λέγων ὅτι ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη ἔχει μεγίστην ἀξίαν διὰ τοὺς ἀνθρώπους ; Ἤ, ἐὰν εἴς τινα ἐκ τῶν κακῶς διοικουμένων πόλεων (τῶν μὴ εὐνομουμένων) ἔλθῃς, οἷον εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ὅπου ἡ μεγίστη ἀκολασία ὑπάρχει, νομίζεις ὅτι δὲν ἤθελέ σε ὀνειδίσει τις, ὅτι γέρων ἀνὴρ τόσον ἐπιμόνως ἐπεθύμησας νὰ ζῇς, ὥστε νὰ παραβῇς διὰ τοῦτο τοὺς ἁγιωτάτους νόμους ; Ἀλλὰ πλέον θέλεις νὰ ζῇς διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν ἰδικῶν σου τέκνων. Πῶς ; ἐὰν λάβῃς αὐτοὺς μαζῆ εἰς τὴν Θεσσαλίαν, θέλεις νά τους κάμῃς ξένους ; Ἤ οἱ ἰδικοί σου φίλοι, ἂν οἱ ἰδικοί σου παῖδες ἀνατραφῶσιν ἐνταῦθα, ὀλιγώτερον θὰ φροντίσωσι δι' αὐτούς, ἐὰν σὺ ζῇς, παρὰ ἐὰν ἀποθάνῃς ; Ὅθεν, ὦ Σώκρατες, νὰ μὴ ἐκτιμᾷς τίποτε περισσότερον ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην· νὰ μὴ ἀνταποδίδῃς κακὸν διὰ κακοῦ, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὦμεν πρὸς σὲ εὐμενεῖς, καὶ οἱ εἰς τὸν Ἅδην ἰδικοί μας ἀδελφοί σε ὑποδεχθοῦν εὐμενῶς. »

Πλάτωνος Εὐθύφρων.

Α. 4—12.

Σωκρ. Ἤθελες εἰμπορεῖ, ἀγαπητὲ φίλε, νά μου εἴπῃς, τί εἶνε τὸ ὅσιον καὶ τί τὸ ἀνόσιον ; Εὐθύφρ. Βεβαίως, ὦ Σώκρατες, πᾶς ἄλλως ἤθελον εἶσθαι ἐγὼ ὑπέρτερος οὕτω τοῦ πλήθους, ἂν δὲν ἤθελον ἠμπορεῖ νά σου δώσω ἀκριβῆ πληροφορίαν περὶ τούτου ; Σωκρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀλλά, ὦ φίλε Εὐθύφρον, τί ἤθελε γείνει εἰς ἐμὲ ὠφελιμώτερον, ἂν τοῦτο οὕτως ἔχει, παρὰ νὰ γείνω ἰδικός σου μαθητής; Ἀλλ' ἔλα νά μου εἴπῃς φανερά, διότι πάρα πολὺ ἐπιθυμῶ νὰ μάθω αὐτό. Εὐθ. Ὅσιον εἶνε π. χ. κακοῦργόν τινα εἰς τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν νὰ ὁδηγῇ τις. Σωκρ. Ἀλλά, ἀγαπητὲ φίλε, δὲν ἤθελον θέλει τοῦτο νὰ μάθω, τί π. χ. εἶνε ὅσιον ἢ ἀνόσιον, ἀλλὰ τὴν παράστασιν τοῦ ὁσίου καὶ ἀνοσίου. Εὐθ. Ἀλλ' ἂς εἶνε· ἂν σου εἶνε τοῦτο εὐχαριστότερον, θὰ εἴπω αὐτό· διισχυρίζομαι ὅτι ὅσιον εἶνε ὅ,τι εἶνε ἀρεστὸν εἰς τοὺς Θεοὺς καὶ ἀνόσιον τὸ ἐναντίον. Σωκρ. Πάρα πολὺ ὡραῖα (ὑπερθετικὸν) εἶπες, ἀγαπητὲ Εὐθύφρον· ἀλλ' εἰς τοῦτο ὑπάρχει εἰς ἐμὲ ἓν μόνον οὐχὶ φανερόν· γνωρίζομεν ὅτι καὶ οἱ θεοὶ πολλάκις εἶνε ἀσύμφωνοι ἀναμεταξύ των καὶ ὅτι ὑπάρχουσι μεταξὺ αὐτῶν ἔριδες. Εἰς τί λοιπὸν οἱ Θεοὶ ἤθελον εἶσθαι ἀσύμφωνοι; Τὸ πρῶτον βεβαίως εἰς τὸ ὅτι ἅπαντες τὸ ἴδιον καλὸν ἢ κακὸν νομίζουσι; Εὐθύφρ. Βεβαίως, φίλε Σώκρατες. Σωκρ. Ὥστε ὁ ἰδικός σου ὁρισμὸς τοῦ ὁσίου καὶ ἀνοσίου δὲν φαίνεται ὅτι εἶνε ἀκριβής· διότι ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἀνάγκη τὸ ὅσιον νὰ εἶνε συγχρόνως ἀνόσιον καὶ τὸ ἐναντίον. Εὐθύφρ. Τοιουτοτρόπως τοὐλάχιστον φαίνεται. Σωκρ. Λοιπὸν συμφωνεῖς, ἂν ἠθέλομεν λέγει ὅτι ὅσιον εἶνε ὅ,τι εἶνε ἀρεστὸν εἰς ὅλους τοὺς θεούς, ἀνόσιον δὲ τοὐναντίον ὅ,τι ὅλοι οἱ θεοὶ ἐμίσησαν; Εὐθύφρ. Τοιουτοτρόπως εἰς ἐμὲ τοὐλάχιστον φαίνεται, ὦ Σώκρατες, ὅτι καλλίτερον ἔχει λεχθῆ. Σωκρ. Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν, ἂν εἶνε καὶ ὀρθόν.

B. 12—20.

Εἰπέ μοι, φίλε Εὐθύφρον, σοῦ φαίνεται ὅτι τὸ ὅσιον εἶνε ἡ αἰτία τῆς φιλίας τῶν θεῶν ἢ τὸ νὰ εἶνέ τις φίλος ἡ αἰτία τοῦ ὁσίου; Εὐθύφρ. Φανερῶς τὸ ὅσιον ἀγαπᾶται ἀπὸ τοὺς θεούς, διότι εἶνε ὅσιον, οὐχὶ διότι εἶνε διὰ τοῦτο ὅσιον, διότι ὑπὸ τῶν θεῶν ἀγαπᾶται. Σωκρ. Ὥστε φαίνεται ὅτι τὸ ὅσιον καὶ τὸ ἀγαπητὸν εἰς τὸν θεὸν δὲν εἶνε τὸ ἴδιον; Εὐθύφρ. Δὲν ἠξεύρω, τί πρέπει νὰ ἀποκρίνωμαι. Σωκρ. Νομίζω ὅτι δέν μου ἐφανέρωσας ἀκόμη τὴν οὐσίαν τοῦ ὁσίου, ἀλλὰ μόνον ἰδιότητά τινα αὐτοῦ εἶπες. Ἀλλὰ μὴ ἀποκάμῃς, ἂν ἀκόμη σε ἐρωτήσω τι πρὸς τοῖς ἄλλοις. Νομίζεις ὅτι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κατ' ἀνάγκην πᾶν τὸ ὅσιον εἶνε δίκαιον; Εὐθύφρ. Τοῦτο δὲν νομίζω. Σωκρ. Συμφωνεῖς ὅτι καὶ πᾶν δίκαιον εἶνε ὅσιον ἢ μέρος τι μόνον αὐτοῦ; Εὐθύφρ. Τοῦτο δὲν καταλαμβάνω. Σωκρ. Ἐννοῶ, ἂν καλύπτουσιν ἀλλήλας καὶ αἱ δύο ἔννοιαι, ὅσιον καὶ δίκαιον, ἢ τὸ ὅσιον ἤθελεν εἶσθαι μέρος τι μόνον τοῦ δικαίου. Εὐθύφρ. Μοῦ φαίνεται ὅτι τοῦτο τὸ τελευταῖον συμβαίνει. Σωκρ. Τώρα λοιπὸν ὑπολείπεται ἀκόμη νὰ ὁρίζωμεν, ποῖον μέρος τοῦ δικαίου εἶνε τὸ εὐσεβὲς καὶ τὸ ὅσιον· τί φρονεῖς περὶ τούτου; Εὐθύφρ. Νομίζω ὅτι τὸ ὅσιον εἶνε νὰ γνωρίζῃ τις νὰ λέγῃ καὶ νὰ πράττῃ τὸ ἀρεστὸν εἰς τοὺς θεοὺς διὰ προσευχῆς καὶ διὰ θυσίας. Σωκρ. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἡ εὐσέβεια ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἐπιστήμη τῆς εὐχῆς καὶ τῆς θυσίας; Εὐθύφρ. Αὕτη εἶνε ἡ γνώμη μου. Σωκρ. Ἔχουσιν οἱ θεοὶ ἀνάγκην τῆς εὐχῆς καὶ τῆς θυσίας κάμμίαν ὠφέλειαν; Εὐθύφρ. Τοῦτο δὲν θέλω νὰ διισχυρίζωμαι, ἀλλὰ μόνον ὅτι τοῦτο εἶνε εἰς αὐτοὺς πάρα πολὺ ἀρεστόν. Σωκρ. Ἐκ τούτων πάλιν ἤθελεν ἀκολουθεῖ ὅτι ὅσιον εἶνε ὅ,τι οἱ θεοὶ ἀγαπῶσιν· ἀλλὰ τοιουτοτρόπως ἤθελεν εἶσθαι ἀνάγκη, διὰ νὰ ἐπιτυγχάνωμεν τὸν σκοπόν μας, τὴν ἐξέτασιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν νὰ κάμνωμεν. Εὐθύφρ. Ἀλλά, ἀγαπητὲ Σώκρατες, τοῦτο ἄλλην φορὰν ἂς κάμωμεν· αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν ἔχω καιρὸν διὰ τοῦτο. Σωκρ. Εἴθε νὰ μὴ ἦτο τοῦτο, ἀγαπητὲ φίλε· διότι ἐγὼ ἤλπιζον πλέον ἀπὸ σὲ νὰ διδάσκωμαι περὶ τοῦ ὁσίου, τώρα δὲ ἐστερήθην ταύτην τὴν ἐλπίδα.

Πλάτωνος Λάχης.

Γ. 16—22.

Σωκρ. Ἀφ' οὗ λοιπὸν μίαν φοράν, ἀγαπητὲ Λάχης, πρέπει νὰ ἐκφέρωμεν τὴν γνώμην μας περὶ τούτου, ἂν συμφέρει τοὺς νέους νὰ διδάσκωμεν (μέσον) τὴν ὁπλομαχίαν, καλὸν ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἐξετάζωμεν πρῶτον, τί εἶνε ἀνδρεία. Λάχ. Συμφωνῶ ὁλοτελῶς, ἀγαπητὲ Σώκρατες. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἤθελεν εἶσθαι τόσον δύσκολον νὰ ὁρίζῃ τις, τί εἶνε ἀνδρεία. Νομίζω ὅτι ἀνδρεία εἶνε νὰ ἀντιστέκεται τις εἰς τοὺς ἐχθροὺς καὶ νὰ μὴ φεύγῃ. Σωκρ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀνδρεῖος καὶ ὅστις, καθὼς π. χ. οἱ Σκύθαι, φεύγων μάχεται; Λάχ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐξ ἅπαντος, ἀγαπητὲ Σώκρατες. Σωκρ. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνδρεία καὶ εἰς ἄλλα πλὴν τοῦ πολέμου, πενίαν, ἀσθενείας καὶ τὰ τοιαῦτα; Λάχ. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ συμφωνῶ μὲ σέ· τοιουτοτρόπως λοιπὸν λέγομεν ὅτι ἡ ἀνδρεία εἶνε καρτερία τις τῆς ψυχῆς. Σωκρ. Ἀλλά, ἀγαπητὲ Λάχης, καὶ τοῦτο δέν μου φαίνεται ἀκόμη ὅτι εἶνε ὅλως δι' ὅλου ἀκριβές. Θὰ ὁμολογήσῃς βεβαίως ὅτι καὶ ἀνοήτως δύναταί τις νὰ ἔχῃ καρτερίαν; Λάχ. Βεβαιότατα, φίλε Σώκρατες· λοιπὸν διὰ νὰ εἴμεθα ὅλως διόλου ἀκριβεῖς (ὑπερθετικόν), ἂς εἴπωμεν ὅτι τοῦτο εἶνε ἀνδρεία, ἡ λελογισμένη καρτερία. Σωκρ. Ἔστω, ἂς ἴδωμεν, ἂν καὶ περὶ τούτου τοῦ ὁρισμοῦ δυνάμεθα κἄπως νὰ ἀντιλέγωμεν. Εἰπέ μοι, ἀγαπητὲ Λάχης, δὲν νομίζεται ἀνδρεῖος εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ μικρότερα μέσα καὶ εἰς δυσμενεστέρας περιστάσεις ἀντιστέκεται εἰς ἐχθρὸν πολὺ ὑπέρτερον; Λάχ. Βεβαιότατα. Σωκρ. Δὲν καταλαμβάνεις λοιπὸν τὴν ἀντίφασιν; εἰς τὸν ἔμπροσθεν λόγον βεβαίως (δήπου) ὡμολογήσαμεν ὅτι μόνον λελογισμένη καρτερία εἶνε ἀνδρεία. Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν ἂς δειχθῶμεν ἀνδρεῖοι καὶ ἂς μὴ παύωμεν, μέχρις οὗ εὕρωμεν τὸ ὀρθόν. Λάχ. Ἀπὸ ἐμὲ δὲν θὰ λίπῃ προθυμία, ἀγαπητὲ Σώκρατες· ἀλλ' ὅμως εἶμαι πολὺ ὀλίγον ἐξησκημένος εἰς τοιούτους διαλόγους, ὥστε, ἂν καὶ νομίζω ὅτι γνωρίζω, τί εἶνε ἀνδρεία, δὲν ἠμπορῶ νὰ εἴπω αὐτό. Σωκρ. Ἴσως δύναται νά μας βοηθήσῃ ὁ Νικίας ἐδῶ· ἂς ἐρωτήσωμεν αὐτόν.

Δ. 22—31.

Σωκρ. Ἀγαπητὲ Νικία, βλέπεις ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς ἀμηχανίαν καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ προχωρῶμεν. Εἰπὲ λοιπὸν εἰς ἡμᾶς σὺ κατὰ τὴν ἰδικήν σου γνώμην, τί εἶνε ἡ ἀνδρεία. Νικ. Νομίζω τὴν ἀνδρείαν γένος ἐπιστήμης ἢ σοφίας καὶ μάλιστα ἐπιστήμην τοῦ θαῤῥαλέου ἢ φοβεροῦ. Σωκρ. Κατὰ τὸν ἰδικόν σου ὁρισμόν, ἀγαπητὲ Νικία, κἀνὲν ἴσως ζῷον δὲν ἤθελε δυνηθῆ ἀνδρεῖον νὰ λέγηται, οὔτε ὁ λέων, οὔτε ὁ πάνθηρ, οὔτε ὁ ταῦρος. Νικ. Ὅλως δι' ὅλου ὀρθῶς, ἀγαπητὲ Σώκρατες, ἀνδρείαν ἀποδίδω μόνον εἰς λογικὰ ὄντα, εἰς δὲ τὰ ἀνόητα ζῷα ὀνομάζω ἐγὼ αὐτὸ θρασύτητα. Σωκρ. Στάσου, ἀγαπητὲ φίλε· ἂς ἴδωμεν, μήπως σὺ δι' αὐτοῦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὀρθόν τι ἔχεις εἴπει. Νά μου ἀποκριθῇς, δὲν νομίζεις φοβερὸν ὅ,τι φόβον προξενεῖ, τοὐναντίον δὲ θαῤῥαλέον ὅ,τι δὲν προξενεῖ κανένα φόβον; Νικ. Καὶ πῶς ὄχι; Σωκρ. Καὶ δὲν πιστεύεις ὅτι φόβος ἤθελέ τις ἔχει πρὸ μέλλοντος κακοῦ; Νικ. Βεβαίως. Σωκρ. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδικήν μου γνώμην δὲν ὑπάρχει ἐπιστήμη τοῦ μέλλοντος μόνον, ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη πρέπει κατ' ἀνάγκην καὶ εἰς τὸ παρελθόν καὶ εἰς τὸ παρὸν νὰ ἀναφέρηται. Νικ. Τοιουτοτρόπως φαίνεται καὶ εἰς ἐμέ. Σωκρ. Ἂν εἶνε ταῦτα, ἀγαπητὲ Νικία, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ, ἤθελον ὀνομάζει τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ὅπως ἔχει ὡς πρὸς τοῦτο εἰς τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, πολὺ περισσότερον ἀρετὴν καὶ οὐχὶ ἀνδρείαν· διότι ἐσυμφωνήσαμεν βεβαίως ὅτι ἡ ἀνδρεία εἶνε μέρος τι τῆς ἀρετῆς, ὅπως π. χ. σωφροσύνη, δικαιοσύνη καὶ εὐσέβεια ὁμοίως μέρη τῆς ἀρετῆς εἰσι. Νικ. Οὐδὲν δύναμαι πρὸς τοῦτο νὰ ἀντιλέγω. Σωκρ. Κατ' ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον σὺ πρότερον διισχυρίσθης, ἡ ἀνδρεία οὐδὲν μέρος τῆς ἀρετῆς ἤθελεν εἶσθαι. Λοιπὸν ἕως τώρα δὲν ἔχομεν εὕρει ἀκόμη ὅ,τι ἠθέλομεν νὰ εὕρωμεν, ἴσως ὅμως θὰ κατορθώσωμεν ἄλλην φορὰν νὰ εὕρωμεν αὐτό· διὰ σήμερον, ἂς χωρισθῶμεν, καὶ ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν ἂς ἐξετάζῃ περὶ αὐτοῦ.

Πλάτωνος Χαρμίδης.

Ε. 6—8.

Σωκρ. Εἰπέ μοι, ἀγαπητὲ Χαρμίδη, εἶνε ἀληθὲς ὅτι οἱ ἰδικοί σου φίλοι λέγουσι περὶ σοῦ ὅτι εἶσαι ὁ σωφρονέστατος ἀπὸ ὅλους τοὺς συνηλικιώτας; Χαρμ. Δὲν ἠξεύρω, ἀγαπητὲ Σώκρατες, τί νὰ ἀποκριθῶ· ἂν εἴπω ὄχι, ἤθελον ἐξελέγξει ὡς ψευδομένους τοὺς περὶ ἐμοῦ τοῦτο διισχυριζομένους, ἂν δὲ εἴπω ναί, ἤθελον νομίζεσθαι ἄκοσμος. Σωκρ. Καλὰ εἶπες, ἀγαπητὲ Χαρμίδη· ἀλλ' ὅμως δυνάμεθα βεβαίως, ἂν θέλεις, διὰ διαλόγου (μετοχὴ) νὰ ἐξετάζωμεν, ἂν ἔχεις τὴν σωφροσύνην ἢ ὄχι. Χαρμ. Τί ἤθελεν ἐμποδίσει ἡμᾶς τοῦτο νὰ ἐκτελῶμεν (ἐπιτελεῖν); Σωκρ. Ὁμολογεῖς βεβαίως ὅτι ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνυπάρχει (ἐνεῖναι) ἡ σωφροσύνη, πρέπει καὶ νὰ γνωρίζῃ, τί εἶνε σωφροσύνη; Χαρμ. Ἴσως θά το γνωρίσω.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σωκρ. Ἔλα λοιπόν, προσπάθει διὰ λόγου μόνον νὰ φανερώνῃς αὐτό. Χαρμ. Ἡ σωφροσύνη μοῦ φαίνεται ὅτι εἶνε εὐλάβειά τις εἰς ὅλας τὰς πράξεις. Σωκρ. Θὰ ἴδωμεν εὐθύς, εἰς ποίαν σχέσιν εὑρίσκεται μὲ τὴν ἰδικήν σου ἀπόκρισιν τοῦτο· δὲν νομίζεις τὴν δικαιοσύνην ὡραῖόν τι; Χαρμ. Βεβαίως. Σωκρ. Θεωρεῖται λοιπὸν ὡραῖον ὡς πρὸς τὰς ἐνεργείας τοῦ σώματος, νά τας κάμνῃ ὀηλ. βραδείας ἢ ταχείας; Χαρμ. Ταχείας νά τας κάμνῃ. Σωκρ. Πῶς δὲ εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς; Δὲν εἶνε ὡραιότερον ταχέως τις νὰ μανθάνῃ, ταχέως νὰ ἐνθυμῆται, ταχέως νὰ ἐννοῇ (συνιέναι); Χαρμ. Ἀναμφιβόλως. Σωκρ. Λοιπὸν οὔτε εἰς τὰ σωματικά, οὔτε εἰς τὰ ψυχικὰ ἔργα φαίνεται ὅτι τὸ βραδέως καὶ μὲ ἡσυχίαν πράττειν εἰς τὰς περισσοτέρας φορὰς τοὐλάχιστον εἶνε ὡραιότερον ἢ τὸ εὐκόλως καὶ ταχέως. Χαρμ. Ἐξ ἅπαντος τοιουτοτρόπως φαίνεται. Σωκρ. Μὴ χάνῃς λοιπὸν τὸ θάῤῥος, ἀγαπητὲ Χαρμίδη, ἀλλὰ σκέπτου περὶ τούτου καὶ λέγε ἔπειτα συντομώτατα καὶ μὲ ὀλίγας λέξεις, τί σου φαίνεται ὅτι εἶνε ἡ σωφροσύνη. Χαρμ. Τώρα ἤθελον εἴπει ὅτι ἡ σωφροσύνη εἶνε κάπως αἰδώς.

ς. 8—12.

Ἀλλὰ τῷ ὄντι (ἀλλὰ γάρ), ἀγαπητὲ Χαρμίδη, δὲν γνωρίζεις ὅτι ὁ Ὅμηρος λέγει ὅτι ἡ αἰδὼς δὲν εἶνε καλὴ δι' ἄνθρωπον ἔχοντα ἀνάγκην; Ἀλλὰ προτίτερα συμφώνως μὲ ἐμὲ τὴν σωφροσύνην εἶπές τι καλόν. Χαρμ. Βεβαίως. Σωκρ. Ὥστε ἡ αἰδὼς βεβαίως δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ εἶνε σωφροσύνη. Χαρμ. Τοιουτοτρόπως τοῦτο τοὐλάχιστον φαίνεται. Ἀλλὰ πῶς ἤθελεν εἶσθαι, ἀγαπητὲ Σώκρατες, τοῦτο, ἀφ' οὗ τὴν σωφροσύνην εἴπομεν ὅτι εἶνε τοῦτο, ὅπως μίαν φορὰν πλέον ἤκουσα, τὸ νὰ καταγίνεταί τις εἰς τὰ ἰδικά του; Σωκρ. Πὰ (βαβαί!) τοῦτό σε ἐδίδαξε φανερῶς ὁ Κριτίας ἐδῶ. Κριτ. Οὐχὶ μὰ τὸν Δία, ἐγὼ ὄχι. Σωκρ. Μὴ ἀγανακτήσῃς, ἀγαπητὲ Κριτία, τοῦτο δὲν διαφέρει διόλου, ἀλλ' ἡμεῖς θὰ ἐξετάσωμεν, ἂν εἰς τοῦτο ὑπάρχει τι ἀληθές. Κάμνουν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι κάμνουν κάτι τι, π. χ. οἱ τεχνῖται, μόνον τὰ ἰδικά των πράγματα ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων; Κριτ. Βεβαίως καὶ τὰ τῶν ἄλλων. Σωκρ. Ἂν τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι, δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι σωφρο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σύνη εἶνε τὸ νὰ πράττῃ τις τὰ ἰδικά του; Κριτ. Ναί, ἀγαπητὲ Σώκρατες, σὺ φαίνεσαι ὅτι συγχέεις τὸ πράττειν, ποιεῖν καὶ ἐργάζεσθαι· π. χ. τὸ ἐργάζεσθαι οὐδέποτε δύναται νὰ θεωρηθῇ αἰσχρόν τι, ἀλλὰ βεβαίως ποιεῖν, ἂν λείπει ἀπ' αὐτοῦ τὸ ὡραῖον. Σωκρ. Κἀνὲν διαφέρον δὲν ἔχει δι' ἐμέ, ἀγαπητὲ Κριτία, μόνον εἰπέ μοι, ἂν τὸ ποιεῖν ἢ πράττειν τὸ ἀγαθὸν νομίζεις σωφροσύνην. Κριτ. Ἀκριβῶς τοῦτο εἶνε σωφροσύνη. Κριτ. Λοιπὸν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πράττει κακόν τι, δὲν ἤθελεν εἶσθαι σώφρων; Κριτ. Ἔχεις λοιπὸν σὺ ἄλλην γνώμην; Σωκρ. Ἀλλά, φίλε μου, δὲν εἶνε βεβαίως περὶ τούτου ὁ λόγος, ὁποίαν ἐγὼ ἔχω γνώμην, ἀλλὰ περὶ τούτου, τί εἶνε ὀρθόν. Εἰπέ μοι λοιπόν, δὲν ἤθελε συμβῇ νὰ πράττῃ τις ἀγαθόν τι χωρὶς νά το γνωρίζῃ; ἤθελεν εἶσθαι τοιουτοτρόπως σώφρων καὶ δὲν ἤθελε γνωρίζει ὅτι εἶνε; Κριτ. Τοῦτο οὐδεὶς ἤθελεν ὁμολογήσει καί, ἂν ἦτο ἀνάγκη τοῦτο κατὰ τὰ λεχθέντα νὰ δηλωθῇ, ἤθελον προτιμήσει ἐγὼ τὸν προτιτερινὸν λόγον νὰ διορθώσω καὶ τώρα τοιουτοτρόπως περίπου νὰ εἴπω, ὅτι ἡ σωφροσύνη εἶνε τὸ νὰ γνωρίζῃ τις τὸν ἑαυτόν του· τούτου παρέχω ἐγὼ εἰς σὲ λόγον, ἂν δὲν θέλεις νὰ ὁμολογήσῃς αὐτό.

Ζ. 14—24.

Σωκρ. Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ θέλειν, ἀγαπητὲ Κριτία, ἀλλὰ περὶ τοῦ δύνασθαι· ἀλλὰ ἡ περαιτέρω ἐξέτασις θὰ δείξῃ, ἂν ἠμπορῶ μαζῆ σου νὰ συμφωνῶ (Γ. 2). Πῶς λοιπὸν λέγεις τὴν σωφροσύνην; βεβαίως ἐπιστήμην· ἀλλὰ τίνος; Κριτ. Ἐξ ἁπαντος ἡ σωφροσύνη εἶνε ἐπιστήμη καὶ μάλιστα ἐπιστήμη καὶ ἑαυτῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν. Σωκρ. Ἂν οὕτως ἤθελεν ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἀγαπητὲ Κριτία, τότε ἡ σωφροσύνη θὰ ἦτο καὶ ἐπιστήμη τοῦ ἐναντίου, ἢ τῆς ἀνεπιστημοσύνης. Κριτ. Τοῦτο νομίζω ἐγώ. Σωκρ. Ἂς ἀφίνωμεν τοῦτο καὶ ἂς ἐξετάζωμεν περαιτέρω τὸ πρᾶγμα· ἐπειδὴ ἡ ἐπιστήμη προφανῶς ἔχει ἀναφοράν τινα, διότι πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἐπιστήμη τινός, καθὼς π. χ. ἡ ὄψις ἀναφέρεται εἰς τὸ χρῶμα καὶ τὴν μορφὴν τοῦ ἑωραμένου πράγματος, πρέπει νὰ ἐξεταθῇ, ἂν ἡ ἐπιστήμη ἤθελεν ἀναφέρεσθαι μόνον εἰς ἑαυτήν. Ἢ νομίζεις, ἀγαπητὲ Κριτία, ὅτι ὑπάρχει ὄψις τις καὶ ἀκοή, ἡ ὁποία ἑαυτὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μόνον ὁρᾷ καὶ ἀκούει; Κριτ. Ὄχι, τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν. Σωκρ. Τοιουτοτρόπως βεβαίως θὰ ἔχῃ καὶ τὸ περὶ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων· ἢ ἠθέλομεν νομίζει ὅτι ὑπάρχει αἴσθησις αἰσθήσεων καὶ ἑαυτῆς; Κριτ. Βεβαίως ὄχι. Κριτ. Πῶς δὲ τῷ ὄντι εἶνε ὡς πρὸς τὸν λόγον τοῦ μεγέθους; δὲν εἶνέ τι μεγαλείτερον συγκρινόμενον πρὸς ἄλλο τι; Κριτ. Βεβαίως. Σωκρ. Λοιπὸν συγκρινόμενον πρός τι μικρότερον; Κριτ. Φυσικά. Σωκρ. Ἂν λοιπὸν τὸ μεγαλείτερον δὲν ἀνεφέρετο εἰς ἄλλο τι ἢ εἰς ἑαυτό, θὰ ἦτο μεγαλείτερον καὶ συγχρόνως μικρότερον ἑαυτοῦ· δὲν ἔχει τοῦτο οὕτω; Κριτ. Τοῦτο ἐξ ἅπαντος ἤθελε προκύψει ἐκ τούτων. Σωκρ. Βλέπεις λοιπόν, πόσον ἄλογος ἤθελεν εἶσθαι τοιοῦτος ὁρισμός· ὥστε φαίνεται ὅτι γνῶσις τῆς γνώσεως δὲν ὑπάρχει. Κριτ. Δὲν ἠξεύρω νὰ ἀντείπω. Σωκρ. Βλέπεις, ἀγαπητὲ Κριτία, ὅτι ἡμεῖς καὶ οἱ δύο δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξευρίσκωμεν, τί εἶνε ἡ σωφροσύνη. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ εἶνε μέγα ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὸ ἔχει, εὐτυχῆ κάμνει. Ἂν λοιπὸν σύ, ἀγαπητὲ Χαρμίδη, ἔχεις τὴν σωφροσύνην, διόλου δὲν διαφέρει ὅτι σήμερον δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐξεύρωμεν, τί εἶνε αὕτη· τούτου προσήλως αἴτιος εἶμαι ἐγώ, ὡς κακὸς ἐρευνητής.

Πλάτωνος Λῦσις.

Η. 8—12.

Σωκρ. Ἀγαπητὲ Μενέξενε! ἐγὼ καὶ ὁ Λῦσις αὐτὸς ἐδῶ ἐπὶ μακρὸν πλέον χρόνον συνωμιλήσαμεν καὶ ἐφθάσαμεν εἰς λόγον τώρα, τὸν ὁποῖον καὶ οἱ δύο δὲν ἐννοοῦμεν πάρα πολύ· ἡμεῖς λοιπὸν ἐνομίζομεν ὅτι κάνένα δὲν ἠθέλομεν δυνηθῆ νὰ εὕρωμεν καλλίτερον παρὰ σὲ περὶ τούτου νὰ μᾶς διδάσκῃ. Μενέξ. Εἴπετε λοιπόν, περὶ τίνος εἶνε ὁ λόγος. Σωκρ. Ἐξ ἀρχῆς ἐπροθυμούμην πάρα πολὺ νὰ ἀποκτήσω φίλους· ἀλλ' ὄχι μόνον δὲν ἐπέτυχον νὰ ἀποκτήσω φίλον, ἀλλὰ καὶ δὲν γνωρίζω διόλου, πῶς πρέπει νὰ κάμνῃ τις, διὰ νὰ γείνῃ φίλος τινός. Ἀλλὰ ἤθελον ἐπιθυμεῖ πρῶτον νὰ μάθω, ὅταν τις ὑπό τινος ἀγαπᾶται, τίς ἐκ τῶν δύο γίνεται φίλος τοῦ ἄλλου, ἢ τοῦτο δὲν διαφέρει διόλου; Μενέξ. Τοῦτο βεβαίως δὲν θὰ διαφέρῃ διόλου. Σωκρ. Ἀληθινά; δὲν εἶνε λοιπὸν δυνατὸν ἀγαπῶν τις νὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀνταγαπᾶται, πολὺ δὲ περισσότερον νὰ μισῆται; Μενέξ. Τοῦτο ἤθελε γείνει. Σωκρ. Πῶς θὰ εἴπωμεν εἰς τοιαύτην περίστασιν, εἶνε μόνον ὁ ἀγαπῶν φίλος τοῦ ἄλλου, ἢ οὐδεμία σχέσις φιλίας ὑπάρχει, ἂν καὶ οἱ δύο δὲν ἀγαπῶσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον; Μενέξ. Ναὶ μὲ τὸν Δία ἔχεις δίκαιον εἰς τοῦτο νὰ ἐφιστᾷς τὴν προσοχήν. Σωκρ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, καθὼς φαίνεται, δὲν θὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπόν μας. Λῦσ. Ἀλλ' ὅμως θὰ παρατείνωμεν τὴν συζήτησιν. Σωκρ. Ὡραιότατα, ἀγαπητὲ Λῦσι, ὅτι σὺ ὑπακούεις τόσον ἐπιμελῶς καὶ μετέχεις τῆς συζητήσεως. Εἰπέ μοι λοιπόν, τί φρονεῖ ὁ ποιητὴς μὲ τὰς λέξεις (μετοχή), ὅτι θεός τις τὸν ὅμοιον ὁδηγεῖ εἰς τὸν ὅμοιον, φυσικὰ ὡς φίλους. Λῦσ. Νομίζω ὅτι εἶνε ἀληθὲς ὅ,τι λέγει. Σωκρ. Καὶ ἀποδέχομαι, ἂν τις ἐν τούτῳ τοὺς ἀγαθοὺς ἐννοεῖ· διότι οἱ κακοὶ ποτὲ βεβαίως δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε ἀληθινοὶ φίλοι· κατὰ ταῦτα ἤθελον εἶσθαι μόνον οἱ ἀγαθοὶ φίλοι πρὸς ἀλλήλους. Λῦσ. Μοῦ φαίνεται ὅτι τοιουτοτρόπως ἔχει (τὸ πρᾶγμα). Σωκρ. Ἀλλὰ πῶς, τίνος ἕνεκα θὰ εἶνε ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλον φίλος; βεβαίως μόνον ἕνεκα τῆς ὠφελείας; Λῦσ. Τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι. Σωκρ. Ὁ ἀγαθός, ἐφ' ὅσον εἶνε ἀγαθός, δὲν εἶνε ἀρκετὸς διὰ τὸν ἑαυτόν του, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἐπιθυμίαν κανενὸς φίλου; Λῦσ. Βεβαίως. Σωκρ. Πῶς ἠθέλομεν λύσει ἡμεῖς ταύτην τὴν ἐναντιότητα;

Θ. 12—18.

Σωκρ. Βεβαίως, τὸ πρᾶγμα γίνεται ἀκόμη ἀτοπώτερον, ἂν τὸ ἐξετάζει τις ἐξ ἄλλης ἀπόψεως· δὲν λέγει ἀληθῶς ὁ ποιητὴς «ὁ κεραμεὺς μισεῖ τὸν κεραμέα, ὁ ἀοιδὸς τὸν ἀοιδόν, ὁ πτωχὸς τὸν πτωχόν;» Μάλιστα ἤθελέ τις διισχυρισθῆ καὶ τὸ ἐναντίον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον προτίτερα ὡμολογήσαμεν, δηλ. τὸ ἐναντίον ἐπιθυμεῖ αὐτὸ τὸ ἐναντίον, π. χ. τὸ ψυχρὸν τὸ θερμόν, τὸ πικρὸν τὸ γλυκύ· Καὶ οὕτως ἤθελέ τις εἴπει ὡς πρὸς τὴν φιλίαν ὅτι ὁ ὅμοιος δὲν ἤθελεν ἠμπορεῖ νὰ ἀρέσκηται εἰς τὸν ὅμοιον. Πῶς λοιπόν; κατὰ ταῦτα ὁ ἀγαθὸς δὲν ἤθελεν εἶσθαι φίλος μὲ τὸν ἀγαθόν; Μενέξ. Κατὰ τὸν ἰδικόν σου λόγον τοιουτοτρόπως φαίνεται. Σωκρ. Καὶ πάλιν ἡ φιλία ἤθελεν εἶσθαι μὲ τὴν ἔχθραν φίλη; Μενέξ. Τοῦτο βεβαίως οὐδεὶς θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ὁμολογῇ. Σωκρ. Τοῦτο βεβαίως ἤθελεν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εἶσθαι ἄτοπον· νομίζω δὲ ὅτι καὶ μὲ τὸν ἀγαθὸν καθ' ἑαυτὸν εἴμεθα φίλοι. Θὰ ἤθελέ τις ἀντείπει ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἀγαπᾶται μόνον ἕνεκα τοῦ κακοῦ ὡς μέσον κατ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι πᾶν τὸ κακὸν ἤθελεν εἶσθαι ἀπομεμακρυσμένον ἐκ τοῦ κόσμου, θὰ ὑπῆρχεν ὅμως ἀκόμη κάτι τι, τὸ ὁποῖον θά μας ἦτο ἀγαπητὸν καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπεθυμοῦμεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐπιθυμοῦμεν ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου ἔχομεν ἀνάγκην, τοῦτο δὲ εἶνε ὡς προσῆκον εἰς ἡμᾶς ἢ οἰκεῖον, φαίνεται σχεδὸν ὡς νὰ εὕρομεν τέλος ἐκεῖνο, μὲ τὸ ὁποῖον εἴμεθα φίλοι, δηλαδὴ τὸ οἰκεῖον. Μενέξ. Ἀληθῶς, τοῦτο καλῶς ἐλέχθη. Σωκρ. Ἀλλ' ἐὰν ἡμεῖς τὸ οἰκεῖον ὡς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ὅμοιον ἢ ὡς διάφορον λέγωμεν, ἔχομεν πάλιν ἐναντιότητα μὲ τὸ προτίτερα λεχθέν, ἀφ' οὗ ὡμολογήσαμεν ὅτι τὸ ὅμοιον δὲν ἐπιθυμεῖ τὸ ὅμοιον, κατὰ ταῦτα δὲ ὁ ἀγαθὸς μὲ τὸν ἀγαθὸν δὲν εἶνε φίλος. Μενέξ. Δὲν ἠξεύρω, τί νὰ λέγω ἀκόμη. Σωκρ. Ἀγαπητὲ Λῦσι καὶ Μενέξενε, ἂν καὶ δὲν ἐπετύχομεν (Η, 3) νὰ ὁρίσωμεν, τί εἶνε φίλος, ἀλλὰ θὰ μείνωμεν φίλοι ἀναμεταξύ μας.

Δημοσθένους Φιλιππικός.

Α. 1—12.

Ἂν εἴχομεν συνέλθει διὰ νὰ σκεπτώμεθα διὰ νέον τι πρᾶγμα, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τότε δὲν θὰ ἤθελον σηκωθῆ πρῶτος καὶ ἐκφέρει τὴν ἰδικήν μου γνώμην· ἐπειδὴ ὅμως τὸ αὐτό μας πρόκειται, διὰ τὸ ὁποῖον πολλάκις ἔχει γείνει ὁμιλία, ἐλπίζω ὅτι θὰ τύχω συγγνώμης. Πρῶτον λοιπὸν δέν σας ἀφίνω νὰ ἀθυμῆτε διὰ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων· διότι ταῦτα εὑρίσκονται εἰς κακὴν κατάστασιν, ἐπειδὴ δὲν ἐκάμνετε κάνὲν ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ κάμνητε, καὶ οὕτως ὑπάρχει ἀκόμη ἐλπὶς νὰ γείνωσιν αὐτὰ καλλίτερα. Γνωρίζετε ὅλοι ὅτι οἱ πρόγονοι, ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι μεγάλην δύναμιν εἶχον, δὲν ἔκαμον τίποτε ἀνάξιον τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπέμειναν τὸν πόλεμον ἐναντίον ἐκείνων ὑπερασπιζόμενοι τὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων· εἴθε δὲ ὑμεῖς νὰ ἠθέλετε μιμηθῆ τούτους, διὰ νὰ ἠθέλετε γνωρίσει ὅτι εἰς σᾶς, ἐὰν προφυλάττησθε, τίποτε δὲν εἶνε φοβερόν· ἂν δέ τις ἤθελε νομίσει ὅτι δὲν δυνάμεθα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἡμεῖς νὰ νικήσωμεν τὸν Φίλιππον, διότι ὑπάρχει εἰς αὐτὸν μεγάλη δύναμις, τῆς δὲ ἰδικῆς μας χώρας πολλὰ μέρη ἔχουσι χαθῆ, ἂς ἀναλογισθῇ ὅτι καὶ ἡμεῖς ποτε πολλὰ μέρη κατείχομεν καὶ πολλὰ ἐκ τῶν αὐτονόμων ἐθνῶν μεθ' ἡμῶν ἐπολέμουν, ἐκεῖνος δὲ ἦτο ἄνευ συμμάχων. Ἂν λοιπὸν τότε ὁ Φίλιππος θὰ ἤθελε φοβηθῆ νὰ πολεμῇ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, νομίζει τις ἆρά γε ὅτι τόσον μεγάλην δύναμιν θὰ ἤθελεν ἀποκτήσει; Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγνώρισεν ἐκεῖνος ὅτι ἐκ φύσεως εἰς τοὺς κινδυνεύοντας ἀνήκουσι τὰ τῶν ἀμελούντων καὶ ὅτι ὅλοι θέλουσι νὰ συμμαχῶσι μὲ τούτους, τοὺς ὁποίους βλέπουσιν ἡτοιμασμένους, διὰ τοῦτο ὑπέταξε τὰ ἰδικά μας μέρη καὶ ἔκαμε φίλους τοὺς ἰδικούς μας συμμάχους. — Ἐὰν λοιπὸν σεῖς ἔχητε τὴν ἰδικήν μου γνώμην καὶ παύσητε νὰ ἐνεργῆτε μὲ ῥαθυμίαν, ὄχι μόνον ἠθέλετε ἀποκτήσει πάλιν ὅσα ἔχετε χάσει, ἀλλὰ καὶ τὸν Φίλιππον ἠθέλετε τιμωρήσει, ὁ ὁποῖος εἰς τοιοῦτον σημεῖον ἀναισχυντίας ἔχει προχωρήσει, ὥστε φοβερίζει καὶ λόγους καθ' ὑπερβολὴν ὑπερηφάνους λέγει.

B. 13—27.

Ἀφ' οὗ ὁ Δημοσθένης ἐσυμβούλευσε τοὺς Ἀθηναίους νὰ μὴ ἀθυμῶσιν, ἀλλὰ μὲ τόλμην νὰ ὑποφέρωσι τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἔδειξε πῶς καὶ πόση ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἡ ἑτοιμασία, μέχρις οὗ ἢ τὸν πόλεμον παύσωσι (διαλύεσθαι) διὰ πειθοῦς ἢ τὸν ἐχθρὸν νικήσωσι. «Πρῶτον» εἶπεν ἐκεῖνος «τριήρεις πεντήκοντα πρέπει νὰ ἑτοιμάσητε, ἐκτὸς δὲ τούτων διὰ τοὺς ἡμίσεις ἐκ τῶν ἱππέων ἱππαγωγοὺς τριήρεις καὶ πλοῖα νὰ ἔχητε ἕτοιμα, τὰ ὁποῖα ἢ ἐναντίον τῶν αἰφνιδίων ἐκστρατειῶν, τὰς ὁποίας ὁ Φίλιππος εἰς ὅλα τὰ μέρη (πανταχόσε) ἐπιχειρεῖ, πρέπει νὰ πλέωσιν, ἤ, ἂν δὲν ἠθέλετε κἀνὲν τοιοῦτον ἐπιχειρήσει, ἀλλ' ὅμως θὰ ἀναγκάσητε τὸν Φίλιππον νὰ ἡσυχάζῃ. Ἔπειτα εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ἔχητε πρόχειρον δύναμίν τινα, ἡ ὁποία συνεχῶς θὰ πολεμήσῃ πρὸς τὸν Φίλιππον· πρὸς τοῦτο μισθοφόροι δὲν θὰ εἶνε ἱκανοί, ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι ἐκ τῶν δύο χιλιάδων στρατιωτῶν, τοὺς ὁποίους ἀρκοῦντας νομίζω, πεντακόσιοι πρέπει νὰ εἶνε Ἀθηναῖοι διαδεχόμενοι ὁ εἷς τὸν ἄλλον εἰς τὴν ἐκστρατείαν, οἱ δὲ λοιποὶ παραγγέλλω νὰ εἶνε μισθοφόροι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐκτὸς τούτων ἐπιθυμῶ νὰ παρέχητε διακοσίους ἱππεῖς καὶ ἐκ τούτων δὲ πεντήκοντα τοὐλάχιστον Ἀθηναίους οἱ ὁποῖοι νὰ ἐκστρατεύωσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν οἱ πεζοί, καὶ ἱππαγωγοὺς ἀκόμη δι' αὐτούς, πρὸς τούτοις δέκα ταχείας τριήρεις, αἱ ὁποῖαι ἤθελον ἔχει τὴν φροντίδα, διὰ νὰ πλέῃ ἡ δύναμις μὲ ἀσφάλειαν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἔχει ναυτικόν. — Τοιαύτη δύναμις νομίζω ὅτι εἶνε ἀρκετή, διὰ νὰ κάμῃ ληστρικὸν πόλεμον (κλεφτοπόλεμον), καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τοῦ πολέμου νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ πρῶτον (πρῶτα καὶ ἀρχή), ἐπειδὴ τώρα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εὕρωμεν δύναμιν, ἡ ὁποία θὰ ἀντιπαραταχθῇ πρὸς ἐκεῖνον. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε δυνατὸν μόνον, ἐὰν γείνῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπαιτῶ, δηλαδὴ ἐὰν σεῖς οἱ ἴδιοι ἐκστρατεύητε· διότι ἠξεύρετε ὅτι σεῖς μαζῆ μὲ τοὺς μισθοφόρους παραταττόμενοι ἐνικήσατε πάντοτε, ἀφ' ὅτου δὲ τοὺς μισθοφόρους μόνους στέλλετε εἰς ἐκστρατείαν (ἐκπέμπειν), οἱ ἐχθροὶ ἔγειναν μεγαλείτεροι ἀφ' ὅ,τι ἔπρεπεν.»

Γ. 28—37.

Ὁ Δημοσθένης ὄχι μόνον ἐδίδαξε τοὺς Ἀθηναίους, ὁπόση καὶ ὁποία ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡ δύναμις, διὰ νὰ πολεμήσωσι κατὰ (πρὸς) τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ καὶ ἔδειξεν, ὁπόση κατὰ τὸ πλῆθος καὶ ὁπόθεν ἤθελε παρασκευασθῆ ἡ δύναμις ἡ ἀναγκαία εἰς τὸν κατὰ τοῦ Φιλίππου πόλεμον. Ἔπειτα ὡμίλησε περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἤθελον ἠμπορεῖ οἱ Ἀθηναῖοι νὰ ἐκκινήσωσιν ἐκ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἐσυμβούλευσε νὰ κάμνωσι τοῦτο, πρὶν ἐπέλθῃ ὁ χειμὼν (ἐπιγίγνεσθαι), διότι τότε ὅλα ἤθελε τελειώσει ὁ Φίλιππος, ὅτε δὲν ἤθελεν εἶσθαι δυνατὸν εἰς τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐκκινήσωσιν εἰς τὴν Μακεδονίαν. — Ἔπειτα ὡμίλησε κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον «ἂν σεῖς, ὦ Ἀθηναῖοι, διὰ νόμου ἀναγκάσητε ὅλην τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν σας ἐσυμβούλευσα νὰ ἑτοιμάσητε, νὰ μένῃ εἰς τὸν πόλεμον, θὰ παύσητε διὰ τὰ ἴδια πάντοτε νὰ σκέπτησθε. Κοντὰ δὲ εἰς τοῦτο θὰ ἐμποδίσητε τὸν Φίλιππον νὰ πολεμῇ ἐναντίον σας μὲ τὰ μέσα τῶν ἰδικῶν σας συμμάχων, καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τὸ μέλλον θὰ ἀπαλλαχθῆτε ἀπὸ τὸ νὰ κακοπαθαίνητε πλέον ἀπὸ ἐκεῖνον, ὅπως εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον· διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ Φίλιππος εἰς τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Λῆμνον καὶ Ἴμβρον εἰσέβαλε καὶ ἰδικούς σας πολίτας αἰχμαλ
τους ἐπῆρε καὶ ἔφυγεν, ὅτι ἄπειρα χρήματα διὰ τῆς βίας ἔλαβ
(ἐκβιάζεσθαι, βίᾳ εἰσπράττεσθαι, ἐκλέγειν), ἀπέβη καὶ εἰς τ
Μαραθῶνα καὶ τὴν ἱερὰν τριήρη ἐπῆρε καὶ ἔφυγεν. Ἀφ' οὗ ταῦτ
τοιουτοτρόπως ἔχουσιν, ἤθελον ἐπιθυμεῖ μὲ τὴν ἰδίαν προθυμία
μὲ τὴν ὁποίαν συνηθίζετε νὰ παρασκευάζητε ὅλα, ὅσα πρέπει ν
γείνωσιν εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων, νὰ φροντίζητε διὰ τ
πόλεμον καὶ νὰ μὴ κατατρίβητε τὸν χρόνον σκεπτόμενοι, διό
ἄλλως ἠθέλετε χάσει τὴν κατάλληλον περίστασιν. »

Δ. 38 — 50.

Ἀφ' οὗ ὁ ῥήτωρ θέλων νὰ ἀποδείξῃ, πόσον θρασὺς πλέον ἔχ
γείνει ὁ Φίλιππος, ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔ
τοὺς Εὐβοεῖς εἶχε στείλει, ἐκατηγόρησε (ψέγειν, μέμφεσθαι) τὴν βο
θυμίαν τῶν Ἀθηναίων εἰπὼν ὅτι, ἂν καὶ εἶχον δύναμιν πλείστην
τριήρεις, ὁπλίτας, ἱππεῖς, εἰσοδήματα εἰς χρήματα, πολεμοῦντε
πρὸς τὸν Φίλιππον δὲν διέφερον διόλου ἀπὸ τοὺς βαρβάρους πυγμα
χοῦντας· διότι ὅπως ἐκεῖνοι ἑκάστοτε πιάνουν τὸ μέρος, εἰς τ
ὁποῖον ἐπληγώθησαν, ἀντὶ νὰ βάλωσιν ἐμπρός τὼν τι πρὸς ὑπερά
σπισιν, ἢ νὰ διευθύνωσι τὸ βλέμμα των πρὸς τὸν ἀντίπαλον, τοι
ουτοτρόπως ἤθελον ἀποφασίσει οἱ Ἀθηναῖοι, ἂν ἤθελον μάθει ὅτ
ὁ Φίλιππος εἶνε εἰς τὴν Χερσόνησον (σύνταξ. κατὰ πρόληψιν), ἐκεῖ
νὰ στέλλωσι βοήθειαν, ἂν δὲ ἐλέγετο ὅτι εἶνε εἰς κάποιον ἄλλο μέ
ρος, ἤθελον σπεύσει ἐκεῖ, ὠφέλιμόν τι δὲ διὰ τὸν πόλεμον δὲν ἤθε
λον σκεφθῆ· δὲν ἤθελεν ὅμως εἶσθαι ἱκανὸν (ἀποχρῆναι), ἀφ' οὗ ἡ
δύναμις τοῦ Φιλίππου ἔχει αὐξηθῆ καθ' ὑπερβολήν, μερικὰ κακῶ
ἁρματωμένα πλοῖα νὰ στείλητε ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν (ἡγουμένου)
στρατηγοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἠθέλετε δώσει τίποτε εἰμὴ ψηφί
σματα μάταια καὶ τὰς ἐλπίδας τὰς προερχομένας ἀπὸ τὸ βῆμα.
Εἷς στρατηγὸς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ πράττῃ ὅλα, ὅσα ἤθελον ἐπι
θυμεῖ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ μάλιστα, ὅταν εἶνε ἀρχηγὸς ἀθλίων, μὴ
πληρονομένων μισθοφόρων· εὔκολον δὲ ἤθελεν εἶσθαι νὰ κατηγο
ρήσῃ τις τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα διὰ τὰς πράξεις του, εἰς τὰς
ὁποίας δὲν ὑπῆρξε παρών. Ὅθεν (τοιουτοτρόπως ἐτελείωσε τὸν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λόγον (τέλος ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ) ὁ Δημοσθένης) λέγει ἀκόμη μίαν φορὰν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πολλάκις πλέον ἔχει εἴπει: ἔπρεπε νὰ παύσουν ἀπὸ τοῦ νὰ κάθηνται μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ νὰ γνωρίσουν ὅτι ὁ Φίλιππος ἦτο ἐχθρός των καὶ τὰ ἰδικά τους πράγματα ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτοὺς καὶ ὅτι, ἂν δὲν ἤθελον κάμνει αὐτοὶ τὸ καθῆκόν των, ἤθελον ἀναγκασθῆ νὰ πολεμῶσι πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἰδικήν των χώραν.

Περὶ εἰρήνης.

Α. 1—12.

Ἂν καὶ ὁ Φίλιππος μὲ τὰς Ἀθήνας εἰρήνην εἶχε κάμει, ἀλλ' ὅμως χωρὶς νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ κανένα εἰσέβαλεν εἰς τὴν Φωκίδα καὶ μετὰ τὴν ἐρήμωσιν (μετοχὴ) τῆς χώρας καὶ τὴν κατασκαφὴν τῶν ὀχυρῶν μερῶν ἔλαβε τὰς ψήφους τῶν Φωκέων εἰς τὸ Ἀμφικτιονικὸν συνέδριον ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας. Ὅτε δὲ ὕστερον ἀπὸ τοῦτο εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἔστειλε πρέσβεις (πρεσβεύεσθαι) μὲ τὴν ἀξίωσιν (μετοχὴ) νὰ δώσωσι καὶ αὐτοὶ τὴν συγκατάθεσίν των (συγκατατίθεσθαι), ἐσηκώθη ὁ Δημοσθένης καὶ ὡμίλησε κατὰ τὸν ἑξῆς σχεδὸν τρόπον «ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων ἔχει πολλὴν ταραχήν, καὶ διότι πολλὰ ἔχομεν χάσει καὶ ἰδίως διότι περὶ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν πόλιν εἰς τὸ μέλλον εἶνε ἀκόμη ὠφέλιμον, ἄλλος μὲν ταύτην, ἄλλος δὲ ἐκείνην τὴν γνώμην ἔχει· καί, ἀφ' οὗ τὸ νὰ σκέπτηταί τις εἶνε καθ' ἑαυτὸ πλέον δύσκολον, σεῖς πολὺ δυσκολώτερον ἔχετε κάμει αὐτό, διότι σκέπτεσθε πολὺ ἀργά. Ἀλλ' ὅμως, ἂν καὶ ἔχουσι τοιουτοτρόπως τὰ πράγματα, νομίζω ὅτι θὰ δυνηθῶ περὶ τόσων σπουδαίων πραγμάτων νά σας συμβουλεύω ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὁποῖα ἡ ἰδική μας παροῦσα κατάστασις θὰ γείνῃ καλλιτέρα. — Πρὶν δὲ τώρα ἐκφέρω τὴν ἰδικήν μου γνώμην, ἀναγκαῖον νομίζω νά σας ὑπενθυμίσω ὀλίγα ἐκ τῶν ὑπ' ἐμοῦ προτίτερα λεχθέντων, οὐχὶ βεβαίως διὰ νὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς ἰδικῆς μου δόξης (μακρὰν ἀπὸ ἐμὲ ἂς εἶνε τοῦτο), ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι, ἐπειδὴ ἐγὼ χωρὶς δωροδοκίαν (ἄνευ λημμάτων, οὐκ ἐπὶ λήμμασι) τὴν φορὰν τῶν πραγμάτων ἔκρινον, πάντοτε εἰς τὸ συμφέρον

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῆς πόλεως ἀπέβλεπον. — Πρῶτον ὅτε τινὲς ἐξ ὑμῶν ἐσυμβούλευσ
εἰς τὴν Εὔβοιαν εἰς τὸν Πλούταρχον βοήθειαν νὰ στέλλητε κα
ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν πόλεμον νὰ ἐπιχειρῆτε, ἐγὼ δὲ ἤμην ὁ μόνος
ὁ ὁποῖος ἠναντιώθην, ἀπέδειξα, ὅτε σεῖς εὐθὺς μετὰ τοῦτο διὰ τοῦ
του τοῦ πολέμου ὄνειδος ἀπεκτήσατε (αἰσχύνην ὀφλισκάνειν), ὅτ
ἐγώ σας ἔδωσα τὴν ὠφελιμωτάτην συμβουλὴν (συμβουλεύειν· σύστ
σύντ.). Ἔπειτα σᾶς ἔδειξα ὅτι ὁ ὑποκριτὴς Νεοπτόλεμος μὲ τ
πρόσχημα τῆς τέχνης του εἰς σᾶς τὴν μεγίστην βλάβην ἐπροξένησ
καὶ πρὸς χάριν τοῦ Φιλίππου τὰ ἰδικά σας πράγματα διηύθυνε
Τελευταῖον ὅτε ἡμεῖς οἱ πρέσβεις λαβόντες τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆ
εἰρήνης ἤλθομεν ὀπίσω καὶ τινές σας παρουσίαζον ἐλπίδας (ἐλπίδα
προτιθέναι) περὶ πάντων τούτων, διὰ τῶν ὁποίων σεῖς κατεπείσθητ
τοὺς Φωκεῖς νὰ ἐγκαταλίπητε, εἶπον ἐγὼ φανερὰ ὅτι οὔτε ἐγνώριζον
ὅτι ὁ Φίλιππος ὑποσχέσεις ἔχει κάμει (ποιεῖσθαι), οὔτε εἶχον τὴν γνώ-
μην (γιγνώσκειν) ὅτι, ἂν τοῦτο ἤθελε συμβῆ, ἤθελέ τις διαφυλάττ-
τει (ἀποδιδόναι τὰς ὑποσχέσεις). Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὅτι
ἐγὼ καὶ τώρα τοῦτο θά σας εἴπω, τὸ ὁποῖον νομίζω ὠφελιμώτα-
τον, καὶ ἂν ἤθελε φαίνεσθαι ὅτι ἐναντιοῦται πρὸς τὰς προτέρας
ἰδικάς μου δηλώσεις.

Β. 13—25.

Πρῶτον, μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Φιλίππου εἰρήνη, ἂν καὶ
εἶνε ἀναξία τῆς φήμης τῶν ἰδικῶν σας προγόνων, πρέπει νὰ διατη-
ρηθῇ (μὴ λύεσθαι) ἕνεκα τῶν πολλῶν ἀπωλειῶν, τὰς ὁποίας ὑπέ-
στημεν (μετάφρασον : ἕνεκα τῶν πολλῶν, τὰ ὁποῖα ἐχάσαμεν). —
Ἔπειτα, εἰς τοῦτο πρέπει νὰ προσέχητε (ὁρᾶν), οἱ οὕτω καλούμενοι
Ἀμφικτίονες νὰ μὴ ἔχωσι καμμίαν ἀφορμὴν (πρόφασις) ἐναντίον
μας· διότι, ἂν καὶ οἱ Ἀργεῖοι, οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ Θεσσαλοί, ἂν
ἤθελε γείνει πόλεμος μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ Φιλίππου διὰ τὴν Ἀμφί-
πολιν ἢ δι' ἄλλην τινὰ ἀφορμήν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἔχωσι μέ-
ρος οὗτοι, ἤθελον διστάσει νὰ πολεμήσωσιν ἐναντίον ἡμῶν, οὐχὶ
διότι εὐνοϊκῶς διάκεινται πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲ διότι δὲν θὰ εὐχαρίστουν
τὸν Φίλιππον, ἀλλὰ διότι γνωρίζουσιν ἀκριβῶς ὅτι κἀνὲν κέρδος
ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἤθελον ἔχει· πρέπει ὅμως νὰ φοβηθῶμεν ὅτι τὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πρᾶγμα ἄλλην ἔκβασιν λαμβάνει, εὐθὺς ὡς πρόκειται κοινή τις αἰτία· διότι οἱ μὲν Ἀργεῖοι ὀργίζονται ἐναντίον ἡμῶν, ἐπειδὴ ἐκάμαμεν διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους, οἱ δὲ Θηβαῖοι, ἐπειδὴ τοὺς ἰδικούς των ἐξορίστους, οἱ δὲ Θεσσαλοί, ἐπειδὴ τοὺς τῶν Φωκέων δεχόμεθα, ὁ δὲ Φίλιππος, ἐπειδὴ ἐμποδίζομεν αὐτὸν νὰ γίνηται μέλος τοῦ Ἀμφικτιονικοῦ συνεδρίου, ἅπαντες δὲ οὗτοι ὁμοίως ἐπιθυμοῦσι τοὺς Φωκεῖς νὰ καταστρέψωσι, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὰ δόγματα τῶν Ἀμφικτιόνων πρόφασιν λαβόντες κοινὸν πόλεμον ἐναντίον ἡμῶν ἐγείρουσιν (ἄγειν). Ἂν δέ τις ἤθελε νομίσει (ὑπολαμβάνειν) ὅτι καὶ οὕτω θαρραλέως πρέπει νὰ ὑπομένωμεν τὸν πόλεμον, ἂς ἀναλογισθῇ ὅτι, ἀφ' οὗ ἡμεῖς διὰ τὴν εἰρήνην πλέον ἀπεφύγομεν ἕνεκα σπουδαίων πραγμάτων πρὸς ἕνα ἕκαστον νὰ πολεμῶμεν, ἤθελεν εἶσθαι ἀνόητον νὰ πολεμήσωμεν ἐναντίον ὅλων διὰ τὴν ἐν Δελφοῖς σκιάν.»

Φιλιππικὸς Β.

Α. 1—5.

Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι τρία ἔτη (τρίτῳ ἔτει) μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Φιλοκράτους ἤθελον τοὺς Ἀργείους καὶ Μεσσηνίους νὰ ὑποτάξωσιν, ἀνεμίχθη ὁ Φίλιππος εἰς τὰ πράγματα τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐβοήθησε καὶ μὲ χρήματα καὶ μὲ στρατιώτας (σώματα) καὶ τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς Μεσσηνίους. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐννόησαν τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἔκαμαν συμμαχίαν μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἔστειλαν πρέσβεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Δημοσθένης, εἰς τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου, διὰ νὰ ἀποδείξωσιν εἰς αὐτὰς ὅτι ὁ Φίλιππος ἔκαμνεν ἐπιβουλὰς ὄχι μόνον ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Μετὰ ταῦτα λοιπὸν ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας ἐμέμφθη τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι εἶχον διαβάλει αὐτὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἦτο ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος πολλὰ ὑποσχεθεὶς ἐφάνη ψεύστης, καὶ ἐζήτησε λόγον ἀπ' αὐτούς. Ὅτε λοιπὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἐσκέπτοντο διὰ τὴν ἀπόκρισιν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ δώσωσιν εἰς τοὺς πρέσβεις, ἐσηκώθη μεταξὺ ἄλλων καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς πρῶτον ὅτι, ἂν καὶ πολλάκις

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πλέον ἀπὸ τοὺς ῥήτορας ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Φίλιππος παραβαίνει τὴ
εἰρήνην, ἀλλ' ὅμως κἀνὲν δὲν ἔγεινεν ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπ
νὰ γείνωσι καὶ τὰ πράγματα τῶν Ἀθηναίων εἶνε τοιαῦτα, ὥστ
τὸ νὰ συμβουλεύῃ τις τὰ καλὰ δὲν ἤθελεν εἶσθαι χωρὶς δυσκολίας
Ἂν δὲ καὶ ἡ αἰτία τούτου πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ πρῶτον μὲν εἰς τ
ὅτι οἱ ῥήτορες φοβούμενοι νὰ γείνωσι μισητοὶ εἰς τοὺς πολίτας δι
στάζουσι νὰ συμβουλεύωσιν, ἔπειτα δὲ εἰς τὸ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπρα
κτοῦσιν (ἀργῶς ἔχειν) εἰς τὸ νὰ ἐμποδισθῇ ὁ Φίλιππος· ἦτο ὅμω
ἕτοιμος νὰ συμβουλεύῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται εἰς αὐτὸν ὅτι εἶν
ἀναγκαῖον νὰ πράττωσιν, ἐλπίζων ὅτι καὶ οἱ ἀκούοντες καὶ οἱ λέ
γοντες ἤθελον προτιμήσει ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ σώσωσιν, ἀπὸ τὰ
τερπνότατα.

Β. 6—12.

Ἂν, ὦ Ἀθηναῖοι, μὲ ἐρωτᾶτε, διὰ τί ἐγὼ εἶμαι περίφοβος διὰ
τὴν ἰδικήν μας σωτηρίαν καὶ φρονῶ ὅτι ὁ Φίλιππος διὰ τῆς δυνάμ
μεως, τὴν ὁποίαν ἔχει πλέον ἀποκτήσει, θὰ σας προξενήσῃ μεγάλ
λην βλάβην, ἀποκρίνομαι τὰ ἑξῆς· « Ἀφ' οὗ μετὰ τὴν εἰρήνην ὁ
Φίλιππος ἔγεινε κύριος τῶν Φωκικῶν πραγμάτων, ἀπέβλεψεν εἰς
τὰ συμφέροντα τῶν Θηβαίων, διότι περὶ ἐκείνων ἐγνώριζεν ὅτι
ἀπέναντι τῶν πρὸς ὠφέλειαν αὐτῶν γινομένων ὄχι μόνον δὲν θὰ
ἀντιπράξωσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐκστρατεύ-
σωσι μὲ ἐκεῖνον, ἐὰν αὐτὸς διατάττῃ. Κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον
βοηθεῖ τοὺς Μεσσηνίους καὶ Ἀργείους, διότι οὕτως ἤλπισεν ὅτι εἰς
τὸ μέλλον θὰ ὠφεληθῇ· διὰ σᾶς δὲ (τὸ ὁποῖον καὶ ἔπαινος διὰ σᾶς
εἶνε) δὲν ἐφρόντισε διόλου, διότι ἦτο πεπεισμένος ὅτι σεῖς ἕνεκα τοῦ
ἰδικοῦ σας κέρδους δὲν ἠθέλετε κάμει τίποτε, τὸ ὁποῖον ἤθελε βλά-
ψει τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων συμφέροντα. Ὅτι δὲ κατὰ τὴν ἰδι-
κήν του γνώμην (ὡς αὐτῷ ἐδόκει) ὀρθῶς ἔπραξεν, ἦτο δίκαιον
(προσωπ. σύντ.) νὰ εἰκάζῃ ὄχι μόνον ἐκ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ καὶ
ἐκ τοῦ παρελθόντος (τὰ πρὸ τούτου). Οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ Ἀργεῖοι
πρότερον, διότι μόνον εἰς τὸ ἰδικόν τους συμφέρον ἀπέβλεπον, ἢ μὲ
τοὺς βαρβάρους ἀπὸ κοινοῦ συνέπραξαν (κοινοπραγεῖν, κοινωνεῖν
τῶν πραγμάτων τινί, μετέχειν τοῦ ἔργου τινί), ἢ οὐδαμῶς ἀντε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

στάθησαν εἰς αὐτὸν (ἐναντιοῦσθαι). Οἱ δὲ ἰδικοί σας πρόγονοι, οἱ ὁποῖοι, ἂν ἤθελον ὑποταχθῆ εἰς τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον, ἤθελον ἠμπορεῖ νὰ ἐξουσιάζωσι τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας, ἐπροτίμησαν νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν χώραν των καὶ νὰ πράξωσι πράξεις, αἱ ὁποῖαι εἶνε τόσον μεγάλαι, ἢ ὥστε νὰ δύναταί τις διὰ τῶν λόγων νά τας περιγράψῃ (εἰπεῖν). Ὁ Φίλιππος λοιπὸν ἀναλογιζόμενος τὸ παρὸν καὶ τὸ παρελθὸν (τὰ παρεληλυθότα) ἀπεφάσισεν ἡμᾶς μὲν φίλους νὰ ἐκλέξῃ μὲ τὸν τρόπον τοῦ δικαίου, ἐκείνους δὲ νὰ ἔχῃ συνεργοὺς εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις του.»

Γ. 13—37.

«Μὴ πιστεύσητε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁ Φίλιππος ἀναγκασθεὶς (δοτ. συνάρ. ἀπαρ.) ἢ νομίζων ὅτι οἱ Θηβαῖοι εἶχον δικαιοτέρας ἀξιώσεις παρὰ ἡμεῖς ἔχει παραβῆ τὴν εἰρήνην. Πᾶν εἰς τὸ ὁποῖον καταγίνεται (πραγματεύεσθαι), εἶνε ἐναντίον τῆς ἰδικῆς μας πόλεως· διότι ἐπιθυμεῖ νὰ ἄρχῃ καὶ νομίζει ὅτι σεῖς εἶσθε οἱ μόνοι, οἱ ὁποῖοι εἰς τοῦτο ἠθέλετε ἀνταγωνισθῆ πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ δὲ σεῖς τοὺς ἰδικούς του σκοποὺς ἔχετε γνωρίσει ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ὅτε ἀφῄρεσεν ἀπὸ σᾶς τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ποτίδαιαν, καὶ σεῖς διὰ τοῦτο ὀργίζεσθε ἐναντίον αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἀποφεύγει μὲν τὸ νὰ φέρεται κακῶς (κακῶς χρῆσθαι) πρὸς σᾶς, κολακεύει δὲ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς φρονοῦντας τὰ ἴδια Πελοποννησίους, διὰ τοὺς ὁποίους νομίζει ὅτι δὲν θὰ προΐδωσι τοὺς ἰδικούς του σκοποὺς διὰ τὴν εὐήθειαν τῶν τρόπων των.—Ἂν δὲ καὶ εἶνε εὔκολον τώρα νὰ κατανοήσῃ τις τὰς ἀποδείξεις περὶ τῶν βουλευμάτων ἐκείνου, ἀλλ' ἐγὼ ματαίως τοὺς Μεσσηνίους καὶ Ἀργείους ὑπενθύμισα, τί ἔπαθον οἱ Ὀλύνθιοι, ἂν καὶ προτίτερα ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν Ποτίδαιαν καὶ ἐκδιώξας τοὺς Ἀθηναίους ἀποίκους εἶχεν ἀναδεχθῆ τὴν ἰδικήν μας ἔχθραν, πῶς ἔπειτα οἱ Θηβαῖοι ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀνδρός, ὁ ὁποῖος τοὺς τυράννους αὐτῶν ἐξεδίωξε καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὸ Ἀμφικτιονικὸν συνέδριον ἔδωσε πάλιν (τὴν Πυλαίαν ἀπέδωκε), τὰς ἰδικάς των προσόδους ἐστερήθησαν καὶ διὰ τῆς δεκαδαρχίας ἔχασαν τὴν ἐλευθερίαν των.—Δίκαιον λοιπὸν θὰ ἦτο τοὺς κομιστὰς τῶν ὑποσχέσεων, διὰ τῶν ὁποίων κατεπείσθητε εἰρήνην νὰ κάμητε, νὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καλῆτε καὶ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ὅτε ἐγὼ ἦλθον εἰς τὴν ὑστερινὴν πρεσβείαν τὴν διὰ τοὺς ὅρκους, τοὺς μὲν ἰδικούς μου λόγους ἀπεδοκίμασαν, εἰς σᾶς δὲ ὑπεσχέθησαν ὅτι ὁ Φίλιππος θὰ πράξῃ ὅλα ὅσα ἠθέλετε ἐπιθυμήσει. Προσέτι σας συμβουλεύω, οὐχὶ ἵνα εἰς λαδορίαν ἐμπεσὼν δώσω διὰ τὸν ἑαυτόν μου ἀφορμὴν λόγου ἐνώπιον ὑμῶν, οὐδὲ ἵνα εἰς τοὺς ἰδικούς μου ἐχθροὺς δώσω πρόφασιν ἀπὸ τὸν Φίλιππον νὰ λάβωσί τι πάλιν, ἀλλ' ἵνα εἰς τὸ μέλλον μὴ περιπέσωσι πλέον εἰς τὴν ἰδικήν σας ὀργὴν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ ἐπανορθόνωσί τι ἐκ τούτων, τὰ ὁποῖα διὰ τοὺς φίλους τοῦ Φιλίππου (ἕνεκα τῶν Φ. φίλων) ἔχουσι χαθῆ.»

Ὀλυνθιακὸς Α.

Α. 1—15.

Ὅτε οἱ Ὀλύνθιοι εἶχον στείλει πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ βοήθειαν, ἐσηκώθη ὁ Δημοσθένης, ὁ ὁποῖος περισσότερον (ὑπὲρ) ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἀθηναίους ἐφαίνετο ὡς φιλόπατρις, καὶ εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς «ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων εἶνε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν καὶ σεῖς ἀλλόκοτον τρόπον ἔχετε πρὸς αὐτὰ τοιαύτη, ὥστε πρέπει νὰ ἀκούητε ὅλους τοὺς ῥήτορας, εἴτε ἀπαρράσκευοι θέλουν νὰ ὁμιλήσουν, εἴτε μετ' ἀκριβῆ σκέψιν τῶν συμφερόντων ἐνώπιον ὑμῶν θέλουσι νὰ ἐμφανίζωνται (τὴν πρόσοδον ποιεῖσθαι). — Ἐγὼ τοὐλάχιστον νομίζω ὅτι πρέπει βοήθειάν τινα νὰ ψηφίσητε καὶ ἔπειτα ὅσον τὸ δυνατὸν γληγορώτατα νὰ την ἐτοιμάσητε. Ἐπὶ τούτῳ πέμψατε ἀμέσως πρεσβείαν, ἡ ὁποία θὰ καταστήσῃ ταῦτα γνωστὰ (διδάσκειν) εἰς τοὺς Ὀλυνθίους, ἵνα μὴ ὁ βασιλεὺς ἐπιτήδειος ὢν νὰ μεταχειρίζηται πράγματα, προσπαθῇ νὰ διαβάλῃ ἡμᾶς καὶ τὴν ἰδικήν μας ἀπουσίαν. Ἐὰν ἴδωσι δηλαδὴ ὅτι σεῖς μὲ ἀποφασιστικότητα πρὸς βοήθειαν αὐτῶν ἔρχεσθε (βοηθεῖν), τότε δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πεποίθησιν εἰς τὴν συμμαχίαν αὐτῶν εἰς τὸν κατὰ τοῦ Φιλίππου πόλεμον, πρῶτον, διότι γνωρίζουσιν ὅτι, ἐὰν ἐνθυμηθῶσι τὴν τύχην τῶν Ἀμφιπολιτῶν καὶ τὸν ἐκ τῆς γειτονίας τυραννίδος κίνδυνον εἰς τὴν ἐλευθέραν αὐτῶν πόλιν (πολιτεία) μάθωσιν, ὁ πόλεμος θὰ διεξαχθῇ διὰ τὴν ἐλευθερίαν αὐ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῶν, δεύτερον, διότι αὐτοὺς δὲν παρωρμήσαμεν ἡμεῖς πρὸς πόλεμον κατὰ τοῦ Φιλίππου, ἀλλ' αὐτοὶ ἐξ ὅσων ἔχουσι πάθει (ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων) προκληθέντες ἤρχισαν τὸν πόλεμον (ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον) κατὰ τοῦ Φιλίππου. Ἐὰν δὲ σεῖς κάθησθε μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, μεγαλειτέρας θὰ βλαφθῆτε βλάβας τώρα παραμελήσαντες τὴν εὐκαιρίαν τῆς Ὀλύνθου, ἢ πρότερον πλέον διὰ τὸ ὅτι δὲν ἐπράξατε τὸ καθῆκόν σας· ὑμεῖς δηλαδὴ οὔτε εἰς τοὺς Ἀμφιπολίτας δώσαντες προσοχήν, οἱ ὁποῖοι προέτρεπον νὰ πλέετε καὶ τὴν Ἀμφίπολιν νὰ κατέχητε, οὔτε, ὅτε ἠγγέλθη ἡ πολιορκία ἄλλων πόλεων, βοηθήσαντες μίαν τινὰ ἐξ αὐτῶν ἐνισχύσατε τὴν δύναμιν τοῦ Φιλίππου, τὸν ὁποῖον, ἂν σεῖς πρότερον ἄλλως ἠθέλετε ἐνεργήσει, τώρα ἠθέλετε ἔχει εὐκολώτερον καὶ ταπεινότερον, διὰ νά τον μεταχειρισθῆτε. Ἀλλὰ καὶ τώρα ἐὰν δὲν τηρῆτε τὴν κατάλληλον περίστασιν, ἀλλά, ἂν καὶ ἔχετε πάθει πολλά, τοὺς Ὀλυνθίους ἐγκαταλίπητε, τίς εἶνε τόσον εὐήθης, ὁ ὁποῖος δὲν ἤθελε γνωρίσει ὅτι τὸν Φίλιππον, ἀφ' οὗ ὑποτάξῃ τὴν Ὄλυνθον, δὲν θὰ ἐμποδίσῃ τίποτε νὰ βαδίζῃ ὅπου θέλει, καὶ ὁ πόλεμος ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἔλθῃ ἐδῶ; Φόβος δὲ εἶνε ἰδίως, μήπως συμβῇ τοῦτο διὰ τὸν λόγον, ὅτι (ἐκ τούτου, ὅτι), ὅπως σεῖς γνωρίζετε, ἡ φιλοπραγμοσύνη τοῦ Φιλίππου εἶνε πολὺ μεγάλη καὶ εἶνε ἀδύνατον εἰς αὐτὸν (οὐκ ἔστιν ὅπως) νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ μείνῃ εὐχαριστημένος μὲ τὰ ὅσα ἔχουσι πραχθῆ ἀπ' αὐτόν ».

B. 16—28.

Ἀφ' οὗ ὁ Δημοσθένης τοὺς Ἀθηναίους ἐσυμβούλευσεν, ὅπως μὴ παραβλέψωσι τὴν κατάλληλον περίστασιν, πρῶτον στρατὸν νὰ συλλέξωσι, τοῦ ὁποίου ἓν μὲν μέρος νὰ ἔρχηται εἰς βοήθειαν τῶν Ὀλυνθίων, τὸ δὲ ἄλλο νὰ κακοποιῇ τὴν χώραν τοῦ Φιλίππου, ἔπειτα, διὰ νὰ εὕρῃ τὸ μέσον (πόρον ἐξευρίσκειν) νὰ λάβωσι τὰ ὑπάρχοντα χρήματα τῆς πόλεως ἀντὶ νὰ κατεξοδεύωσιν αὐτὰ εἰς ἑορτάς, εἶπε τὰ ἑξῆς. « Ἐὰν ἐκτελῆτε τὸ καθῆκόν σας, ὦ πολῖται, ὑπάρχει ἐλπὶς μεγάλη νὰ νικήσωμεν (περιγίγνεσθαι) τὸν Φίλιππον· διότι πρῶτον μὲν ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἔχει πιστεύσει (τοῦ πεπιστευκέναι) ὅτι ἐφορμῶν ἤθελε γείνει κύριος τῶν πραγμάτων, ὡς πρὸς τοῦτο,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔχει ἀπατηθῆ. — Ἔπειτα δὲ ἀπίστως διάκεινται πρὸς αὐτὸν οἱ Θεσσαλοὶ καὶ δὲν θέλουσι πλέον νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἀγοράς, διὰ νά τους χρησιμοποιῇ (καρποῦσθαι). Τελευταῖον ἐπιθυμοῦσι τὰ ἄλλα ἔθνη τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὑποδουλωθέντα (καταδουλοῦν), ὅπως οἱ Ἰλλυριοὶ καὶ οἱ Παίονες, μὲ περισσοτέραν εὐχαρίστησιν ἐλεύθεροι παρὰ δοῦλοι νὰ εἶνε· διότι εἶνε ἀσυνήθιστοι νὰ ὑπακούωσιν εἴς τινα. Ὅθεν νὰ μὴ ἀφήσητε τὴν κατάλληλον περίστασιν (ἀντιλαμβάνεσθαι) καὶ πιστεύσατε ὅτι, ἂν ὁ Φίλιππος ἤθελεν εὑρεθῆ εἰς τὴν ἰδίαν περίστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς (εἰ λάβοι Φ. καιρόν, οἷον ἡμεῖς), ἤθελεν ἔλθει ἐναντίον ἡμῶν. — Ἐὰν δὲ τώρα σεῖς δὲν πεισθῆτε εἰς ἐμέ, φόβος εἶνε μήπως ὁ πόλεμος ἔλθῃ ἐδῶ· διότι, μόνον ἂν ἤθελον ἀντισταθῆ οἱ Ὀλύνθιοι, ἡ ἰδική μας πόλις ἤθελεν εἶσθαι ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὰ κακὰ τοῦ πολέμου. Ἀλλὰ πόσον αἰσχρότερον θὰ εἶνε ἔπειτα διὰ σᾶς, παρὰ ἐὰν ἔξω κατὰ τοῦ Φιλίππου ἐκστρατεύητε, διότι γνωρίζετε βεβαίως ὅτι, ἂν μόνον τριάκοντα ἡμέρας ὅσα εἶνε ἀναγκαῖα διὰ στρατόπεδον ἠθέλομεν νὰ λαμβάνωμεν ἐκ τῆς ἰδικῆς μας χώρας, οἱ γεωργοὶ νομίζω ὅτι ἤθελον ζημιωθῆ περισσότερα ἢ ὅσα ἔχετε ἐξοδεύσει εἰς τὸν πόλεμον τῆς Ἀμφιπόλεως».

Ὀλυνθιακὸς Β.

Α. 1—4.

Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἕνεκα τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου ἄθυμοι συνῆλθον διὰ νὰ σκεφθῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν (ἐκκλησιάζεσθαι), ἤρχισεν ὁ Δημοσθένης νὰ λέγῃ τὰ ἑξῆς· « Ἐκ πολλῶν μὲν θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐκ μέρους τῶν θεῶν εὔνοιαν, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων· διότι ἡ περίστασις τοῦ ὅτι ἔχει ἐγερθῆ (ἐπανίστασθαί τινι) ἐχθρὸς κατὰ τοῦ Φιλίππου, ὁ ὁποῖος καὶ χώραν γειτονικὴν καὶ δύναμιν ἀξιόλογον ἔχει, τοιαύτην δὲ γνώμην ἔχει διὰ τὸν πόλεμον, τὴν δὲ πρὸς ἐκεῖνον συνδιαλλαγὴν ἄπιστον νομίζει, ὁμοιάζει μὲ εὐεργεσίαν ἐκ θεοῦ προερχομένην. Πρέπει λοιπόν, ὦ Ἀθηναῖοι, τοῦτο νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν, τίνι τρόπῳ δὲν θὰ εἴμεθα ῥαθυμότεροι ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὸ τὰ δέοντα ποιεῖν), ἢ ὅσον ἡ παροῦσα κατάλληλος περί-
ις ἀπαιτεῖ (τοῦ ὑπάρχοντος καιροῦ, τῶν ὑπαρχόντων)· διότι
κ τῶν αἰσχρῶν ἔργων ὄχι μόνον πόλεις καὶ τόπους νὰ ἐγκατα-
ώμεν, τοὺς ὁποίους μίαν φορὰν ἐξουσιάζαμεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς
άχους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὴν τύχην παρεσκευάσθησαν. Ἂν μέν
οιπὸν ἐπεθύμει νὰ διηγῆται τὴν δύναμιν τοῦ Φιλίππου καὶ μὲ
ους τοὺς λόγους νά σας προτρέπῃ νὰ ἐκπληρόνητε τὸ καθῆκόν
τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι οὐχὶ καλόν. Διὰ τί; διότι ἐκεῖνος μέν,
περισσότερα ὑπὲρ ἐλπίδα ἔπραξε, τόσον περισσότερον θαυμα-
νομίζεται, σεῖς δὲ ὅσον αἰσχρότερον παρὰ τὸ πρέπον τὰ πράγ-
α μετεχειρίσθητε, τόσον μεγαλειτέραν αἰσχύνην ἀπεκτήσατε.
α δὲ καὶ ἐκτὸς αὐτῶν εἶνε δυνατὸν ἀκόμη νὰ λέγῃ τις καὶ κατὰ
κρίσιν πάντων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θέλουσιν ὀρθῶς νὰ ἐκτιμῶσι
πράγματα, ἤθελον φαίνεσθαι ὀνειδισμοὶ ἐναντίον ἐκείνου, ταῦτα
προσπαθήσω νὰ εἴπω».

B. 5—21.

Ὅτι ὁ Φίλιππος» εἶπεν ὁ ῥήτωρ μετὰ ταῦτα «εἶνε ἄπιστος καὶ
ρκος ἐξελέγχεται ἐξ ὅλων τῶν πράξεων αὐτοῦ· διότι ποῖος ἤθε-
ὑπάρχει ἐκ τῶν ἐλθόντων εἰς ἐπαφὴν (χρῆσθαι) μὲ αὐτόν, τὸν
ον δὲν ἔχει ἀπατήσει; Ὅλοι, τοὺς ὁποίους ἐκεῖνος ἔκαμε συμ-
ους, ἐνόμιζον ὅτι ἤθελε πράξει τι πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν (ὑπὲρ
ῶν, συμφέρον ἑαυτοῖς ᾤοντό τι πράξειν αὐτόν)· ἐπειδὴ δὲ τώρα
ἀποδειχθῇ ὅτι ὅλα διὰ συμφέρον ἰδικόν του ἔκαμεν, οἱ ἀπατη-
ες δὲν θὰ ἔχουν πλέον εἰς τὸ μέλλον κἀμμίαν ἐμπιστοσύνην εἰς
ὸν καὶ θὰ γείνῃ φανερὸν ὅτι θὰ καταστραφῇ. Καὶ διὰ τῆς βίας
ἤθελε δυνηθῇ ἐκεῖνος νὰ ἐμποδίζῃ τὰ πράγματα, διότι μόνον
ὰ συμφέροντα (τὸ ταὐτὰ συμφέρειν) συνηθίζουν νὰ συνδέωσι (συνι-
ναι) τοὺς λαούς, ἡ ἀπάτη δὲ καὶ ἡ ἐπιορκία νά τους χωρίζωσιν.
ειδὴ λοιπὸν αἱ βάσεις τῆς δυνάμεως τοῦ Φιλίππου δὲν εἶνε ἀσφα-
, εἶνε ἰδικόν σας ἔργον νὰ μεταχειρίζησθε κάθε μέσον διὰ νὰ
αῤῥίπτητε (καθαιρεῖν) αὐτόν. Στείλατε εἰς τοὺς Ὀλυνθίους
θειαν, εἰς τοὺς Θεσσαλοὺς πρεσβείαν καὶ φροντίσατε ἔργον τι νὰ
ωμεν νὰ δεικνύωμεν, χωρὶς βραδύτητα (μέλλησις) ἐκστρατεύοντες

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ προθύμως χρήματα συνεισφέροντες· διότι εἰς τοὺς ἰδικο
λόγους, τοὺς ὁποίους προχειρότατα (ἑτοιμότατα) μεταχειρίζ
ἀλλ' ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶνε μακρὰν τὰ πράγματα (ἀπεῖναι),
θὰ πιστεύσῃ. — Ἀλλὰ καὶ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις, ἡ ὁποία,
ἡμεῖς γνωρίζομεν, προστιθεμένη μὲν εἰς ἄλλην τινὰ δὲν εἶνε
μαντος, καθ' ἑαυτὴν δὲ εἶνε σαθρά, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ Φιλ
ἀκριβῶς ἔχει ἀνατραπῆ· διότι, ἐν ᾧ αὐτὸς δόξαν ἐπιθυμεῖ καὶ
τοὺς κινδύνους τοὺς ἐμποδίζοντας αὐτὸν εἶνε ἕτοιμος νὰ ὑπο
διὰ τοὺς Μακεδόνας εἰς μὲν τὴν δόξαν αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει κ
συμμετοχή, λυπούμενοι δὲ διὰ τὰς ἐκστρατείας ταύτας τὰς ἄν
κάτω, δὲν δύνανται οὔτε εἰς τὰ ἰδικά των ἔργα νὰ διατρίβ
οὔτε τὰ προϊόντα των (ὅσα ἂν πορίσωσι) νὰ πωλήσωσιν, ἐπε
ἐμπορικοὶ λιμένες εἶνε κεκλεισμένοι. Οἱ περὶ αὐτὸν μισθοφόροι
θαυμάζονται μὲν ὡς ἔμπειροι (συγκεκροτημένοι) εἰς τὰ τοῦ πολ
δὲν εἶνε ὅμως καλλίτεροι ἀπὸ κἀνένα, διότι ὁ Φίλιππος διὰ
φιλοδοξίαν του ὅλους, οἱ ὁποῖοι πραγματικῶς εἶνε ἔμπειροι τοῦ
λέμου (μετάφρασον: πάντας τοὺς ὄντας τοιούτους, ὁποῖοι εἶ
ἔμπειροι τοῦ πολέμου), ἀπωθεῖ, διὰ νὰ φαίνωνται, ὅσα καὶ ἄν
νουν, ἔργα ἰδικά του. — Οὐδεμία λοιπὸν ἀφορμὴ ὑπάρχει νὰ
μῆτε, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον νὰ ἐλπίζητε ὅτι σεῖς ἐκπληρώ
τὸ καθῆκόν σας θὰ νικήσητε τὸν Φίλιππον».

Γ. 22—31.

«Τί πρέπει λοιπὸν ἡμεῖς νὰ κάμνωμεν εἰς τὰς τοιαύτας περι
σεις (ἐν τοῖς τοιούτοις); Θὰ δυνηθῶμεν ἡμεῖς νὰ ἀποκαλύψωμεν
σαθρὸν ἐγὼ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Φιλίππου ἀπέδειξα, ἐὰν ἡμεῖς κ
λίτεροι γείνωμεν καὶ μὲ ἀποφασιστικότητα τὸ ἡμέτερον καθ
ἐκπληρώσωμεν· διότι ὁ Φίλιππος ἀπολαύει τὴν εὔνοιαν τῶν θ
(μετάφρασον: τὴν ἐκ μέρους τῶν θεῶν εὔνοιαν) καὶ εὐτυχεῖ, ἐπ
εἰς ὅλα παρευρίσκεται, ἐν ᾧ σεῖς κάθησθε μὲ ἐσταυρωμένας τὰς
ρας καὶ βραδύνοντες, κατηγοροῦντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον καὶ κατ
κάζοντες ἀκόμη ὀλιγώτερα θὰ λάβητε ὀπίσω παρὰ ὅσα διὰ
ἰδίου τρόπου ἔχετε χάσει. Τοῦτο δὲ εἶνε παραδοξότερον, ἂν
πρότερον, ὅτε ἦτο ἀνάγκη (δεῖν) νὰ ἐκστρατεύητε διὰ τὰ Ἑλ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δίκαια ἐναντίον τῶν Λακεδαιμονίων, χρήματα καὶ στρατιώ-
ἐν ἐφείσθητε.—Εἶνε λοιπὸν ἀνάγκη χρήματα νὰ συνεισφέρητε
ἰδιοι νὰ ἐκστρατεύητε, διὰ νὰ παύσωσι πλέον (ἤδη) οἱ στρα-
νὰ φροντίζωσι μόνον διὰ τὸ ἰδικόν τους καὶ τὸ τῶν στρατιω-
υμφέρον, καὶ νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν (σκοπεῖν) νὰ ἐκτελῶσι τοῦτο,
οῖον σεῖς αὐτοὺς προστάττετε. Ἐὰν γείνῃ τοῦτο, δὲν θὰ εἶνε
μήπως οἱ στρατηγοί, εἰς τοὺς ὁποίους τώρα εἶνε εὔκολον,
δίδωσιν εὐθύνας νὰ ἀφεθῶσι λέγοντες τὰς ἀνάγκας, εἰς τὸ
ν ἀθῳωθῶσιν, ἐὰν σφάλωσι. — Πρὸς δὲ τούτοις πρέπει σεῖς
ύμενοι διὰ τὸ κοινὸν ἀγαθὸν νὰ μή, ὅπως τώρα γίνεται,
τε ὅ,τι καὶ ἂν ἕκαστος θέλῃ, ἀλλὰ μόνον τοῦτο νὰ ψηφίζητε,
οῖον σᾶς συμβουλεύουσιν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι φροντίζουσι διὰ τὸ
ρον τῆς πόλεως ».

Ὀλυνθιακὸς Γ.

Α. 1—3.

Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν (ἡγεῖσθαι· μτχ.) τοῦ Χάρητος
αν βοήθειαν εἰς τοὺς Ὀλυνθίους καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτησαν
κτήματά τινα (κατορθοῦν). Ὅτε λοιπὸν ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ
ν (μτχ. σύντ.) περιχαρεῖς γενόμενοι ἐμεγαλοφρόνησαν, ἐφο-
ὁ Δημοσθένης, μήπως θαῤῥοῦντες, ὡσεὶ εἶχον πλέον νικήσει
ὡς (τέλειος· σύστ. σύντ.) καὶ ἐπαρκῶς τοὺς Ὀλυνθίους εἶχον
σει, τὰ λοιπὰ ἤθελον παραμελήσει. Ὅθεν ἐσηκώθη εἰς τὴν
σίαν, ἀφ' οὗ μάλιστα ἤκουσεν ὅτι ὁ Φίλιππος νεωστὶ τὰς
τῆς Χαλκιδικῆς λεηλατεῖ καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ἀνάγκη τα-
βοηθείας, καὶ ὡμίλησε κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον. « Ὁμιλοῦσι
λλοὶ διὰ τὴν τιμωρίαν τοῦ Φιλίππου, ἀλλ' ἡ παροῦσα κατά-
τῶν ἰδικῶν μας πραγμάτων εἶνε κατ' ἐμὴν τοὐλάχιστον γνώ-
ιαύτη, ὥστε, ἂν καὶ πρότερον ἠδυνάμεθα νὰ σκεφθῶμεν περὶ
ἀσφαλῶς ἔχοντες τὰ ἰδικά μας, τώρα πρέπει νὰ θεωρήσω-
κετόν, τίνι τρόπῳ τοὺς ἰδικούς μας συμμάχους θὰ σώσωμεν.
λοιπὸν πρέπει ἐγὼ νά σας συμβουλεύσω, δὲν θεωρῶ δυσκο-
ον, ἀλλὰ πῶς· διότι οὐχὶ διότι δὲν καταλαμβάνετε τὴν
τασιν, ἀλλὰ διότι δὲν θέλετε, πολλὰ πλεονεκτήματά σας

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔχουσι διαφύγει. Ἀλλὰ πλέον (δὴ) ἐλπίζω, ἂν μὲ θάρρος
ὅτι θὰ δυνηθῶ ἀσφαλέστατα νά σας παρακινήσω νὰ ἐνεργῆ
εὐτολμίαν, διότι εἴδετε, εἰς ποῖον σημεῖον ἀθλιότητος ἔχουν
τὰ ἰδικά μας πράγματα ἐκ τοῦ ὅτι τινὲς δημηγοροῦσι χα
νοι εἰς σᾶς».

Β. 4—20.

«Ἀφ' οὗ σεῖς, ὦ Ἀθηναῖοι, οὐχὶ ἐπαρκῶς τὰ ἰδικά σας
σματα ἐξετελέσατε καὶ τοιουτοτρόπως μεγάλας βλάβας ἐβλά
εἶνε ἀνάγκη τὴν εὐκαιρίαν νέου πολέμου νὰ μὴ ἀφίνητε νὰ π
(παριέναι· τίνος ῥήματος ;), διότι ἄλλως, ἂν δὲν βοηθήσωμε
Ὀλυνθίους, ὄχι μόνον αἰσχύνην θὰ περιάψωμεν εἰς τὸν ἑαυτό
ἀλλὰ καὶ τὸν Φίλιππον τίποτε δὲν θὰ ἐμποδίσῃ πλέον νὰ με
τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἀττικήν, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ (ὅτε
μὲν Θηβαῖοι δὲν διάκεινται εὐνοϊκῶς πρὸς ἡμᾶς, οἱ δὲ Φωκε
ἐξηντλημένοι χρηματικῶς (ἀπαγορεύειν χρήμασιν). Ἀφ'
τοιαύταις περιστάσεσι (τούτων οὕτως ἐχόντων) δραστηρι
πρέπει νὰ ἔλθητε εἰς βοήθειαν τῶν Ὀλυνθίων, νὰ παραδεχθ
εὔνοιαν ὅ,τι σᾶς λέγω. Πρέπει νὰ πορισθῶσι χρήματα πρ
πόλεμον. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν θά σας εἶνε πρόχειρα, ἐὰν δὲν ἀ
σητε (λύειν) τοὺς νόμους, οἱ ὁποῖοι ὁρίζουσι τιμωρίαν δι'
ὅσοι προτείνουσι (γράφειν, εἰσηγεῖσθαι) τὰ θεωρικὰ νὰ με
πωνται (γίγνεσθαι) εἰς στρατιωτικά· πρὶν δὲ νὰ ἀρθῇ ὁ κ
(ἐκποδὼν γίγνεσθαι) οὗτος, οὐδεὶς ἤθελεν ἠμπορεῖ ἀγαθόν τι ν
βουλεύῃ· διότι ὁ ῥήτωρ ὄχι μόνον εἰς τὰς σκληροτάτας (
χαλεπὸς) τιμωρίας ἤθελεν ἐκθέσει τὸν ἑαυτόν του (ὑφίστα
ἀλλὰ καὶ τὸ κοινὸν ἤθελε βλάψει ἀποτρέπων ἄλλους νὰ δ
καλὴν συμβουλήν. Ἐὰν δὲ δὲν ἀκυρώσητε τοὺς νόμους το
δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτελεσθῇ ὅ,τι θὰ ἀποφασίσητε καὶ διὰ
εἶνε περιττὸν νὰ συνέρχησθε (συνιέναι) πρὸς σύσκεψιν (βουλε
νους). Ὅθεν ἀκυρώσατε τοὺς νόμους ἐκείνους, διὰ νά σας ε
μέσα (οἱ πόροι) πρόχειρα· εἴθε δὲ νὰ ἠδύνατό τις ἄλλας προ
νὰ παρέχῃ, ἀφ' οὗ αἱ ὑπάρχουσαι ἐδαπανήθησαν πρὸς ὅσα δ
ἀνάγκη (δεῖν)».

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γ. 21—36.

«Ἂν ἐφροντίζετε διὰ τὸ ἀγαθὸν τῆς πατρίδος, θὰ εὑρίσκεσθε εἰς καλλιτέραν κατάστασιν. Πόσων κακῶς ὅμως διάκεινται τὰ ἀφορῶντα εἰς αὐτὴν (τὰ κατ' αὐτὴν φαύλως ἔχει), ἠθέλετε γνωρίσει, ἐὰν ἐξετάζητε, τί διαφέρει τὸ παρελθὸν ἀπὸ τὸ παρὸν (τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων ἔργα τῶν ἐφ' ἡμῶν). Ἐν ᾧ οἱ πρόγονοι τεσσαράκοντα πέντε ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν καὶ περισσότερα τῶν δέκα χιλιάδων ταλάντων εἰς τὴν ἀκρόπολιν κατέθηκαν, πολλὰ δὲ καὶ λαμπρὰ ἵδρυσαν (ἱστάναι) τρόπαια καὶ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν μαχόμενοι καὶ δόξαν κατέλιπον ὑπεράνω τοῦ φθόνου ἱσταμένην (κρείττων, καθυπέρτερος), ἡμεῖς, ἂν καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἔχουσι καταστραφῆ, οἱ δὲ Θηβαῖοι εἶνε ἀπησχολημένοι, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων πόλεων κἀμμία δὲν εἶνε ἱκανὴ περὶ τῶν πρωτείων νὰ ἀντιταχθῇ εἰς ἡμᾶς, ἔχομεν μὲν στερηθῆ ἰδικῆς μας χώρας, περισσότερα δὲ ἀπὸ χίλια πεντακόσια τάλαντα ἔχομεν ἐξοδεύσει ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἔπρεπε διόλου, ὅσους δὲ εἰς τὸν πόλεμον ἀπεκτήσαμεν συμμάχους, καθ' ὃν χρόνον ἦτο εἰρήνη, ἔχομεν χάσει καὶ ἕνεκα τῆς ἰδικῆς μας ῥαθυμίας ἐχθρὸν ἰσχυρὸν εἰς τὸν ἑαυτόν μας ἐφειλκύσαμεν. Προσέτι εἰς τοὺς ἡμετέρους προγόνους ἕνεκα τῆς ἀρετῆς των ὄχι μόνον ὑπῆρχεν ἀξίωμα μέγα παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν πράγματα (ἐν τοῖς ἰδίοις) παράδειγμα ἦσαν εἰς ὅλους· ὡς πρὸς μὲν τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν πόλιν (ἐν μὲν τοῖς κατὰ τὴν πόλιν) κατεσκεύασαν τοιαῦτα οἰκοδομήματα καὶ περικαλλῆ κατασκευάσματα, ὥστε εἰς κἀνένα ἐκ τῶν μεταγενεστέρων νὰ μὴ ἔχῃ μείνει τρόπος νὰ τους περάσῃ, εἰς δὲ τὸν ἰδιωτικὸν βίον ἦσαν τόσον σώφρονες, ὥστε ἡ οἰκία τοῦ Μιλτιάδου καὶ Θεμιστοκλέους καὶ ἄλλων λαμπρῶν ἀνδρῶν διόλου δὲν διέφερον ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ γείτονος. Ἡμεῖς δὲ εἰς μὲν τὴν διοίκησιν τῆς πόλεως τίποτε δὲν ἐκάμαμεν, τὸ ὁποῖον εἶνε θαυμασμοῦ ἄξιον, καὶ οἱ ἰδικοί μας πολιτικοὶ ἀντὶ νὰ εἶνε δι' ὅλους παράδειγμα τῆς ἀρετῆς τὸ μὲν συμφέρον τῆς πόλεως παραμελοῦσι, φροντίζουσι δὲ μόνον, μὲ ποῖον τρόπον αὐτοὶ θὰ ἀποκτήσωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν μέγιστον πλοῦτον, καὶ αἱ ἰδικαί των οἰκίαι εἶνε μεγαλοπρεπέστεραι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀπὸ τὰ δημόσια οἰκοδομήματα. — Ὅθεν μὴ φροντίζετε πλέον περὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος, ἀλλὰ περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πραγμάτων τῆς πόλεως. Μὴ κατεξοδεύετε, ὅπως μέχρι τοῦδε, τὰ θεωρικά, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἐν καιρῷ πολέμου· τότε ἠθέλετε δυνηθῆ ἴσως μεγαλείτερόν τι καὶ τελειότερον ἀγαθὸν νὰ ἀποκτήσητε».

Φιλιππικὸς Γ.

Α. 1—20.

«Πολλοὶ μέν, οἱ ὁποῖοι ἐσηκώθησαν, διὰ νὰ ὁμιλήσωσι (τὴν πρόσοδον ποιεῖσθαι), ὦ Ἀθηναῖοι, ἕως τώρα, ἀφ' ὅτου ὁ Φίλιππος ἔκαμε τὴν εἰρήνην, ἀπέδειξαν, ποίας ἀδικίας ὁ Φίλιππος κάμνει ὄχι μόνον εἰς σᾶς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων εἶνε τοιαύτη, ὥστε δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε χειροτέρα· τοῦ ὅτι δὲ εἶνε τοιαύτη εἶνε αἴτιοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ὁμιλοῦσι πρὸς εὐχαρίστησίν σας καὶ προνοοῦσιν, ἢ τίνι τρόπῳ ἡ παροῦσα κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν χρεωστοῦσι τὴν δύναμίν των (δι' ἣν δύνανται), θὰ εἶνε διαρκὴς (μόνιμον εἶναι, μένειν), ἢ τίνι τρόπῳ τοὺς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν πραγμάτων (τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ὄντας) θὰ διαβάλωσι καὶ τοιουτοτρόπως ἀντὶ τοῦ Φιλίππου δδηγοῦσι σᾶς εἰς κινδύνους (εἰς κινδύνους ἄγειν). Ἐὰν λοιπὸν τὴν ἰδίαν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου (παῤῥησία), ἡ ὁποία σεῖς εἰς τὰ ἄλλα πράγματα (ἐπὶ τῶν ἄλλων) νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ εἶνε εἰς ὅλους κοινή, καὶ ἡ ὁποία εἶνε τόσον μεγάλη, ὥστε καὶ οἱ δοῦλοί σας μὲ μεγαλειτέραν παῤῥησίαν τολμῶσι νὰ ἐκφέρωσι τὰς ἰδέας των (λέγειν) παρὰ εἰς ἄλλας πόλεις οἱ πολῖται, ἐὰν τὴν αὐτὴν ἐπιτρέπητε καὶ ἐν τῷ συμβουλεύειν, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ ὀργισθῆτε ἐναντίον μου· διότι εἶμαι ἕτοιμος νὰ σας συμβουλεύσω τοῦτο, διὰ τοῦ ὁποίου τὰ μέλλοντα ἤθελεν εἶσθαι δυνατὸν νὰ σας εὑρεθῶσιν εἰς ἀρίστην κατάστασιν ὅσον τὸ δυνατόν. — Πρῶτον δηλαδὴ εἶνε φανερόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι πρέπει σεῖς νὰ εὑρίσκησθε εἰς θέσιν ἀμυνομένου (εἰς ἄμυναν καθίστασθαι)· διότι, ἂν καὶ ὁ Φίλιππος καὶ εἰς σᾶς ὄνομα εἰρήνης παρουσιάζει (προσφέρειν), ἀληθῶς ὅμως πολεμεῖ πρὸς σᾶς,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ πρέπει νὰ φοβῆσθε ὅτι θὰ καταλάβῃ (αἱρεῖν) καὶ σᾶς ἡ αὐτὴ τύχη, τὴν ὁποίαν ἔσχον (χρῆσθαι) οἱ Ὀλύνθιοι, οἱ Φωκεῖς καὶ οἱ Θεσσαλοί, καὶ ἐκεῖνος αἰφνιδίως ἐναντίον σας θὰ ἔλθῃ, ἀφ' οὗ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὑπ' αὐτοῦ ἠπατήθητε καὶ ἐδώσατε προσοχὴν εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι χρήματα λαβόντες ἀπὸ ἐκεῖνον διισχυρίζονται ὅτι ἐκεῖνος δὲν πολεμεῖ πρὸς σᾶς. Ὅτι δὲ τώρα ἐκεῖνος τὴν εἰρήνην διέλυσε, δύνασθε νὰ κατανοήσητε ἀπὸ τὰ ἑξῆς· Πρῶτον εὐθὺς μετὰ τὴν εἰρήνην, πρὶν ὁ Διοπείθης νὰ ἀναλαμβάνῃ ἀκόμη τὴν στρατηγίαν (οὔπω στρατηγοῦντος), τὸ Σέρριον καὶ τὴν Δορίσκον κατέλαβεν, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν Χερσόνησον μέσα, τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες ὡς ἰδικήν σας ἀνεγνώρισαν, ἔστειλε στρατὸν καὶ τὴν γνώμην του, βοήθειαν νὰ τους στείλῃ, φανερὰ (παῤῥησιάζεσθαι) εἶπεν, ἐν συντόμῳ (συνελόντι εἰπεῖν) ὅλα, ὅσα μετὰ δυνάμεως ἔπραττε μετὰ τὴν εἰρήνην (ὑπενθυμίζω τὰ Μέγαρα, τὴν Εὔβοιαν καὶ τὴν Πελοπόννησον), ἔκαμε διαλύων τὴν εἰρήνην. Ὅθεν λέγω ἐγὼ ὅτι πρέπει νὰ παρασκευάζητε εὐθὺς τὰ μέσα τῆς ὑπερασπίσεως (τὰ τῆς ἀμύνης)· διότι, ἐὰν βραδύνητε, θά σας εἶνε βραδύτερον ἀδύνατον, καὶ ἐὰν σεῖς ἀποφασίσητε».

B. 21—52.

«Τώρα θέλω, ὦ Ἀθηναῖοι, νά σας διδάξω ὅτι ὄχι μόνον τὸ ἰδικόν σας συμφέρον, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὅλων εὑρίσκεται εἰς μέγιστον κίνδυνον (ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ εἶναι). Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὀλιγώτερον δὲ σεῖς (ἀφ' ὑμῶν ἀρξαμένους), ἔχουν συμφωνήσει μὲ τὸν Φίλιππον ὡς πρὸς ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον ἀείποτε οἱ πόλεμοι ἀναμεταξύ των ἔχουν γείνει. Ἂν καὶ σεῖς μὲν δὰ ἑβδομήκοντα τρία ἔτη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἑλλήνων ἐστάθητε (προστάτας γίγνεσθαι), εἴκοσιν ἐννέα δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀλλ' ὅμως οὔτε εἰς σᾶς, οὔτε εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐσυγχωρήθη νὰ πράττητε ὅ,τι σεῖς ἢ ἐκεῖνοι ἤθελον, ἀλλ' ὁσάκις ἢ σεῖς ἢ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐφαίνοντο ὅτι δὲν ἐφέροντο μέ τινας προσηκόντως (μετρίως), ἐπολέμουν ὅλοι μαζῆ μὲ τοὺς ἀδικουμένους. Ἀλλ' ὁ Φίλιππος, χωρὶς ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες εἰς κοινὴν σύσκεψιν νὰ συνέλθωμεν (συνιέναι κοινῇ βουλευσομένους), ἢ ἐπιμαχίαν νὰ κάμωμεν, ἐντὸς τῶν δεκατριῶν ἐτῶν, ὕστερον ἀπὸ τὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὁποῖα ἰσχυρὸς ἔγεινε, περισσοτέρας ἀδικίας ἔχει κάμει εἰς τοὺς Ἕ
λληνας παρὰ σεῖς καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν τῷ διαστήματι τοῦ π
ταπλασίου χρόνου (ἐν τῷ πενταπλασίῳ χρόνῳ)· διότι παραλεί
(ἐῶ) τὴν Ὄλυνθον καὶ Μεθώνην καὶ Ἀπολλωνίαν καὶ πολλὰς τ
λεις εἰς τὴν Θρᾴκην, τὰς ὁποίας ὅλας ὁμοῦ ἐκεῖνος ἔχει καταστρ
ψει, ἀφίνω τοὺς Φωκεῖς, τοὺς ὁποίους ἐκείνους ἔχει καταστρέψ
ἀπὸ τοὺς Θεσσαλοὺς ἔχει ἀφαιρέσει τὰ πολιτεύματα αὐτῶν κ
τετραρχίας κατέστησεν, εἰς τὴν Εὔβοιαν τυράννους κατέστησε
εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἀναχωρεῖ καὶ τὴν Ἥλιν κατέχει. — Πρὸς
τούτοις ἐν ᾧ ὅλαι αἱ ἀδικίαι, τὰς ὁποίας ἀπὸ ἡμᾶς ἢ τοὺς Λ
κεδαιμονίους οἱ Ἕλληνες ἔπαθον, ἔγειναν ἀπὸ γνησίους Ἕλληνα
ὁ Φίλιππος εἶνε ὄχι μόνον βάρβαρος, ἀλλὰ κατάγεται (γεγονέν
ἐκ χώρας, τῆς ὁποίας δὲν ἤθελέ τις λέγει τὸ ὄνομα μὲ τιμὴν (
οὐκ ἄν λέγοι τις τοὔνομα μετὰ καλοῦ τινος). Τὸ δὲ αἴσχιστον ἀ
ὅλα ἔχει τὴν προεδρίαν εἰς τοὺς Πυθικοὺς ἀγῶνας (τίθησι τὰ Π.
χωρὶς οὐδὲ νὰ προσπαθῶμεν νά τον ἐμποδίζωμεν.

Ἂν δὲ θά με ἐρωτήσητε, ποῖον εἶνε τὸ αἴτιον τούτου, σᾶς ὑπεν
θυμίζω πρῶτον ὅτι πρότερον μὲν αἴσχιστον ἐνομίζετο νὰ ἐξελέγχη
ταί τις ὅτι δωροδοκεῖ, νῦν δὲ τὸ ἐναντίον συμβαίνει, καὶ ὅλα ἐκεῖν
τὰ κακά, τὰ ὁποῖα εἶνε ἐξηρτημένα ἐκ τῆς δωροδοκίας, εἶνε εἰσηγ
μένα καὶ ὅτι, ὅπως ἐγὼ δύναμαι νά σας ἀποδείξω ὄχι μόνον δι
λόγων, ἀλλὰ καὶ διὰ γραμμάτων, πρότερον μὲν οἱ προδόται τῆ
πατρίδος ἐτιμωροῦντο μὲ τὰς μεγίστας τιμωρίας, τώρα δὲ ἄλλο
φρονήματα ὑπάρχουσιν (ἄλλα καθέστηκε) περὶ τούτου. — Πρὸς δ
τούτοις εἶνε ἡ εὐήθεια τόσον μεγάλη, ὥστε οὐδέποτε ἀναγνωρίζεται
ὅτι τὰ τοῦ πολέμου ἔχουν κάμει πρόοδον (ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμ
βάνειν) καὶ ἡ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος τοιουτοτρόπως ἔγεινεν ἐπι
κινδυνοτέρα (δεινός)· διότι τότε μὲν μὲ ὁπλίτας τέσσαρας ἢ πέντε
μῆνας ἐξεστρατεύετε, ὁ δὲ Φίλιππος δύναται ἐπὶ κεφαλῆς (ἡγεῖσθαι)
ἐλαφρῶς ὡπλισμένων, καὶ ἐν καιρῷ θέρους καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος
ὅπου θέλει νὰ βαδίζῃ. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶνε ἀδύνατον νὰ πολεμῆτε
πρὸς αὐτὸν ἐν ἀναπεπταμένῳ πεδίῳ (ἄντικρυς, ἐκ τοῦ φανεροῦ) νὰ
κάμητε παρασκευάς, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἐκεῖνος νὰ κινηθῇ ἐκ τῆς
πατρίδος του (ἐπίῤῥημα) ».

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γ. 53—76.

«Δὲν εἶνε ἀρκετόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὰ γνωρίσητε, ὡς πρὸς τί εἶνε κατώτεροι οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸν Φίλιππον, ἀλλὰ πρῶτα ἀπὸ ὅλα (πρῶτον πάντων) πρέπει νὰ μισηθῶσι καὶ νὰ τιμωρηθῶσιν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι συντρέχουσι τὸν Φίλιππον καὶ ὡς ῥήτορες ἐνώπιον ὑμῶν ἐμφανίζονται πρὸς τὸ συμφέρον ἐκείνου (ὑπὲρ ἐκείνου)· διότι ἐφ' ὅσον σεῖς, ὅπως μέχρι τοῦδε, τοὺς μισθωτοὺς ἐκείνου διατάττετε νὰ ὁμιλῶσι καὶ εὐχαριστεῖσθε νὰ βλέπητε τίμιοι ἄνθρωποι δι' αὐτῶν νὰ περιπαιχθῶσι, διότι σεῖς εἰς αὐτοὺς ἐπετρέψατε μὲ μεγαλειότεραν ἀσφάλειαν ἐνώπιον ὑμῶν νὰ ἐμφανίζωνται παρὰ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὰ ὠφελιμώτατα συμβουλεύουσιν· ἐπὶ τοσοῦτον, φοβοῦμαι ἐγώ, δι' ἐκείνων μέλλει νὰ εἶνε εἰς σᾶς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐδοκίμασαν οἱ Ὀλύνθιοι, οἱ Ἐρετριεῖς καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Ὠρεοῦ· διότι καὶ οὗτοι ὑπακούσαντες οὐχὶ εἰς τοὺς φιλοπάτριδας, ἀλλ' εἰς τοιούτους, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἰδικῆς των κολακείας τὸν Φίλιππον ἔχουσι συντρέξει, δοῦλοι ἔγειναν· εἴθε ὅμως νὰ μὴ συμβῇ ποτε τοῦτο, ἀλλ' εἴθε σεῖς ἀποβλέποντες πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἰδικῆς σας πόλεως καὶ τῶν ἰδικῶν σας μέσων (πόρος) νὰ αἰσθάνησθε ὅτι, ἐὰν πράξητε τὸ καθῆκόν σας, ὄχι μόνον σεῖς, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ Ἑλλὰς θὰ σωθῇ. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὑπερασπίσθητε πρῶτον τὸν ἑαυτόν σας παρασκευαζόμενοι μὲ ναῦς, μὲ χρήματα, μὲ ἀνθρώπους, ἔπειτα δὲ στείλατε πρέσβεις, οἱ ὁποῖοι νὰ προτρέψωσι τὰς ἄλλας Ἑλληνικὰς πόλεις πρὸς συμμαχίαν. Πρὶν ὅμως παρασκευασθῆτε σεῖς πρὸς τὸν πόλεμον, μὴ στείλητε ἐκείνην τὴν πρεσβείαν· διότι πῶς ἤθελέ τις φροντίζει περὶ τῶν συμφερόντων τῶν ξένων, ἐὰν τὰ ἰδικά του παραμελῇ;—Ὅθεν πράξατε τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἁρμόζει εἰς τὴν δόξαν τῆς ἰδικῆς σας πόλεως, καὶ τὸ ὁποῖον οἱ ἰδικοί σας πρόγονοι δι' ἐσᾶς ὡς τιμητικὸν δῶρον (γέρας) ἀπέκτησαν μὲ πολλοὺς κινδύνους καὶ ἄφησαν!»

Θουκυδίδης.

Α. Ι, 32—36.

Οἱ Κερκυραῖοι ἐμφανισθέντες εἶπον τὰ ἑξῆς· «Ἀναγκαῖον εἶνε ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν βοήθειαν νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι αὕτη εἶνε διὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοὺς παρ' ὧν ζητοῦσιν ὠφέλιμος καὶ οὐχὶ βλαπτική, καὶ μάλιστα ἄν, ὅπως ἡμεῖς, προτίτερα μὲ κάνένα δὲν ἔχουν κάμει συμμαχίαν καὶ πρῶτον διὰ τῶν κινδύνων ἐγνώρισαν ὅτι τοιοῦτος τρόπος εἶνε ἄλογος. Ὅτι δὲ τώρα πραγματικῶς διὰ σᾶς εἶνε ὠφέλιμον νὰ συμμαχήσητε μὲ ἡμᾶς γίνεται ἐκ τούτου φανερόν, ὅτι τὸ ἰδικόν μας μέγα ναυτικὸν θά σας βοηθήσῃ εἰς τὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς σᾶς θὰ πολεμήσωσι· διότι ὅτι θὰ γείνῃ οὗτος ὁ πόλεμος καὶ ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι θέλουν νὰ ἐπιτίθενται καθ' ὑμῶν, εὐθὺς ὡς ὑποταχθῶμεν ἀπὸ τοὺς Κορινθίους, εἶνε σχεδὸν φανερόν.—Ἂν δέ τις ἐξ ἐξ ὑμῶν ἤθελε φοβηθῆ, μήπως ἠθέλετε βλάψει τοὺς Κορινθίους, ἐὰν ἡμᾶς συμμάχους δεχθῆτε, ἄς μάθῃ ὅτι οὗτοι πρῶτον ἐφέρθησαν πρὸς ἡμᾶς ἐχθρικῶς, ὥστε καὶ σεῖς θὰ ἔπρεπε νὰ προφυλαχθῆτε νὰ μὴ παρασυρθῆτε ὑπ' αὐτῶν δι' ἀπάτης καὶ εἰς τὴν παράκλησιν αὐτῶν νὰ ἐνδίδητε. Ὁμοίως δὲ δὲν θὰ διαλύσητε καὶ τὴν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων συνθήκην· διότι κατὰ ταύτην εἶνε ἐπιτετραμμένον εἰς ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι μὲ κάνένα δὲν εἴμεθα σύμμαχοι, νὰ ἀκολουθῶμεν ἐκείνους, τοὺς ὁποίους καὶ ἂν ἀρεσκώμεθα ἐκ τῶν δύο, ἐκεῖνοι δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς σας ὑπηκόους γεμίζουσι τὰ πλοῖά των. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, μὴ διστάζετε, ἀλλ' ἀναλογίζεσθε ὅτι σεῖς τώρα οὐχὶ διὰ τὴν Κέρκυραν, ἀλλὰ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν Ἀθηνῶν σκέπτεσθε καὶ ὅτι, ἐὰν κάμνητε ἡμᾶς συμμάχους, ὡς πρὸς τὸν σχεδὸν παρόντα πόλεμον δύνασθε νὰ προσλάβητε τόπον, ὁ ὁποῖος μεγίστην ἔχει σημασίαν (ἀξία) καὶ σεῖς μὲ δύναμιν αὐξηθεῖσαν διὰ τοῦ ἰδικοῦ μας στόλου ἠθέλετε ἠμπορεῖ τοὺς Πελοποννησίους νὰ νικᾶτε».

Β. Ι, 37—43.

Ἀφ' οὗ ὡμίλησαν οἱ Κερκυραῖοι, οἱ Κορίνθιοι εἶπον τὰ ἑξῆς· «Ἂν τοὺς Κερκυραίους ἤθελον ἀποκτήσει (ἔχειν) συμμάχους, ἤθελον ἀναγκασθῆ ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ παρακινῶσι (προκαλεῖσθαι εἰς) αὐτοὺς εἰς ἀδικίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὰ κέρδη νὰ κάμνωσι συμμετόχους· ἐπειδὴ δέ, διὰ νὰ κακουργῶσιν ἀκωλύτως, καὶ οὐχί, ὅπως αὐτοὶ διισχυρίζονται, ἐκ σωφροσύνης ἀπέφυγον (ἀπέχεσθαι) συμμαχίαν, διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἄλλους ἠδίκησαν, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δὲν ἐτίμησαν, ὅπως οἱ λοιποὶ σύμμαχοι, καὶ ὡς πρὸς τὰ ἄλλα (τά τε ἄλλα) καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὸ ὅτι τὴν Ἐπίδαμνον, ἡ ὁποία ἦτο ἰδική μας, ἔχουσιν. Ἂν ὅμως τώρα διισχυρίζονται ὅτι ἠθέλησαν προτίτερα διὰ δίκης νὰ κρίνωνται, λέγομεν ἡμεῖς πάλιν ὅτι, πρὶν κυριεύσωσι τὴν Ἐπίδαμνον, θὰ ἔπρεπε ταύτην τὴν εὐχὴν νὰ κάμνωσι φανεράν, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, καθ' ὃν (τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν) ἦτο δυνατὸν εἰς αὐτοὺς τότε νὰ ζητῶσιν ἀπὸ σᾶς συμμάχους νά τους κάμητε· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο δὲν ἔκαμαν, καὶ τότε ἠδίκησαν καὶ τώρα προσπαθοῦσι νὰ παραπείθωσιν ἡμᾶς (παράγειν) νὰ ἀδικῆτε.—Ἂν δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, θὰ δεχθῆτε τούτους, θὰ πράξητε ἐναντίον τῶν συνθηκῶν, τὰς ὁποίας ἡμεῖς ἀναμεταξύ μας ἐκάμαμεν· διότι μέσα εἰς αὐτὰς ἔχει λεχθῆ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ γείνῃ δεκτὸς πρὸς βλάβην τῆς μιᾶς μερίδος. Προσέτι, ὅτε ἐξεστρατεύσατε ἐναντίον τῶν Αἰγινητῶν, ἡμεῖς τότε τὸ ἀρεστὸν εἰς σᾶς ἐπράξαμεν (χαρίζεσθαι) ἀποστείλαντες εἰς ἡμᾶς εἴκοσι πολεμικὰ πλοῖα, ὅτε εἴχετε ἔλλειψιν πλοίων, ὥστε, ἂν σεῖς τώρα δὲν ἠθέλετε θελήσει νὰ κάμνητε τὸ ἀρεστὸν εἰς ἡμᾶς, ἠθέλετε παραστήσει (παρέχειν) τὸν ἑαυτόν σας ἀχάριστον πρὸς ἡμᾶς· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τούτοις ὅ,τι εἶνε δίκαιον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον (τὰ πλεῖστα, ἐπὶ τὸ πολύ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ), εἶνε καὶ συμφέρον καὶ ὁ πόλεμος, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Κερκυραῖοι προσπαθοῦν νά σας ἐκφοβίζουν, εἶνε ἀκόμη ἀφανής, ἄριστα θὰ σκεφθῆτε διὰ τὸν ἑαυτόν σας, ἐὰν δὲν πεισθῆτε εἰς τὰς προτάσεις τῶν Κερκυραίων».

Γ. Ι, 68—71.

«Ἀφ' οὗ προτίτερα ὅλα, τὰ ὁποῖα ἠδυνήθημεν νά σας πληροφορήσωμεν διὰ τοὺς Ἀθηναίους, μὲ δυσπιστίαν ἠκούσατε, τώρα τελευταῖον κατενοήσατε ὅτι ἡμεῖς ὡμιλήσαμεν σύμφωνα μὲ τὴν ἀλήθειαν (μετ' ἀληθείας, τἀληθῆ, ἐπ' ἀληθείᾳ λέγειν) καὶ μάλιστα (καὶ δὴ) ὅτι ἐκεῖνοι τὴν Κέρκυραν διὰ τῆς βίας ἀποσπάσαντες ἔχουσι, νῆσον, ἡ ὁποία ἤθελε δώσει ναυτικὴν δύναμιν μεγίστην εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ὅτι τὴν Ποτίδαιαν πολιορκοῦσι, τόπον καταλληλότατον πρὸς χρῆσιν τῆς Θρᾳκικῆς ἀκτῆς. Ὅτε δὲ τώρα οἱ Ἀθηναῖοι τοιαῦτα ἐτόλμησαν νὰ κάμνωσιν, ὑμεῖς οἱ ἴδιοι εἶσθε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

αἴτιοι τούτου, διότι μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἀφήσατε αὐτοὺς τὴν πόλιν νὰ ὀχυρώσωσι καὶ τὰ μακρὰ τείχη νὰ ἀνεγείρωσι, καὶ ἐπροτιμήσατε νὰ ἀποκρούητε τὰς προσβολάς των ἀντὶ νά τους προσβάλλητε, ὅπως τοὺς Μήδους ἀφήσατε νὰ ἔλθωσι μέχρι τῆς Πελοποννήσου, πρὶν ἡ ἰδική σας δύναμις νὰ ἔλθῃ εἰς προϋπάντησίν των. Ἀλλ' οὗτος ὁ τρόπος εἶνε τώρα πάρα πολὺ ἐπικίνδυνος, διότι οἱ Ἀθηναῖοι ὑπερτεροῦσιν ὑμᾶς ἐκ φύσεως· ἢ οὐδέποτε ἀκόμη ἠσθάνθητε ὅτι ἐκεῖνοι μὲν εἶνε ταχεῖς εἰς τὸ νὰ ἐπινοῶσι σχέδια καὶ δι' ἔργου νὰ ἐκτελῶσιν (ἔργῳ ἐπιτελεῖν, ἀπεργάζεσθαι) ὅσα ἐπενόησαν, σεῖς δὲ οὐδὲ τὰ ἀναγκαῖα ἐκτελεῖτε, καὶ ἐκεῖνοι μὲν εἶνε τολμηροὶ καὶ εἰς τοὺς κινδύνους πλήρεις ἐλπίδων, ὑμεῖς δὲ εἰς τὴν πρᾶξιν (ἐν τῇ πράξει) εἶσθε κατώτεροι (ἐνδεέστεροι) τῆς ἰδικῆς σας δυνάμεως καὶ νομίζετε ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἀπαλλαχθῆτε ἀπὸ τοὺς κινδύνους. Τούτων οὕτως ἐχόντων, μὴ βραδύνετε, ἀλλὰ βοηθήσατε τοὺς Ποτιδαιάτας εἰσβαλόντες εἰς τὴν Ἀττικήν, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῆτε νά τους προδώσητε (προΐεσθαι) εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἡμεῖς δὲ ἄλλους συμμάχους νὰ κάμωμεν· διότι τὴν συνθήκην ἀκυροῦσιν οὐχὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἰς ἄλλους προσέρχονται δι' ἔλλειψιν βοηθείας, ἀλλ' ὅσοι δὲν βοηθοῦσιν ἐκείνους, μὲ τοὺς ὁποίους δι' ὅρκου συνηνώθησαν».

Δ. I, 73—78.

Οἱ πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ὡμίλησαν τὰ ἑξῆς· «Ἀπεστάλημεν μὲν (ὡς πρέσβεις), οὐχὶ διὰ νὰ ἀντιλέγωμεν εἰς τοὺς ἰδικούς σας συμμάχους, ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ὑπερβολικὰ διέβαλον ἡμᾶς, φαίνεται ἀναγκαῖον, διὰ νὰ κρίνητε ὀρθῶς τοὺς λόγους αὐτῶν, νά σας ὑπενθυμίσωμεν ὅτι ἀξίως ἔχομεν ὅλα, ὅσα ἔχομεν ἀποκτήσει· διότι ὄχι μόνον εἰς τὸν Μαραθῶνα ὡς πρόμαχοι ἐπολεμήσαμεν πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἀλλὰ καὶ ἡ τοσοῦτον λαμπρὰ νίκη εἰς τὴν Σαλαμῖνα, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ξέρξης ἐτράπη εἰς φυγὴν καὶ οὕτως ἠμποδίσθη νὰ πορθῇ τὴν Πελοπόννησον, δι' ἡμῶν ἰδίως ἔγεινεν· ἡμεῖς δηλαδὴ παρέσχομεν πλεῖστον ἀριθμὸν νηῶν, προσέτι δὲ τὸν Θεμιστοκλέα, ὁ ὁποῖος τῆς μάχης αἴτιος γενόμενος ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τοῦτο τόσον ἀπὸ σᾶς ἐτιμήθη· τελευταῖον ἐδείξαμεν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρθυμίαν τολμηροτάτην, ἐπειδὴ ἡμεῖς, ὅτε ὅλοι μέχρις ἡμῶν ἦσαν
ῦλοι, χάσαντες τὴν περιουσίαν μας (ὅ,τι εἴχαμε καὶ ὅ,τι δὲν
χαμε) ἀνέβημεν εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἐναντίον σας δὲν ὠργίσθημεν,
ότι προτίτερα δέν μας ἐβοηθήσατε. — Δὲν εἶνε λοιπὸν ἄδικον διὰ
ν ἡγεμονίαν, τὴν ὁποίαν τώρα ἔχομεν, νὰ φθονώμεθα, καὶ μά-
στα ἀφ' οὗ παρακληθέντες ἡγεμόνες ἐγείναμεν; Προσέτι δὲν
αγκάσθημεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου τοὺς συμμάχους νὰ ἔχωμεν
πειθεῖς (πειθομένους) διὰ τοῦ φόβου, διότι σεῖς δὲν εἶσθε φίλοι
κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, ὅπως προτίτερα, καὶ ὁ κίνδυνος ἦτο παρὼν
ι ἤθελεν εἶσθαι δυνατὸν νὰ καταντήσωμεν εἰς στενοχωρίας; Καὶ
εῖς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἂν τώρα ἀκόμη τὴν ἡγεμονίαν εἴχετε καὶ
κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον μὲ ἡμᾶς ἐμισεῖσθε, δὲν θὰ ἐπράττετε κατ'
λλον τρόπον. Ἤθελεν εἶσθαι λοιπὸν δίκαιον, ἀντὶ νὰ μας ὀνειδί-
τε ὅτι πολὺ σκληροὶ ἐγείναμεν, νὰ ἀναγνωρίσητε καὶ τὴν ἰδικήν
ας πρὸς τοὺς συμμάχους ἐπιείκειαν εἰς ἄλλα, δι' ἧς ἡμεῖς τῶν
λλων ὑπερέχομεν. Σκέφθητε λοιπόν, πρὶν νὰ κινδυνεύσητε διὰ
ὺς συμμάχους, καὶ ἀναλογίσθητε ὅτι τῶν πολέμων αἱ ἀποβά-
ις εἶνε ἄδηλοι (ἀτέκμαρτος)! Μὴ διαλύσητε τὰς συνθήκας, ἀλλὰ
ας διαφοράς μας ἃς ἐξομαλύνωμεν (λύειν) διὰ δίκης συμφώνως
τὴν συνθήκην».

Ε. Ι, 80—85.

Ὅτε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων τῶν περισσοτέρων
γνώμη ἐσυμφώνει (ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔφερεν) ὅτι πρέπει νὰ πολεμῶσι
ὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐσηκώθη ὁ Ἀρχίδαμος, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν,
αὶ εἶπε τὰ ἑξῆς· «Βλέπω μὲν ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ σᾶς ἐπιθυ-
οῦσι πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ καθῆκόν μου νομίζω
ετάφρασον: νομίζω ὅτι ἀνήκει εἰς ἐμὲ) νὰ εἴπω τὴν γνώμην μου
λλῶν πολέμων πεῖραν ἔχων. Εἶμαι λοιπὸν πεπεισμένος ὅτι οὗτος
πόλεμος θὰ εἶνε φοβερώτατος ἀπὸ ὅλους, τοὺς ὁποίους ποτὲ διεξ-
άγομεν· διότι οἱ Ἀθηναῖοι εἶνε πολὺ ὑπέρτεροι ἡμῶν (περιεῖναι)
κατὰ τὰ χρήματα, τὰ πλοῖα καὶ τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων,
τε ἐλπίζοντες ὅτι διὰ συχνῶν εἰσβολῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν θὰ
νηθῶμεν νὰ τελειώσωμεν (καταπαύειν) τὸν πόλεμον θὰ ἀπατη-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θῶμεν· διότι, ὅσων καὶ ἂν ἔχωσιν ἀνάγκην, θά τα προμηθευθῶ
ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ θὰ κινδυνεύσωσι τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδυν
διὰ νὰ ἐξέλθωσι νικηταί. Διὰ τοῦτό σας συμβουλεύω πρῶτον
στείλητε πρέσβεις, διὰ νὰ ἐγείρωσι κατηγορίας (αἰτιᾶσθαι),
δυνηθῶμεν εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ τὴν ἰδικήν μας δύναμιν νὰ ἑτοιμ
ζωμεν (ἐξαρτύεσθαι) καὶ συμμάχους Ἕλληνας καὶ βαρβάρους
προσελκύωμεν (προσάγεσθαι). Ἂν δὲν εἰσακούσωσι τοὺς ἰδικούς μ
πρέσβεις, τότε, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀρκετὰ ἑτοιμασθῶμεν, ἂς ἀρχίσωμ
τὸν πόλεμον, ἐκτὸς ἂν (πλὴν εἰ) οἱ Ἀθηναῖοι ἤθελον ὑποχωρήσ
βλέποντες τὴν ἰδικήν μας ἑτοιμασίαν. Ἀλλὰ βεβαίως (γε) κα
τὴν ἰδικήν μου τοὐλάχιστον γνώμην, διὰ σᾶς θὰ εἶνε βλαβερ
παρακινούμενοι ἀπὸ τοὺς λόγους τῶν συμμάχων εὐθὺς κατὰ τ
Ἀθηνῶν νὰ ἐκστρατεύητε. Ἡ βραδύτης, διὰ τὴν ὁποίαν τι
κατηγοροῦσιν ἡμᾶς, αὕτη, γνωρίσατε καλῶς, μέχρι τοῦδε δ
ἔβλαψεν ἡμᾶς, ἀλλ' ὠφέλησε, διότι δι' αὐτῆς οὔτε εἰς τὰς εὐτ
χίας ἠλαζονεύθημεν, οὔτε εἰς τὰς δυστυχίας ἀπεδειλιάσαμεν. Ε
ταύτην ἂς ἐμμείνωμεν καὶ οὐχὶ εὐκαταφρόνητον νομίζοντες τ
δύναμιν τῶν Ἀθηναίων ἂς πράξωμεν ὅ,τι σας συνεβούλευσα».

§. I, 120—124.

Ὅτε οἱ σύμμαχοι τῶν Πελοποννησίων ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς τ
Σπάρτην διὰ νὰ σκεφθῶσι περὶ πολέμου κατὰ τῶν Ἀθηναίω
ὡμίλησαν καὶ ἄλλοι καὶ οἱ Κορίνθιοι· εἶπον δὲ τὰ ἑξῆς· «Ὅπως
Λακεδαιμόνιοι ἔπραξαν, τοιουτοτρόπως πρέπει ὄχι μόνον ἐκεῖνοι
ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν εἰς τὴν παραλίαν (πόρος), νὰ γνωρ
σωσιν ὅτι εἶνε ἀναγκαῖος ὁ πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ
καὶ οἱ εἰς τὸ μεσόγειον νὰ μάθωσιν ὅτι, ἐὰν δὲν βοηθήσωσι τοὺ
εἰς τὴν παραλίαν (κάτω), καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων τῶ
δυσκολωτέραν θὰ ἔχωσι καὶ ὁ κίνδυνος εἶνε παρών, ἐὰν δὲν ἐκτελέ
σωσι τὸ καθῆκόν των, νὰ προχωρήσῃ ὁ πόλεμος ἕως εἰς αὐτούς
Διὰ τοῦτο πρέπει ὅλοι νὰ ἐκστρατεύωμεν ἐναντίον τῶν Ἀθηνῶ
πεπεισμένοι ὅτι ὁμοίως εἶνε αἰσχρὸν νὰ ἀρχίσωμεν τὸν πόλεμον, ἀ
δὲν ἠθέλομεν ἀδικεῖσθαι, ὅπως νὰ ἡσυχάζωμεν, ἀφ' οὗ ἀδικηθῶ
μεν. Ἐὰν δὲ ἡμεῖς τὸν προκείμενον πόλεμον τώρα ἐξετάσωμεν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὑπάρχει μεγάλη ἐλπὶς νὰ νικήσωμεν τοὺς Ἀθηναίους· διότι πρῶτον ὑπερτεροῦμεν αὐτοὺς κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὴν ἐμπειρίαν τοῦ πολέμου· ἔπειτα, ἐὰν τὰ ὑπάρχοντα χρήματα ἐξοδεύσωμεν, διὰ νὰ ἀποσπάσωμεν (ὑπολαβεῖν) διὰ μεγαλειτέρου μισθοῦ τοὺς ξένους αὐτῶν ναύτας, θὰ δυνηθῶμεν νὰ εἴμεθα ἐφάμιλλοι (ἐνάμιλλός τινος) πρὸς ἐκείνους καί, ἐὰν ἔπειτα χρόνον τινὰ ἀντέχωσι, δυνάμεθα ὅμως νὰ καταβάλλωμεν διὰ τῆς ἀσκήσεως ἐκεῖνο, κατὰ τὸ ὁποῖον ὑπερτεροῦσιν ἡμᾶς διὰ τῆς ἐπιστήμης εἰς τὸν κατὰ θάλασσαν πόλεμον. Βεβαίως πρέπει καλῶς νὰ ἀναλογισθῶμεν, ἐὰν πάντα ταῦτα θέλωμεν νὰ ἐκτελῶμεν (ἐπιτελεῖν, ἐξεργάζεσθαι), ὅτι εἶνε ἀνάγκη ἐκ συμφώνου (ὁμοθυμαδόν, μιᾷ γνώμῃ) ἀπὸ κοινοῦ νὰ ἀποκρούσωμεν αὐτοὺς (ἀμύνεσθαι)· διότι, ἂν θὰ ἀφήσωμεν τοῦτο, πρέπει νὰ περιμένωμεν ὅτι ὅλοι ἡμεῖς ὑπὸ μιᾶς μόνης πόλεως θὰ ὑποδουλωθῶμεν. Ἀφ' οὗ δὲ τελευταῖον καὶ ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸν χρησμόν, ὅτι, ἐὰν μὲ δύναμιν (ἐρρωμένως) πολεμήσωμεν, θὰ νικήσωμεν, ἃς ἀποφασίσωμεν (ψηφίζεσθαι) νὰ ἀρχίσωμεν τὸν πόλεμον, διὰ νὰ καταθραύσωμεν τὴν ὑπεροχὴν (κράτος) τῶν Ἀθηναίων».

Ζ. Ι, 140—144.

Ἀφ' οὗ οἱ Πελοποννήσιοι εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἐδήλωσαν, μὲ ποίους ὅρους (ἐφ' οἷς) πόλεμος δὲν ἤθελε γείνει, ἐσηκώθη εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Περικλῆς καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς· ἐγὼ ἔχω τὴν γνώμην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐνδίδωμεν καὶ ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐπιμένουσιν εἰς αὐτὴν τὴν γνώμην, ὀφείλουσι νὰ παρέχωσι βοήθειαν εἰς τὰ ἀπὸ κοινοῦ ἀποφασισθέντα, καί, ἐὰν εὐτυχήσωμεν καὶ ἐὰν δυστυχήσωμεν (κατορθοῦν - σφάλλεσθαι)· διότι οἱ Πελοποννήσιοι ἀντὶ νὰ δέχωνται τὴν ὑφ' ἡμῶν προταθεῖσαν (δίδοσθαι) δικαστικὴν ἀπόφασιν (δίκη), ἀπαιτοῦσι πρῶτον μὲν ἐκ τῆς Ποτιδαίας νὰ ἀποχωρῶμεν, ἔπειτα τὴν Αἴγιναν νὰ ἀφίνωμεν αὐτόνομον καὶ τελευταῖον τὸ ψήφισμα διὰ τοὺς Μεγαρεῖς νὰ ἀκυρόνωμεν. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε πλέον φανερὸν ὅτι, καὶ ἂν ἠθέλετε θελήσει τὰς διαταγὰς αὐτῶν νὰ ἀκολουθῆτε, ἄλλο τι μεγαλείτερον εὐθὺς θὰ διαταχθῆτε, διότι ἤθελε φανῆ ὅτι ἡμεῖς ἐκ φόβου ὑπεχωρήσαμεν, σᾶς συμβουλεύω νὰ μὴ ἐνδίδητε, ἀλλὰ χωρὶς φόβον νὰ φυ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λάττωμεν ὅσα ἔχομεν ἀποκτήσει. — Ἐὰν δέ, ὅπως εἶνε ἐλπιζό-
νον (προσδόκιμον), γείνῃ πόλεμος, οἱ Πελοποννήσιοι θὰ εἶνε κατ-
τεροι ἀπὸ σᾶς (μειονεκτεῖν), διότι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι καλλιεργοῦ-
οἱ ἴδιοι τὴν γῆν των (αὐτουργὸν εἶναι), μὲ τὰ σώματά των
εἶνε πρόθυμοι νὰ ῥιψοκινδυνεύωσιν, οὐχὶ δὲ μὲ τὰ χρήματα, δι-
ἐλπίζουσιν ἐκ μὲν τῶν κινδύνων νὰ σωθῶσι, τὴν δὲ περιουσίαν
πάρα πολὺ φοβοῦνται νὰ χάσωσι, καὶ μάλιστα ἐὰν ὁ πόλε-
παραταθῇ. Προσέτι δὲ δὲν ἔχουσι χρήματα, ἄνευ τῶν ὁποίων οὐ-
εὐκόλως δύναταί τις νὰ ἀντέχῃ εἰς τὸν πόλεμον (καρτερεῖν πρό-
Ἔπειτα, προσκολλημένοι εἰς τὴν γῆν δὲν δύνανται νὰ πολεμῶ-
πόλεμον κατὰ θάλασσαν ἢ μακρότερον κατὰ ξηράν, καὶ ἐπει-
ἔχουν ἴσας ψήφους καὶ δὲν εἶνε ἐκ τῆς ἰδίας φυλῆς, εἶνε ἀνίκα-
κοινόν τι σχέδιον νὰ ἐκτελέσωσι, καταστρέφουσι δὲ βεβαίως
κοινά, διότι ἕκαστος τὸ ἰδικόν του συμφέρον ἐπιδιώκει. Καὶ ἡ κατ-
σκευὴ ὀχυρωμάτων δὲν θά τους εἶνε δυνατή, ἐπειδὴ κάνεὶς δὲν
μας ἐμποδίσῃ διὰ θαλάσσης νὰ ἀπέλθωμεν (πλεῖν) εἰς τὴν χώρ-
ἐκείνων καὶ αὐτοῦ νὰ κατασκευάζωμεν ὀχυρώματα. Πολὺ κατ-
τεροι (καταδεέστεροι) εἶνε ἀπὸ ἡμᾶς κατὰ θάλασσαν· διότι
ναυτικὸν εἶνε ἔργον τέχνης καὶ ἔχει ἀνάγκην μεγάλης ἀσκήσεω-
ὥστε, ἂν σεῖς, οἱ ὁποῖοι κατεγίνεσθε εἰς αὐτὸ εὐθὺς ἀπὸ τοὺς Μ-
δικοὺς πολέμους, ἀκόμη δὲν ἔχετε ἀποκτήσει τὴν ἐντέλειαν (ἐξε-
γάζεσθαι), αὐτοί, ἄνθρωποι γεωργοί, εἰς ὀλίγον χρόνον κἀμμία
πεῖραν δὲν θὰ ἀποκτήσουν, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ σεῖς ἠμπορεῖτε δι-
τοῦ πλήθους τῶν πλοίων σας νά τοὺς ἐμποδίσητε εἰς τοῦτο. Τ-
λευταῖον δὲν θά σας εἶνε ἐπικίνδυνοι, καὶ ἂν εἰς τὰ ἐν Ὀλυμπ-
(ἐπίῤῥημα) ἢ τὰ ἐν Δελφοῖς χρήματα ἐπιβάλλουσι χεῖρα καὶ προ-
παθοῦσι μὲ μεγαλείτερον μισθὸν τοὺς ξένους ἐκ τῶν ναυτῶν νά μα-
ἀποσπάσουν· διότι οἱ ἄριστοι ἰδικοί μας κυβερνῆται εἶνε πολῖτα-
Ἀθηναῖοι.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὑρίσκονται τὰ πράγματα τῶν Πε-
λοποννησίων, τὰ δὲ ἰδικά μας ὄχι μόνον εἶνε ἀπηλλαγμένα ἀπ-
ὅλα, τὰ ὁποῖα περὶ ἐκείνων ἐξέθηκα, ἀλλ' εἶνε ὑπέρτερα ἀπὸ ἐκεῖνο-
πολὺ ὡς πρὸς ἄλλα πολλά· διότι ἄρχοντες τῆς θαλάσσης ἡμεῖς μὲ-
ἔχομεν, καὶ ἐὰν ὅλην τὴν Ἀττικὴν ἐκεῖνοι ἐρημώσωσι, χώραν μ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κάλην εἰς τὰς νήσους, ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν τὴν Πελοπόννησον λεηλατήσωμεν, κάμμίαν χώραν δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ λάβωσιν ἄνευ πολέμου (ἐπίρρημα) ἀντ' αὐτῆς· ἐπειδὴ λοιπὸν ἔχομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ νικήσωμεν, διὰ τοῦτό σας συμβουλεύω τὰς ἀπαιτήσεις των νὰ μὴ δέχησθε, ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ πόλεμος εἶνε ἀναπόφευκτος, καὶ νὰ προαιρῆσθε νὰ διεξάγητε αὐτὸν οὐχὶ ἀναξίως τῶν ἰδικῶν μας προγόνων.

Η. II, 11.

Ἀφ' οὗ συνῆλθεν ὅλος ὁ στρατὸς τῶν Πελοποννησίων εἰς τὸν ἰσθμόν, συνεκάλεσεν ὁ Ἀρχίδαμος, ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, τοὺς στρατηγοὺς καὶ ὡμίλησεν ὡς ἑξῆς· «καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν πολλὰς ἐκστρατείας ἔκαμαν ἐδῶ εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἔξω καὶ ἀπὸ ἡμᾶς δὲ οἱ γεροντότεροι δὲν εἶνε ἄπειροι πολέμων. Δίκαιον λοιπὸν θὰ εἶνε ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ προσπαθῶμεν νὰ μιμώμεθα τὴν ἀνδρείαν τῶν πατέρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ μὴ φαινώμεθα κατώτεροι τῆς ἰδικῆς μας δόξης· διότι τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἔχει εὔνοιαν (πρὸς ἡμᾶς), ἔχει τὸν νοῦν ἐστραμμένον εἰς ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἐπιθυμεῖ διὰ τὸ κατὰ τῶν Ἀθηναίων μῖσος νὰ μὴ εἴμεθα ἡμεῖς ἠπατημένοι εἰς τὰς ἐλπίδας μας, ἀλλὰ νὰ ἐκτελῶμεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν. Ἂν δέ τις ἤθελε πιστεύσει ὅτι οἱ ἐχθροὶ δὲν θὰ πολεμήσωσι πρὸς ἡμᾶς, ἐπειδὴ ἐπερχόμεθα μὲ ἰσχυρὰν δύναμιν, δὲν πρέπει διὰ τοῦτο ἀμελέστερον παρεσκευασμένος νὰ ἐξορμᾷ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρχηγὸς ἑκάστης πόλεως καὶ ἕκαστος στρατιώτης, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτόν, πρέπει νὰ φροντίζῃ νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς κίνδυνον· διότι πολλάκις πλέον τὸ μικρότερον πλῆθος προσοχὴν μεταχειρισθὲν (εὐλαβείᾳ χρῆσθαι) ἀπέκρουσε καλλίτερον τοὺς περισσοτέρους, διότι ἦσαν ἀπαράσκευοι. Ἡμεῖς δὲ ἐρχόμεθα καὶ ἐναντίον πόλεως, ἡ ὁποία δὲν εἶνε καὶ ἀδύνατος νὰ ὑπερασπίζηται ἑαυτήν, οὖσα καθ' ὅλα ἄριστα παρεσκευασμένη, ὥστε πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ἐξ ἅπαντος (πάντως, καὶ πάνυ) ὅτι θὰ συμπλακῶσι μὲ ἡμᾶς. Ἂν καὶ τώρα, ὅτε ἡμεῖς ἀκόμη δὲν εἴμεθα παρόντες, δὲν ἔχουσι κινηθῆ, θὰ ἐπιτεθῶσιν ὅμως ἐναντίον μας (ἐπεξέναι) τότε, ὅταν βλέπωσιν ἡμᾶς τὴν χώραν των νὰ λεηλατῶ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μεν· διότι ὅλους βεβαίως καταλαμβάνει ὀργή, ὅταν πάσχωσιν ἀσ-
νήθη τινὰ προσβολήν, ἰδίως δὲ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι ἔχου
τὴν ἀξίωσιν νὰ ἄρχωσι τῶν ἄλλων καὶ μᾶλλον νὰ λεηλατῶσι τὴ
χώραν τῶν γειτόνων, παρὰ τὴν ἰδικήν των νὰ βλέπωσι λεηλατου
μένην. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐκστρατεύετε ἐναντίον τόσον ἰσχυρᾶς πόλεω
καὶ εἶνε φανερὸν ὅτι καὶ εἰς τοὺς προγόνους καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν σα
ἢ τὴν μεγίστην δόξαν ἢ τὴν μεγίστην αἰσχύνην θὰ φέρητε, εἶ
ἀνάγκη νά με ἀκολουθῆτε ὅπου καὶ ἄν σας ὁδηγῶ, καὶ φροντίσατ
διὰ νὰ κάμωσιν οἱ στρατιῶται ταχέως ὅ,τι καὶ ἄν διατάξω».

Θ. II, 35—41.

Ὁ Περικλῆς ἐξελέχθη, διὰ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τιμὴν τῶν πεσόν-
των εἰς τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου. Οὗτος λοιπὸν προέβη, ἀφ' οὗ
οἱ νεκροὶ ἐκρύφθησαν εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὸν τάφον ἐπάνω εἰς βῆμα
κατεσκευασμένον ὑψηλά, διὰ νὰ ἀκούηται εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν
πλείστην ἀπόστασιν, καὶ ὡμίλησεν ἔπειτα ὡς ἑξῆς· «ἄν καί, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, κατὰ τὴν ἰδικήν μου γνώμην εἶνε ἀρκετὸν νὰ ἐκ-
δηλῶσι τὰς τιμὰς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἔπεσον,
δι' ἔργου, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ διὰ τοὺς ὁμιλοῦντας πρὸς τιμὴν τῶν
πεσόντων εἶνε δύσκολον νὰ φυλάττωσι τὸ προσῆκον μέτρον ἐν τῷ
λόγῳ, διὰ νὰ μὴ φαίνωνται εἴς τινα μὲν ὅτι ἀπολείπονται τῆς
ἀληθείας, εἰς ἄλλα δὲ ὅτι μεγαλοποιοῦσιν, ἀλλ' ὅμως θὰ προσπα-
θήσω ἀκολουθῶν τὸ ἔθος εἰς τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν γνώμην καθενὸς
ἐξ ὑμῶν νὰ ἀνταποκριθῶ. Ὄχι μόνον οἱ ἰδικοί μας πρόγονοι εἶνε
ἄξιοι τοῦ ἐπαίνου, οἱ ὁποῖοι τὴν πατρίδα ὡς ἰδίαν χώραν κατοι-
κοῦντες ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν (διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων) ἐλευ-
θέραν παρέδωσαν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἰδικοί μας πατέρες, οἱ ὁποῖοι εἰς ὅσα
ἐκληρονόμησαν ἐπρόσθεσαν μεγάλην ἀκόμη δύναμιν, καὶ ἡμεῖς, οἱ
ὁποῖοι τοιουτοτρόπως παρεσκευάσαμεν τὴν πόλιν, ὥστε αὐτὴ καθ'
ἑαυτὴν ἐπαρκεῖ καὶ εἰς τὸν πόλεμον καὶ εἰς τὴν εἰρήνην. Ἀλλὰ
πάντα ταῦτα ἐγώ, ὡς γνωστὰ εἰς σᾶς, θὰ ἀφήσω καὶ ἀντ' αὐτῶν
θὰ δηλώσω, πρὶν μεταβῶ εἰς τὸν ἔπαινον τῶν πεσόντων, διὰ τίνων
ἐνασχολήσεων εἰς ταύτην τὴν δύναμιν ἐφθάσαμεν. Πρῶτον, εἰς ἕκα-
στον ἐξ ἡμῶν εἶνε ἐπιτετραμμένον, ἄν διὰ τὴν ἀρετὴν διακρίνεται

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

(προέχειν), νὰ ὁρμᾷ εἰς τὰ πολιτικὰ (ἅπτεσθαι τῶν πολιτικῶν) καὶ οὐδεὶς ἐμποδίζεται οὔτε διὰ τὴν ταπεινότητα τοῦ ἀξιώματος, οὔτε διὰ τὴν πενίαν. Ὅπως δὲ εἰς τὸν δημόσιον βίον, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν ἐπικρατεῖ (κρατεῖν) ἐλευθερία, καὶ ὀλιγώτερον ὑπάρχει φόβος, μήπως βλάπτωνται τοιουτοτρόπως τὰ δημόσια, ἀφ' οὗ εἶνε ἐμφυτευμένος (ἐμφύειν) εἰς ἡμᾶς ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸν νόμον. Ἐφροντίσαμεν δὲ καὶ διὰ τῶν ἰδικῶν μας ἑορτῶν καὶ τῶν εὐπρεπῶν οἰκοδομημάτων εἰς τὸν ἑαυτόν μας ἀφθόνως νὰ δώσωμεν ἀνάπαυσιν ἐκ τῶν κόπων τοῦ βίου, πρὸς τὸ ὁποῖον οὐχὶ ἐλάχιστα συντελεῖ ὅτι τὰ προϊόντα πάσης χώρας εἰς ἡμᾶς εἰσάγονται. Προσέτι διαφέρομεν ἀπὸ τοὺς ἐναντίους διὰ τῆς ἀσκήσεως εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα· διότι δὲν ἀποκλείομεν κἀνένα διὰ ξενηλασιῶν ἢ ἀπὸ μάθημα ἢ ἀπὸ θέαμα ἐκ φόβου, μήπως ἐξ αὐτοῦ ἤθελέ τις ὠφεληθῆ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιδιώκωμεν διὰ κοπιαστικῆς ἀσκήσεως τὴν ἀνδρείαν ἔχομεν πεποίθησιν εἰς τὴν ἰδικήν μας εὐψυχίαν καὶ δὲν ἀποφεύγομεν διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον τοὺς κινδύνους, ἀλλὰ τοὐναντίον οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι μὲ ὅλην τὴν δύναμίν των ἐκστρατεύουσιν, ἡμεῖς δὲ μόνοι ἐκστρατεύομεν ἐναντίον αὐτῶν καὶ τὰς περισσοτέρας φορὰς νικῶμεν. Περισσότερον δὲ ἀπὸ ὅλα (παρὰ πάντα) προσπαθοῦμεν διὰ τῆς τέχνης καὶ διὰ τῆς ἐπιστήμης νὰ παιδεύωμεν τὴν διάνοιαν καὶ πιστεύοντες ὅτι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσι μέρος εἰς τὰ δημόσια, εἶνε ἄχρηστοι ἢ κρίνομεν τὰ πράγματα ἢ προσπαθοῦμεν ὀρθὴν περὶ αὐτῶν γνώμην νὰ ἔχωμεν. Τοὺς φίλους ἀποκτῶμεν εὐεργεσίας προσφέροντες περισσότερον παρὰ λαμβάνοντες. Τοιουτοτρόπως ἡ ἰδική μας πόλις καὶ ἐν τῷ συνόλῳ καὶ ἐν τῷ μέρει εἶνε παίδευσις τῆς ὅλης Ἑλλάδος καὶ ὅτι οὕτως ἔχει βλέπει τις ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς πόλεως, ἡ ὁποία δὲν ἔχει ἀνάγκην Ὁμήρου ἐπαινέτου, ἀλλὰ πανταχοῦ ἐγκαθίδρυσε μνημεῖα τῆς ὀργῆς καὶ τῆς εὐνοίας της. Διὰ τοιαύτην λοιπὸν πόλιν ἔπεσον καὶ οὗτοι οἱ ἄνδρες, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς πρὸ ὀλίγου ἐθάψαμεν.

I. II, 42—46.

Οὗτοι διὰ τῆς ἰδικῆς των ἀνδρείας ἀπέδειξαν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐγὼ περὶ τῶν προτερημάτων τῶν Ἀθηνῶν ἐξέθηκα (διελθεῖν).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Φροντίσαντες οὐχὶ διὰ τὸ ἰδικόν των κέρδος, ἀλλὰ διὰ τὴν σωτ
ρίαν τῆς πατρίδος εὐσεβῶς τὸ καθῆκόν των ἐξεπλήρωσαν καὶ τοιο
τοτρόπως λαμπρὰν δόξαν ἀπέκτησαν, ὧν τὸ παράδειγμα μιμήθη
σεῖς ὁμοίως μὲ τούτους ἐρασταὶ γινόμενοι τῆς δυνάμεως τῆς πόλε
καὶ ὀρθῶς συλλογιζόμενοι ὅτι λαμπροτάτη δόξα εἶνε ἐκείνη, τ
ὁποίαν μόνον ἐπιγραφαὶ στηλῶν φανερόνουσι (σημαίνειν), ἀλλὰ κ
ἐν τῇ ξένῃ γῇ περὶ αὐτῆς ἄγραφος μνήμη εἰς ἕκαστον ἐνδιαιτᾶτα
Ὅθεν καὶ δὲν κλαίω τοὺς γονεῖς τούτων, ἀλλά τους παρηγορῶ ἐ
θυμίζων εἰς αὐτοὺς ὅτι ἔτυχον τοῦ ἐνδοξοτάτου πένθους, διό
κλαίουσιν τὸν θάνατον υἱῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνδοξότατα ἀπέθανον· πα
ραινῶ ἔτι ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπάρχει ἀκόμη ἡλικία νὰ τ
κνοποιῶσι, νὰ ἔχωσι θάῤῥος (θαρσεῖν) μὲ τὴν ἐλπίδα ἄλλων τέκνω
καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν πλέον περάσει τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν
ἃς ἀναλογισθῶσιν ὅτι ὁ περισσότερος χρόνος τοῦ βίου, κατὰ τὸ
ὁποῖον εὐτύχησαν, πρέπει νὰ νομισθῇ ὡς κέρδος καὶ νὰ ἀνακουφ
ζωνται διὰ τῆς δόξης τούτων τῶν ἀνδρῶν. Διὰ δὲ τοὺς υἱοὺς τού
των τῶν ἀνδρῶν ἢ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν δὲν θὰ εἶνε εὔκολον ὅμω
νὰ γίνωνται, διότι πρέπει νὰ ἀνταγωνίζωνται πρὸς τὸν φθόνον, τ
ὁποίου ἔγειναν ἐκεῖνοι ὑπέρτεροι πλέον. Ἐκείνας δὲ ἐκ τῶν γυνα
κῶν, αἱ ὁποῖαι τώρα θὰ εὑρίσκωνται ἐν χηρείᾳ, συμβουλεύω νὰ ἐκ
τελῶσι τὸ καθῆκόν των, νὰ μὴ ὑπερβαίνωσιν (ὑπερβάλλειν) τὰ ὅρ
(μέτρον) τοῦ ἰδικοῦ των γένους (φῦλον). Διὰ τὰ καταλειφθέντ
τέλος τέκνα θὰ φροντίσῃ ἡ πόλις, διότι θὰ τὰ ἀναθρέψῃ ἡ πόλις μ
ἰδικά της ἔξοδα ἕως εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, προτρέπουσα (πα
ρορμᾶν) οὕτω συγχρόνως τοὺς πολίτας πρὸς ἀρετήν».

ΙΑ. ΙΙ, 60—64.

Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι δευτέραν φορὰν εἶδον νὰ δενδροτομῆται
χώρα των, κατηγόρουν τὸν Περικλέα ὡς καταπείσαντα αὐτοὺς νὰ
πολεμῶσιν· ὅθεν συνεκάλεσεν αὐτοὺς εἰς ἐκκλησίαν, διὰ νὰ ἐμβάλ
εἰς αὐτοὺς θάῤῥος, εἶπε δὲ τὰ ἑξῆς· «Ὅ,τι ἐφοβούμην, ὅτι σεῖς
ἂν ἀτύχημά τι ἤθελέ σας συμβῇ, ἠθέλετε ὀργισθῇ κατ' ἐμοῦ, ἔγ
γείνει· ἀλλὰ μὴ τρομάζετε διὰ τὸ παρὸν δυστύχημα καὶ μὴ ἀπο
φεύγετε τοὺς κόπους λυπούμενοι διὰ τὰ ἰδιωτικὰ κακὰ συμβάματ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ταῖς κατ' οἶκον κακουργίαις), ἀλλὰ βοηθήσατε τὴν πατρίδα τοῦτο μόνον ἐξετάζοντες, τίνι τρόπῳ θὰ σώσητε αὐτὴν καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῆς! διότι πόλις, τῆς ὁποίας οἱ πολῖται ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῆς πολλὰ δαπανῶσιν, ὠφελεῖται περισσότερον παρὰ ἄλλη, τῆς ὁποίας οἱ μὲν πολῖται ἔχουσιν εὐζωΐαν (τρυφᾶν), αὐτὴ δὲ βλάπτεται. Ἂν τότε ἤθελεν εἶσθαι εἰς ἡμᾶς ἐπιτετραμμένον νὰ ἐκλέξωμεν, ποῖον ἐκ τῶν δύο, ἔπρεπε νὰ πολεμῶμεν ἢ νὰ ἡσυχάζωμεν, δικαίως δὲν ἠθέλομεν ἀρχίσει τὸν πόλεμον· ἂν δέ, ὅπως εἶνε εὔκολον νὰ κατανοῇ τις, ἦτο ἀνάγκη ἢ νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς τοὺς ἐχθρούς, ἢ νὰ κινδυνεύσωμεν καὶ ἔπειτα νὰ νικήσωμεν, καὶ τώρα ἀκόμη ἂς ἀντισταθῶμεν. Οἱ δειλοὶ δηλαδή, ἂν δυστύχημά τι ἤθελε συμβῇ εἰς αὐτούς, ἤθελον εὐθὺς μεταβάλει τὸ φρόνημά των τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ προτιμῶσι τὴν δουλείαν ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ αἶσχος ἀπὸ τὴν τιμήν. Ὅλοι ὅμως, ὅσοι θέλουν νὰ εἶνε πάντοτε γενναῖοι ἄνδρες, δὲν πρέπει νὰ χάνωσι τὸ θάῤῥος των εἰς τοὺς κινδύνους. Καὶ οἱ ἰδικοί σας πρόγονοι, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν οἱ ἄριστοι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ δὲν ὑπέκυψαν εἰς τὰς δυστυχίας, ὁσάκις συνέβησαν, τῆς μεγίστης ἔτυχον δόξης, καὶ οὐδεὶς ὑπῆρχε τότε, ὁ ὁποῖος δὲν ἤθελε φθονήσει τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν πατρίδα των. Ὅθεν καὶ σεῖς, ἐὰν τώρα δὲν διαπραγματευθῆτε περὶ συνθηκῶν μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἐγκαρτερῆτε ὑπομένοντες μὲ (κατὰ) ἡσυχίαν τὰ προερχόμενα ἐκ θεῶν (τὰ παρὰ θεῶν δεδομένα, τὰ δαιμόνια), θὰ ἀποκτήσητε βεβαίαν τὴν δόξαν καὶ θὰ την καταλίπητε εἰς τοὺς μεταγενεστέρους».

ΙΒ. ΙΙ, 71—74.

Οἱ Πελοποννήσιοι ἐξεστράτευσαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀρχιδάμου ἐναντίον τῶν Πλαταιῶν καί, ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησαν τὴν χώραν, ἔστειλαν οἱ Πλαταιεῖς πρέσβεις καὶ διέταξαν αὐτοὺς νὰ εἴπωσιν ὅτι ὁ Ἀρχίδαμος καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲν ἔπραττον δικαίως ἐλεηλατοῦντες τὴν χώραν αὐτῶν· διότι ὁ Παυσανίας, ἀφ' οὗ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Πλαταιῶν ἐθυσίασεν εἰς τὸν προστάτην τῆς ἐλευθερίας Δία, ἀπέδωκεν εἰς τοὺς Πλαταιεῖς διὰ τὴν ἀνδρείαν, τὴν ὁποίαν εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Μήδων ἔδειξαν (ἐπιδείκνυσθαι), τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἰδικήν των πόλιν, διὰ νὰ κατοικῶσιν αὐτόνομοι. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦ αὐτοὶ μὲ τοὺς τόσον μισητοὺς εἰς αὐτοὺς Θηβαίους ἦλθον πρ ὑποδούλωσιν αὐτῶν, ἐζήτησαν νά τους ἀφίνουν νὰ κατοικοῦν αὐτ νομοι, ἂν ὁ Παυσανίας ὡς δίκαιόν το ἀνεγνώρισεν. — Ὅτε κατόπ ὁ Ἀρχίδαμός τους ἐσυμβούλευσεν ἢ μαζῆ μὲ αὐτοὺς νὰ ἀκολουθ σιν, ἢ νὰ μὴ εἶνε μήτε μὲ τὸ ἕν, μήτε μὲ τὸ ἄλλο μέρος, εἶπ ὅτι τοὺς ἦτο ἀδύνατον νὰ κάμνωσι τοῦτο, διότι τοὺς παῖδας κ τὰς γυναῖκας αὐτῶν εἶχον πλησίον τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς Θη βαίους ἐφοβοῦντο πάλιν. Μετὰ τοῦτο εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ βασιλε τῶν Λακεδαιμονίων νὰ καταλίπωσι τὴν πατρίδα των καὶ νά τ παραδώσωσιν εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου. Ὅτε αὐτοὶ διὰ τοῦτο ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, οἱ Ἀθηναῖ διέταξαν νὰ εἴπωσι νὰ ἀντέχωσι καὶ εἰς τὴν συμμαχίαν νὰ μ νεωτερίζωσι, διότι καὶ τώρα, ὅπως καὶ προτίτερα, θὰ βοηθηθῶσ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους. Μετὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν οἱ Πλαταιεῖς ν μὴ ἐγκαταλείπωσι τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ νὰ ὑποφέρωσι καὶ τ γῆν των νὰ βλέπωσι νὰ δενδροτομῆται· ὁ δὲ Ἀρχίδαμος ἀκούσα ταῦτα ἐπεκαλέσθη τοὺς Θεοὺς μάρτυρας καὶ εἶπεν ὅτι ἤθελεν ἀρ χίσει τὸν πόλεμον.

ΙΓ. ΙΙ, 37 καὶ 39.

Ὅτε ὁ στόλος τῶν Πελοποννησίων ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Φορμίωνο καὶ νέα ναυμαχία ἐπέκειτο (μετάφρασον: ἔμελλε νὰ γείνῃ), ὡμι λησαν καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ναύαρχοι καὶ ὁ Φορμίων πρὸς τοὺ στρατιώτας. Οὗτοι λοιπὸν προέτρεψαν τοὺς στρατιώτας νὰ μ χάνωσι τὸ θάρρος των διὰ τὴν ἧτταν, τὴν ὁποίαν ἔπαθον (μετάφρ ἡ ὁποία ἔγεινεν). Αὕτη ἔγεινεν ὄχι διὰ τὴν ἀνανδρείαν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ἄλλα καὶ μάλιστα αἴτιον αὐτῆς ὑπῆρξεν ὅτι ὁ στόλο ἐλλιπῶς (ἐνδεῶς) ἔχει ἑτοιμασθῆ. Ἀλλὰ τώρα ὑπερτεροῦσι τοὺ διὰ τὴν κατὰ θάλασσαν ἐμπειρίαν τόσον ὑπερηφανευομένους Ἀθη ναίους διὰ τῆς ἰδικῆς των τόλμης, διὰ μεγαλειτέρου πλήθου πλοίων καὶ διὰ τοῦ ὅτι μάχονται εἰς τὴν ἰδικήν των γῆν ἐπ παρουσίᾳ ὁπλιτῶν, ὥστε μεγάλη ὑπάρχει ἐλπὶς νίκης, διότι πλήθ τούτων τὰ πρότερον γενόμενα σφάλματα θὰ χρησιμεύσωσι πρό

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διδασκαλίαν αὐτῶν. Καθεὶς λοιπὸν ἃς ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκόν του, καὶ οἱ τωρινοὶ δὲ ἀρχηγοὶ αὐτῶν δὲν ἤθελον ὑπολειφθῆ τῶν προτιτερινῶν. — Ὁ δὲ Φορμίων ὡμίλησε πρὸς τοὺς στρατιώτας σχεδὸν κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· «μὴ φοβεῖσθε, ὦ συστρατιῶται, μήτε τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, μήτε τὸ θάῤῥος! διότι οὗτοι δὲν θὰ ἤθελον αὐξήσει τόσον πολὺ τὸ πλῆθος, ἂν δὲν ἤθελον εἶσθαι ἤδη ποτὲ νικημένοι, καὶ διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἤθελον φοβηθῆ, μήπως δὲν θὰ ἤθελον εἶσθαι ἰσόπαλοι (ἐνάμιλλοι) πρὸς ἡμᾶς. Ἐὰν προσέτι αὐτοὶ εἰς τὴν ἰδικήν των ἀνδρείαν τόσον μεγάλην πεποίθησιν ἔχωσι, γνωρίσατε ὅτι αὐτοὶ ἐλπίζουσιν ὅτι θὰ νικήσωσι κατὰ θάλασσαν, διότι τὰς περισσοτέρας φορὰς ἔχουσιν ἐπιτύχει κατὰ ξηράν. — Σεῖς ὅμως πρέπει νὰ βαδίζητε (ἰέναι) εἰς τὸν πόλεμον· διότι κατὰ θάλασσαν ἔχομεν μεγάλην ἐμπειρίαν· προσέτι οἱ σύμμαχοι παρὰ τὴν θέλησίν των δευτέραν φορὰν λαμβάνουν μέρος εἰς ναυμαχίαν· ἔπειτα σεῖς τοὺς ἐχθροὺς θὰ ἐκφοβίσητε καὶ διὰ τὴν προτιτερινὴν νίκην καὶ διὰ τὴν τόλμην, μεθ' ἧς σεῖς εἰς τὴν ὑπερβάλλουσαν δύναμίν των θὰ ἀντιταχθῆτε· ἐγὼ δὲ αὐτός, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ (ἑκὼν εἶναι), τὴν μάχην θὰ κάμω οὐχὶ εἰς τὸν κόλπον, ἀλλ' εἰς ἀνοικτὴν θάλασσαν (πέλαγος), διότι τοῦτο θὰ εἶνε συμφέρον δι' ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι μὲ ὀλίγα πλοῖα θὰ πολεμήσωμεν ἐναντίον πολλῶν. Ὅπως δὲ ἐγὼ ὡς στρατηγὸς δὲν θὰ παραλίπω κἀνέν, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἠμπορεῖ τὴν νίκην νὰ μας παράσχῃ, τοιουτοτρόπως πρέπει καὶ σεῖς τὰς διαταγάς, τὰς ὁποίας δίδω (τὰ παραγγελλόμενα), ταχέως νὰ ἐκτελῆτε, ἐνθυμούμενοι ὅτι οὗτος ὁ ἀγὼν διὰ τὸ ἡμέτερον ναυτικὸν ἴσως θὰ ἔχῃ μεγάλην σημασίαν (ἀξία· πολλοῦ ἄξιον εἶναι).

ΙΔ. VI, 9—14.

Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεφάσισαν νὰ πλεύσωσιν εἰς τὴν Σικελίαν, ἐσηκώθη ὁ Νικίας, ὁ ὁποῖος συγχρόνως μὲ τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τὸν Λάμαχον στρατηγὸς ἐξελέχθη, καὶ ὡμίλησε σχεδὸν τὰ ἑξῆς, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησίν των (ἐπιχείρημα)· «ἀδιαφορῶν διὰ τὸ ἰδικόν μου συμφέρον σᾶς συμβουλεύω, πρὶν ἀποφασίσητε διὰ τὴν παρασκευήν, μίαν φορὰν ἀκόμη νὰ σκεφθῆτε, ἂν εἶνε σκόπιμον νὰ ἐπιχειρῆτε καθ' ἑαυτὴν τὴν Σικελικὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐκστρατείαν, καὶ δὲν ἀποφεύγω, ἂν καὶ κινδυνεύω, νὰ γίνωμαι δ
τοῦτο καθ' ὑπερβολὴν μισητὸς εἰς σᾶς, νὰ ἀποδείξω ὅτι τοῦτο,
ὁποῖον ἐπιθυμεῖτε, εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ κατορθωθῇ. Πρῶτ
δηλαδὴ εἶνε φανερὸν ὅτι, ἂν σεῖς θὰ ὁρμήσητε ἐκεῖ, οἱ ἰδικοί σ
ἐχθροὶ πάλιν θὰ ἐπιτεθῶσιν ἐναντίον σας· ἐπειδὴ θεωροῦντες τ
συνθήκας, εἰς τὰς ὁποίας πολλὰ εἶνε τὰ ἀμφιβαλλόμενα καὶ τ
ὁποίας οὐδὲ ὅλοι ἐδέχθησαν, ὡς ἕνεκα ἀνάγκης γενομένας, θὰ συμ
μαχήσωσι μὲ τοὺς Σικελιώτας, ἀφ' οὗ σεῖς πλεύσητε εἰς τὴν Σ
κελίαν, χωρὶς νὰ ἐνισχύσητε ἐδῶ τὴν δύναμίν σας. Ὑποτεθείσθω
ὅτι σεῖς ἐκεῖ ἠθέλετε ἐπιτύχει (κατορθοῦν) εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλ
δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἄρχητε τῶν τόσον μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἀττικ
κατοικούντων Σικελιωτῶν. Τούτων οὕτως ἐχόντων, δὲν ἤθελε
εἶσθαι καλλίτερον δι' ἡμᾶς οἱ μὲν Συρακούσιοι νὰ ἄρχωσι τῶ
λοιπῶν κατοίκων τῆς νήσου, διότι δὲν εἶνε φόβος, μήπως θὰ βο
θήσωσι τοὺς Λακεδαιμονίους, ἡμεῖς δὲ εἰς τοὺς Σικελιώτας μόνο
νὰ ἐπιδεικνύωμεν τὴν ἰδικήν μας δύναμιν καὶ ἔπειτα πάλιν ν
ἀποπλεύσωμεν, τοὐναντίον δὲ νὰ προφυλαττώμεθα, διότι θὰ μα
ἐκδικηθῶσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν ἧτταν, τὴν ὁποίαν ὑπέστη
σαν ἀπὸ ἡμᾶς (σύστ. σύντ.); Κυτάξατε, νὰ μὴ (ὁρᾶτε, ὅπω
μὴ) τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου πάλιν ἀπεκτήσατε, δαπα
νήσητε διὰ φυγάδας ἀπίστους, ἢ διὰ νέον, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ γίνη
ται διαπρεπὴς αὐτὸς μὲ τὸν κίνδυνον τῆς πόλεως! Ἔχετε ὑπ' ὄψι
μόνον τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, τοὺς δὲ Σικελιώτας συμβουλεύ
σατε νὰ συμβιβάσουν τὰς ὑποθέσεις των ἀναμεταξύ των (καθ' ἑαυ
τοὺς ξυμφέρεσθαι), τοὺς δὲ Ἐγεσταίους ἰδίως, ὅπως χωρὶς ἡμᾶς
ἤρχισαν τὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Σελινουντίους, χωρὶς ἡμᾶς καὶ νὰ
τον τελειώνωσι. Διὰ τοῦτο ζητῶ ἀπὸ τὸν πρύτανιν γνώμας νὰ
προτείνῃ (προτιθέναι) πάλιν, καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ἐναντίον τῶν
νόμων».

ΙΕ. VI, 16—18.

Ἀφ' οὗ ὡμίλησεν ὁ Νικίας, ἐσηκώθη ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ ὁποῖος
μόνον τὸ ἰδικόν του συμφέρον ἐκύταξε (τὰ ἴδια σκοπεῖν), καὶ ὡμί-
λησε κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· «καὶ ἡ δόξα τῶν ἰδικῶν μου προγόνων

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ αὐτὴ ἡ ἰδική μου εἶνε τοιαύτη, ὥστε ὠφέλειαν νὰ φέρῃ εἰς τὴν πόλιν· διότι, ἀφ' οὗ ἔπεμψα ἐγὼ εἰς τὰ Ὀλύμπια εἰς τὸν ἀγῶνα ἑπτὰ ἅρματα καὶ ὄχι μόνον τὸ πρῶτον βραβεῖον, ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τέταρτον ἔλαβον, οἱ Ἕλληνες ἐνόμισαν τὴν πόλιν ἡμῶν μεγαλειτέραν, καὶ ὁσάκις ἐγὼ διὰ τῶν χορηγιῶν διεκρίθην (διαφέρειν) εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, εἰς τοὺς ξένους ἐφάνη τοῦτο δύναμις, ἂν καὶ εἰς τοὺς πολίτας εἶνε ἀντικείμενον φθόνου. Διὰ ταῦτα εἶμαι ἄξιος νὰ τύχω τῆς στρατηγίας, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ μεγάλης ὠφελείας αἴτιος ἔγεινα κατορθώσας νὰ συμμαχήσωσι πρὸς ἀλλήλας αἱ δυνατώταται πόλεις τῆς Πελοποννήσου. Ὅπως δὲ ἐγώ, ἂν καὶ νέος, ἅπαντα ταῦτα ἔπραξα, τοιουτοτρόπως δὲν πρέπει νὰ φοβῆσθε, μήπως ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τώρα σᾶς συμβουλεύω, γείνῃ εἰς σᾶς βλάβης αἴτιον. Ὅθεν μὴ μετανοοῦντες παραιτήσητε (μεταγιγνώσκειν) τὴν εἰς Σικελίαν ἐκστρατείαν! Γνωρίζω βεβαίως ὅτι εἰς τὰς ἐκεῖ πόλεις ἀκολασία καὶ ἀνομία ἐπικρατεῖ καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῶν κακῶς εἶνε ὡπλισμένοι (ὅπλοις ἐξαρτύεσθαι)· πρὸς δὲ τούτοις θὰ ἔχωμεν τοὺς Σικελιώτας συμμάχους κατὰ τῶν Συρακουσίων καὶ τὰ ἐδῶ πράγματα δὲν θά μας ἐμποδίσουν, διότι ἔχομεν ὑπόλοιπον ναυτικόν, διὰ νὰ νικήσωμεν τοὺς Λακεδαιμονίους. Ἀλλ' ἐὰν δὲν θελήσωμεν νὰ βοηθήσωμεν τοὺς Σικελιώτας, ἂν καὶ εἴμεθα δι' ὅρκου συνδεδεμένοι μὲ αὐτούς, θὰ κινδυνεύσωμεν διὰ τὴν ἰδικήν μας ἀρχήν· διότι μόνον ἐκεῖνοι ἄρχουσιν, οἱ ὁποῖοι, ὁσάκις ἤθελε παρουσιασθῆ εὐκαιρία, προσπαθοῦσι τὴν δύναμιν νὰ ἐπαυξάνωσιν. Ἐλπίζοντες λοιπὸν ὅτι θὰ ὑποτάξωμεν τὴν Σικελίαν καὶ οὕτω τὴν ἰδικήν μας ἀρχὴν θὰ προάγωμεν, ἃς ἐπιχειρήσωμεν τὸν πλοῦν! Καὶ νὰ μή σας ἀποτρέψωσιν ἀπὸ τὸ ψήφισμά σας οἱ δισταγμοὶ τοῦ Νικίου, ἀλλ' ἐνθυμήθητε πολὺ περισσότερον τὴν συνήθειαν τῶν ἰδικῶν σας προγόνων, οἱ ὁποῖοι προήγαγον τὴν πόλιν νέοι καὶ γέροντες ὁμοῦ σκεπτόμενοι, πεπεισμένοι ὅτι ἡ νεότης καὶ τὸ γῆρας τὸ ἓν χωρὶς τὸ ἄλλο δὲν ἔχουσι κἀμμίαν δύναμιν».

ΙΣ. VI, 20—23.

Μετὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀλκιβιάδου οἱ Ἀθηναῖοι ἀκόμη περισσό-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τερον παρὰ πρότερον ἀπεφάσισαν τὴν ἐκστρατείαν. Διὰ τοῦτο ἐ
κώθη μίαν φορὰν ἀκόμη ὁ Νικίας ἐλπίζων ὅτι θά τους ἀποτρέ
ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν, ἂν ἤθελέ τους ἐπιβάλει ὅσον τὸ δυνατὸν μ
γαλειτέραν ἑτοιμασίαν, καὶ ὡμίλησε κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· «
τὸν Ἀλκιβιάδην διισχυρισθέντα ὅτι οἱ Σικελιῶται εὐκόλως θὰ συ
μαχήσωσι μὲ ἡμᾶς, διότι μεμψιμοιροῦντες ἤθελον μετ' εὐχαριστ
σεως μεταβῆ εἰς ὑποφερτοτέραν κατάστασιν, καὶ ὅτι αἱ πόλε
κατὰ τῶν ὁποίων ἐκστρατεύετε, δὲν εἶνε πολλαὶ καὶ δὲν εἶνε κ
λῶς ὡπλισμέναι, μὴ πιστεύετε, διότι γνωρίζω ὅτι τὸ πρᾶγ
ἀκριβῶς εἶνε τὸ ἐναντίον καὶ ὅτι οἱ ἐχθροὶ ὑπερέχουσιν ἡμῶν δ
τοῦ ἱππικοῦ των. Ἐπειδὴ δὲ ἔχετε ἀποφασίσει νὰ ἐπιχειρῆτε τ
ἐκστρατείαν, θὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ πλεύσητε μὲ μεγάλην στρατιω
κὴν δύναμιν ἐκεῖ· διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι οὐχὶ ἐναντίον ἀπαρασκεύ
δυνάμεως τὸν πόλεμον ἐπιχειροῦμεν πρέπει νὰ ἀναλογισθῶμεν ὅ
πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας πατρίδα ἐκστρατεύομεν καὶ δ
θὰ δυνηθῶμεν βεβαίως νὰ πορίζώμεθα ἐκ φιλικῆς χώρας ἐκεῖνο
τῶν ὁποίων ἔχομεν ἀνάγκην. Φροντίσατε λοιπὸν νὰ δυνηθῆτε ν
ἐκστρατεύητε ἀπ' ἐδῶ μὲ στρατὸν πολυπληθῆ ἐξ ὁπλιτῶν καὶ ἐλα
φρῶς ὡπλισμένων (ψιλός), μὲ στόλον, ὁ ὁποῖος νὰ εἶνε ὑπέρτερ
τοῦ ἐχθρικοῦ, μὲ ἄφθονα τὰ τρόφιμα. Πρὸς δὲ τούτοις σᾶς συμβου
λεύω νὰ ἔχητε ἀπ' αὐτοῦ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα χρήματα
διότι φοβοῦμαι, μήπως αἱ ὑποσχέσεις τῶν Ἐγεσταίων δὲν θὰ ἐκ
τελεσθῶσιν. Ἂν λοιπὸν σεῖς ὡς πρὸς ὅλα θὰ εἶσθε καλῶς παρε
σκευασμένοι, εἶμαι ἕτοιμος τὴν ἡγεμονίαν νὰ ἀναλάβω, ἂν μὴ εἰ
ἄλλον ταύτην ἐπιτρέπετε, διότι εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἡ νίκη, κα
ἂν ὅλαι αἱ ἑτοιμασίαι ἤθελον γείνει, ἀκόμη δύσκολος θὰ εἶνε».

ΙΖ. VI, 34 καὶ 35.

Ὅτε εἰς τὰς Συρακούσας ἄλλοι μὲν ἐπίστευον τὴν εἴδησιν, ὅτ
ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων ἔπλεεν ἐναντίον των, ἄλλοι δὲ ὄχι, ἐσηκ
κώθη ὁ Ἑρμοκράτης, ὁ ὁποῖος ἐνομίζετο ὅτι ἦτο ἀκριβῶς πληρο
φορημένος (γιγνώσκειν) περὶ τοῦ πράγματος, καὶ εἶπε κατὰ τὸν
ἑξῆς τρόπον· «νομίζουσι μὲν πολλοὶ ὅτι ψευδεῖς εἶνε αἱ εἰδήσεις περὶ
τοῦ ἐπικρεμαμένου κινδύνου, ἀλλὰ δὲν πρέπει πλέον σεῖς νὰ ἀμφι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βάλλητε περὶ τούτου, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι μὲ πολυάριθμον (πολὺς) πεζικὸν καὶ ναυτικὸν στρατὸν ἔχουσιν ὁρμήσει κατὰ τῆς Σικελίας καὶ ἰδίως κατὰ τῶν Συρακουσῶν. Ὅθεν ἑτοιμάσατε πᾶν ὅ,τι εἶνε ἀναγκαῖον διὰ τὸν πόλεμον, διὰ νὰ ὑπερασπισθῆτε τὸν ἑαυτόν σας ἀναντίον των, καὶ πιστεύσατε ὅτι, ἂν τοῦτο θὰ πράξητε, δὲν πρέπει νὰ φοβῆσθε τὴν μεγάλην δύναμιν αὐτῶν. Ὅσον μεγαλειτέρα δηλαδὴ εἶνε ἡ δύναμις αὐτῶν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκστρατεύουσιν ἐναντίον τῆς Σικελίας, τόσον περισσότερον φοβούμενοι οἱ Σικελοὶ θὰ συμμαχήσουν μὲ ἡμᾶς καὶ τόσον βεβαιοτέρα μᾶς εἶνε ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης. Πλὴν δὲ τούτου ἐνθυμήθητε ὅτι μέχρι τοῦδε ὅλοι, ὅσοι εἰς μεγάλην ἀπὸ τῆς πατρίδος των ἀπόστασιν ἢ Ἕλληνες ἢ βάρβαροι ἐτόλμησαν τοιοῦτον ἐπιχείρημα, στερούμενοι ἢ τροφίμων ἢ συμμάχων ἐδυστύχησαν.—Τούτων οὕτως ἐχόντων, πέμψατε πρέσβεις εἰς τοὺς λοιποὺς Σικελούς, διὰ νὰ εἴπωσιν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ κίνδυνος εἶνε κοινός, προσέτι εἰς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ τοὺς Καρχηδονίους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ (ἐκ) πολὺν πλέον χρόνον εἶνε περίφοβοι διὰ τοὺς Ἀθηναίους, διὰ νὰ προτρέψωμεν αὐτοὺς νὰ συμμαχήσωσι μὲ ἡμᾶς, τέλευταῖον εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ Κορινθίους, διὰ νὰ ἔρχωνται ἐδῶ πρὸς βοήθειάν μας καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἐκ νέου ἀρχίσωσι. Πρὸ πάντων δὲ θά σας συμφέρῃ, ἂν ἠθέλετε ἀποφασίσει νὰ ὑπάγητε πρὸς ὑπάντησιν τοῦ στόλου τῶν ἐχθρῶν ἕως εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τάραντος· ἐπειδὴ δηλαδὴ σεῖς ἐκεῖ φιλικὴν χώραν θὰ βοηθήσητε, θὰ συμβῇ τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο (δυοῖν θάτερον), ἢ θὰ ἀναγκασθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι μὲ ὅλον τὸν στόλον νὰ πλέωσιν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ τότε θά σας εἶνε εὔκολον μεγάλην βλάβην νὰ προξενήσητε εἰς αὐτούς, διότι πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως (ἐν τάξει μένειν) μόνον βραδέως θὰ ἠδύναντο νὰ πλησιάσωσιν, ἢ ἀφήσαντες τὰ φορτηγὰ πλοῖα (φορταγωγὸς) μὲ τὰ ταχύπλοα πολεμικὰ θὰ προχωρήσωσι (προϊέναι), τότε δὲ ἔχετε εὐκαιρίαν ἢ νά τους προσβάλητε, ὅτε εἶνε κουρασμένοι ἀκόμη ἀπὸ τὴν κωπηλασίαν, ἤ, ἂν ἤθελεν εἶσθαι ἡ δύναμις αὐτῶν πολὺ μεγάλη, εἰς τὸν Τάραντα νὰ ὑποχωρήσητε, ἐκεῖνοι δὲ εἰς ἐρήμους ἀκτὰς στερούμενοι τροφίμων θὰ ταλαιπωρηθῶσι.—Μὲ ταύτην τὴν σκέψιν ἴσως καὶ ἀπὸ τὴν Κέρκυραν δὲν ἤθελον κινήσει οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ ὁ ἐμπειρότατος στρατηγὸς αὐτῶν μετὰ χαρᾶς ἤθελε λάβ
πρόφασιν. Βεβαίως (μετάφρασον: καλῶς γνωρίζω ὅτι) δὲ ἠθέλομ
ἡμεῖς ἐκ τούτου ὠφεληθῆ, διότι ἡ ἰδική μας δύναμις ἤθελε φαν
μεγαλειτέρα παρ' ὅ,τι εἶνε καὶ διότι οἱ Ἀθηναῖοι θά μας φοβ
θοῦν, ἀφ' οὗ ἡμεῖς ἐπρολάβαμεν εἰς τὴν προσβολήν».

ΙΗ. VI, 37—40.

Διὰ νὰ ἀντικρούσῃ τὸν Ἑρμοκράτη, ἐσηκώθη ἐπάνω ὁ Ἀθηνα
γόρας, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ πολὺ πλῆθος ἦτο πάρα πολὺ πιστευτός, κα
ὡμίλησε τοιουτοτρόπως· καὶ ἠθέλομεν ἐπιθυμεῖ οἱ Ἀθηναῖοι ν
διανοῶνται ἐπίθεσιν ἐναντίον ἡμῶν, ἀλλὰ δὲν πρέπει τις νὰ νομίζ
τοῦτο ἀληθές, ἀλλά, ἐπειδὴ εἶνε πολὺ φρόνιμοι, ἢ ὥστε νὰ ἀφή
σωσι τοὺς Πελοποννησίους εἰς τὰ νῶτά των (ὑπολείπειν) καὶ ν
ἔλθωσιν εἰς ἄλλον πόλεμον ὄχι μικρότερον, νομίζω ἐγὼ πολὺ περισ
σότερον ὅτι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Συρακουσίους θέλουν νὰ ἐκπλήξου
τὴν πόλιν, διὰ νὰ συγκρύπτωσι τὸ ἰδικόν των συμφέρον διὰ τοῦ
κοινοῦ φόβου. Ἂν δὲ τῷ ὄντι (δὴ) ἤθελον ἀποφασίσει προσβολὴ
(ἐπίπλουν ποιεῖσθαι) κατὰ τῆς Σικελίας, ἤθελον ὅμως ἔλθει ἐδ
μὲ δύναμιν πολὺ μικροτέραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Σικελία,
διότι εἶνε δύσκολον μὲ κενά, πολὺ δὲ περισσότερον μὲ πεπληρωμένα
πλοῖα τόσον μακρὸν πλοῦν νὰ ἐκτελῶσιν· ἐπειδὴ δὲ τώρα ὅτε ἡ
Σικελία ἐχθρικῶς διάκειται καὶ αὐτοὶ διὰ τὸ ἰδικόν μας ἱππικόν
καὶ στερούμενοι τροφίμων δὲν ἤθελον δυνηθῆ νὰ τολμήσουν πάρα
πολὺ νὰ προχωρήσουν (ἐπὶ πολὺ ἐξιέναι), δὲν ἤθελεν εἶσθαι δυνα
τὸν νὰ γείνῃ ἄλλως, ἢ νὰ βαδίσωσι πρὸς τὸν παντελῆ ὄλεθρόν των
(παντάπασι διαφθαρῆναι). — Ἀλλ' ὅπως εἶνε φανερὸν ὅτι οἱ Ἀθη
ναῖοι δὲν θὰ πράξωσι κάνὲν ἐξ ὅσων ὁ Ἑρμοκράτης ἔχει εἴπει,
τοιουτοτρόπως καὶ ἐγὼ φρονῶ ὅτι οἱ ὀλιγαρχικοὶ τῶν Συρακουσῶν,
διὰ νὰ κατασκευάζωσι (συγκατασκευάζειν) διὰ τὸν ἑαυτόν τους
τὴν ἀρχήν, προσπαθοῦσι διὰ λόγων νὰ τρομάξωσι τὸ πλῆθος. Διὰ
νὰ μὴ συμβῇ λοιπὸν τοῦτο, θὰ εἶνε ἔργον φρονήσεως νὰ διδάξω τὸ
πλῆθος περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἰδικῶν μου λόγων καὶ ἐκείνους, οἱ
ὁποῖοι τοιαῦτα μηχανῶνται, νὰ τιμωρῶ. Οὐχὶ δικαίως μέμφεται
τις τὴν δημοκρατίαν, ὅτι τὴν δύναμιν οὐχὶ ἐξ ἴσου διανέμει· διότι,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἂν τοῦτο ἦτο ἀληθές, οἱ πλούσιοι, οἱ συνετοὶ καὶ τὸ πλῆθος δὲν θὰ εἶχον τὰ αὐτὰ δίκαια· ἐγὼ δὲ διισχυρίζομαι ὅτι ἡ ὀλιγαρχία εἰς μὲν τοὺς κινδύνους κάμνει τὸ πλῆθος νὰ ἔχῃ μέρος, κατὰ δὲ τὰ ἄλλα τὰς ὠφελείας τῆς διοικήσεως προσπαθεῖ νὰ ποιῇ (προσποιεῖν) εἰς τὸν ἑαυτόν της. — Ὅποιος λοιπὸν φροντίζει διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, ἂς μὴ ἐκπλήττηται διὰ τῶν εἰδήσεων τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος! Διότι ἡ ἰδική μας πόλις ἔχει δύναμιν ἱκανὴν τοὺς Ἀθηναίους, ἐὰν μὲν ἔλθωσιν, ἀξίως ἑαυτῆς νὰ ἀποκρούσῃ, ἐὰν δὲ δὲν ἔλθωσι, νὰ μὴ στερηθῇ τὴν ἐλευθερίαν της ἐκλέξασα τοὺς ὀλιγαρχικοὺς ὡς ἄρχοντάς της».

ΙΘ. VI, 76—80.

Οἱ Συρακούσιοι μαθόντες ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν πρέσβεις εἰς τοὺς Καμαριναίους, διὰ νά τους ἑλκύσωσι μὲ τὸ μέρος των, ἔστειλαν καὶ αὐτοὶ ὁμοίως πρέσβεις ἐκεῖ. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔγεινε συνάθροισις, ὁ Ἑρμοκράτης ἤρχισε νὰ λέγῃ· «Εἶνε φανερὸν ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεχείρησαν τὴν ἐκστρατείαν (διὰ θαλάσσης) ἐναντίον τῆς Σικελίας οὐχὶ μὲ σκοπὸν νὰ βοηθήσωσι τοὺς Λεοντίνους, ἀλλὰ μὲ σκοπὸν νὰ κυριεύσωσιν ὅλην τὴν νῆσον Σικελίαν, καὶ παρασκευάζονται, ὅπως εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ σειρὰν ὅλας τὰς πόλεις ὑπέταξαν, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν ἑκουσίως ἔσχον αὐτοὺς ἡγεμόνας, τοιουτοτρόπως καὶ ἡμῶν τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἀφαιρέσωσιν. Ὅθεν δὲν πρέπει νὰ ἀπατηθῶμεν διὰ τῶν ψευδῶν λόγων αὐτῶν, οἷον ἀποκαταστάσεως τῶν συγγενῶν Λεοντίνων καὶ βοηθείας τῶν συμμάχων Ἐγεσταίων, ἀλλὰ διδαχθέντες ἐκ τῆς τύχης τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων νὰ συσφιγχθῶμεν καὶ νὰ δείξωμεν εἰς αὐτοὺς ὅτι εἴμεθα Δωριεῖς καὶ ἄλλα φρονήματα ἔχομεν ἢ οἱ ὑπ' αὐτῶν ὑποταχθέντες Ἕλληνες. Ἀλλ' ἂν ἤθελέ τις νομίσει ὅτι δὲν ἔχει κάμμίαν σχέσιν μὲ σᾶς (οὐδὲν προσήκειν) ὁ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πόλεμος, ἤ, διότι φθονεῖ ἡμᾶς διὰ τὴν δύναμίν μας, ἤθελεν ἐπιθυμεῖ νὰ νικηθῶμεν ἡμεῖς, ἀλλ' ἐγώ σας συμβουλεύω νά μας βοηθήσητε, διότι μετὰ τὴν ἰδικήν μας ἡτταν ματαίως θὰ μετανοήσητε, ὅτι μας ἐγκατελίπετε. Ἰδίως δὲ πρέπει σεῖς, ὦ Καμαριναῖοι, διότι εἶσθε γείτονές μας καὶ διότι θὰ κινδυνεύσητε δεύτεροι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

(εὐθὺς ὕστερον ἀπὸ ἡμᾶς), τοῦτο νὰ προβλέπητε καὶ μὲ ἡμᾶς συμπράττητε. Ἐλάχιστα δὲ πρέπει νά σας ἐμποδίσῃ ἡ συμμαχ μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ὥστε τοὺς ἐκ φύσεως συγγενεῖς νὰ ἐγκατ λίπητε (προϊέσθαι), ἀλλὰ πρέπει πολὺ περισσότερον νὰ ἀναλογ σθῆτε ὅτι ἡμεῖς, ἐὰν ἑνώσωμεν τὰς δυνάμεις μας, θὰ νικήσωμ αὐτούς, ἀφ' οὗ καὶ τώρα ἡμεῖς μόνοι, ἂν καὶ ἐνίκησαν εἰς τ μάχην, ἠμποδίσαμεν αὐτοὺς νὰ ἐκτελέσωσιν ὅσα ἤθελον. Ἐπει δὲ πρὸς τούτοις καὶ ἡ βοήθεια τῶν Πελοποννησίων θὰ ἔλθῃ, δυν μεθα μὲ θάῤῥος νὰ βαδίσωμεν εἰς τὸν ἀγῶνα (εἰς ἀγῶνα καταστ ναι). Μὴ νομίζετε δὲ ὅτι διὰ τῆς οὐδετερότητός σας (μετάφρασο οὔτε μὲ τὸ ἕν, οὔτε μὲ τὸ ἄλλο μέρος συμμαχοῦντες) δίκαια πράτετε· διότι, ἂν μὲν νικηθῶμεν, δὲν θὰ εἶνε τρόπος νὰ μὴ νομίσωμ (οὐκ ἔστιν ὅπως οὔ), ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν πέσει (ἐμπίπτειν) εἰς τ ἐσχάτας (ἀλγεινότατος) ἀνάγκας, διότι σεῖς δὲν ἐπράξατε τὸ κ θῆκόν σας, σεῖς δὲ κατ' οὐδὲν ὀλιγώτερον θὰ εἴσθε ὑπήκοοι τῶ Ἀθηναίων, ἂν δὲ νικήσωμεν, θὰ τιμωρηθῆτε ἀπὸ ἡμᾶς.

Κ. VI, 31—37.

Μετὰ τὸν Ἑρμοκράτην ὡμίλησεν ὁ Ἀθηναῖος Εὔφημος τοιο τοτρόπως· « ὅ,τι εἶπεν ὁ Ἑρμοκράτης, ὅτι ἡμεῖς μεγάλου μέρο τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες ἐγείναμεν, πράγματι οὕτως ἔχει· διό μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἀπεκτήσαμεν ναυτικὸν καί, ἀφ' ο ἀπηλλάχθημεν ἀπὸ τὴν ἡγεμονίαν τῶν Λακεδαιμονίων, ἐγείναμ ἡγεμόνες τῶν κατοίκων τῶν νήσων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὑπὸ τὴν ἐξου σίαν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν. Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ νομίζω ὅτι ἕνεκ ταύτης τῆς πράξεως ἠθέλομεν ἔχει συγγνώμην· δηλαδὴ οἱ Ἴωνέ ποτε, κατὰ τῶν ὁποίων ἔχομεν ὁρμήσει ἡμεῖς, μὲ τὸν βασιλέ ἐναντίον ἡμῶν ἐπολέμησαν, καὶ ἔπειτα εἴμεθα ἄξιοι διὰ τὴν προθυ μίαν, τὴν ὁποίαν ἐδείξαμεν (παρέχεσθαι ἐς) εἰς τοὺς Ἕλληνας δυνάμεως, ἡ ὁποία ἤθελεν ἀποκρούσει τοὺς ἀπειλοῦντας ἡμᾶς Λα κεδαιμονίους. Ὅπως λοιπὸν ἡμεῖς τότε μεριμνῶντες διὰ τὴν σωτη ρίαν ἡμῶν τῶν ἰδίων ἐπράξαμεν, οὕτω θέλομεν συμμαχοῦντες κα μὲ τοὺς ἐδῶ εὐνοϊκῶς διακειμένους πρὸς ἡμᾶς φίλους νὰ προφυλα χθῶμεν ἀπὸ τὸν ἐκ μέρους τῶν Συρακουσίων ἀπειλοῦντα (μέλλει

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔσεσθαι) κίνδυνον. Διὰ τοῦτο φροντίζομεν (μέλειν, διαφέρειν) καὶ σεῖς νὰ ἀντισταθῆτε εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ οἱ Λεοντῖνοι τοιαύτην δύναμιν νὰ ἀποκτήσωσιν, ὥστε πρὸς κὸ συμφέρον (ὑπὲρ) ἡμῶν νὰ ἐνοχλῶσιν αὐτούς. Σεῖς ὅμως οὐδόλως πρέπει νὰ φοβηθῆτε ὅτι θὰ πάθητε τὰ ἴδια, τὰ ὁποῖα καὶ οἱ ἐν τῇ πατρίδι (ἐπίῤῥ.) σύμμαχοι· διότι τὴν ὑποδούλωσιν ἐκείνων ἐνομίσαμεν ἡμεῖς ὠφελιμωτέραν, διότι ἡμεῖς μόνοι ἤμεθα ἀρκετὰ δυνατοί, ὥστε νὰ φυλάττωμεν πρὸς τοὺς ἐχθρούς μας τὴν ἰσορῥοπίαν (ἀντίῤῥοπον, ἰσόῤῥοπον, ἀντίπαλον εἶναι). Ἀναλογίσθητε προσέτι ὅτι σεῖς τόσον περισσότερον πρέπει νὰ ἔχητε ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἰδικούς μας λόγους, ἀφ' οὗ ἡμεῖς καὶ πρὸς τοὺς ἐκεῖ συμμάχους δὲν φερόμεθα κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, ἀλλὰ καθ' ὅσον οὗτοί μας φαίνονται ὅτι εἶνε ὠφέλιμοι. Ἐκτὸς δὲ τούτου σεῖς οἱ ἴδιοι δὲν ἐδηλώσατε προτίτερα, ἀφ' οὗ μας ἐπροσκαλέσατε ἐδῶ (ἐπάγεσθαι), ὅτι, ἂν ἠθέλομέν σας ἐγκαταλίπει καὶ δὲν ἠθέλομεν βοηθήσει ἐναντίον τῶν Συρακουσίων, μεγάλοι κίνδυνοί μας ἐπηπείλουν ἐκ μέρους τῶν Συρακουσίων; Διὰ τί λοιπὸν παρέχετε ἐκείνην τὴν πίστιν (πιστεύειν· σύστ. σύντ.) εἰς τοὺς πρέσβεις καὶ ἐνδίδετε (εἴκειν) εἰς τὸν φόβον, ὅτι ἠθέλομεν θελήσει νὰ ἀπειλήσωμεν τὴν ἰδικήν σας ἐλευθερίαν, διότι μὲ μεγάλην δύναμιν ἤλθομεν; Χωρὶς τὴν ἰδικήν σας βοήθειαν ἀδύνατον θά μας εἶνε νὰ νικήσωμεν τοὺς Συρακουσίους, ἀφ' ἑτέρου δὲ (ἅμα δὲ) πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ φοβηθῆτε, ἐὰν δέν μας βοηθήσητε, ἀπὸ τούτους παρὰ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ὑποδουλωθῆτε· διότι ἡμεῖς δὲν ἠθέλομεν ἠμπορεῖ ἀπὸ μακρὰν κατακτηθέντας τόπους (τὰ ἁλωθέντα) νὰ διαφυλάττωμεν. Προσέχετε (εὐλαβεῖσθαι) λοιπὸν νὰ μὴ ἀποκρούσητε τὴν ἰδικήν μας συμμαχίαν, καὶ πράξατε ὅπως καὶ ἄλλαι Σικελικαὶ πόλεις.

ΚΑ. VI, 89—92.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν οἱ πρέσβεις τῶν Συρακοσίων, οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν βοήθειαν ἀπὸ τοὺς Κορινθίους, ἔφθασαν εἰς τὴν Σπάρτην, ἦλθε καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος προσκληθεὶς ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπορεύθη ἐκεῖ. Οὗτος προσεπάθησε διὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοῦ ἑπομένου λόγου νά τους διεγείρῃ εἰς πόλεμον ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων· ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἶχεν ὑπ' ὄψιν (βλέπειν εἰς) τὸ συμφέρον τῶν Λακεδαιμονίων καὶ οὐχὶ προτίτερα ἐχθρικῶς ἀντιπαρετάχθη εἰς αὐτούς, πρὶν προτιμήσαντες τοὺς ἐχθρούς του εἶχον βλάψει αὐτόν, ὅτε ἐσυμφιλιώθησαν (διαλλάττεσθαι) μὲ τοὺς Ἀθηναίους. Οὐδεὶς δὲ καὶ ἤθελέ τον μεμφθῆ, ὅτι ἦτο ἀφωσιωμένος εἰς τὴν δημοκρατικὴν μερίδα· διότι καὶ οἱ πρόγονοί τού ποτε καὶ αὐτὸς συνεχῶς ἐχθροὶ τῆς τυραννίδος ὑπῆρξαν καὶ ἔπειτα αἱ Ἀθῆναι διὰ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος (μετοχὴ) εἰς τὸ μεγαλεῖον ἔρθασαν. Ἀλλ' ἂν καὶ ὁμοίως (παραπλησίως) μὲ τοὺς προγόνους, ἐπὶ κεφαλῆς (προστατεῖν) τῆς δημοκρατικῆς μερίδος, συνεχῶς ἐφρόντιζε τὰς παρεκτροπὰς τοῦ δήμου νὰ περιστέλλῃ (κολάζειν), ἀλλ' ἄλλοι τὴν ἀκολασίαν τοῦ δήμου ἐκολάκευον (χαρίζεσθαι), ἕνεκα δὲ τούτου καὶ ἐξώρισαν αὐτόν. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον (ἐς δὲ λόγον τοῦ . . .) καθῆκόν του θεωρεῖ τὰ ἑξῆς νὰ ἀνακοινόνῃ (λέγειν). Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεχείρησαν τὴν ἐκστρατείαν εἰς τὴν Σικελίαν ἐλπίζοντες ὅτι ὄχι μόνον τὴν Σικελίαν, ἀλλὰ καὶ μέρος τι τῆς Ἰταλίας καὶ τὴν Καρχηδόνα θὰ ὑποτάξωσιν, ἵνα ἔπειτα μεγαλειτέραν ἔχοντες δύναμιν ὅλην τὴν Πελοπόννησον ὑποχείριον ἔχωσι. Διὰ νὰ ἀποφύγωσι λοιπὸν τοῦτον τὸν κίνδυνον, συμβουλεύει εἰς μὲν τοὺς Συρακουσίους, οἱ ὁποῖοι ἤδη εἰς μίαν μάχην νικηθέντες δὲν ἤθελον ἠμπορεῖ μόνοι νὰ ἀντισταθῶσι, νὰ πέμψωσι πρὸς βοήθειαν στόλον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν (μετοχὴ) στρατηγοῦ ἱκανοῦ· ἔπειτα δὲ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀττικὴν τὴν Δεκέλειαν νὰ καταλάβωσι, διότι τοιουτοτρόπως ἡ πόλις Ἀθῆναι στερουμένη τῶν προσόδων τοῦ Λαυρείου καὶ τῶν δικαστηρίων, ἰδίως δὲ ἕνεκα τῆς ἀμελῶς γινομένης καταβολῆς τοῦ φόρου τῶν συμμάχων διὰ τὸν πόλεμον παρὰ πολὺ θὰ βλαφθῇ. — Ἀλλ' ἄν τις εἰς τὴν συμβουλήν του δυσπιστεῖ, διότι παρακινεῖ εἰς πόλεμον κατὰ τῆς πατρίδος του, λέγει ὅτι αὐτὸς πρὸς τούτοις ἐπιθυμεῖ νὰ ἀνακτᾶται αὐτήν. Ἀλλ' ἐλπίζει τότε πρῶτον τὴν πλήρωσιν τῶν εὐχῶν του, ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι ὠφελούμενοι ἀπὸ τὰς συμβουλάς του ἤθελον καταβάλει (κρατεῖν) τὰς Ἀθήνας, καὶ ὅλη ἡ Ἑλλὰς ἤθελε διάγει ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν μὲ εἰρήνην καὶ ἀσφάλειαν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΒ. Ι, 1 — 8.

Ἀφ' οὗ ὁ Θουκυδίδης εἶπεν ὅτι ὁ πόλεμος, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Πελοποννησίους ἐπολέμησαν, ὑπῆρξεν ἀξιολογώτατος ἀπὸ ὅλα τὰ προηγούμενα συμβάντα, παρέχει (παρέχεσθαι) τὸν λόγον τῆς γνώμης ταύτης καὶ λέγει πρῶτον ὡς πρὸς τοὺς παλαιοτάτους χρόνους τὰ ἑξῆς. Τότε, ὅτε ἡ περιουσία δὲν ἦτο ἀκόμη ἀσφαλής, οἱ Ἕλληνες συχνάκις μετέβαλλον τὰς κατοικίας των καὶ αἱ μέγισται πλέον (καὶ δὴ) μεταβολαὶ τῶν κατοίκων ἔγειναν εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι διεκρίνοντο ἀπὸ τὰς ἄλλας διὰ τῆς γονιμότητος· διὰ τοῦτο ἡ Ἑλλὰς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνδυναμόνηται. Δεύτερον δὲ φαίνεται ἡ ἀδυναμία τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ μακρὸν χρόνον δὲν ἔπραξαν τίποτε ἀπὸ κοινοῦ καὶ δὲν εἶχον κἀνὲν οἱ πάντες ὁμοῦ ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὁ Ὅμηρος, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε μὲν Δαναούς, ἄλλοτε δὲ Ἀχαιούς, ἄλλοτε δὲ Ἀργείους ὀνομάζει αὐτούς. Τρίτον καὶ ἡ ἄγνοια τῶν ναυτικῶν εἰς τοὺς παλαιοτάτους χρόνους θὰ ἦτο πολὺ μεγάλη ἕνεκα τῆς ἐξουσιαζούσης ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὰς ἀκτὰς πειρατείας. Τότε δηλαδή, ὅτε ὅπως πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐκ τῶν ποιητῶν καταφαίνεται, τοῦτο τὸ ἔργον οὐχὶ ὄνειδος, ἀλλὰ μάλιστα (καὶ) δόξαν ἐπροξένει (φέρειν), ἡ πειρατεία τόσον ἐξηπλώθη (ἐπιδιδόναι), ὥστε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ὁπλοφορία ὑπῆρξε γενικὴ καὶ αἱ πόλεις καὶ εἰς τὴν ἤπειρον καὶ εἰς τὰς νήσους ὅσον τὸ δυνατὸν μακρότατα ἀπὸ τὴν θάλασσαν κατῳκίσθησαν. Πρῶτος ὁ Μίνως ναυτικὸν ἀποκτήσας καὶ διὰ τούτου ἐργασθεὶς τὴν πειρατείαν κατέστρεψε (καθαιρεῖν)· ὥστε οἱ πλησίον τῆς θαλάσσης ἄνθρωποι εὑρίσκοντο εἰς ἀσφαλεστέραν κατάστασιν (μετάφρασον ἀσφαλέστερον κατῴκουν).

ΚΓ. Ι, 9 — 11

Ἂν ἤθελέ τις νὰ διισχυρισθῇ, λέγει ὁ Θουκυδίδης περαιτέρω, ὅτι ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος εἶχε μεγάλην ἀξίαν, πρέπει μὲν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐκ τούτου φαίνεται, πῶς ὁ Ἀγαμέμνων διὰ τῆς κατὰ θάλασσαν ἀρχῆς ὑπερεῖχε τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ πραγματικῶς ὑπολείπεται τῆς ἑαυτοῦ δόξης καὶ τῆς φήμης τῆς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διὰ τῶν ποιητῶν ἐπικρατησάσης (κατέχειν τὸν λόγον)· διότι ὅπ
ὑπάρχουσιν ἀποδείξεις ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων οὐχὶ διὰ τῆς πειθο
ἀλλ' ὡς ὁ ἰσχυρότατος τῶν συγχρόνων διὰ τοῦ φόβου τὴν ἐκστρ
τείαν ταύτην κατώρθωσεν (ἀνύτειν), οὕτω δὲν ἤθελεν εἶσθαι δυν
τὸν ἡ ἐκστρατεία αὕτη νὰ ἔχῃ γείνει ἀξία λόγου, ἂν τῷ ὄντι (εἰ δ
θέλει τις νὰ πιστεύῃ εἰς τὰ ποιήματα τοῦ Ὁμήρου, ὁ ὁποῖος
πλήρωμα ποιεῖ τῶν μὲν μεγίστων πλοίων ἑκατὸν εἴκοσιν ἀνδρῶ
τῶν δὲ ἐλαχίστων πεντήκοντα, προσέτι δὲ παρατηρεῖ ὅτι οἱ ἴδι
ὑπῆρξαν καὶ κωπηλάται καὶ μάχιμοι· μὲ τὸ ἀξιόπιστον δὲ τ
Ὁμήρου συμφωνεῖ (συναγορεύειν) τὸ ὅτι εἰς τοὺς τότε χρόνους δ
τὴν ἔλλειψιν τροφῆς δὲν ἦτο δυνατόν, εἰ μὴ μικρὸν στρατὸν νὰ δδ
γῶσιν (ἄγειν), ὅσος ἠδύναντο νὰ ἐλπίζωσιν ὅτι πολεμῶν ὁ ἴδι
τὴν τροφήν του ἤθελε παρασκευάζει· διότι πῶς ἦτο δυνατὸν οἱ Ἕλ
ληνες, ἂν χωρὶς διακοπὴν (ξυνεχῶς) καὶ ἔχοντες ἀφθονίαν τροφ
ἐπολέμουν, νὰ μὴ κυριεύσωσι τὴν Τροίαν μετὰ μίαν μεγάλην μά
χην εἰς βραχύτερον χρόνον παρὰ ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν, κα
μάλιστα ἀφ' οὗ μὲ μέρος τι τῶν δυνάμεών των ἦσαν ἰσόπαλοι πρὸ
τοὺς Τρῶας;

ΚΔ. I, 12—17.

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἕνεκα τῶν καὶ τώρ
ἀκόμη γινομένων μεταβολῶν δὲν ἠδύνατο ἡ Ἑλλὰς εὐθὺς νὰ ἡσυ
χάσῃ· διότι ἑξήκοντα ἔτη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας ἡ Βοιω
τία ἀπὸ τὴν Θεσσαλίαν κατῳκίσθη καὶ οἱ Δωριεῖς μετὰ ὀγδοήκοντα
ἔτη τὴν Πελοπόννησον κατέλαβον· μετὰ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον ὑπὸ
μὲν τῶν Ἀθηναίων ἀπῳκίσθη ἡ Ἰωνία, ὑπὸ δὲ τῶν Λακεδαιμο
νίων ἡ Σικελία. Τοιουτοτρόπως δὲ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τ
ναυτικὸν ἐπροόδευσεν, ὅτε οἱ Κορίνθιοι πρὸ πάντων διεκρίθησαν, οἱ
ὁποῖοι τὰς πρώτας τριήρεις λέγουσιν ὅτι κατεσκεύασαν, καὶ βρα
δύτερον οἱ Ἴωνες, ὅτε ὁ Κῦρος καὶ ὁ Καμβύσης ἐβασίλευον, ἀπέ
κτησαν ἰσχυρὸν ναυτικόν, καὶ μάλιστα ἐνίκησαν τοὺς Καρχηδο
νίους εἰς τὴν ναυμαχίαν, ὅτε κατῴκιζον τὴν Μασσαλίαν. Ἀλλ'
ἀπῃτεῖτο (δεῖν) πολὺς χρόνος, πρὶν καὶ οὗτοι τὰς πεντηκοντόρους
καὶ τὰ μακρὰ πλοῖα ἐμφανίζωσι καὶ εἰς τὴν συνήθη (πολὺς) χρῆ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ιν τῶν τριήρων μεταβῶσι (μεταβαίνειν, ἰέναι ἐπί τι), καὶ πρῶτον λίγον πρὸ τῶν Περσικῶν πολέμων ἀνῆλθον εἰς σπουδαῖόν τι πλῆ-ος αἱ τριήρεις τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων καὶ αἱ τῶν Κερκυραίων. Ὅπως λοιπὸν οἱ κατὰ θάλασσαν πρότερον διεξαχθέντες πόλεμοι δὲν ἦσαν λόγου ἄξιοι, τοιουτοτρόπως ἀκόμη ὀλιγώτερον οἱ κατὰ γῆν, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ πλεῖστον μεταξὺ τῶν γειτόνων ἔγειναν, καί, ἐν ᾧ μερικοὶ μὲν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, μερικοὶ δὲ κατ' κεῖνον ἠμποδίσθησαν εἰς τὴν ἀνάπτυξίν των (ἄλλοις ἄλλοθι ἐπεγέ-νετο κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι), ἰδίως ἔμελλον νὰ δεινοπαθῶσι (κακῶς πάσχειν) οἱ Ἴωνες διὰ τῆς ἐκ μέρους τῶν Περσῶν καταπιέ-σεως (κάκωσις). Τελευταῖον δὲν συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ πραχθῇ ἔργον τι ἀξιόλογον τὸ ὅτι οἱ τύραννοι τὸ ἰδικόν τους μόνον συμφέ-ρον ἔχοντες ὑπ' ὄψιν δὲν διεξήγαγον πολέμους μεγάλους.

ΚΕ. I, 18—21.

Ὁμοίως, ὅπως τὰ παλαιά, οἱ Περσικοὶ πόλεμοι καὶ τὰ μετ' αὐτοὺς συμβάντα ὑπολείπονται κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ Πελοποννη-σιακοῦ πολέμου· διότι, ὅτε δέκα ἔτη μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ὁ Ξέρξης ὥρμησε κατὰ τῆς Ἑλλάδος, συνηνώθησαν μὲν οἱ Ἕλ-ληνες, διὰ νὰ ἀποκρούσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὸν ἐχθρόν, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐχωρίσθησαν, ἡνώθησαν μερικοὶ μὲν μὲ τοὺς Ἀθη-ναίους, μερικοὶ δὲ μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ εἶχον ὑποταχθῆ τοι-ουτοτρόπως, ὥστε οἱ μὲν σύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων μόνον ὀλιγαρχικῶς ἐπολιτεύοντο, οἱ τῶν Ἀθηναίων ὅμως κατὰ μέγα μέρος ἠναγκάσθησαν πλοῖα νὰ παρέχωσι καὶ φόρον νὰ πληρόνωσιν. Ὅτε λοιπὸν καὶ αἱ δύο μερίδες (ἑκάτεροι) ἀπὸ τῶν Περσικῶν πο-λέμων μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀναμεταξύ των ἐπολέ-μουν, ηὔξησε διὰ τῆς ἐπὶ τὸ πλέον προχωρούσης πείρας ἐν τῷ πο-λέμῳ ἡ δύναμις καὶ τῶν δύο μερῶν τοιουτοτρόπως, ὥστε ἐκ τούτου φανερὸν καθίσταται ὅτι ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος ἔγεινε καὶ τῶν Περσικῶν μεγαλείτερος. Ταῦτα εἶνε τὰ τεκμήρια (τοιουτοτρόπως τελειόνει τὰς παρατηρήσεις του ὁ Θουκυδίδης: ταῦτα θεωρῶν καὶ σκοπῶν ἐπιλέγει· οὕτω ποιεῖται τὴν τελευτὴν τῆς σκέψεως) τῆς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἰδικῆς μου ἰδέας (δόξα) περὶ τῆς ἀξίας τοῦ Πελοποννησιακοῦ πο-
λέμου ἐν συγκρίσει (παραβάλλεσθαι) πρὸς τοὺς παλαιοτέρους χρό-
νους (τὰ παλαιότερα). Ἀλλ' εἰς ἕκαστον, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἀλή-
θειαν ἐνασχολεῖται (σπουδάζειν περί τι, θηρᾶν, διώκειν τι), ὠφελι-
μώτερον (προὐργιαίτερον) θὰ εἶνε, ἐξετάζων νὰ ἀκολουθῇ ταῦτα
παρὰ νὰ παραδεχθῇ τυφλῶς τὴν παράδοσιν τῶν παλαιῶν χρόνων,
διότι καὶ οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ λογογράφοι παρέστησαν τὰ συμβάντα
(ξυντιθέναι) ἐπὶ τὸ ἑλκυστικώτερον παρὰ ἀληθέστερον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

Ἀδιαφορῶ = οὐ φροντίζω.
Ἀκολουθῶ μαζῆ μέ τινα = συνακολουθῶ τινι.
Ἀκολουθῶ τὰς διαταγάς = περαίνω τὸ προσταχθέν.
Ἀκριβής· ἰδὲ δίδω.
Ἀληθινά; ἦ γάρ; ἄληθες;
Ἀλλά· ἀλλ' ὅμως = ἀλλὰ γάρ.
Ἀλλάζω γνώμην = μεταπείθομαι.
Ἀλλήλας· ἰδὲ καλύπτω.
Ἄλλως· ἰδὲ ἐξετάζω καὶ ἐρωτῶ.
Ἀμηχανία· ἰδὲ εὑρίσκομαι.
Ἀμφιβάλλω = διστάζω.
Ἀνάγκη· κατ' ἀνάγκην = ἀνάγκῃ, ὑπ' ἀνάγκης, ἀναγκαίως.
Ἀναγκάζομαι = βιάζομαι.
Ἀναμιγνύομαι = ἅπτομαι.
Ἀναμφιβόλως = ἀμέλει, δήπου, δῆλον ὅτι.
Ἀναπόφευκτος = ἀναγκαῖος.
Ἀναφέρομαι = τείνειν εἴς τι, σκοπεῖν πρός τι, ἀνήκειν εἰς (πρός) τι.
Ἀνδρεῖος· ἰδὲ δεικνύομαι.
Ἀνικανότης· ἰδὲ συναισθάνομαι.
Ἀνταποδίδω κακὸν διὰ κακοῦ = ἀμείβομαι κακὸν κακῷ· ἀδικούμενος ἀνταδικῶ.
Ἀντιστέκομαι· ἀντιστέκομαι εἴς τινα = ὑπομένειν (ὑφίστασθαι, δέχεσθαί) τινα· ἀνθίστασθαί τινι (πρός τινα).
Ἀντικρούω = ἀντιλέγω.
Ἀντίφασις = τὸ (ὑπ) ἐναντίον, τὸ διάφορον.
Ἀξίζω νά = ἄξιός εἰμι τυχεῖν (παθεῖν).
Ἄξιον· ἰδὲ θεωρῶ.
Ἀπαίτησις = ἀξίωσις.
Ἀπαιτῶ = ἀξιῶ.
Ἀπατῶμαι εἰς τὰς ἐλπίδας μου = ψεύδομαι τῶν ἐλπίδων.
Ἀποβλέπω εἴς τι = βλέπω πρός τι, (ἐπι)σκοπῶ τι.
Ἀποδίδω = προσνέμειν.
Ἀπὸ κοινοῦ = κοινῇ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀποκάμνω = κάμνειν.
Ἀπόκρισις· ἰδὲ δίδω.
Ἀπόκρισις· ἰδὲ σχέσις.
Ἀποκρούω = ἀπελαύνω, ἀπωθοῦμαι, ἀμύνομαι.
Ἀποκτῶ πεῖραν = περίεστι μοι ἐμπειρία.
Ἀπομεμακρυσμένος· ἰδὲ εἶμαι.
Ἀπὸ μακρὰν = πόῤῥωθεν, ἄποθεν.
Ἀποφασίζω = αἱροῦμαι, δοκεῖ μοι, ψηφίζομαι, ὁρμῶμαι.
Ἀποφασιστικότης = τόλμα, εὐτολμία.
Ἀποφεύγω = φεύγω, ἀπέχομαι, ἀποτρέπομαι.
Ἄποψις· ἰδὲ ἐξετάζω.
Ἀρεστός· = φίλος.
Ἀρκετὸς = (ἐξ) ἀρκῶν.
Ἁρματόνω (πλοῖον) = πληρῶ (τριήρη).
Ἁρμόζων = προσήκων.
Ἀσύμφωνος· ἰδὲ εἶμαι.
Αὐτός· ἰδὲ φορὰ καὶ ἕν.
Ἀφθονία = περιουσία.
Ἀφίνω = ἐῶ, καταλείπω.
Ἀφωσιωμένος· ἰδὲ εἶμαι.
Βεβαιόνω = (δια) βεβαιοῦμαι
Βεβαιότατα = ἀμέλει, πάντως, πάνυ μὲν οὖν, μάλιστά γε, καὶ μάλιστα.
Βεβαίως = δήπου.
Βραδύτερον = ὕστερον.
Γῆ· ἰδὲ ξένη.
Γίνομαι· ἰδὲ διαπρεπής.
Γνώμη· ἰδὲ ἀλλάζω καὶ ἔχω.
Γνώμη· ἐκφέρω τὴν γνώμην μου = τὴν γνώμην ἀποφαίνεσθαι
Γνώμη· κατὰ τὴν ἰδικήν σου γνώμην = γνώμην (τὴν) σήν, ὦ. σοι δοκεῖ, δοκεῖ σοι, οἴει.
Γονιμότης = εὐφορία, εὐκαιρία.
Δημοκρατία· ἰδὲ εἰς.
Διακρίνομαι = διαφέρω.
Διαπραγμάτευσις· ἰδὲ κάμνω.
Διαπρεπὴς γίνομαι = ἐλλαμπρύνομαι, ἐκπρέπω.
Διαταγή· ἰδὲ ἀκολουθῶ.
Διασπείρω = κατασκεδάννυμι.
Διαφέρω· δὲν διαφέρει (κ. ἐνδιαφέρει) διόλου = οὐδὲν διαφέρει, οὐδὲν πρᾶγμά ἐστι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Δεικνύομαι· δεικνύομαι ἀνδρεῖος = παρέχειν (ἐπιδεικνύναι) ἑαυτὸν ἀνδρεῖον.
Δίδω· δίδω ἀκριβῆ πληροφορίαν περί τινος = ἀκριβῶς διδάσκειν τινά τι.
Δίδω ἀπόκρισιν = ἀπόκρισιν (ἀπο) δίδωμι (ποιοῦμαι).
Δίδω τὸ δικαίωμα = ἐξουσίαν ποιῶ (παρέχω), ἐπιτρέπω.
Διεγείρω οἶκτον = παρέχω οἶκτον.
Διεξάγεται ὁ πόλεμος = πολεμεῖται ὁ πόλεμος.
Δίκαιον· ἰδὲ ἔχω.
Δικαίωμα· ἰδὲ δίδω.
Διόλου· ἰδὲ διαφέρω.
Διορθόνω = ἐπανορθῶ
Διισχυρίζομαι = (δι) ἰσχυρίζομαι, φημί.
Δισταγμός = ἐνδοιασμός, ὄκνος.
Διστάζω = ὀκνῶ.
Δυσμενέστερος· ἰδὲ περίστασις.
Δυστυχῶ = κακῶς πράττω.
Ἔθνος = ἔθνος, φῦλον.
Εἴδησις = ἀγγελία.
Εἶμαι ἀφωσιωμένος = ἐπιῤῥεπῆ τὴν γνώμην ἔχω, πρόσκειμαι.
Εἶμαι κατώτερος ὡς πρός τι = ἐλαττοῦμαί τινι.
Εἶμαι· εἶμαι ὑπέρτερος = κρείττω εἶναι.
Εἶμαι· εἶμαι ἀσύμφωνος μέ τινα — διαφέρεσθαί τινι (πρός τινα).
Εἶμαι· εἶνε ὀρθὸν = ὀρθῶς ἔχει.
Εἶμαι· εἶμαι ἀπομεμακρυσμένος = (ἀπ) εἶναι μακράν.
Εἰς τὸν καιρὸν τῆς δημοκρατίας (τῆς ὀλιγαρχίας) = ἐπὶ τῆς δημοκρατίας (τῆς ὀλιγαρχίας), δημοκρατουμένης (ὀλιγαρχουμένης) τῆς πόλεως.
Εἰσάγω = προσ (παρα) κομίζω.
Ἐκδικοῦμαι = τιμωροῦμαί (ἀμύνομαί) τινα.
Ἐκκινῶ = ὁρμῶ.
Ἐκτελῶ = ἐπι (ἀπο) τελῶ, ἀνύτω, πράττω, ἐξικνοῦμαι.
Ἐκτιμῶ πολύ, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο = περὶ πολλοῦ (πρὸ πάντων) ποιοῦμαί (ἡγοῦμαί) τι.
Ἐκφέρω· ἰδὲ γνώμη.
Ἐκφοβίζω = φοβῶ.
Ἐκφράσεως τρόπος = λέξις, λόγος, φράσις.
Ἐλπίς· ἰδὲ ἀπατῶμαι καὶ πλήρης.
Ἐλπίς· ἰδὲ στεροῦμαι.
Ἔλλειψις· ἰδὲ ἔχω.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐμποδίζω = ἐμποδὼν εἰμὶ (ἐνίσταμαί) τινι.
Ἐμφανίζομαι = εἰς μέσον προέρχομαι (πρόειμι).
Ἓν· ἓν καὶ τὸ αὐτὸ = ἓν καὶ ὅμοιον.
Ἐνδίδω = (ὑπ) εἴκω, ἐνδίδωμι.
Ἐνδυναμόνομαι = κρατύνομαι.
Ἐνισχύω=κρατύνω, ἐμπεδῶ, βεβαιοῦμαι, ἀσφαλῶς καθίσταμ
Ἐννοῶ = λέγω.
Ἐννοῶ = αἰσθάνομαι, καθορῶ, κατανοῶ.
Ἐνόνομαι = συνίσταμαι.
Ἐνοχλῶ = λυπηρός εἰμι.
Ἐξαρτῶμαι· ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ = τὸ ἐμὸν μέρος, γ' ἐμόν, τό γ' ἐπ' ἐμοί, κατά γ' ἐμέ.
Ἐξετάζω = ἐξέτασιν (ζήτησιν) ποιεῖσθαι, ἐξετάζειν, διασκοπ
Ἐξέρχομαι νικητὴς = ἐκφαίνομαι νικητής.
Ἐξετάζω· ἐξετάζω περαιτέρω τὸ πρᾶγμα = τὰ ἑξῆς τοῦ πρ ματος σκοπῶ (οὖμαι).
Ἐξετάζω· ἐξετάζω ἐξ ἄλλης ἀπόψεως = σκοπῶ πρὸς ἄλλο
Ἐξησκημένος· ἐξησκημένος εἴς τι = ἐπιστήμων τινός, δεινός
Ἐξορμῶ = ἐξορμῶ, χωρῶ, ὁρμῶμαι.
Ἐπαναστατῶ = ἐπανίσταμαί τινι (πρός τινα).
Ἔπειτα εὐθὺς = εὐθὺς μετὰ ταῦτα.
Ἐπί· ἰδὲ μακρός.
Ἐπιβάλλω = ἐπιτάττω.
Ἐπιβουλή· ἰδὲ κάμνω.
Ἐπιδιώκω = διώκω, θηρῶ, σπεύδω, ἐφίεμαι, μετέρχομαι.
Ἐπιδοκιμάζω = ἐπαινῶ· πθ. ἐπαινοῦμαι· οὐδ. εὐδοκιμῶ.
Ἐπιθυμῶ = ὀρέγομαι, ἐφίεμαι.
Ἐπιθυμία· ἰδὲ ἔχω.
Ἐπιμένω = ἔχομαί τινος.
Ἐπινοῶ σχέδια = ἐπινοῶ, γιγνώσκω.
Ἐπιτυγχάνω = προχωρεῖ μοί τι, τυγχάνω τινός.
Ἐπιτυγχάνω· ἐπιτυγχάνω τὸν σκοπόν μου = καθικνεῖσθαι τ σκοποῦ.
Ἐρευνητής· κακὸς ἐρευνητὴς = φαῦλος ζητητής.
Ἔρις = στάσις, διαφορά.
Ἔρχομαι ὀπίσω = ἐπανήκω.
Ἐρωτῶ· ἐρωτῶ πρὸς τοῖς ἄλλοις = προσερωτῶ·
Ἐσταυρωμένος· ἰδὲ κάθημαι.
Εὐθύς· ἰδὲ ἔπειτα.
Εὐκαιρία· ἰδὲ ἔχω καὶ παρουσιάζομαι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Εὑρίσκομαι· ἰδὲ σχέσις.
Εὑρίσκομαι· εἰς ἀμηχανίαν εὑρίσκομαι = ἀμηχανῶ, ἀπορῶ.
Εὐχαριστοῦμαι = ἥδομαι.
Ἐφ' ὅσον = ἕως.
Ἐφιστῶ· ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν εἰς τοῦτο = ἐφιστάναι τινὰ ἐπὶ τούτῳ, ἐπιστρέφειν τινὰ εἰς τοῦτο, ὑπομιμνήσκειν τινὰ τοῦτο.
Ἐχθρικῶς· ἰδὲ φέρομαι.
Ἔχω γνώμην = ἐμοὶ δοκεῖ.
Ἔχω δίκαιον = δίκαιός εἰμι.
Ἔχω ἔλλειψιν = σπανίζω.
Ἔχω εὐκαιρίαν = ἔστι μοι καιρός.
Ἔχω πεποίθησιν = πιστεύω, πέποιθα.
Ἔχω ὑπ' ὄψιν = σκοπῶ, ἀποβλέπω, ἐπιμελοῦμαι, προσέχω τὴν γνώμην.
Ἔχω· ἔχω ὠφέλειαν ἔκ τινος = ὠφελεῖσθαι ἔκ (ἀπό) τινος, ὀνίνασθαι ἀπό τινος, ἀπολαύειν τινός.
Ἔχω· δὲν ἔχω καιρὸν διὰ τοῦτο = οὐ σχολή μοι πρὸς τοῦτο, ἀσχολία ἐστί μοι πρὸς τοῦτο.
Ἔχω = προσεῖναί τινι.
Ἔχω· ἔχω ἐπιθυμίαν = ἐν ἐπιθυμίᾳ εἶναι, ἐπιθυμίαν ἔχειν, πόθῳ τινὸς φέρεσθαι.
Ἕως· ἕως τώρα δέν... = μέχρι τοῦδε οὐκ... ἔτι καὶ νῦν οὐκ...
Ζητῶ λόγον = λόγον ἐπιζητῶ (αἰτῶ, αἰτοῦμαι).
Ζῶ μὲ πενίαν = πενίᾳ σύνειμι.
Ζωή· ἰδὲ καθ' καὶ περῶ.
Θάῤῥος· ἰδὲ χάνω.
Θεωρῶ πολλοῦ λόγου ἄξιον = περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι.
Ἰδιότης = δύναμις.
Ἴσως = ἄρα.
Καθῆκον· ἰδὲ κάμνω.
Κάθημαι μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας = κάθημαι οὐδὲν πράττων.
Καθ' ὅλην τὴν ζωὴν=διὰ παντὸς τοῦ βίου, παρὰ πάντα τὸν βίον.
Καθ' ὅλου = ὅλως.
Καιρός· ἰδὲ ἔχω.
Καιρός· ἰδὲ εἰς.
Κακὴ φήμη = διαβολή.
Κακοποιῶ = κακῶς ποιῶ, κακῶ, διαφθείρω, δῃῶ.
Κακός· ἰδὲ ἐρευνητής.
Καλύπτω· καλύπτουσιν ἀλλήλας=ἐφαρμόζειν, τὰς αὐτὰς εἶναι.
Κάμνω· ἰδὲ τίποτε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κάμνω διαπραγματεύσεις = λόγους ποιοῦμαι (ἐπικηρυκεύομ πρός τινα.

Κάμνω ἐπιβουλὰς = ἐπιβουλεύω, ἐπιβουλὰς παρασκευάζω.

Κάμνω τὸ καθῆκόν μου = τὰ καθήκοντα (τὰ δέοντα) ποιῶ.

Κάμνω μέτοχον = μεταδίδωμι.

Καταβάλλω = καθαιρῶ.

Καταγίνομαι· καταγίνομαι εἰς τὰ ἰδικά μου = τὰ ἴδια (τ ἑαυτοῦ) πράττειν.

Καταδικάζω τινὰ = καταψηφίζομαί τινος.

Καταλαμβάνω = συνιέναι, μανθάνειν, αἰσθάνεσθαι, γιγνώσκει δρᾶν, κατανοεῖν.

Κατάλληλος· ἰδὲ χάνω.

Καταντῶ εἰς στενοχωρίας = ἀνάγκαις ἐμπίπτω.

Κατὰ σειρὰν = (ἐφ) ἑξῆς, ἐν τῷ μέρει, ἐκ διαδοχῆς.

Κατασκευάζω ὀχυρώματα = ἐπιτειχίζω (ἐρύματα).

Κατηγορούμενος = φεύγων.

Κατηγορῶ = αἰτιῶμαι.

Κατοικία· ἰδὲ μεταβάλλω.

Κατορθόνω = διαπράττομαι.

Κατορθόνω = προχωρεῖ μοί τι, τυγχάνω τινός.

Κατώτερος· ἰδὲ εἶμαι.

Κόσμος = γῆ.

Κοσμῶ μὲ ὡραίας λέξεις = καλλιεπῶ.

Λαμβάνω ἔκβασιν = ἀποβαίνω.

Λαμβάνω μαζῆ μου = περιλαμβάνω.

Λέγω· λέγω ὄχι — ναὶ = ἀποφάναι — κατα (συμ) φάναι.

Λείπω· λείπει ἀπό. . . = ἀπεῖναι ἀπό. . .

Λείπω· προθυμία δὲν λείπει = προθυμίας οὐδὲν φείδεσθαι, προ θυμίαν ἀφειδῆ παρέχειν.

Λελογισμένος = ἔννους, ἔμφρων, φρόνιμος.

Λέξις· ἰδὲ κοσμῶ.

Λόγος· ἰδὲ περιεχόμενον, μορφὴ καὶ θεωρῶ·

Λογικόν· λογικὸν ὄν = ζῷον νοῦν ἔχον.

Λοιπόν = ἄγε δή.

Μαζῆ· ἰδὲ λαμβάνω καὶ ἀκολουθῶ.

Μαθητὴς = μαθητής, ὁμιλητής.

Μακρός· ἐπὶ μακρὸν πλέον χρόνον· = ἤδη ἐκ πολλοῦ· πολὺν ἤδη χρόνον· ἰδὲ καὶ ἀπό.

Μεγαλεῖον· ἰδὲ φθάνω.

Μεγαλοποιῶ = ἐπὶ μεῖζον αἴρω.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μέλλον· εἰς τὸ μέλλον = τοῦ λοιποῦ, μετὰ ταῦτα.
Μέρος· ἰδὲ λαμβάνω.
Μέσα = πόροι.
Μετά· ἰδὲ πολεμῶ.
Μεταβάλλω κατοικίαν = μετανίσταμαι.
Μεταβάλλω φρόνημα· = μεταβάλλω, μεθαρμόττομαι τὴν γνώμην.
Μεταξύ· ἰδὲ ὑπάρχει
Μεταφέρω = μεταφέρω, μεθίστημι, μετατίθημι.
Μέτοχος· ἰδὲ κάμνω.
Μιμοῦμαι· ἰδὲ προσπαθῶ·
Νικητής· ἰδὲ ἐξέρχομαι.
Νικῶ = περιγίγνομαι.
Νομίζω = δοκεῖν τινι, οἴεσθαι, ἡγεῖσθαι, νομίζειν.
Ξένη γῆ = ἀλλοδαπή.
Ὁδηγῶ· ὁδηγῶ εἰς = προσάγειν τινί, εἴς (πρός) τι.
Οἶκτος· ἰδὲ διεγείρω.
Ὅλη, ὅλος· ἰδὲ καθ'.
Ὀλιγαρχία· ἰδὲ εἰς.
Ὁλοτελῶς· ἰδὲ συμφωνῶ.
Ὅμως· ἰδὲ ἀλλά.
Ὄν· ἰδὲ λογικόν.
Ὀπίσω· ἰδὲ ἔρχομαι.
Ὀρθός· ἰδὲ εἶμαι.
Ὅσον· ἰδὲ ἐξαρτῶμαι.
Ὅτι· ἰδὲ ὑποτεθείσθω.
Ὀχύρωμα· ἰδὲ κατασκευάζω.
Παραβαίνω = παρα (ὑπερ) βαίνω, ποιῶ παρά τι.
Παραδέχομαι = ἀποδέχομαι.
Παράδειγμα· παρ. χάριν = οἷον (οἷα), ὥσπερ.
Παραλείπω· ἰδὲ τίποτε.
Παρὰ πολύ· = μάλα.
Παράστασις = εἶδος.
Παρατείνομαι = μῆκος (χρόνον) λαμβάνω, μηκύνομαι.
Παρατηρῶ = δηλῶ.
Παρατείνω· ἰδὲ συζήτησις.
Παρεκτροπὴ = ἀκολασία.
Παρελθὸν = τὰ παρεληλυθότα, ὁ παρεληλυθὼς χρόνος.
Παρουσιάζεται εὐκαιρία = καιρὸς περιπίπτει.
Περαιτέρω· ἰδὲ ἐξετάζω.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πεῖρα· ἰδὲ ἀποκτῶ.
Πενία· ἰδὲ ζῶ.
Πεπεισμένος εἶμαι = πέπεισμαι, εὖ οἶδα.
Πεποίθησις· ἰδὲ ἔχω·
Περιεχόμενον τοῦ λόγου = ὑπόθεσις.
Περιουσία = κτῆσις.
Περιπαίζω = λοιδορῶ.
Περίστασις· ἰδὲ χάνω.
Περίστασις· περίστασις δυσμενεστέρα=χαλεπώτερον πρᾶγμα.
Περῶ τὴν ζωήν μου = διάγω τὸν βίον.
Πληροφορίαι· ἰδὲ δίδω.
Πλήρεις ἐλπίδων = ἐλπίδων πλέω, εὐέλπιδες.
Πληροφορῶ = διδάσκω.
Πόλεμος = πόλεμος, μάχη, ἀγών· ἰδὲ καὶ διεξάγεται.
Πολεμῶ μετά τινος = συμπολεμῶ τινι.
Πολύ, περισσότερον· ἰδὲ ἐκτιμῶ καὶ θεωρῶ.
Πρᾶγμα· ἰδὲ ἐξετάζω.
Πράγματι, πραγματικῶς = τῷ ὄντι, ὄντως, ἀληθῶς, ἔργῳ.
Πρέπουσα· ἰδὲ τιμωρία.
Προγενέστερος = προγεγενημένος.
Προθυμία· ἰδὲ λείπω.
Προθυμοῦμαι· προθυμοῦμαι πάρα πολὺ = μελετῶ σπουδῇ.
Πρόκειται· δὲν πρόκειται = οὐκ ἀνέρχεσθαι εἴς τι, οὐκ εἶναι ἐ
τινι, οὐ δεῖν τινος, οὐκ εἶναι ἔργον.
Προκύπτω· προκύπτει ἐκ τούτου = ἀκολουθεῖ (συμβαίνει, δῆλο
ἐκ τούτων, ἀνάγκη οὖν.
Προλαμβάνω εἰς τὴν προσβολὴν = προεπιχειρῶ.
Προμηθεύομαι = ἐπάγομαι.
Προοδεύω = ἐπίδοσιν λαμβάνω, ἐπιδίδωμι.
Προσβολή· ἰδὲ προλαμβάνω.
Προσκαλῶ = παρακαλῶ.
Προσπαθῶ νὰ μιμῶμαι = ζητῶ.
Πρότασις = λόγος.
Προτιμητέος = αἱρετέος μᾶλλον.
Προτιμῶ μᾶλλον = προαιροῦμαι.
Προτρέπω = παρακελεύομαι.
Ῥιψοκινδυνεύω μὲ τὸ σῶμα = κινδυνεύω τῷ σώματι, παραβάλ
λομαι τὸ σῶμα.
Σεβασμὸς πρός τι = εὐλάβειά τινος.
Σειρά· ἰδὲ κατά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σήμερον· διὰ σήμερον = τὸ τήμερον (εἶναι).
Σκοπός· ἰδὲ ἐπιτυγχάνω.
Σκόπιμος = ὠφέλιμος, χρήσιμος, λυσιτελής.
Στάσου = ἔχε δή.
Στενοχωρία· ἰδὲ καταντῶ.
Στεροῦμαι· στεροῦμαι τὴν ἐλπίδα = σφάλλεσθαι τῆς ἐλπίδος.
Συγκρίνω· συγκρινόμενον πρός τι = παρὰ (πρός) τι, παραβαλ-
μενόν τινι.
Συζήτησις· παρατείνω τὴν συζήτησιν = τὴν ζήτησιν (ἐξέτασιν
ευναν) ἄγειν τοῦ πρόσω (προάγειν).
Συμφωνῶ = ὁμολογεῖν, συμφάναι· ἔχομεν συμφωνήσει (ἐσυμφω-
σαμεν) = ὡμολόγηται ἡμῖν.
Συμφωνῶ· συμφωνῶ ὁλοτελῶς=συνδοκεῖν (ὁμολογεῖν) τινι πάνυ.
Συμφώνως = ἀκολούθως.
Συναισθάνομαι τὴν ἀνικανότητά μου=σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀδυνάτῳ
τι ἤ: ἀδύνατος ὤν.
Συναναστροφὴ = ὁμιλία, διατριβή.
Συνηλικιώτης = ἥλιξ, ἡλικιώτης.
Συνομιλῶ = συνεῖναι ἀλλήλοις διὰ λόγων.
Συντελεῖ = συμβάλλεται εἴς (πρός) τι.
Συντρέχω = ὑπηρετῶ τινι.
Σχέσις· σχέσις φιλίας = φιλία, φιλικόν.
Σχέσις· εἰς ποίαν σχέσιν εὑρίσκεται μὲ τὴν ἀπόκρισιν = πῶς ἔχει
ρὶ τὴν ἀπόκρισιν.
Σχέδια· ἰδὲ ἐπινοῶ.
Σῶμα· ἰδὲ ριψοκινδυνεύω.
Ταχὺς = ὀξύς.
Τελειόνω = κατεργάζομαι.
Τιμωρῶ = τιμωροῦμαι.
Τιμωρία· πρέπουσα τιμωρία = ἀξία (ζημία).
Τίποτε δὲν παραλείπω νὰ κάμνω = οὐδὲν ἐλλείπω ποιεῖν, πᾶν
ιῶ (μετ' ἀπαρ.).
Τρομάζω = καταπλήττομαι.
Τρόπος· ἰδὲ ἐκφράσεως.
Τυφλῶς = ἀπερισκέπτως, ἀνοήτως.
Τώρα· ἰδὲ ἕως.
Ὑπάρχω· ὑπάρχει μεταξύ τινων = ἐγγίγνεσθαί τισι.
Ὑπερασπίζομαι = ἀμύνω τινί.
Ὑπερβολικὰ = σφόδρα.
Ὑπερηφανεύομαι = ἐπαίρομαι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὑπέρτερος· ἰδὲ εἶμαι.
Ὑπερτερῶ = διαφέρω.
Ὑποθέτω = τίθημι.
Ὑποτεθείσθω δὲ ὅτι = εἰ δὲ καί.
Φαίνομαι ψεύστης = φαίνομαι (ἁλίσκομαι) ψευδὴς (ψευδόμενος)
Φαντάζομαι = οἴομαι.
Φέρομαι = προσφέρομαι.
Φέρομαι πρός τινα ἐχθρικῶς = προσφέρομαί τινι ἐχθρικῶς.
Φήμη· ἰδὲ κακή.
Φθάνω εἰς τὸ μεγαλεῖον = μέγεθος λαμβάνω.
Φιλία· ἰδὲ σχέσις·
Φορά· αὐτὴν τὴν φορὰν = αὐτίκα, τὸ (παρ) αὐτίκα.
Φρόνημα· ἰδὲ μεταβάλλω.
Φροντίζω «δὲν φροντίζω διόλου» = οὐδένα ποιοῦμαι λόγον.
Φρονῶ = γιγνώσκω.
Φρονῶ· τί φρονεῖ ; = τί λέγει ;
Φυσικὰ = ἀναγκαίως, εἰκότως, ἔοικεν, εἰκός ἐστι.
Χάνω· χάνω τὸ θάρρος = ἀθυμεῖν, εἰς ἀθυμίαν ἐμπίπτειν, ἀπο-βάλλειν τὸν θυμόν.
Χάνω τὴν κατάλληλον περίστασιν = προΐεμαι τὸν καιρόν.
Χάριν· ἰδὲ παράδειγμα.
Χείρ· ἰδὲ κάθημαι.
Χρόνος· ἰδὲ μακρός.
Χωρίζομαι· χωριζόμεθα = διαλυόμεθα.
Ψεύστης· ἰδὲ φαίνομαι.
Ὡραῖος· ἰδὲ κοσμῶ.
Ὡς πτωχὸς = ἅτε πένης ὤν.
Ὠφέλεια· ἰδὲ ἔχω.
Ὠφελιμώτερος = ὠφελιμώτερος, χρησιμώτερος, κερδαλεώτερος, λυσιτελέστερος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τιμᾶται δραχ. 2

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἑστίας 1897 — 1661.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

751-800

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής